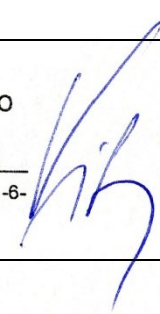
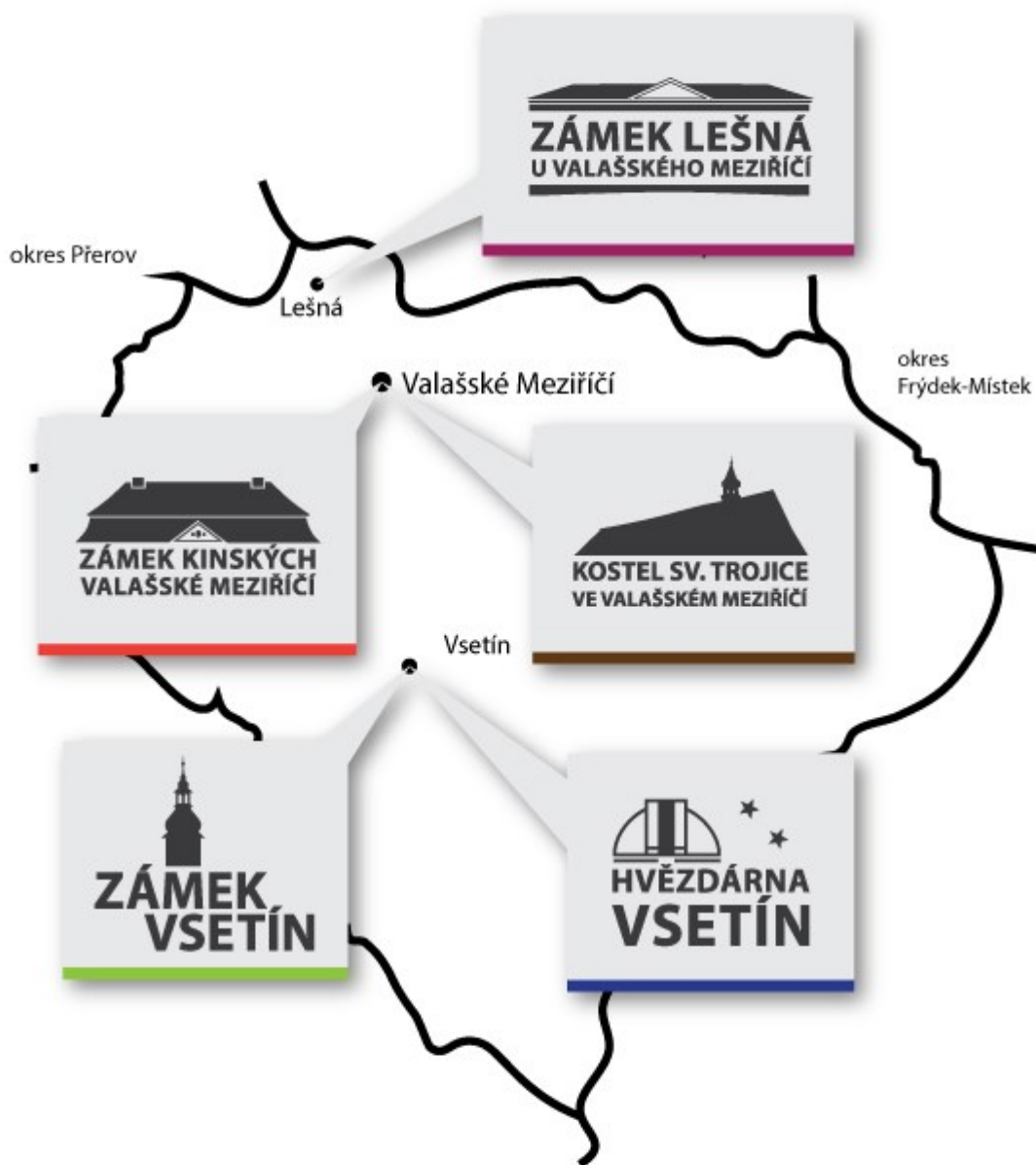


**ZPRÁVA**  
**O HOSPODAŘENÍ A O ČINNOSTI**  
**PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE**  
**ZA ROK 2022**



**Muzeum regionu Valašsko, příspěvková organizace**

<b>Adresa organizace:</b>	Muzeum regionu Valašsko, příspěvková organizace Horní náměstí 2 755 01 Vsetín
<b>Ředitel organizace:</b>	Ing. Tomáš Vitásek
<b>Zprávu vypracoval:</b>	Ekonomická část: Ing. Ondřej Plšek, Ing. Jan Marek Odborná část: RNDr. Lukáš Spitzer, Ph.D.
<b>Telefon:</b>	571 411 690
<b>Razítko organizace a podpis ředitele:</b>	<p style="text-align: center;">MUZEUM REGIONU VALAŠSKO příspěvková organizace Horní náměstí 2, 755 01 Vsetín</p> <hr style="width: 50%; margin: auto;"/> <p style="text-align: center;">IČO 00098574      -6-</p> 
<b>Datum zpracování:</b>	27. února 2023



<b>A) ČÁST TEXTOVÁ.....</b>	<b>6</b>
Úvod.....	6
<b>Základní charakteristika .....</b>	<b>9</b>
<b>I. EKONOMICKÁ ČÁST .....</b>	<b>11</b>
<b>1) Vyhodnocení závazně stanovených ukazatelů.....</b>	<b>11</b>
2. Přehled o čerpání a plnění rozpočtu nákladů a výnosů hlavní činnosti.....	14
a) Čerpání rozpočtu nákladů hlavní činnosti .....	14
b) Plnění rozpočtu výnosů hlavní činnosti .....	17
c) Použití dohadných účtů aktivních a pasivních 38x.....	18
3. Vyhodnocení doplňkové činnosti .....	19
4. Vyhodnocení dosaženého výsledku hospodaření za rok 2022 za hlavní a doplňkovou činnost. ....	19
5. Rozbor zaměstnanosti a mzdových nákladů.....	20
6. Vyhodnocení provedených oprav .....	22
7. Hospodaření s prostředky jednotlivých fondů organizace .....	24
8. Stav bankovních účtů, pokladní hotovost.....	26
9. Stav pohledávek.....	26
10. Stav závazků a jejich finanční krytí.....	27
11. Stav nedokončeného dlouhodobého majetku.....	28
12. Stav zásob, cenin .....	29
13. Vykazovaná skutečnost na vybraných nákladových účtech.....	30
14. Přehled investičních záměrů, projektů a projektové přípravy.....	30
14.1. IZ – zámek Kinských ve Valašském Meziříčí – vybudování depozitářů a expozic .....	30
14.2. IZ – rozvoj areálu kostela Nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí – etapa II.....	33
14.3. IZ – Zámek Lešná – septik pro zámek a hospodářský objekt Lešná – 2. etapa .....	36
15. Přehled o najatém a pronajatém majetku organizace.....	36
16. Přehled o provedených kontrolách v organizaci a jejich výsledky .....	37
17. Vyhodnocení tržeb (vstupné, návštěvnost atd.) .....	37
18. Vyhodnocení výstav a doprovodných akcí uskutečněných v organizaci.....	37
19. Prodej svěřeného movitého majetku kraje.....	37
20. Další informace a přílohy dle vlastního uvážení.....	38
<b>II. ODBORNÁ ČÁST.....</b>	<b>39</b>
<b>1) Činnost sbírkotvorná a péče o sbírky .....</b>	<b>39</b>
1.1. Průběžná evidence I. stupně předmětů získaných koupí a darem (akvizice), evidence knižních přírůstků.....	39
1.2. Evidence II. stupně sbírkových předmětů, přepis starších karet II. stupně do PC .....	43
1.3. Inventarizace části sbírkového a knihovního fondu včetně zpracování protokolu a všech náležitostí.....	45
1.4. Zajištění účinné ochrany všech sbírkových předmětů v depozitářích a expozicích, pravidelné provádění kontrol a zápisů o nich, vedení knihy návštěv depozitářů a stavu klimatických podmínek, v závěru roku předložení knih řediteli .....	47
1.5. Pohyb sbírek, evidence zápůjček a výpůjček .....	48
1.6. Preparace, konzervace, restaurování a další činnosti konzervačního oddělení .....	51
1.7. Informace o zajištění přístupu a přechodu na elektronický systém Centrální evidence sbírek muzejní povahy MK.....	52
<b>2) Vědecko-výzkumná a odborná činnost .....</b>	<b>54</b>
2.1. Vlastní odborné aktivity .....	54
2.2. Spolupráce s externími badateli a jinými subjekty .....	79
2.3. Vědecké konference, semináře – vlastní .....	81
2.4. Vědecké konference, semináře – účast na akcích pořádaných jinými subjekty .....	81
<b>3) Metodická a edukační činnost.....</b>	<b>82</b>
3.1. Spolupráce se školami.....	82
3.1.1. Speciální programy pro školy, spolupráce se školami .....	82

3.1.2. Pravidelné programy pro školy.....	105
3.1.3. Pomoc odborných pracovníků studentům SŠ a VŠ (vedení doktorandů).....	106
3.2. Metodika vůči jiným subjektům.....	106
3.2.1. Metodika a spolupráce se subjekty s obdobnou náplní činnosti v regionu .....	106
3.2.2. Metodika a spolupráce s ostatními kulturními subjekty .....	106
3.2.3. Pomoc odborných pracovníků jiným subjektům .....	107
3.2.4. Spolupráce s AMG (činnost v komisích AMG), Radou galerií apod. ....	108
3.3. Školení a kurzy.....	110
3.3.1. Školení a kurzy vlastní.....	110
3.3.2. Účast na školeních a kurzech pořádaných jinými subjekty (aktivní, pasivní) .....	110
<b>4) Kulturně-vzdělávací činnost (souhrnně).....</b>	<b>110</b>
4.1. Expozice.....	110
4.2. Výstavy: A. vlastní; B. převzaté, C. vlastní v jiných institucích .....	113
4.3. Přednášky pro veřejnost: A. ve vlastní instituci; B. mimo vlastní instituci.....	125
4.4. On-line aktivity Muzea regionu Valašsko .....	126
4.5. Odborné výklady ve výstavách a expozicích .....	132
4.7. Zájmové aktivity (kluby, spolky, apod.).....	146
4.8. Spolupráce se zahraničím .....	146
4.9. Spolupráce s jinými kraji .....	148
4.10. Spolupráce mezi sebou navzájem (s PO Zlínského kraje) .....	148
4.11. Návštěvnost muzea .....	148
<b>5) Ediční a publikační činnost .....</b>	<b>153</b>
5.1. Vlastní ediční činnost – vydané publikace, periodika .....	153
5.2. Odborné texty do publikací a periodik vydaných jinými subjekty .....	155
5.3. Medializace instituce – propagace výstav a doplňkových akcí v denním tisku, rozhlase, TV, na plakátovacích plochách apod.....	157
5.4. Spolupráce s odbornými a jinými periodiky (účast na jednáních redakčních rad) .....	161
<b>6) Digitální transformace .....</b>	<b>161</b>
6.1. Objem digitalizovaných sbírek .....	161
6.2. eBadatelna Zlínského kraje .....	163
6.2.1. Uploadované sbírkové předměty .....	164
6.2.2. Publikované články .....	164
6.2.3. Virtuální výstavy .....	164
<b>7) Rozvojové aktivity .....</b>	<b>165</b>
7.1. Zapojení do evropských (nejen strukturálních) fondů.....	165
7.2. Dotace jiných subjektů (např. ministerstva) .....	166
7.3. Přijaté dary (nefinanční).....	173
7.4. Finanční pomoc sponzorů .....	173
7.5. Příprava projektů a koncepcí .....	173
<b>8) Statistické ukazatele rozvoje organizací Zlínského kraje v oblasti kultury pro období let 2015–2024.....</b>	<b>178</b>
<b>9) Kopie ročního výkazu o muzeu za rok 2022 (tento výkaz je součástí programu statistického zjišťování MK ČR).....</b>	<b>181</b>
<b>III. ÚČETNÍ UZÁVĚRKA K 31. 12. 2022 .....</b>	<b>182</b>
<b>1) Komentář k účetní závěrce k 31. 12. 2022 (celkové shrnutí) .....</b>	<b>182</b>
<b>2) Vyjádření ředitele k vybraným oblastem řízení .....</b>	<b>183</b>
<b>IV. Stanovisko ředitele ke schvalování účetní závěrky k 31. 12. 2022 .....</b>	<b>185</b>
<b>B. ČÁST TABULKOVÁ.....</b>	<b>186</b>
<b>C. Výkazy k řádné účetní závěrce – Výkaz zisku a ztráty, Rozvaha, Příloha účetní závěrky v Kč.....</b>	<b>186</b>
<b>D. Kopie ročního výkazu o muzeu za rok 2022 .....</b>	<b>186</b>

## A) ČÁST TEXTOVÁ

### Úvod

#### Vznik muzea

Muzeum regionu Valašsko, příspěvková organizace, vzniklo v roce 1964 sloučením Muzea ve Valašském Meziříčí (předchůdce – Musejní společnost – byla založena v roce 1884), Muzea ve Vsetíně (založeno 1924) a Muzea v Kelči. Od roku 2005 je součástí muzea i vsetínská Hvězdárna (založena 1950). V roce 2011 byl pro návštěvníky po desítkách let otevřen Zámek Lešná u Valašského Meziříčí. V roce 2015 pak po rekonstrukci zámek ve Vsetíně. V roce 2019 byl po dvouleté rekonstrukci otevřen kostel sv. Trojice ve Valašském Meziříčí.

#### Činnost a pobočky muzea

Muzeum je příspěvkovou organizací Zlínského kraje a profiluje se jako muzeum víceoborové v oblasti přírodních, technických a společenských věd. Hlavní náplní odborných oddělení je péče o svěřené sbírkové fondy, včetně akviziční, prezentační a publikační činnosti a realizace kulturně výchovných a vzdělávacích programů, a to i na poli environmentálního vzdělávání. Sběrnou oblastí je etnografický region Valašsko. Hvězdárna Vsetín se jako nedílná pobočka muzea zabývá popularizací astronomie a přírodních věd vůbec, a to nejen mezi školní mládeží ale i širokou veřejností.

Muzeum má ke konci roku 2022 celkem 42,05 přepočtených pracovníků působících v pěti objektech spravovaných muzeem (zámek Vsetín, Hvězdárna Vsetín, zámek Kinských ve Valašském Meziříčí, kostel Svaté Trojice ve Valašském Meziříčí (není dle metodiky NIPOS vykazována jako samostatná pobočka) a zámek Lešná u Valašského Meziříčí. Muzeum spravuje 552 848 sbírkových předmětů vedených pod 97 800 evidenčními čísly. Výnosy muzea v roce 2022 činily celkem 40,87 mil. Kč (v roce 2021 činily celkem 42,86 mil. Kč, v roce 2020: 43,08 mil. Kč, v roce 2019: činily celkem 36,39 mil. Kč), z toho 29,2 mil. Kč byl příspěvek zřizovatele bez dotací.

#### Návštěvnost

Celková návštěvnost muzea v roce 2022 byla 77 548 návštěvníků a dle počtu navštívených výstav a expozic (evidence NIPOS) byla 119 691. Prudký nárůst návštěvnosti oproti minulému roku byl zapříčiněn zvýšeným zájmem návštěvníků po ukončení pandemie covidu. Udržení vysoké návštěvnosti na všech pobočkách je jedním z hlavních cílů muzea na další období.

Výjimečný potenciálem z hlediska zpřístupňování sbírek, z hlediska kultury a cestovního ruchu, je skutečnost, že muzeum má ve správě tři zámky (Vsetín, zámek Kinských ve Valašském Meziříčí a zámek Lešná u Valašského Meziříčí), své aktivity realizuje i v osvěceném renesančním kostele Sv. Trojice ve Valašském Meziříčí. Žádné jiné muzeum ve Zlínském kraji nepůsobí v tolika zámeckých budovách – nemovitých kulturních památkách. Navíc se jedná o takřka jediné podobné turisticky atraktivní a přístupné objekty na Valašsku. Vhodné doplnění z hlediska edukačního poslání muzea je pobočka vsetínská Hvězdárna, jejíž

pracovníci rozvíjí děti a mládež nejen pomocí programů ve svém areálu, ale vyjíždí za nimi i do škol a pobytových táborů. Odbornost muzea stojí na jeho pracovnících a její vysoká úroveň je potvrzena zařazením Muzea regionu Valašsko na seznamu výzkumných organizací.

## **Významné události muzea v roce 2022**

1) V roce 2022 byl dokončen rozsáhlý investiční záměr muzea, který spočíval v komplexní rekonstrukci objektu zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, jenž si vyžádal celkové náklady ve výši téměř 119 mil. Kč. Dotace z IROP činila 73 mil. Kč, zbytek tvořily vlastní zdroje zřizovatele a muzea. Rekonstrukce trvala včetně přípravné a projektové fáze 5 let. Investiční záměr řešil nejen zajištění správného technického stavu objektu, ale především vybudování nových depozitářů, expozice, výstavních a edukačních prostor. V expozici se projevila naše snaha o víceoborové pojetí se ztvárněním pomocí moderních technologií, kterou již delší dobu prosazujeme. Velké úsilí se rovněž věnovalo zkvalitnění služeb pro návštěvníky a pracovních podmínek pro zaměstnance. Podrobnosti v této největší investiční akci v dějinách našeho muzea naleznete uvnitř tohoto dokumentu.

2) Muzeum dosáhlo po 7 letech na další velký úspěch v soutěži Gloria musaealis, kterou vyhlašuje MKČR společně s AMG a Českým výborem ICOM. Výstava muzea pod názvem Někdo to rád sušené získala Zvláštní ocenění v kategorii Výstav roku. Výstava zaujala porotu především kvalitně zpracovaným tématem sušáren ovoce a skvělou prací architekta a výtvarníka muzea. Výstava bude nadále využita jako putovní pro výstavní účely muzeí a dalších kulturních institucí. Ocenění je o to významnější, pokud si uvědomíme, že muzeum uspělo v konkurenci největších muzejních institucí.

3) Muzeum dokončilo investiční záměr – rozvoj areálu kostela sv. Trojice ve Valašském Meziříčí, II. etapa, který si vyžádal náklady ve výši 12 mil. Kč. Cílem projektu bylo zpřístupnění areálu co největšímu počtu návštěvníků a vytvoření podmínek po pořádání různých kulturních a společenských akcí odpovídajícím současným požadavkům. Areál je nově opatřen hygienickým zázemím, chodníky, oplocením nebo venkovním osvětlením. V prostoru byly citlivě rozmístěny náhrobky a kamenné artefakty, zeleň byla komplexně zrevitalizovaná. V areálu kostela byla ve spolupráci s městy Valašské Meziříčí a Čadca vybudovaná naučná stezka Velký život malých živočichů, která byla podpořena a financována v rámci výzvy Interreg CZ-SR z Fondu malých projektů.

4) V letošním roce byl učiněn vzácný archeologický nález v obci Loučka u Valašského Meziříčí. Jednalo se o 818 stříbrných mincí s fragmenty hlíněné nádoby. Depot je možné datovat do průběhu 17. století a začátku 18. století. Poklad byl předán k odborným expertízám a bude odborně zpracován pro potřebu muzejních výstupů. Muzeum plánuje s Muzeem

jihovýchodní Moravy ve Zlíně společnou výstavu, kde by byly veřejnosti prezentovány nálezy depotů obou institucí z posledního období.

Cenný archeologický objev nadregionálního významu učinil muzejní archeolog při rekonstrukci náměstí ve Valašském Meziříčí, kterého se v rámci archeologického výzkumu účastnil. Po odstranění zeminy byla objevena velmi zachovalá část domu a vybavení z konce 13. až poloviny 14. století. Dřevo a nalezené kovové předměty budou podrobeny příslušným analýzám.

5) Jedním z hlavních cílů Národního plánu rozvoje je rozvoj kulturního a kreativního sektoru v ČR, který má podpořit obnovu tohoto sektoru, který byl těžce zasažen pandemií covidu a učinit z něj součást celkové hospodářské a sociální obnovy ČR. Ke splnění určených cílů byly v průběhu roku 2022 vyhlášeny příslušné výzvy v oblasti kultury. Muzeum se zapojilo do výzvy Podpora projektů kreativního učení. Náš projekt Kreativní výukové programy pro studenty sklářské školy spočíval v realizaci kurzů a workshopů, který navštívilo 265 studentů školy. Dotace MKČR činila 58 tis. Kč. Výstupy byly realizovány pracovníky muzea za efektivního využití sbírkových fondů. Studenti mohli prakticky vyzkoušet své teoretické znalosti v oblasti různých sklářských technik a postupů a seznámit se s regionální historií oboru. Spolupráce se Střední uměleckoprůmyslovou školou ve Valašském Meziříčí je příkladem dobré praxe institucí v oblasti kulturního a kreativního sektoru, navíc jsou obě instituce zřizovány ZK, což je o to cennější. V oblasti edukace vlastních zaměstnanců a dalších měkkých projektů zaměřených na jejich personální růst jsme se zapojili do projektu řízeného Zlínským krajem a vyslali dva zaměstnance na krátkodobou stáž do Norska – do norských muzeí a galerií. Rovněž jsme byli úspěšní při žádosti, taktéž zajišťovanou Zlínským krajem, na vyslání třech pracovníků v rámci job shadowingu do Rumunska v rámci programu Erasmus+, cesta bude realizována v roce 2023.

6) Vlivem pandemie covidu klesla návštěvnost muzea v roce 2021 na 37 424 návštěvníků. Díky obrovskému úsilí a snažení se nám podařilo v roce 2022 zvýšit návštěvnost na 77 548 návštěvníků. Je vidět, že návštěvníci na naše objekty nezapomněli a nadále si zachovávajíme jejich přízeň, která je podložena kvalitní a odbornou nabídkou a výsledným zážitkem, který je pak hlavním motivem k opakované návštěvě muzea. Doznívající pandemie a válka na hranicích Evropy a společenské a ekonomické změny, které obě dvě události akcelerovaly, dopadly na muzeum i zvýšenou fluktuací zaměstnanců, a to hlavně na odborných pozicích. Úspěšnými výběrovými řízeními a rychlým intenzivním zapracováním podpořeným aktivní prací mentorů ze stálých zaměstnanců muzea došlo k rychlému obnovení nabídky muzea jak v edukačních, tak i odborných sférách muzejního poslání.

## Základní charakteristika

<b>Název organizace:</b>	Muzeum regionu Valašsko, příspěvková organizace
<b>Právní forma:</b>	příspěvková organizace Zlínského kraje
<b>IČ:</b>	00098574
<b>Sídlo:</b>	Horní náměstí 2, 755 01 Vsetín
<b>Kontakty</b>	Telefon: +420 571 411 690, e-mail: muzeum@muzeumvalassko.cz, <a href="http://www.muzeumvalassko.cz/">http://www.muzeumvalassko.cz/</a>
<b>Statutární orgán:</b>	Ing. Tomáš Vitásek, ředitel RNDr. Lukáš Spitzer, Ph.D., zástupce ředitele
<b>Předmět činnosti:</b>	<p>Hlavní činnost:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Víceoborové muzeum v oblasti společenských, přírodních a technických věd ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb. Sběrná oblast: Valašsko</li><li>- Správa a zpřístupňování památkově chráněných objektů (3 zámky a kostel)</li><li>- Činnost hvězdárny</li><li>- Popularizační a vzdělávací aktivity</li><li>- Výzkum a další odborné činnosti</li></ul> <p>Doplňková činnost: Maloobchodní prodej zboží</p>
<b>Pracoviště:</b>	<p><b>Zámek Vsetín</b>, Horní náměstí 2, 755 01 Vsetín. Celoroční provoz. Expozice: Fenomén ohýbaného nábytku, Od kolébky po rakev, Pásli ovce Valaši, Neklidné časy, Podomácká výroba, Vsetínské století páry, Moravský Edison, V partyzánských horách, Bankovky z celého světa, Galerie majitelů, Templářský sklípek, Proměny vsetínského zámku. Další aktivity: Vyhlídková zámecká věž s přírodovědnou expozicí, galerie, krátkodobé výstavy, zámecký park, pořádání akcí, pronájmy prostor včetně svatebních obřadů.</p> <p><b>Zámek Kinských</b>, Zámecká 3, 757 01 Valašské Meziříčí. Celoroční provoz. Expozice: z důvodu rekonstrukce objektu byla původní expozice odinstalována. Od roku 2022 bude návštěvníkům zpřístupněna nová expozice s názvem Člověk v krajině, krajina v lidech. Další aktivity: krátkodobé výstavy, pořádání akcí, pronájmy prostor včetně svatebních obřadů, provoz muzejní kavárny.</p> <p><b>Zámek Lešná</b>, Lešná 1, 756 41 Lešná. Sezónní provoz (mimo sezónu po domluvě). Expozice: Historická expozice; Přírodovědná expozice; Expozice historické školní třídy. Další aktivity: krátkodobé výstavy, pořádání kulturních akcí, pronájmy prostor včetně svatebních obřadů.</p>



	<p><b>Kostel a lapidárium Svaté Trojice</b> ve Valašském Meziříčí, Sokolská 346, 757 01 Valašské Meziříčí. Zpřístupněn v letních měsících, pořádání koncertů a výstav.</p> <p><b>Hvězdárna Vsetín</b>, Jabloňová 231, 755 11 Vsetín. Celoroční provoz. Popularizace astronomie a přírodních věd, doplňková výuka pro všechny typy školských zařízení, přednášky pro veřejnost, pozorování Slunce a večerní astronomická pozorování, pořádání kulturních akcí</p>
<b>Skutečnost (výnosy)</b>	<p>2020: 43 076 802,76 Kč (z toho 37 180 792,30 Kč příspěvek zřizovatele) 2021: 42 863 784,76 Kč (z toho 36 118 358,79 Kč příspěvek zřizovatele) 2022: 40 869 684,53 Kč (z toho 32 569 193,39 Kč příspěvek zřizovatele)</p>
<b>Zaměstnanci (přepočtený počet)</b>	<p>2020: schválený rozpočet 43,63, skutečný 43,32 2021: schválený rozpočet 43,40, skutečný 43,51 2022: schválený rozpočet 43,66, skutečný 42,05</p>
<b>Návštěvnost</b>	<p>2020: 40 021 návštěvníků (dle evidence NIPOS – 63 347 návštěvníků) 2021: 37 424 návštěvníků (dle evidence NIPOS – 61 080 návštěvníků) 2022: 77 548 návštěvníků (dle evidence NIPOS – 119 691 návštěvníků)</p>

## I. EKONOMICKÁ ČÁST

### 1) Vyhodnocení závazně stanovených ukazatelů

#### **Schválená výše závazných ukazatelů rozpočtu pro rok 2022 činila:**

(Schváleno Zastupitelstvem ZK usnesením č. 0224/Z08/21 dne 13. 12. 2021)

příspěvek na provoz	29 480 000,00 Kč
závazný objem prostředků na platy	15 140 000,00 Kč
závazný objem OON	450 000,00 Kč
odvod z FI	0,00 Kč

Rada Zlínského kraje dne 06. 09. 2021 usnesením č. 0697/R23/21 schválila poskytnutí účelového příspěvku na provoz naší organizace ve výši 2 616 000,00 Kč na realizaci investiční akce „Rozvoj areálu kostela Nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí – etapa II, v souladu se strukturou nákladů a zdrojů financování akce dle dodatku č. 1 investičního záměru č. 1729/090/01/21-01/08/21.

#### **1. změna č. 1. závazných ukazatelů rozpočtu na rok 2022**

v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů Rada Zlínského kraje schválila usnesením č. 0031/R01/22 ze dne 17. 1. 2022 poskytnutí účelového příspěvku na provoz na celkovou výši 3 103 682 Kč na realizaci akce „Muzeum regionu Valašsko – rozvoj areálu kostela Nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí – etapa II“, včetně související úpravy závazných ukazatelů organizace na rok 2022 (navýšení účelového příspěvku na provoz o 487 682 Kč).

#### **2. změna č. 2. závazných ukazatelů rozpočtu na rok 2022 a schválení plánu tvorby a použití fondu investic na rok 2022**

v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů Rada Zlínského kraje usnesením č. 0076/R02/22 ze dne 31. 1. 2022 schválila poskytnutí účelového příspěvku na provoz na rok 2022 ve výši 4 134 Kč na projektovou přípravu plánované akce „rozvoj areálu hvězdárny Vsetín“. Stejným usnesením schválila rada Zlínského kraje plán tvorby a použití fondu investic a odpisový plán na rok 2022.

#### **3. změna č. 3. závazných ukazatelů rozpočtu na rok 2022 a změna č. 1. plánu tvorby a použití fondu investic na rok 2022**

V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů Rada Zlínského kraje usnesením č. 0304/R11/22 ze dne 11. 4. 2022 vzala na vědomí poskytnutí účelové investiční dotace ve výši 5 885 034,98 Kč na investiční akci „Zámek Kinských – vybudování depozitářů a expozic“.

Současně RZK stejným usnesením schválila změnu č. 1. plánu tvorby a použití fondu investic na rok 2022.

**4. změna č. 4. závazných ukazatelů rozpočtu na rok 2022 a změna č. 1. závazného objemu prostředků na platy a OON na rok 2022**

V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů Rada Zlínského kraje usnesením č. 0348/R14/22 ze dne 25. 4. 2022 schválila navýšení příspěvku na provoz ve výši 720 000 Kč.

Stejným usnesením RZK schválila navýšení závazného objemu prostředků na platy o 538 000 Kč.

**5. Změna č. 5. závazných ukazatelů rozpočtu na rok 2022 a změna č. 2. závazného objemu prostředků na platy a OON na rok 2022**

V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů Rada Zlínského kraje usnesením č. 0441/R17/22 ze dne 23. 5. 2022 schválila navýšení příspěvku na provoz ve výši 504 000 Kč.

Stejným usnesením RZK schválila změnu závazného objemu prostředků na OON o 72 000 Kč.

**6. změna č. 3. závazného objemu prostředků na platy a OON na rok 2022 a zároveň změna č. 2. plánu tvorby a použití fondu investic na rok 2022**

V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů Rada Zlínského kraje usnesením č. 549/R19/22 ze dne 20. 6. 2022 schválila navýšení závazného objemu prostředků na OON o 207 201 Kč, jedná se účelové použití OON na projekty „naučná stezka – Velký život malých živočichů“ a „ Po drahách hvězd“.

Současně RZK stejným usnesením schválila změnu č. 2. plánu tvorby a použití prostředků fondu investic na rok 2022.

**7. změna č. 6. závazných ukazatelů rozpočtu na rok 2022, změna č. 4. závazného objemu prostředků na platy a OON na rok 2022 a změna č. 3. plánu tvorby a použití fondu investic na rok 2022**

V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů Rada Zlínského kraje usnesením č. 674/R22/22 ze dne 22. 8. 2022 vzala na vědomí poskytnutí účelové dotace z Ministerstva Kultury České republiky ve výši 120 000,00 Kč na projekt „jak se do lesa volá“.

Současně stejným usnesením RZK schválila navýšení závazného objemu prostředků na platy o 223 200 Kč, z toho se jedná o účelovou dotaci z úřadu práce ve výši 100 899 Kč.

Dále RZK stejným usnesením schválila změnu č. 3. plánu tvorby a použití prostředků fondu investic na rok 2022.

**8. změna č. 7. závazných ukazatelů rozpočtu na rok 2022 a změna č. 4. plánu tvorby a použití fondu investic na rok 2022**

V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů Rada Zlínského kraje usnesením č. 0877/R24/22 ze dne 17. 10. 2022 snížila účelový příspěvek na provoz o 1 065 000 Kč na přípravu a realizaci akce „Muzeum regionu Valašsko – rozvoj areálu kostela nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí – II. Etapa“.

Současně RZK stejným usnesením schválila změnu č. 4. plánu tvorby a použití prostředků fondu investic na rok 2022.

**9. změna č. 8. závazných ukazatelů rozpočtu na rok 2022 a změna č. 5. závazného objemu prostředků na platy a OON na rok 2022**

V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů Rada Zlínského kraje usnesením č. 0905/R31/22 ze dne 7. 11. 2022 schválila navýšení příspěvku na provoz o 541 000 Kč na předfinancování provozních prostředků na akci „Rozvoj kostela Nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí – II. Etapa“.

Stejným usnesením RZK schválila navýšení závazného objemu prostředků na platy o 28 251 Kč, jedná se o účelovou dotaci MK ČR a navýšení závazného objemu prostředků na OON o 2 000 Kč, jedná se o účelovou dotaci MK ČR.

**10. změna č. 9. závazných ukazatelů rozpočtu na rok 2022 a změna č. 5. plánu tvorby a použití fondu investic na rok 2022**

V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů Rada Zlínského kraje usnesením č. 1027/R34/22 ze dne 28. 11. 2022 schválila navýšení účelového příspěvku na provoz o 272 000 Kč na předfinancování provozních prostředků na akci „Interreg Po drahách hvězd“.

Současně RZK stejným usnesením schválila změnu č. 5. plánu tvorby a použití prostředků fondu investic na rok 2022.

**11. změna č. 10. závazných ukazatelů rozpočtu na rok 2022**

V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů Rada Zlínského kraje usnesením č. 1095/R37/22 ze dne 19. 12. 2022 vzala na vědomí poskytnutí účelové dotace z MK ČR ve výši 57 816 Kč.

**Schválená výše závazných ukazatelů rozpočtu k 31. 12. 2022, po promítnutí změn 1–10 činila:**

příspěvek na provoz	33 559 816,00 Kč
závazný objem prostředků na platy	15 929 451,00 Kč
závazný objem OON	731 201,00 Kč
odvod z FI	0,00 Kč

### **Transfery od obcí 145 949,00 Kč**

Město Valašské Meziříčí: 50 000,00 Kč jako účelově vázaná dotace z rozpočtu Města Valašské Meziříčí, která byla použita k pořízení interaktivní výukové pomůcky znázorňující reliéfní model valašské krajiny.

95 949,00 Kč jako účelově vázaná dotace z rozpočtu Města Valašské Meziříčí na projekt „Interaktivní stezka – Velký život malých živočichů“.

Všechny příspěvky od obcí byly vyčerpány dle svého účelu a řádně vyúčtovány.

## **2. Přehled o čerpání a plnění rozpočtu nákladů a výnosů hlavní činnosti**

### **a) Čerpání rozpočtu nákladů hlavní činnosti**

**Celkové náklady organizace za rok 2022 činily 40 343 707,14 Kč, což je 86,83 % rozpočtovaných nákladů, které činily po změnách 46 464 952,30 Kč. V Porovnání s rokem 2021 (42 632 843,82 Kč) jsou celkové náklady nižší o cca 5,4 %, tj. o 2 289 136,68 Kč.**

**Účet – 501 – Spotřeba materiálu 1 739 480,03 Kč 99,07 %**

Na tomto účtu jsou významnými položkami náklady související s přípravou a realizací expozic, výstav, lektorských programů a kulturně-vzdělávacích akcí v roce 2022 v objektech muzea. Dále se jedná o spotřebu materiálu související s údržbou objektů muzea, PHM, papírenským a drogistickým materiálem nebo nákupem drobného hmotného majetku v pořizovací ceně nižší jako 3 000 Kč. V Porovnání s rokem 2021 (1 686 198,96 Kč) jsou náklady vyšší o cca 3,2 %, tj. o 53 281,07 Kč. Nárůst je způsoben především inflací a s ní souvisejícím růstem cen oproti roku 2021.

**Účet – 502, 503 – Spotř. energií a jiných neskl. dodávek 2 323 876,00 Kč 99,63 %**

Pravidelné soutěžení energií Zlínským krajem na komoditní burze vede ke stabilizaci výše plateb za energie a díky tomu skutečná spotřeba odpovídá plánu na rok 2022. V porovnání s rokem 2021 (1 446 032,54 Kč) jsou náklady vyšší o cca 61 %, tj. o 877 843,46 Kč. Nárůst spotřeby energií oproti roku 2021 souvisí jednak s růstem cen v roce 2022 a také s otevřením zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, který byl po celý rok 2021 uzavřený pro veřejnost a spotřeba energií během uzavření byla fakturována stavební firmě Pozimos a.s.

**Účet – 508 – Změna stavu tiskovin -59 440,75 Kč**

V roce 2022 muzeum účtovalo o tiscích a zásobách způsobem A. Na účtu 508 je zachycen pohyb při pořízení vlastních tisků a časopisů v průběhu roku a zároveň vyskladnění v jednotlivých měsících, dle evidence.

**Účet – 511 – Opravy a udržování** **494 969,16 Kč** **81,81 %**

Během roku 2022 byl plán oprav 5x upravován, a to na základě objektivně zjištěných skutečností a vždy se souhlasem zřizovatele. Z celkové částky oprav a udržování činí 282 910,00 Kč opravy a udržování nemovitého majetku a 212 059,16 Kč movitého majetku. Podstatnou část oprav tvořily náklady na opravu kotelny a EZS v Lešné a také opravy omítek a výmaleb. Podrobněji k opravám v příloze – Tabulka č. 7 nebo v kapitole 5. V porovnání s rokem 2021 (548 174,91 Kč) se jedná o pokles cca 10 %, tj. o 53 205,75 Kč. Nevyčerpání rozpočtu na opravy souvisí především s problémem zajistit kvalifikované pracovní síly na provedení požadovaných oprav, popř. využití finančních zdrojů na jiné opravy či rozvojové aktivity.

**Účet – 512 – Cestovné** **115 682,00 Kč** **105,17%**

Úpravou rozpočtu v průběhu roku byla tato položka navýšena z 80 000,- Kč na 110 000,- Kč, což se podařilo dodržet. V porovnání s rokem 2021 (39 390,00 Kč) se zvýšily náklady o cca 94 %, tj. o 76 292,00 Kč. Zvýšení nákladů oproti předešlému roku a také zvýšení rozpočtu souvisí s rostoucí cenou pohonných hmot v roce 2022 a také s otevřením zámku Kinských ve Valašském Meziříčí a s tím souvisejícím cestováním vybraných zaměstnanců mezi objekty zámku Kinských a Zámku Vsetín.

**Účet – 518 – Ostatní služby** **5 630 205,41 Kč** **48,76 %**

Významný pokles oproti rozpočtu zapříčinilo zejména vyúčtování dotace v rámci akce IZ Kinských ve Valašském Meziříčí. V rozpočtu na rok 2022 bylo vyúčtování dotací rozpočtováno na AU 518 a AU 672, nicméně v účetnictví takové náklady ani výnosy v souvislosti se zmíněným IZ v roce 2022 nevznikly. V porovnání s rokem 2021 (5 998 401,97 Kč) jsou náklady nižší o cca 6 %, tj. o 368 196,56 Kč. Pokles je způsobený především nižšími náklady na jednotlivé investiční záměry.

Nejvýznamnější položky čerpání tvoří:

- IZ 1729/090/01/21 – 01/08/21 – Muzeum regionu Valašsko – Rozvoj areálu kostela Nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí – etapa II - jedná se o neinvestiční podíl na provedení akce 2 556 529,71 Kč.

Další významné položky čerpání ostatních služeb tvoří:

- úklid a údržba parku Lešná u Valašského Meziříčí – jedná se o komplexní správu a údržbu dřevin, keřů a travnatých ploch,
- údržba SW muzea (účetnictví, mzdy, majetek, GORDIC),
- propagace a reklama výstav, akcí muzea,
- pronájem kopírovací a reprodukční techniky,
- povinné revize EZS, EPS, kamerových systémů, datových sítí, apod.
- služby spojené s realizací výstav a kulturních akcí a publikační činnost.

**Účet – 527 – Zákonné sociální náklady** **803 894,01 Kč** **99,12 %**

Největší částku zde tvoří příspěvek na stravování zaměstnanců (40 282,00 Kč), přiděl do fondu FKSP (316 738,20 Kč) dalšími položkami jsou náklady na školení, preventivní prohlídky a ochranné pracovní pomůcky. V porovnání s rokem 2021 (795 204,28) se jedná o nárůst cca o 1 %, tj. o 8 689,73 Kč.

**Účet – 549 – Ostatní náklady** **162 086,29 Kč** **222,04 %**

V rámci tohoto účtu jsou zachyceny náklady na pojištění osob, výstav a vozidel organizace. Dále také odvod do státního rozpočtu jako podíl za nesplnění zaměstnávání osob se ZPS. Navýšení v porovnání s plánem na rok 2022 je způsobené odvodem do státního rozpočtu za nesplnění zaměstnávání osob se ZPS, který v rozpočtu není plánován, jelikož nelze předpokládat a plánovat počty osob se ZPS v organizaci. Ve srovnání s rokem 2021 (129 535,26 Kč) se jedná o nárůst o cca 25 %, tj. o 32 551,03 Kč, který je způsoben nárůstem odvodu za nesplnění zaměstnávání osob se ZPS.

**Účet – 551 – Odpisy** **5 806 372,76 Kč** **100,86 %**

Výše odpisů za rok 2022 odpovídá plánu odpisů, nepatrný rozdíl je způsoben odpisem zůstatkové ceny vyřazeného majetku. V porovnání s rokem 2021 (2 790 873,55 Kč) se jedná o nárůst o cca 108 %, tj. o 3 015 499,21 Kč. Nárůst je způsoben především zařazením a následným odepisováním nového majetku v souvislosti s dokončením rekonstrukce Zámku Kinských ve Valašském Meziříčí.

**Účet – 558 – Náklady z DDHM** **1 176 632,25 Kč** **101,43 %**

Z významnějších položek nakoupených v roce 2022 uvádíme pořízení elektroniky (LCD displeje, notebook, dron) do zámku Vsetín a zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, dále pořízení spektrometru k akci „Po drahách hvězd“ ve výši 34 076,00 Kč. Další z významných položek je pořízení modelu valašské krajiny se stolem ve výši 39 630,00 Kč do zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, nového serveru do serverovny v zámku Vsetín v částce 39 679,00 Kč nebo detektor kovů v částce 28 920,00 Kč. V porovnání s rokem 2021 (8 205 064,78 Kč) jsou náklady nižší o cca 86 %, tj. o částku 7 028 432,53 Kč. Spotřeba drobného dlouhodobého majetku se blíží ke spotřebě drobného majetku z roku 2020, v roce 2021 byla spotřeba výrazně vyšší z důvodu nákupu drobného majetku do znovuotevřeného zámku Kinských ve Valašském Meziříčí.

**Účet – 591 – daň z příjmu PO** **75 000,00 Kč** **0,00 %**

Odhadovaná výše daně z příjmu PO za rok 2022, účtovaná zároveň přes dohadné položky. Organizace zřejmě bude platit daň z příjmu z důvodu zdanění vystavených pokut za prodlení stavby na Zámku Kinských ve Valašském Meziříčí firmě POZIMOS a.s., čímž se výrazně navýšily zdanitelné příjmy organizace.

## **b) Plnění rozpočtu výnosů hlavní činnosti**

**Celkové výnosy z hlavní činnosti za rok 2022 40 361 882,53 Kč, což je 92,47 % rozpočtovaných výnosů, které činily po změnách 43 646 816,86 Kč. V porovnání s rokem 2021 (42 616 939,76 Kč) jsou celkové výnosy nižší o cca 5 %, tj. o 2 255 057,23 Kč.**

**Účet – 601 – Výnosy z prodeje vlastních výrobků 138 149,50 Kč 98,68 %**

Jedná se o výnosy z prodeje vlastních odborných a popularizačních časopisů, drobných brožur k výstavám a akcím muzea. Tyto časopisy a další tisky jsou nabízeny k prodeji návštěvníkům muzea na jednotlivých pobočkách. Slouží též k propagaci činnosti muzea, hrají důležitou funkci v marketingu. Nárůst byl způsoben zvýšeným zájmem o vybrané publikace muzea. V porovnání s rokem 2021 (108 320,50 Kč) jsou výnosy vyšší o cca 28 %, tj. o 29 829,00 Kč.

**Účet – 602 – Výnosy z prodeje služeb 3 275 928,80 Kč 99,42 %**

Tržby se oproti poslední úpravě plánu v podstatě nezměnily. Tržby jsou tvořeny výnosy ze vstupného za expozice, výstavy, edukační programy a další kulturní akce, za realizaci záchranných archeologických výzkumů. Podrobnější informace o struktuře a rozsahu návštěvnosti dle objektů muzea jsou uvedeny v odborné části, v bodě 4.11. a v tabulce č. 20. V porovnání s rokem 2021 (1 756 295,98 Kč) jsou výnosy vyšší o cca 87 %, tj. o 1 519 632,82 Kč. Důvodem nárůstu tržeb je znovuotevření zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, dále v roce 2022 byl již neomezený provoz na všech objektech a v neposlední řadě také navýšení cen vstupného.

**Účet – 603 – Výnosy z pronájmu 188 998,00 Kč 100,53 %**

Výše výnosů z pronájmu odpovídá plánu tržeb z rozpočtu na rok 2022. Podrobnější členění dle plátců je uvedeno v tabulce č. 18. V porovnání s rokem 2021 (125 792,66 Kč) jsou výnosy vyšší o cca 50 %, tj. o 63 205,34 Kč. Nárůst je způsoben především neomezeným provozem na všech objektech a také navýšením cen za služby.

**Účet – 641 – Smluvní pokuty a úroky z prodlení 400,00 Kč**

Výnosy ze smluvních pokut vznikly pouze storno poplatkem za zrušení objednané služby.

**Účet – 644 – Výnosy z prodeje materiálu 1 830,00 Kč**

Mimořádný výnos související s prodejem již nepoužitelného materiálu. V porovnání s rokem 2021 (3 500,00 Kč) jsou výnosy nižší o cca 47 %, tj. o 1 670,00 Kč.

**Účet – 648 – Čerpání fondů 26 525,03 Kč 133,46 %**

Jedná se o použití přijatých darů v roce 2022 na projekty, které jsou uvedeny v rozboru účtu 414 - rezervní fond z ostatních zdrojů. Čerpání tohoto účtu bylo časově rozlišeno ve výši nevyskladněných publikací financovaných dotací, i z toho důvodu je překročen rozpočet na rok 2022. V porovnání s rokem 2021 (205 619,42 Kč) jsou výnosy nižší o cca 87 %, tj. o 179



094,39 Kč. Pokles je způsoben především dotací soukromé firmy JDE s.r.o. na vybavení kavárny v Zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, která byla poskytnuta v roce 2021.

**Účet – 649 – Ostatní výnosy z činnosti** **87 493,50 Kč** **116,66 %**

Nárůst tohoto účtu byl způsoben mimořádným příjmem z plnění pojistné události. V porovnání s rokem 2021 (76 338,99 Kč) jsou výnosy vyšší o cca 15 %, tj. o 11 154,51 Kč.

**Účet – 672 – Výnosy z transferů** **36 637 664,70 Kč** **86,00 %**

Na syntetickém účtu 672 bylo účtování o těchto transferech:

- a) Transfer od ÚP ČR ve výši 134 500,00 Kč.
- b) Transfer od MK ČR ve výši 177 816,00 Kč (dotace na projekt „Jak se do lesa volá“, podpora projektů kreativního učení).
- c) Transfery od zřizovatele ve výši 32 391 377,37 Kč (časové rozlišení tisků snížilo výnos o 42 714,94 Kč). Transfery od obcí ve výši 153 605,01 Kč (časové rozlišení tisků zvýšilo výnos o 7 656,49 Kč).
- d) ČRIT ve výši 2 751 350,73 Kč.
- e) Výnos -35 000,00 Kč zaúčtován při opravě poskytnutí dotace od ČV ICOM z roku 2021.
- f) Zaúčtován výnos ve výši 523 015,59 oproti NEINV nákladům k IZ (použit akruální princip, NEIVN náklady na Interreg „Velký život malých živočichů – včelí stezka“ ve výši 125 526,50 Kč, NEIVN náklady na Interreg „Po drahách hvězd“ ve výši 272 000,00 Kč – předfinancování zřizovatelem. Rozúčtování dotace na IZ Kinských ve Valašském Meziříčí ve výši 125 489,09 Kč).
- g) Zaúčtován výnos ve výši 541 000,00 Kč – předfinancování zřizovatele NEINV nákladů k IZ „Rozvoj kostela Nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí II. Etapa (použit akruální princip).

V porovnání s rokem 2021 (39 583 719,81 Kč) jsou výnosy nižší o cca 7%, tj. o částku 2 946 055,11 Kč.

### c) Použití dohadných účtů aktivních a pasivních 38x

**Účet – 381 – Náklady příštích období** **88 590,68 Kč**

Jedná se o náklady příštích období z titulu dopředu hrazených poplatků za školení, pojistné, roční udržovací poplatky apod. K rozúčtování nákladů do příslušných účetních období dochází ihned při příjmu faktur.

**Účet – 383 – Výdaje příštích období** **0,00 Kč**

**Účet – 384 – Výnosy příštích období** **1 418 309,42 Kč**

Na účtu 384 je zachycena hodnota tiskovin, vydaných naší příspěvkovou organizací v roce 2018, 2019, 2020, a v roce 2021, které nebyly prodány nebo jinak realizovány v roce jejich

vydání a zůstávají jako skladová zásoba. Dále je na účtu zůstatek časového rozlišení příspěvku na provoz, předfinancování investičních akcí, které budou vyúčtovány v roce 2023.

**Účet – 388 – Dohadné účty aktivní 938 526,50 Kč**

Dohadná položka se vztahuje k projektu Interreg „Velký život malých živočichů – včelí stezka“. Neinvestiční náklady v roce 2022, které budou v roce 2023 vyúčtovány a financovány z dotace, byly časově rozlišeny ve výši 125 526,50 Kč, aby byl dodržen aktuální princip (účetní zápis 388/672). Dále je na účtu zachyceno předfinancování zřizovatelem projektů Interreg „Po drahách hvězd“ a „Rozvoj areálu kostela nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí – II. etapa“ v celkové výši 813 000,00 Kč (NEINV náklady ve stejné výši jsou zachyceny účetním zápisem 388/672, aby byl dodržen aktuální princip).

**Účet – 389 – Dohadný účet pasivní 223 878,04 Kč**

Dohadná položka na spotřebu energií:

elektrická energie	61 302,69 Kč
plyn	0,00 Kč
voda	56 040,00 Kč
daň z příjmu PO	75 000,00 Kč
ostatní (soudní popl. aj.)	31 535,35 Kč

Vyúčtování skutečných nákladů proběhne dle platebních kalendářů jednotlivých dodavatelů v roce 2023.

### 3. Vyhodnocení doplňkové činnosti

Náklady u doplňkové činnosti činily **368 030,32 Kč**, výnosy dosáhly částky **507 802,00 Kč**. Hospodářský výsledek z doplňkové činnosti byl **139 771,68 Kč**.

Jedná se o:

- maloobchodní prodej zboží na jednotlivých střediscích muzea, tj. prodej publikací vydávaných jinými subjekty – (katalogy, pohlednice, drobné upomínkové předměty - keramika, sklo), které doplňují obor naší hlavní činnosti,
- pronájem nebytových prostor k pronájmu nápojových automatů a služby spojené s vydáním a tvorbou informačních materiálů. Podrobnější členění jednotlivých činností je uvedeno v tabulce č. 3,
- v roce 2022 byl znovu obnoven provoz kavárny v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí.

### 4. Vyhodnocení dosaženého výsledku hospodaření za rok 2022 za hlavní a doplňkovou činnost

Hlavní činnost	18 175,39 Kč
Doplňková činnost	139 771,68 Kč
<b>Celkem zisk</b>	<b>157 947,07 Kč</b>

Rozdělení hospodářského výsledku navrhujeme takto:

**Muzeum navrhuje, aby byl zisk přidělen do rezervního fondu ze zlepšeného hospodářského výsledku ve výši 157 947,07 Kč.**

## 5. Rozbor zaměstnanosti a mzdových nákladů

Struktura čerpání OON:

SÚ/AÚ	Název	Účel použití OON
521/0420	Dohody o pracovní činnosti	Průvodcovská činnost, úklid objektů
521/0410	Dohody o provedení práce	Kontrola objektů a zabezpečení, práce v redakční radě, dokumentační práce, příprava realizace výukového programu, preparace a determinace nočních motýlů, determinace vzorků mravencovitých, přednášky, aktivity při akcích muzea - moderování, hlídání expozic, tvůrčí dílny, pečení, obsluha šatny

**Účet – 521 04xx – Ostatní osobní náklady 729 780,00 Kč 99,81 %**

Závazný objem OON byl schválen ve výši 450 000,- Kč. V průběhu roku byl změnou č. 2, 3 a 5 závazného objemu prostředků na platy a OON na rok 2022 navýšen o částku 281 201,00 Kč na konečnou hodnotu 731 201,00 Kč.

Ostatní osobní náklady byly čerpány podle potřeb organizace na základě uzavíraných dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti. Jednalo se o zejména o průvodcovskou činnost, úklid objektů, práce v redakční radě časopisu Valašsko, dokumentační práce, příprava realizace výukového programu, preparace a determinace nočních motýlů, determinace vzorků mravencovitých, přednášky, aktivity při akcích muzea - moderování, hlídání expozic, tvůrčí dílny, pečení, obsluha šatny.

Ostatní osobní náklady nebyly vyčerpány ve výši 1 421,00 Kč. V porovnání s rokem 2021 (501 744,00 Kč) jsou náklady vyšší o cca 45 %, tj. o 228 036,00 Kč.

**Účet – 521 0xxx – Prostředky na platy 15 679 302,00 Kč 98,43 %**

Prostředky na platy byly schváleny v rámci závazných ukazatelů na rok 2022 v hodnotě

15 140 000,00 Kč. Během roku došlo k úpravám rozpočtu platů stanovených ve změně závazných ukazatelů č. 2, 4 a 5 na konečnou hodnotu 15 929 451,- Kč. V porovnání s rokem 2021 (15 149 397,00 Kč) se jedná o nárůst cca 3,5%, tj. celkem o 529 905,00 Kč. Důvodem je především zákonným navýšením mezd všem pracovníkům muzea od 1. 9. 2022. Rozdíl mezi rozpočtem a skutečným čerpáním ve výši 300 000 Kč byl vrácen do rozpočtu zřizovatele, vratka proběhla v prosinci 2022.

### **Fyzický stav pracovníků a průměrná mzda dle kategorií**

Vyhodnocení čerpání mezd dle rozpočtu podle jednotlivých složek platů vyplývá z tabulky č. 5, kde jsou rozepsány jednotlivé složky platu a porovnání plánované a skutečné hodnoty čerpání.

Fyzický stav pracovníků činil ke konci roku 2022 celkem 43 pracovníků.

Průměrná mzda na jednoho pracovníka ke konci roku 2022 činila 31 070,00 Kč, přičemž v roce 2021 byla 29 046,00 Kč, v roce 2020 byla 29 006,00 Kč, v roce 2019 byla 26 687,00 Kč a v roce 2018 byla 25 418,00 Kč. Průměrné mzdy dle kategorií jsou uvedeny v příloze, viz tabulka č. 6.

Procento nemocnosti za rok 2022 činilo 6,21 %.

Míra fluktuace TČP (trvale činných pracovníků) je 21,11 %. Z organizace odešlo 9 zaměstnanců (3x dohoda o rozvázání pracovního poměru, 2x ukončení pracovního poměru na dobu určitou, 4x výpověď ze strany zaměstnance bez udání důvodu). Jednalo se o osm zaměstnanců na plný úvazek, jeden na zkrácený úvazek.

Přepočtený stav pracovníků byl k 1. 1. 2022 v rámci rozpočtu 42,17 během roku byl upravován. Od 1. 4. 2022 do 30. 6. 2022 byl poskytnut příspěvek spolufinancován ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu (č. VSA-STZ-6/2022 na pracovníka zaměstnaného na odborném oddělení v rámci dohody o vyhrazení společensky účelného pracovního místa.

Od 1. 4. 2022 do 30. 9. 2022 byl poskytnut příspěvek spolufinancován ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu (č. VSA-SZ-1012/2022 na pracovníka zaměstnaného na odborném oddělení v rámci dohody o vyhrazení společensky účelného pracovního místa.

Skutečný přepočtený stav pracovníků byl za rok 2022 celkem 42,05.

### **Kategorie zaměstnanců za rok 2022 (skutečný přepočtený stav)**

Odborní pracovníci	22,44
THP pracovníci	12,29
<u>Dělníci</u>	<u>7,32</u>
<b>Celkem</b>	<b>42,05</b>

Organizace konstatuje, že nezaznamenala výrazné rozdíly v rámci hodnocení počtu pracovníků, čerpání mezd a složek platů mezi plánovanými a skutečnými hodnotami, viz tabulka č. 5 a 6.

## 6. Vyhodnocení provedených oprav

Opravy byly v roce 2022 provedeny celkem za **494 969,16 Kč**, celkově bylo na běžné opravy vyčleněno 605 tis. Kč.

V plánu oprav pro rok 2022 byly plánovány tyto opravy:

### **ORG 10 Vsetín – oprava předstěn a výmaleb ve výstavních prostorech**

Primárně se jednalo o odstranění žlutých skvrn, map tvořených zemní vlhkostí v přízemí zámku, dále o drobné defekty omítek způsobených užíváním objektu. Pod opravou je načítována i oprava věžních hodin a oprava omítek při opravě vitríny. Oprava byla plánována s rozpočtem 60 000,- Kč, během roku byl rozpočet těchto oprav navýšen až na 155 000,- Kč, realizováno bylo za 153 598,00 Kč.

### **ORG 11 Zámek Vsetín – vodní prvek atrium**

Záměrem této opravy byla obnova vodního prvku „fontánky“ v atriu zámku. Bohužel se během roku nepodařilo zajistit zhotovitele této opravy. Tato oprava nebyla nakonec realizována a je zařazena mezi opravy roku 2023. Rozpočet byl původně stanoven na 30 000,- Kč.

### **ORG 12 Zámek Vsetín – oprava vnější fasády**

Záměrem této opravy byla částečná oprava vnější fasády kolem objektu a u balkónu nad hlavním vstupem. Vzhledem k identifikaci vadné instalace plechování balkónu bylo od této opravy ustoupeno. Fasáda se nakonec také nerealizovala, neboť byl předložen projektový záměr, který řeší fasádu zámku Vsetín komplexně, jednalo se o dotační titul IROP. V rámci opravy, byla opravena omítka a malba na kostele sv. Trojice ve Valašském Meziříčí. Rozpočet byl původně stanoven na 100 000,- Kč, během roku byl rozpočet snížen na 27 000,- Kč a byl čerpán pouze částečně a to ve výši 4 000,00 Kč.

### **ORG 13 Hvězdárna Vsetín – oprava schodiště a ochozu observatoře**

Vnější schodiště a ochoz nebyly v rámci roku 2022 opraveny, jelikož se nepodařilo zajistit zhotovitele opravy (tzv. kamenný koberec). Oprava byla plánována s rozpočtem 60 000,- Kč, rozpočet opravy byl během roku snížen na konečných 29 000,- Kč. Oprava je zařazena mezi opravy roku 2023.

### **ORG 14 Hvězdárna Vsetín – oprava oplocení**

Záměrem této opravy byla oprava brány pro vjezd do zahrady hvězdárny a ke garáži a přilehlého plotu. Tato oprava nebyla nakonec realizována a je zařazena mezi opravy roku 2023. Rozpočet byl původně stanoven na 70 000,- Kč a během roku byl snížen na 15 000,- Kč.

### **ORG 15 Zámek Lešná u Valašského Meziříčí – oprava chodníků (kostkové patníky, mlat)**

Mlatové chodníky v parku vykazují místy degradaci povrchu (korýtka vymletá srážkovými vodami), defekty jsou způsobeny nevhodnou konstrukcí mlatu (ve spádu) a nedostatečnými odvodňovacími kanálky. Tato oprava nebyla v roce 2022 realizována. Oprava je zařazena mezi opravy roku 2023. Rozpočet byl původně stanoven na 100 000,- Kč a ke konci roku byl rozpočet snížen na 5 000,- Kč. Realizace byla nakonec ukončena čerpáním částky ve výši 4 800,00 Kč za opravu dlažby v dílně hospodářského objektu č. 94 v Lešné. Zbylé původně alokované finanční prostředky byly převedeny ve prospěch opravy vnitřních omítek zámku Vsetín.

### **ORG 16 Oprava střešních pláštů zámků (VS, VM, LE)**

Střešní pláště zámků potřebují pravidelnou údržbu, mnohdy jsou poškozeny silnými větrnými poryvy nebo sněhovými, ledovými příkrývkami. V roce 2022 byla částka na opravu střešních pláštů alokována ve výši 50 000,- Kč, během roku nebyla tato částka čerpána. Finanční prostředky byly převedeny na potřebnější a neplánované realizované opravy.

### **ORG 17 Zámek Kinských ve Valašském Meziříčí – oprava plynové kotelny**

Během roku vyvstala potřeba výměny dvou ze tří plynových kotlů v plynové kotelně v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. S opravou nebylo v roce 2022 původně zamýšleno, na opravu byla nerealizací jiných oprav uvolněna částka ve výši 119 000,- Kč. Realizace byla nakonec ukončena čerpáním částky ve výši 118 092,00 Kč.

### **ORG 18 Zámek Vsetín – oprava plynové kotelny**

Na začátku topné sezóny na zámku Vsetín byla zjištěna netěsnost v tlakovacím systému otopné soustavy. S opravou nebylo v roce 2022 původně zamýšleno, na opravu byla vyhrazena částka ve výši 3 000,- Kč. Realizace byla nakonec ukončena čerpáním částky ve výši 2 420,00 Kč.

### **ORG 34 Oprava automobilů, zahradní techniky, pojízdné techniky**

Původně plánované náklady pro rok 2022 činily 50 000,- Kč, během roku navýšeno na 107 000,- Kč. Skutečné náklady na opravy byly 102 768,66 Kč. Nejnákladnější položky byly výměna rozvodů ve Volkswagenu Transportéru a výměna brzdových kotoučů a rozvodů v Peugeotu, zbylé položky jsou běžné opravy vozidel. Vozidlo je v dobrém technickém stavu karosérie a investice do opravy vozidla je tudíž ekonomicky výhodná.

### **ORG 35 Oprava výpočetní techniky, el. zařízení a strojů**

Původně plánované náklady pro rok 2022 činily 30 000,- Kč. Skutečné náklady na opravy byly 26 217,00 Kč.

### **ORG 36 Oprava elektroinstalace, EZS, EPS a dalších provozních systémů**

Rozpočet 45 000,- Kč, navýšeno během roku na 85 000,- Kč, čerpáno 83 073,50 Kč.

Ovládací panel EZS ústředny v zámku Lešná u Valašského Meziříčí má poškozený LCD displej, displej je špatně čitelný. Poskytovatel oprava EZS systémů prověřil možnost výměny LCD displeje, bohužel nemáme k dispozici servisní kód a výměna je tak nemožná. Musel by se realizovat reset celého systému, což je finančně náročné cca 20-30 tis. Kč. Dále začíná EZS vykazovat další technické problémy a bude potřeba v roce 2022 přistoupit ke komplexnější opravě. Tato oprava tedy nebyla nakonec realizována v roce 2021 a je zařazena mezi opravy roku 2022. Rozpočet byl původně stanoven na 20 000,- Kč a byl čerpán pouze ve výši 714,00 Kč.

Celkový přehled oprav a udržování za rok 2022, včetně nákladů na jednotlivé akce je uveden v příloze v tabulce č. 7.

## **7. Hospodaření s prostředky jednotlivých fondů organizace**

### **Účet – 411 – Fond odměn**

Počáteční stav fondu k 1. 1. 2022	43 001,31 Kč
Konečný stav fondu k 31. 12. 2022	43 001,31 Kč
Viz tabulka č. 13	

### **Účet – 412 – FKSP**

<b>Počáteční stav fondu byl k 1. 1. 2022</b>	<b>434 227,35 Kč</b>
Přídělem 2 % z mezd činí	317 338,20 Kč
Čerpání	260 830,00 Kč
Z toho: dary k životním a pracovním výročím	11 500,00 Kč
stravenky	249 330,00 Kč
<b>Konečný stav fondu k 31. 12. 2022</b>	<b>490 735,55 Kč</b>

Tvorba i čerpání fondu FKSP byla v souladu s platnou vnitřní směrnici a legislativou, viz. tabulka č. 12.

### **Účet – 413 – Rezervní fond**

<b>Počáteční stav fondu byl k 1. 1. 2022</b>	<b>334 033,14 Kč</b>
Příděl do fondu ze zlepšeného HV za rok 2020	30 366,59 Kč
Čerpání	0,00 Kč
<b>Konečný stav fondu k 31. 12. 2022</b>	<b>364 399,73 Kč</b>

Příděl do fondu byl proveden na základě schváleného rozdělení hospodářského výsledku hospodaření za rok 2021, viz. tabulka č. 10.

## Účet – 414 – Rezervní fond

### Počáteční stav fondu byl 20 000 Kč.

V průběhu roku byly ve prospěch tohoto fondu přijaty tyto účelově vázané dary v celkové výši 0,- Kč:

Finanční dary ve výši 20 000,00 Kč byly v roce 2022 použity takto:

- CABOT s.r.o. – pořízení ptačích budek a krmítka s webovými kamerami

**Stav fondu k 31. 12. 2022 činí 0,00 Kč.**

## Účet – 416 – Fond investic

**Počáteční stav fondu +1 576 015,51 Kč**

**Zdroje celkem (tvorba) +60 719 113,46 Kč**

Z toho:

- odpisy ze stávajícího majetku za rok 2022 +5 775 919,00 Kč
- investiční příspěvek z rozpočtu zřizovatele +11 412 322,49 Kč
- investiční dotace v rámci IROP +43 426 418,22 Kč
- dotace z MK ČR +74 000,00 Kč
- zůstatková cena vyřazeného majetku za rok 2022 +30 453,75 Kč

**Použití celkem (čerpání): -59 928 095,83 Kč**

Z toho:

- IZ Trojice, IZ park Lešná -8 898 052,10 Kč
- IZ zámek Kinských, IZ park Vsetín,  
projektová dokumentace hvězdárna Vsetín -46 467 494,21Kč
- Pořízení dlouh. majetku (auta, stroje, automaty) -1 761 464,80 Kč
- rozšíření sbírek – nákup uměleckých předmětů -49 734,00 Kč
- Časové rozlišení investičního transferu (ČRIT) v roce 2022 -2 751 350,72Kč

**Konečný stav fondu k 31. 12. 2022**

**po zohlednění ČRIT, viz tabulka č. 8 +2 367 033,14 Kč**

V závěru roku byl realizován nákup speciálního vybavení a to nápojového automatu do zámku Lešná (horké míchané nápoje), prodejního automatu do zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, projektoru do přednáškového sálu v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí a traktor sekačku pro údržbu parku u zámku Lešná, vše celkem v předpokládané částce 990 tis. Kč. V rámci realizace se nepodařilo dodržet cenu stanovenou ve změně č. 5 fondu investic a to u nakupované položky prodejního automatu, kde byla stanovena cena 178 tis. Kč s DPH dle cenové nabídky na webových stránkách dodavatele, v rámci přípravy a podpisu kupní smlouvy byla cena upřesněna na 185 493,00 Kč s DPH. Cena byla překročena z důvodu dodání jiného mincovníku a čtečky platebních karet (modely uvedené na webových



stránkách dodavatele nebylo již možno dodat – starý model), cena tak byla navýšena o 7 493,00 Kč. Vzhledem k tomu, že byla v rámci veřejné zakázky dosažena nižší cena traktoru sekačky, nebylo nakonec zapotřebí žádat o navýšení čerpání fondu investic a poskytnutý investiční příspěvek 990 tis. Kč tak nebyl čerpán v plné výši. Nevyčerpaná částka ve výši 3 268,40 Kč byla vrácena na účet zřizovatele.

## 8. Stav bankovních účtů, pokladní hotovost

**Bankovní účty celkem** **5 184 878,12 Kč**

Všechny fondy mimo FKSP jsou kryty prostředky na příslušných AÚ účtu 241.

Mezi SÚ 412 – FKSP a bankovním účtem SÚ 243 je rozdíl, který tvoří převody prostředků za stravenky, přiděl prostředků z mezd, úrok a poplatky. Tyto položky jsou vyrovnány v lednu 2023. Rozpis položek tvořících rozdíl ve výši 6 020,54 Kč je uveden v tabulce č. 14.

Tvorba i čerpání fondů byly v souladu s platnou legislativou.

Pokladní hotovost činila k 31. 12. 2022 celkovou sumu 97 382,70 Kč a je na účtu 261 analyticky rozdělena podle jednotlivých středisek, zvláště je analyticky zachycena i pokladna vedena v EUR měně.

## 9. Stav pohledávek

**Celkový stav pohledávek k 31. 12. 2022 činí** **1 502 670,96 Kč**

**Účet – 311 – Odběratelé – stav účtu:** **37 262,00 Kč**

Zůstatek se skládá z neuhrazené fakturace vlastního časopisu, který se rozesílá 2x ročně (distribuce ve 12/2022) a z vystavených faktur za pronájmy. Neevidujeme žádné faktury po splatnosti. Zůstatek tvoří faktury vystavené ve 12/2022 se splatností v 01/2023.

**Účet – 314 – Krátkodobě poskytnuté zálohy, stav:** **104 275,21 Kč**

Jedná se o zálohy na:	stálá záloha barely na vodu	1 525,21 Kč
	el. energie	65 700,00 Kč
	plyn	600,00 Kč
	vodu	36 450,00 Kč

Náklady na energie a neskladové dodávky na tomto účtu byly zúčtovány dle zálohových dokladů dodavatelů. Vyúčtování záloh proběhne dle platebních kalendářů jednotlivých dodavatelů v roce 2023.

**Účet – 315 – Jiné pohledávky z hlavní činnosti** **5 570,94 Kč**

Jedná se o pohledávky vůči bance za karetní transakce, které proběhly ke konci roku 2022 a připsány na účet organizace budou v roce 2023.

**Účet – 335 – Pohledávky za zaměstnanci: 0,00 Kč**

Pohledávka za zaměstnancem z titulu náhrady škody vzniklé organizaci.

**Účet – 344 – Pohledávky za jinými nevládními institucemi 0,00 Kč**

**Účet – 346 – Pohledávky za vybranými ústř. vládními org.: 14 376,93 Kč**

Pohledávky za transfery, vyúčtování v roce 2023.

**Účet – 348 – Pohledávky inv. dotace Zlínský kraj 314 068,70 Kč**

Pohledávky za investičním příspěvkem zřizovatele vztahující se k IZ.

**Účet – 381 Náklady příštích období – stav účtu: 88 590,68 Kč**

Jedná se o náklady příštích období z titulu dopředu hrazených poplatků za školení, pojistné, roční udržovací poplatky apod. K rozúčtování nákladů do příslušných účetních období dochází ihned při příjmu faktur.

**Účet – 388 – Dohadné účty aktivní 938 526,50 Kč**

Vyrovnění neinvestičních nákladů na projekty Interreg „Velký život malých živočichů – včelí stezka“ a Interreg „Po drahách hvězd“ (předfinancování NEIVN nákladů zřizovatelem) a dále předfinancování části neinvestičních nákladů zřizovatelem na projekt „Rozvoj areálu kostela nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí II. Etapa. Náklady proúčtovány v roce 2022, výnosy ve výši nákladů zaúčtovány dohadem tak, aby byl dodržen akruální princip. Vyúčtování proběhne v roce 2023.

## 10. Stav závazků a jejich finanční krytí

**Celkový stav závazků činí 4 281 721,20 Kč**

Závazky byly v průběhu roku hrazeny ve splatnosti.

**Účet – 321 – Dodavatelé – stav účtu: 710 366,74 Kč**

Běžné faktury jsou kryty bankovním účtem, viz tabulka č. 16.

**Účet – 324 – Přijaté zálohy – stav účtu: 2 000,00 Kč**

Přijaté zálohy na svatební obřady, které se uskutečnění v roce 2023.

**Účet – 326 - Přijaté návratné finanční výpomoci 0,00 Kč**

**Účet – 331 – Zaměstnanci – stav účtu: 1 155 495,00 Kč**

Jedná se o mzdu zaměstnanců za 12/2022 splatnou k výplatnímu termínu, tj. 15. 1. 2023.

**Účet – 336 – Zúčtování s institucemi – soc. zabezpečení 414 100,00 Kč**

Jedná se o předpis odvodu sociálního pojištění z mezd za 12/2022, který je splatný v 01/2023.

**Účet – 337 v Zúčtování s institucemi – zdravotní pojištění 178 702,00 Kč**

Jedná se o předpis odvodu zdravotního pojištění z mezd za 12/2022, který je splatný v 01/2023.

**Účet – 342 – Jiné přímé daně – stav účtu: 90 431,00 Kč**

Jedná se o srážkovou a zálohovou daň – splatné v lednu 2023.

**Účet – 347 – Závazky k vybraným ústředním vládním org.: 88 439,00 Kč**

Předpis odvodu do SR – odvod za neplnění povinnosti zaměstnávat osoby se ZTP.

**Účet – 349 – Závazky k vybraným místním vládním inst.: 0,00 Kč**

**Účet – 378 – Ostatní krátkodobé závazky 0,00 Kč**

**Účet – 383 – Výdaje příštích období 0,00 Kč**

**Účet – 384 – Výnosy příštích období 1 418 309,42 Kč**

Na tomto účtu je zachycena hodnota vlastních publikací, vytištěných v letech 2017 - 2022, které nebyly prodány ani jinak realizovány. Prodej, či jiná distribuce bude provedena v následujících letech. Dále je zde časově rozlišen příspěvek zřizovatele na provoz, jedná se o předfinancování NEINV nákladů na projekty Interreg „Po drahách hvězd“ a „Rozvoj areálu kostela nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí II. Etapa“. Pro dodržení aktuálního principu jsou náklady časově rozlišeny a zachyceny na účtech 388/672. Zůstatek účtu 384 bude vyrovnán v roce 2023 po obdržení dotací na výše uvedené projekty.

**Účet – 389 – Dohadný účet pasivní 223 878,04 Kč**

Dohadná položka na spotřebu energií:

elektrická energie	61 302,69 Kč
plyn	0,00 Kč
voda	56 040,00 Kč
Daň z příjmu PO	75 000,00 Kč
Ostatní (soudní popl. aj.)	31 535,35 Kč

Vyúčtování skutečných nákladů proběhne dle platebních kalendářů jednotlivých dodavatelů v roce 2023.

## 11. Stav nedokončeného dlouhodobého majetku

**Účet – 041 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek 0 Kč**

Na účtu nedokončeného dlouhodobého nehmotného majetku byl v průběhu roku zachycen pohyb při pořízení a zařazení software z IZ Kinských, vedeným pod ORG 339 1309. Majetek byl zařazen v celkové hodnotě 82 307,23 Kč.

**Účet – 042 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek 1 936 170,68 Kč**

Na tomto účtu v průběhu roku 2022 bylo účtováno o pořízení DHM v celkovém objemu 11 241 928,81 Kč v souvislosti především s realizovanými IZ.

V roce 2022 byl zařazen investiční majetek z ORG 3391329 IZ Kinských ve Valašském Meziříčí, zařazeno bylo technické zhodnocení budovy a další majetek související se stavbou v celkové výši 85 528 396,02 Kč. Dále byl zařazen majetek z ORG 3391729 IZ rozvoj areálu kostela nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí v celkové výši 9 445 537,19 Kč. V roce 2022 byla také zařazena do majetku investiční hodnota vybavení z projektů Interreg „Velký život malých živočichů“ a „Po stopách hvězd“, dále nákupy dlouhodobého majetku (traktor - sekačka, projektor, prodejní automaty, vitrína).

Úhrnem byl zařazen dlouhodobý hmotný majetek v celkové výši 97 160 939,33 Kč.

## 12. Stavy zásob, cenin

### **Zásoby celkem 869 204,15 Kč**

Celkově se stav zásob v roce 2022 zvýšil o částku 16 951,34 Kč. Tyto publikace jsou volně prodejné na jednotlivých objektech MRV a slouží zejména k dlouhodobému prodeji a propagaci činnosti muzea, hrají důležitou funkci v marketingu.

### **Účet – 112 – Materiál na skladě 7 032,21 Kč**

Na účtu je zachycen stav materiálu v kavárně v zámku Kinských ve VM a v nápojovém automatu v zámku Lešná u VM.

V kavárně se jedná o materiál, který se používá při výrobě různých druhů káv a limonád (např. mléko, šlehačka,..)

V nápojovém automatu v Lešné se jedná o materiál, který je potřeba při výrobě nápojů v automatu.

K 1. 1. 2022 je počáteční stav 0,-Kč a k 31. 12. 2022 je konečný stav 7032,21Kč. Z toho je materiálu za 3176,45 v kavárně a 3855,76 v nápojovém automatu.

Meziročně došlo ke změně stavu materiálu o 7 032,21Kč.

### **Účet – 123 – Výrobky 702 353,57 Kč**

Na tomto účtu je veden stav vlastních výrobků. Počáteční stav zboží na skladě k 1. 1. 2022 činil 686 234,44 Kč, konečný stav činí 702 353,57 Kč, z toho zásoby ve výši 475 794,65 Kč jsou starší 3 let. Meziročně došlo ke změně stavu vlastních tisků o 16 119,13 Kč. Jedná se o pořízené vlastní publikace.

### **Účet – 132 – Zboží na skladě 133 212,37 Kč**

Počáteční stav zboží na skladě k 1. 1. 2022 činil 133 212,37 Kč, konečný stav činí 164 921,37 Kč. Meziročně došlo k navýšení stavu zboží o 31 709,00 Kč. Jedná se o nakoupené zboží určené k dalšímu prodeji v roce 2023.

### **Účet – 263 – Ceniny 26 606,00 Kč**

Na tomto účtu evidujeme poštovní známky, stravenky „Ticket Restaurant“, šeky a dárkové kupóny.

stav poštovních známek k 31. 12. 2022 646,00 Kč

stav stravenek k 31. 12. 2022	25 960,00 Kč
šeky a dárkové kupony k 31. 12. 2022	0,00 Kč

### 13. Vykazovaná skutečnost na vybraných nákladových účtech

**Účet – 541 – smluvní pokuty a úroky z prodlení** – v roce 2022 není na tomto účtu účtováno.

**Účet – 542 – jiné pokuty a penále** – v roce 2022 není na tomto účtu účtováno.

**Účet – 547 – manka a škody** - v roce 2022 není na tomto účtu účtováno.

**Účet – 557 – náklady z odepsaných pohledávek** – v roce 2022 není na tomto účtu účtováno.

### 14. Přehled investičních záměrů, projektů a projektové přípravy

V roce 2022 byly realizovány tyto projekty:

#### 1) Dotace města Valašské Meziříčí

Muzeum obdrželo v roce 2022 neinvestiční dotaci 50 000,00 Kč od města Valašské Meziříčí. Dotace byla použita k pořízení interaktivní výukové pomůcky znázorňující reliéfní model valašské krajiny. Celkové náklady akce činily 94 580,00 Kč.

Muzeum obdrželo v roce 2022 neinvestiční dotaci ve výši 95 948,52 Kč od města Valašské Meziříčí na projekt „Interaktivní stezka – Velký život malých živočichů“.

#### 2) Dotace Ministerstva Kultury ČR

Muzeum obdrželo v roce 2022 neinvestiční dotaci ze státního rozpočtu od Ministerstva Kultury ČR na projekt „Jak se do lesa volá“ ve výši 120 000,00 Kč. Celkové náklady na projekt činily 205 tis. Kč.

Muzeum obdrželo v roce 2022 neinvestiční dotaci ze státního rozpočtu od Ministerstva Kultury ČR na projekt „Podpora projektů kreativního učení“ ve výši 57 816,00 Kč. Celkové náklady na projekt činily 63 tis. Kč.

Muzeum obdrželo v roce 2022 investiční dotaci ze státního rozpočtu od Ministerstva Kultury ČR ve výši 74 000,00 Kč na zasklení vitríny v části expozice v zámku Vsetín věnované ohýbanému nábytku. Cena díla činila celkem 114 708,00 Kč.

#### 14.1. IZ – zámek Kinských ve Valašském Meziříčí – vybudování depozitářů a expozic

##### IZ 1329/090/04/17 - 15/01/22/S

Tato investiční akce řešila havarijní situaci v uložení a ochraně sbírkových předmětů, umístěných v nevyhovujících prostorách zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. Vestavbou

nových depozitářů s posuvnými regály ve 2.NP a podkroví, vč. souvisejících statických opatření, klimatizace, vzduchotechniky, zabezpečovací a monitorovací techniky byla zajištěna ochrana sbírkových předmětů. Dále byly v rámci akce realizovány zejména tyto opatření:

- odstranění vlhkosti zdiva a oprava dešťové i splaškové kanalizace;
- pořízení nových expozic, výstavních a edukačních prostor;
- vybudování nových depozitářů opatřených klimatizací, zabezpečovací a monitorovací technikou;
- rekonstrukce zázemí pro návštěvníky, společenského sálu a vybudování bezbariérového přístupu v objektu zámku;
- komplexní oprava přístavby a nové vybavení dílny konzervátora, kanceláří a provozních prostor, včetně mobiliáře;
- rekonstrukce rozvodů elektroinstalace, EZS, datových rozvodů, provedení nové EPS (doposud není provedena);
- ostatní související stavební práce, náklady na přípravu akce a uskladnění sbírek a výstavního fondu mimo objekt zámku.

**Celkové náklady investiční akce byly 118 710 tis. Kč, kde financování IROP tvořilo 90 % uznatelných nákladů což bylo 72 773 tis. Kč a financování ZK + PO (10 % uznatelných a neuznatelné náklady) které tedy činilo 41 730 tis. Kč. Náklady byly navýšeny z původních 99 529 tis. Kč po doprojektování realizační dokumentace stavby.**

Tento investiční záměr byl rozvržen na roky 2017 – 2022.

V průběhu roku 2022 byly realizovány nebo smluvně zajištěny tyto činnosti:

- **stavbu** prováděla firma POZIMOS a.s., kolaudační souhlas na 2. část stavby tj. přístavbu byl vydán 21. 1. 2022. Z důvodu pozdního předání díla oproti termínu stanovenému ve smlouvě o dílo byla firmě POZIMOS a.s. vyměřena pokuta na částku 345 tis. Kč, s DUZP 12/2021, se splatností v lednu 2022, tato částka byla v roce v termínu splatnosti v plné výši uhrazena na účet muzea.  
V rámci předání díla byly sepsány vady a nedodělky, které nebránily převzetí a předání 2. části díla, byla užitá pozastávka ve výši 10% z ceny díla bez DPH (z posledních proplácených faktur). Pozastávka činila celkem 7 091 107,11 Kč, jelikož zhotovitel odstranil všechny vady a nedodělky stanovených při předání a převzetí díla byla pozastávka v lednu 2022 uvolněna.
- **expoze a výstavní prostory byly realizovány** firmou Full Capacity s.r.o., která předala dílo až 6. 12. 2021. Dílo tak bylo předáno se zpožděním o 53 dní, což bylo pokutováno částkou 159 tis. Kč. Sankce byla splatná v lednu 2022 a byla uhrazena v plné výši na účet muzea.  
V rámci předání díla byly sepsány vady a nedodělky, které nebránily převzetí a předání díla, byla užitá pozastávka ve výši 10% z ceny díla bez DPH (z poslední

proplácené faktury). Pozastávka činila celkem 1 496 926,09 Kč, jelikož zhotovitel odstranil všechny vady a nedodělky stanovených při předání a převzetí díla byla pozastávka v lednu 2022 uvolněna.

- **zhotovitel projektové dokumentace stavby** firma Masák a partner památky s.r.o. ukončila v závěru roku 2021 autorský dozor (po předání 2. části stavby). Autorský dozor byl náklad ve výši 514 250,00 Kč a úhrada za tuto službu byla provedena v únoru 2022.
- po předání hotového díla expozic a výstavních prostor byl ukončen i autorský dozor nad touto částí akce, **zhotovení projektové dokumentace expozic a autorský dozor expozic** zajišťoval Ing. arch. Michal Kutálek. Autorský dozor byl náklad ve výši 60 500,00 Kč a byl uhrazen po vystavení faktury v lednu 2022.
- V prosinci 2021 byla **manažerem projektu** firmou Bee Partner a. s. podána žádost o změnu č. 9, která upravovala ukončení projektu až do 31. 1. 2022 z důvodu zpoždění stavby. Žádost o změnu byla ze strany CRR přijaty bez výhrad. V lednu byla předložena závěrečná zpráva společně s žádostí o změnu č. 10 a žádostí o platbu č. 4. Po vypořádání dotazů a připomínek ze strany CRR došlo dubnu k uvolnění poslední části dotace ve výši 49 311 453,20 Kč, čímž byla přijata dotace v rámci celého projektu v celkové výši 72 772 489,29 Kč.  
Management projektu byl po žádosti o platbu č. 4 ukončen a byla uhrazena poslední faktura ve výši 65 582,00 Kč.
- v dubnu bylo ukončeno **restaurování erbu** MgA. Václavem a po předání restaurátorské zprávy byly práce dle smlouvy o dílo uhrazeny ve výši 79 350,00 Kč.
- v rámci **administrace investiční akce** byla v roce 2022 předložena pouze změna struktury nákladů tj. dodatek č. 15 IZ. Ten řešil přesun nevyčerpaných nákladů/zdrojů z roku 2021 do roku 2022.  
V srpnu byla předána a Radou Zlínského kraje přijata závěrečná zpráva o ukončení investiční akce.

Projekt přešel v květnu do stavu 5 leté udržitelnosti, s povinností ročně zaslat monitorovací zprávu o stavu projektu skrz elektronický informační systém MS2014+.

V dubnu došlo k slavnostnímu otevření objektu zámku návštěvníkům po jeho skoro 4 leté uzavírce.

V průběhu měsíce července byla zahájena kontrola žádosti o platbu č. 4 ze strany CRR, dle protokolu ze září byla kontrola ukončena bez nálezu pochybení a nebyly uloženy žádná doporučení ani opatření k nápravě.

## **14.2. IZ – rozvoj areálu kostela Nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí – etapa II.**

### **IZ 1729/090/01/21 – 03/09/22/S**

IZ řešil ve dvou etapách komplexní rozvoj areálu kostela Nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí.

V roce 2017 – 2019 prošla budova kostela rozsáhlou rekonstrukcí – etapa I. S celkovými náklady 12 000 tis. Kč (střešní krytina, základy roubené části, omítky, elektroinstalace, drenážní systém).

Zahrada (parcela č. 177 k. ú. Valašské Meziříčí) byla Zlínským krajem získána v roce 2019 od města Valašské Meziříčí. Zahrada byla dlouhodobě nevyužívána, stromy a keře byly ve špatném zdravotním stavu, bylo nutné rozsáhlé kácení a zdravotní zásahy (řezy a vazby). Oplocení a zpevněné plochy byly také ve špatném technickém stavu, jedná se primárně o rozpadající se plot se stříškou z dřevěného šindele z čelní strany, chodníky byly realizovány z části z vybourané původní podlahy při předchozích obnovách kostela nebo byly ze zrušených náhrobků. Objekt neměl žádné hygienické zázemí (pouze dřevěnou suchou latrínu) a ani přístup k vodě.

V rámci stavebních a revitalizačních prací bylo realizováno zejména:

- zbudování objektu s hygienickým zázemím (dámské, pánské toalety a toaleta pro vozíčkáře, vznikly v severovýchodní části zahrady), součástí stavby je i místnost pro provozní účely (zahradnická a uklízečská výbava, výlevka), součástí nové budovy je vzduchotechnika (větrání) a rozšíření EZS (ústředna v kostele), zastavěná plocha 46,16 m<sup>2</sup>,
- zbudování vjezdu do zahrady z ulice Sokolská, ve východní části bude z ulice byl vytvořen vjezd k objektu, stávající dřevěný šindelový plot s kamennou podezdívkou byl rozpojen, byly vyžděny dva sloupy (cihelný základ) mezi kterými byla zavěšena dvoukřídlá brána, vjezd slouží i jako bezbariérový vstup do objektu zahrady a kostela,
- zpevněné plochy – v zahradě byla zbudována příjezdová komunikace od vjezdové brány až ke kostelu (východní strana), kde se komunikace napojuje na chodníky, který vede kolem celého kostela, chodníky ve východní části zahrady jsou dlážděny z kamenných odseků v celkové výměře 248,7 m<sup>2</sup> a v západní části jsou realizovány formou šterkotravnatých chodníčků ve výměře 157,1 m<sup>2</sup>,
- zahrada byla kompletně revitalizována, bylo provedeno nutné kácení (mnoho dřevin a keřů) v zahradě bylo náletového původu, popř. nebyl jejich růst nijak řízen (stromy se nakláněly nad chodník a cestu), dále byly provedeny značné sadové zásahy (ořezy, zmladění, vazby), které zajistí pro stávající výsadbu budoucí rozvoj, v konečné fázi byly sázeny skupiny keřů a květin, zbytek zelených ploch byl zatravněn, součástí zahrady je i mobiliář, jedná o lavičky, lavičky se stoly a naučná stezka reprezentovaná zejména panely s informacemi s modely hmyzu, historickými úly apod., naučná stezka a část mobiliáře byla realizována v rámci samostatného projektu, jelikož byla



podpořena žádost v rámci dotačního programu Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika, stejně tak se podařilo v rámci revitalizované zeleně zajistit dotaci Ministerstva životního prostředí z Operačního programu životního prostředí ve výši 649 tis. Kč,

- oplocení bylo technicky zhodnoceno, ze stávajícího oplocení zůstaly z jižní strany pouze kamenné podezdívky a ze západní některé opěrné sloupky plotu, zbytek byl kompletně nahrazen, z čelní (jižní) strany objektu došlo k novému usazení nosných dřevěných sloupků a jejich zakrytí šindelem, fošnová výplň byla použita původní a v místech největšího poškození byla vyměněna, východní plot byl kompletně nahrazen novými sloupky pro nový dřevěný plot, který vede i přes celou severní stranu zahrady (oddělující zahrádkářskou kolonii), v západní části je oplocení stejné jako z čelní (jižní) strany, oplocení má celkem délku 308,53 m,
- venkovní osvětlení bylo v zahradě realizováno formou 5 stožárů s LED svítidly, ty jsou situovány podél pojízdné a pochůzí komunikace ve východní části zahrady, lampy jsou dobově sladěny s architekturou kostela (lucernový typ), v rámci spolupráce s Městem Valašské Meziříčí, byly sloupy veřejného osvětlení podél ulice Sokolská doplněny o scénické bodové LED světla, která scénicky osvětlují kostel, ovládání je z prostor kostela,
- vnitroareálové rozvody NN v zahradě jsou realizovány a tří fázová zásuvka je vyvedena na informačním sloupku naučné stezky, tím vzniká možnost napojení mobilního rozvaděče, stejná zásuvka byla zbudována v provozním prostoru v rámci objektu pro hygienické zázemí, kostel je s novým objektem propojen kabeláží pro napojení EZS a byly zde také umístěny dvě nové bezpečnostní kamery,
- přípojka vody a splaškové kanalizace – nový objekt pro hygienické zázemí je napojen na rozvod vody a splaškovou kanalizaci, která je vedena pod ulicí Sokolská (vzdálenější pruh a chodník), dešťové vody jsou likvidovány přímo v rámci areálu formou přirozeného vsaku.

Investiční záměr byl zahájen v březnu 2021 s plánem ukončení akce v prosinci 2022. Tyto termíny se podařilo dodržet a objekt s toaletami a zahrada byly kolaudovány v půli prosince 2022.

#### V průběhu roku 2022 byly v rámci projektu realizovány tyto činnosti:

- stavba byla zahájena již říjnu roku 2021, realizační firma NOSTA s.r.o. začala na začátku roku s kácením a vyklíčením areálu od dřevní hmoty, později terénními úpravami a návozem stavebního materiálu, vzhledem k mírnému průběhu zimního období bylo možno pracovat bez potřeby delšího přerušování stavebních prací, stavební práce pokračovaly dle harmonogramu, během stavby nevznikly žádné vážnější problémy, v srpnu byl předložen změnový list č. 1, který řešil primárně výměnu opravy oplocení, za nový plot a neprovedenou

realizaci restaurování kamenných náhrobků a jiných artefaktů, jelikož nebyly majetkem muzea, celkový rozpočet akce se nezměnil, stavba byla v souladu se smlouvou o dílo předána bez vážných vad a nedostatků, které by bránily předání a převzetí díla do konce října 2022, poté bylo zažádáno o kolaudační souhlas, ten byl získán 14. 12. 2022, náklady za stavební část se z původních 10 702 437,90 Kč po změnovém listu č. 1 navýšily na částku 10 895 60,23 Kč tj. o 193 212,33 Kč, částky jsou s DPH,

- službu TDS a BOZP realizovala firma ACUTIA spol. s r.o. ze Zlína, za tyto služby byla vyplacena celková částka 278 000,00 Kč, v roce 2021 částka 55 000,00 Kč a v roce 2022 celkem částka 223 000,00 Kč,
- po kolaudaci byl ukončen i autorský dozor, který realizovala projekční kancelář BP Projekt s.r.o., která realizovala celou projektovou dokumentaci a zajišťovala i inženýrskou činnost, za autorský dozor byla podle smlouvy o dílo vyplacena částka ve výši 48 400,00 Kč,
- v rámci **administrace investiční akce** byly v roce 2022 předloženy pouze dvě změny struktury nákladů tj. dodatek č. 2 IZ, který řešil přesun nevyčerpaných nákladů/zdrojů z roku 2021 do roku 2022 a dodatek č. 3 I, který řešil změnový list č. 1, vzhledem k rezervě projektu nebyly závazné ukazatele tj. celková výše investiční akce měněny. Závěrečná zpráva bude předložena v roce 2023.

Zahrada i kostel se v závěru roku 2022 otevřely návštěvníkům na dvou kulturních akcích a to Uspávání broučků (zahrada, naučná stezka a interiér kostela) a Česká mše vánoční Jana Jakuba Ryby, kdy byly po kolaudaci zpřístupněny i toalety. Proměna zahrady kostela přinesla pozitivní zpětnou vazbu od návštěvníků i občanů města Valašského Meziříčí.



### **14.3. IZ – Zámek Lešná – septik pro zámek a hospodářský objekt Lešná – 2. etapa**

**IZ 1673/090/10/22** investiční záměr se dělí na 2 etapy:

#### **1. etapa**

- oprava jednotné kanalizace a výstavba nového 3-komorového septiku o objemu 3 m<sup>3</sup> pro zámek (realizace v roce 2020), předpokládané náklady 915 tis. Kč s DPH.

**V rámci 1. etapy se podařilo stavbu realizovat bez vážnějších problémů. Stavba byla započata v říjnu a ukončena v prosinci 2020. V rámci roku 2021 bylo dílo kolaudováno.**

Investiční záměr byl schválen s rozpočtem 1 066 tis. Kč, reálně bylo proinvestováno pouze 1 015 914,02 Kč.

#### **2. etapa – IZ 1873/090/09/22**

- nové zbudování dešťové kanalizace okolo zámku a svedení srážkových vod do jímky o objemu 14m<sup>3</sup> s přepadem do přílehlého potoku, dále s výstavbou nového 3-komorového septiku o objemu 3 m<sup>3</sup> a svedení srážkových vod do jímky o objemu 3 m<sup>3</sup> s přepadem do trativodů pro hospodářský objekt č. 94.

**Investiční záměr 2. etapy byl schválen s rozpočtem 2 668 tis. Kč.**

**V říjnu 2022 byl schválen investiční záměr a v listopadu byla vyhlášena veřejná zakázka.**

V prosinci došlo k uzavření smlouvy o dílo se zhotovitelem stavby firmou PSP Stav-CZ, s.r.o. s cenou díla ve výši 1 814 305,93 Kč s DPH a termínem zhotovení do 28. 4. 2023.

Službu TDS a BOZP realizuje firma ACUTIA spol. s r.o. ze Zlína, za tyto služby bude vyplacena celková částka 100 000,00 Kč.

Součástí této akce je i úprava a oprava okapového systému zámku, kde ještě nebyla se zhotovitelem díla podepsaná smlouva o dílo, neboť je požádáno o rozhodnutí státní památkové péče ohledně úpravy kotlíků okapového systému, proběhne začátkem roku 2023.

Investiční záměry jsou uvedeny v tabulce č. 17. Přehled investičních záměrů.

## **15. Přehled o najatém a pronajatém majetku organizace**

Muzeum pronajímá krátkodobě své prostory v zámku Vsetín, zámku Kinských ve Valašském Meziříčí a v zámku Lešná jak ke svatebním obřadům, tak za účelem konání plesů, kulturních a společenských akcí nebo jiných aktivit.

Dlouhodobě má pronajaté prostory na hvězdárně Vsetín státní organizace Český hydrometeorologický ústav, které užívá ke sledování a měření klimatických podmínek. V zámku Vsetín a zámku Lešná jsou pronajaty prostory na chodbě, pro umístění nápojových automatů. V zámku Vsetín byl v roce 2022 pronajímán domovní byt.

V nájmu má organizace dvě vývěsní skřínky ve Vsetíně a dvě ve Valašském Meziříčí pro propagaci aktivit muzea. Muzeum dále hradilo nájemné za zapůjčené výstavy a předmětů k plnění své hlavní činnosti. Viz tabulka č. 18.

## 16. Přehled o provedených kontrolách v organizaci a jejich výsledky

V roce 2022 proběhly v organizaci tyto kontroly státních kontrolních orgánů:

- 1) V roce 2022 proběhla v organizaci kontrola všeobecné zdravotní pojišťovny ve věci plateb pojistného na veřejném zdravotním pojištění a dodržování ostatních povinností plátce pojistného, která neshledala žádné nedostatky.
- 2) V organizaci je zaveden vnitřní kontrolní systém a podmínky pro provádění řídicí kontroly. Prověřování jejich přiměřenosti a účinnosti je zároveň jedním z předmětů kontroly, kterou zajišťuje zřizovatel.

Nastavený kontrolní systém vytváří předpoklady pro účelné a hospodárné nakládání se svěřeným majetkem a s příspěvků, které zřizovatel organizaci poskytl.

Viz tabulka č. 19.

## 17. Vyhodnocení tržeb (vstupné, návštěvnost atd.)

Výnosy z tržeb ze vstupného činily 2 927 675 Kč za rok 2022, což představuje plnění plánu na 99,4% (výnosy z tržeb: 1 147 684,34 Kč za rok 2021, 929 779,00 Kč za rok 2020, 1 709 184,00 Kč za rok 2019, 1 936 796,00 Kč za rok 2018 a 1 855 497,00 Kč za rok 2017).

Návštěvnost v roce 2022 činila 77 548 návštěvníků, návštěvnost v roce 2021 činila 37 424 návštěvníků. Nárůst tržeb byl způsoben jednak nárůstem návštěvníků, jednak zvýšením cen vstupného v roce 2022.

## 18. Vyhodnocení výstav a doprovodných akcí uskutečněných v organizaci

Vyhodnocení výstav a doprovodných akcí je uvedeno podrobněji v odborné části, kapitola 4.

Vyhodnocení výstav a akcí v uvedených tabulkách neslouží prvotně pro účetní účely, ale pro řízení procesů a vyhodnocení zaměstnanců muzea. Výstavy a akce se v účetnictví promítají prostřednictvím nákladových (syntetické účty 501, 512, 518, 521, 524, 527, 558) a výnosových účtů (syntetický účet 602).

## 19. Prodej svěřeného movitého majetku kraje

V roce 2022 nebyl žádný movitý majetek kraje svěřený příspěvkové organizaci do užívání předmětem prodeje. Viz tabulka č. 21.

## **20. Další informace a přílohy dle vlastního uvážení**

Organizace hospodaří vyrovnaně. Během celého roku bylo snahou muzea nalézt úspory, zefektivnit práci a maximálně využít příspěvku zřizovatele na provoz, což lze jednoznačně doložit výsledky muzea v počtu vykázaných návštěvníků, počtu výstav, expozic a kulturních akcí v celostátním měřítku.

## II. ODBORNÁ ČÁST

### 1) Činnost sbírkotvorná a péče o sbírky

#### 1.1. Průběžná evidence I. stupně předmětů získaných koupí a darem (akvizice), evidence knižních přírůstků

Muzeum regionu Valašsko (dále Muzeum) spravovalo k datu 31. 12. 2022 celkem **552 848 sbírkových předmětů** vedených pod **97 800 evidenčními čísly** dle Ročního výkazu o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) za rok 2022 (Kult (MK) 14-01). Zápis nových přírůstkových čísel bude odeslán na schválení do systému CES on-line v květnu 2023, a to kvůli odloženému jednání poradního sboru ředitele muzea pro sbírkotvornou činnost věnované darům do sbírek až v průběhu 2023. Jednání bylo odloženo z důvodu uzavírání inventarizačního desetiletého cyklu.

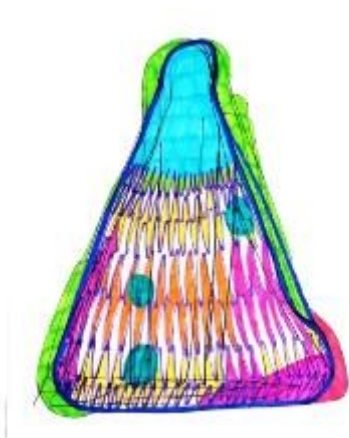
Celkem bylo do chronologické evidence, tj. do tří schválených přírůstkových knih organizace, zapsáno 696 přírůstkových čísel. Po komplikacích způsobených koronavirovou pandemií, kdy se např. v roce 2020 jednání Poradního sboru ředitele pro sbírkotvornou činnost nekonalo, proběhlo v roce 2021 jedno jednání, a to na zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. Schváleno bylo vyřazení většího množství sbírkových předmětů. Jednání Poradního sboru ředitele pro sbírkotvornou činnost proběhne po splnění úkolů vyplývajících z posledního zasedání až v jarních měsících roku 2023. Celkem bylo do chronologické evidence valašskomeziříčské společenskovední přírůstkové knihy za rok 2022 zapsáno 141 nových přírůstkových čísel. Do chronologické evidence bylo zaevidováno: 3 sbírkové předměty pořízené koupí (3 přírůstková čísla), 51 předmětů získaných darem (30 přírůstkových čísel) a 932 předmětů získaných vlastním sběrem (archeologické nálezy, 108 přírůstkových čísel). Přírodovědci získali vlastním sběrem do sbírek Muzea regionu Valašsko v roce 2022 110 předmětů zapsaných pod 110 přírůstkovými čísly v přírodovědné přírůstkové knize ve Valašském Meziříčí.

Celkem bylo v roce 2022 získáno do sbírky vsetínského muzea 353 položek, přičemž převažovaly dary nad koupěmi (jen 15 položek). Do chronologické evidence budou přírůstky zapsány až v roce 2023, po zasedání poradního sboru pro sbírkovou činnost.

Největší objem přírůstků na vsetínském pracovišti je v posledních letech opakovaně zaznamenán v uměleckohistorických podsbírkách. Dokladem systematické tvorby sbírek je např. cenný přírůstek do podsbírkou výtvarného umění vsetínského muzea, kterým je kolekce grafických matric darovaných samotným autorem, vizovickým výtvarníkem Dušanem Cendelínem. Tento soubor totiž významně a smysluplně doplňuje početnou kolekci grafik, kterou muzeu věnoval umělec již v roce 2021. Odhadní cena daru, který kromě matric na dřevořezy obsahuje ještě umělcovy nejnovější monotypy a jeho knihy vzpomínek, dosahuje částky přes 190 000 Kč.



Zvýšená pozornost je v souvislosti s dokumentační, výzkumnou a výstavní činností věnována zejména tvorbě podsírky sklo. Prostřednictvím darů a drobných nákupů jsou cílevědomě rozšiřovány a doplňovány kolekce užitkového skla vyráběného ve sklárně v Karolince, ve sklářské ateliérové huti B. A. G. Vsetín a nově i ve sklárně Glass Atelier Morava. Četné dary od soukromých osob byly podníceny převážně muzejními výstavami zrealizovanými v letech 2021 až 2022, resp. jejich propagací v médiích. Získány byly např. vzácné interní katalogy výrobků B. A. G., soubor kresebných návrhů redesignu B. A. G. od sklářského umělce a pedagoga SUPŠ sklářské ve Valašském Meziříčí MgA. Josefa Divína či předměty vážící se ke sklářské legendě – vývojovému pracovníkovi E. Tylčerovi, původci tzv. tylčrovin (inovatивních technik hutního tvarování skla).



Do historické podsbírky ve Vsetíně se podařilo zakoupit dva unikátní elektromotory od soukromého majitele z Golčova Jeníkova za cenu 1 000 Kč. Elektromotory pocházejí ze Sousedíkovy firmy ve Vsetíně a firmou Hako byly upraveny pro potravinářské účely. Jeden z nich poháněl stroj na míchání těsta, druhý stroj na výrobu zmrzliny. Oba motory byly používány v cukrárně za první republiky, která patřila rodině prodejce.

Etnografická podsbírka vsetínského muzea se v roce 2022 rozrostla v případě nákupů pouze o jeden přírůstek, ale zato velmi umělecky hodnotný. Jedná se o originální plstěný betlém z tvorby známé insitní tvůrkyně v regionu Ivany Langrové ze Santova. Byl zakoupen přímo z autorčiny výstavy na Zámku Vsetín a významně přispěje ke kvalitativnímu zhodnocení dosavadní kolekce betlémů v dané podsbírce. Navíc se námětově jedná o artefakt, který patří k vyhledávaným zápůjčkám ze strany četných organizací, a to na vánoční výstavy.



Muzeum dále zakoupilo do sbírky výtvarného umění valašskomeziříčské pobočky v roce 2022 tři gobelíny – dva z produkce valašskomeziříčské manufaktury a jeden z Jaroňkovy gobelínové dílny. Gobelín Dřevorubec navržený Františkem Podešvou je jedinou známou realizací tohoto námětu a je pro sbírku velmi cenným přírůstkem. Druhé dva gobelíny jsou reprezentativními zástupci produkce obou dílen ve 30. letech 20. století. Darem získalo muzeum do sbírky výtvarného umění ještě jeden gobelín z 50. let 20. století, ale především sklo, pocházející ze skláren ve Valašském Meziříčí a v Karolince. Sbírkou uměleckoprůmyslových prací tak byla obohacena o nápojové sklo a užitkové sklo ze 30. – 40. let 20. století a o sklo osvětlovací. Od města Valašské Meziříčí obdrženo muzeum rozměrnou leptanou vitráž z obřadní síně meziříčské radnice.





V případě zápisů přírůstků získaných vlastním sběrem či převody byl do archeologické podsbírky zapsán depot raně novověkých stříbrných mincí nalezený v Loučce u Valašského Meziříčí. Po ukončení všech potřebných rozborů si bude moci unikátní nález prohlédnout i veřejnost prostřednictvím výstavy plánované na rok 2023. Dále byly zapsány nálezy (zlomky skla, cihly a keramika) z výzkumného projektu Lesní sklárny na Valašsku a kovové předměty dokládající novou vrcholně středověkou lokalitu na katastru obce Zašová.



Dokončení zápisu nových přírůstkových a inventárních evidenčních čísel schválených k zařazení do sbírek za rok 2022 bude provedeno až v průběhu roku 2023. Evidence knižních přírůstků je zmíněna v části věnované muzejním knihovnám.

Fond Pomocného materiálu provozu v zámku Kinských, vedený v souladu s koncepcí sbírkotvorné činnosti, nebyl v roce 2022 rozšířen o žádný předmět. Souvisí to především s faktem, že kurátoři věnovali maximální pozornost péči o sbírky, jejich vybalování po znovunastěhování zámku Kinských v roce 2021 a nápravě sbírkové evidence v rámci desetiletého inventarizačního cyklu 2013–2022. V souladu s koncepcí sbírkotvorné činnosti byl více rozšiřován fond Pomocného materiálu vsetínské pobočky (z oboru historie), do něhož přibylo 34 ev. č., což je 130 ks předmětů.

Tabulka: přehled přírůstků do sbírek Muzea regionu Valašsko v roce 2022.

Typ / Sbíрка	Vsetín	Valašské Meziříčí
Dar	317	30
Koupě	28	3
Vlastní sběr	0	218
<i>Pomocný materiál (PM)</i>	<i>130</i>	<i>0</i>
<b>Celkem</b>	<b>345 (475 s PM)</b>	<b>251</b>

## 1.2. Evidence II. stupně sbírkových předmětů, přepis starších karet II. stupně do PC

Evidence II. stupně probíhá prostřednictvím databázových programů Bach (společenskovední obory) a DEMUS (přírodovědné obory), které jsou pravidelně zálohovány na muzejních serverech a záložních discích, a prostřednictvím klasické papírové dokumentace (katalogizační karty). Popis stavu respektuje vedení dvou sbírek v Muzeu regionu Valašsko v CES.

Kurátoři podsbírek vsetínské sbírky kompletně z katalogizovali v předchozích letech staré přírůstky a předmětem každoroční katalogizace jsou tedy jen přírůstky zapsané v daném roce do chronologické evidence. V roce 2022 tak bylo ve 2. stupni evidence zpracováno a zároveň i zdigitalizováno v rámci historických podsbírek: 132 i. č. / 432 ks, v rámci etnografických podsbírek: 41 i. č. / 41 ks a v rámci umělecko-historických podsbírek: 500 i. č. / 701 ks. Celkem bylo z katalogizováno 673 položek (1 174 ks).

V současné době jsou ve valašskomeziříčské podsbírce v programu Bach přepsány všechny karty II. stupně u podsbírek historická, staré tisky, písemnosti a tisky, výtvarného umění, umělecko-průmyslových prací, sbírky Muzea v Kelči, sbírky zámku Lešná u Valašského Meziříčí a archeologie. Dále se pokračovalo ve fotodokumentaci sbírkových předmětů a úpravě systematiky dat z důvodu plánovaného přechodu na systém ESSP. V rámci probíhajících inventarizací byla aktualizována data u jednotlivých sbírkových předmětů (především stav, materiál, datum revize) a v souvislosti s návratem sbírek do zámku Kinských také opravy lokací, na nichž jsou jednotlivé předměty v nových depozitářích uloženy.

Průběžně byly tištěny chybějící či aktualizované karty (z důvodu rozepsání inv. čísla). Tištěné karty byly autentizovány, u předmětů prošliých revizí v roce 2022 označeny razítkem data inventarizace a archivovány v lístkové kartotéce dle jednotlivých podsbírek (např. ve sbírce historické: 318 karet fondu Sfragistika, 229 karet fondů Zbraní, 126 karet fondu Rámařská dílna, 231 karet fondu Dřevařská škola, 78 karet fondu Cín, 1540 karet fondu Pozůstalosti). Průběžně také dochází k doplňování či aktualizování údajů o sbírkových předmětech v souvislosti s odborným zpracováním sbírky.

Do databáze Demus bylo zapsáno 142 nových přírůstků, z toho 109 kusů vzorků tkání do Genetické banky a 33 ks dokladový materiál z kadáverů živočichů ke tkáním, ta budou do CES připsána následující aktualizací v roce 2023. Průběžně dochází ke kontrole údajů, odstraňování překlepů a doplňování morfometrických údajů z karet do databáze DEMUS.

Tabulka: Výsledky zápisu evidence II. stupně MRV za rok 2022

Odborné oddělení	Evidence II. stupně	
	Počet e. č.	Počet kusů
Provoz VS	673	1 174
Provoz VM	251	294
<b>Celkem</b>	<b>924</b>	<b>1 468</b>

Předměty, schválené jednáním poradního sboru 7. 12. 2021 (viz tabulka z výroční zprávy 2021), byly v roce 2022 vyřazeny z CES. V roce 2022 kvůli pokračující pandemii nebyl Poradní sbor svolán. Žádosti podané na MK ČR v roce 2022 na základě usnesení poradního sboru (7. 12. 2021), týkající se vyřazení sbírkových předmětů z CES a následně i z muzejní evidence kvůli ztrátě, či fatálnímu poškození, byly ze strany MK ČR schváleny 31. 1. 2023. Ze sbírky vsetínského muzea bylo vyřazeno celkem 61 evidenčních čísel, které byly pro přehlednost v digitální evidenci systému BACH a DEMUS označeny prefixem X před inventárním číslem a jejich karty byly zachovány v evidenci.

Seznam sbírkových předmětů schválených poradním sborem ředitele Muzea regionu Valašsko, příspěvková organizace					
k VYŘAZENÍ ze dne 7. 12. 2021					
Poř. č.	Kurátor	Sbírka	Zákonný důvod	Podsírka	Počet e. č.
1	Pavel Mašláň	Vsetín	d)	č. 10 Historická	11
2	Pavel Mašláň	Vsetín	d)	č. 19 – Písemnosti a tisky	2
3	Milada Fohlerová	Valašské Meziříčí	d)	č. 11 – Etnografická	17

4	Milada Fohlerová	Vsetín	a), d)	č. 11 – Etnografická	11
5	Milada Fohlerová	Vsetín	d)	č. 24 – Další – Etnografický písemný materiál	10
6	Olga Mehešová	Vsetín	d)	č. 15 – Výtvarného umění	1
7	Olga Mehešová	Vsetín	d)	č. 25 – jiná - Uměleckořemeslné a uměleckoprůmyslové výrobky	2
8	Olga Mehešová	Vsetín	d)	č. 15 – Výtvarného umění	4
9	Olga Mehešová	Vsetín	d)	č. 24 – další – sklo	1
10	Olga Mehešová	Vsetín	d)	č. 25 – jiná - Uměleckořemeslné a uměleckoprůmyslové výrobky	1
11	Olga Mehešová	Vsetín	a)	č. 24 – další – sklo	1
<b>Počet</b>					<b>61</b>

### 1.3. Inventarizace části sbírkového a knihovního fondu včetně zpracování protokolu a všech náležitostí

Dle výsledku provedených inventarizací, které byly rozloženy do 21 dílčích inventarizací a jejichž průběh byl protokolován, oznámen zřizovateli a Ministerstvu kultury ČR, **bylo inventarizováno 12 996 evidenčních čísel zapsaných v systému CES, což představuje 15 928 věcí movitých.** Vztaheno k velikosti sbírek Muzea regionu Valašsko (97 800 platných e. č.) se jedná o 13,29 % – zákonná povinnost minimální výše rozsahu inventarizace byla tímto splněna. Z tohoto počtu byl odhalen nesoulad s evidencí u 134 sbírkových předmětů, povahy převážně nedohledáno či se změnil počet dohledaných součástí souboru zapsaným pod jedním evidenčním číslem. Většina nesouladů byla nalezena v částech sbírky věnujících se vědám o Zemi. Nesoulady budou napraveny dle zápisu o výsledcích inventarizace. **Počet nesouladů s průkaznou evidencí představuje 1 % z celkového počtu inventarizovaných evidenčních čísel a 0,14 % z inventarizovaných čísel a celkového počtu evidenčních čísel ve sbírkách Muzea regionu Valašsko.** Pokud nebudou tyto předměty nalezeny při dalších inventarizacích a pokud bude zjištěný stav náležitě zdokumentován a posouzen Poradním sborem ředitele Muzea regionu Valašsko, budou v souladu s Metodickými pokyny Ministerstva kultury, zákonem 122/200 Sb. a Vyhláškou 275/2000 Sb., a vnitřní směrnici č. 18 – Režim zacházení se sbírkou – správa, tvorba, evidence a ochrana sbírek muzejní povahy, vyřazený do roku 2023 v rámci uzavření druhého inventarizačního cyklu.

O průběhu inventarizací byly vyplněny souhrny inventarizace a detailnější inventarizační protokoly, které jsou uloženy na sekretariátu ředitele. Inventarizační souhrny budou souběžně s výroční zprávou zaslány k archivaci na příslušný odbor Ministerstva

kultury, mládeže a tělovýchovy a Krajskému úřadu Zlínského kraje. Záznam byl rovněž proveden v Inventarizační knize, výpis z inventarizační knihy je uložen taktéž u ředitele Muzea.

Ze vsetínské sbírky bylo v rámci podsbírek inventarizováno: historická (6 %) a písemnosti a tisky (3 %), etnografická (2,2 %) a uměleckohistorických (5,52 %). Jelikož u uměleckohistorických fondů byla v rámci inventarizačního cyklu 2013–2022 dokončena v roce 2021 kompletní inventarizace, tak předmětem inventarizace v roce 2022 byly pouze nové přírůstky z roku 2021, zavedené do chronologické evidence počátkem roku 2022.

Z valašskomeziříčské sbírky bylo v roce 2022 v rámci podsbírek inventarizováno: dílčí části (nové přírůstky) podsbírky výtvarného umění a sbírky Lešná u Valašského Meziříčí. Dílčí inventarizace proběhly z důvodu řádného ukončení inventarizačního cyklu 2013–2022. Dále byla inventarizována podsbírka uměleckoprůmyslových prací (100%), která byla kompletně vybalena a umístěna do nových depozitářů v zámku Kinských. V podsbírce 25 – Jiná – staré tisky a rukopisy byla dokončena inventarizace fondu Pozůstalosti – fond obsahuje 1 540 ev. čísel, tj. 3 739 kusů předmětů, čímž byla dokončena inventarizace celé podsbírky. V podsbírce 10 – historické, byly inventarizovány a na nová místa v depozitáři uloženy po znovunastěhování sbírek do zámku Kinských fondy Sfragistika, Cín, Dřevašská škola, Zbraně, Rámašská dílna.

Tabulka: Výsledky inventarizace sbírek MRV za rok 2022.

Číslo	Sbírka CES	Podsíbírka	Autor	Inventarizace EČ	Inventarizace věci movité	Podsíbírka EČ	Podsíbírka věci movité	Zjištěné nesoulady
1	MVŠ/002-05-22/283002	25 – Jiná – Sbíрка v zámku Lešná u Valašského Meziříčí	Mgr. Kamila Valoušková	1	1	517	559	0
2	MVŠ/002-05-22/283002	15 – Výtvarného umění	Mgr. Kamila Valoušková	13	13	2 183	2 507	0
3	MVŠ/002-05-22/283002	17 – Uměleckoprůmyslové práce	Mgr. Kamila Valoušková	272	602	5 148	6 124	3
4	MVŠ/002-05-22/283002	17 – Uměleckoprůmyslové práce	Mgr. Kamila Valoušková	520	708	5 148	6 124	16
5	MVŠ/002-05-22/283002	17 – Uměleckoprůmyslové práce	Mgr. Kamila Valoušková	4 353	4 807	5 148	6 124	7
6	MVV/002-05-22/282002	11 – Etnografická	Mgr. Lenka Šemorová	127	134	5 777	5 777	0
7	MVŠ/002-05-22/283002	11 – Etnografická	Mgr. Lenka Šemorová	9	21	4 190	4 190	0
8	MVV/002-05-22/282002	10 – Historická	Mgr. Pavel Mašláň	270	433	3 538	4 996	1
9	MVV/002-05-22/282002	19 – Písemnosti a tisky	Mgr. Pavel Mašláň	83	320	3 146	7 503	0

Číslo	Sbírka CES	Podsbírka	Autor	Inventarizace EČ	Inventarizace věci movité	Podsbírka EČ	Podsbírka věci movité	Zjištěné nesoulady
10	MVV/002-05-22/282002	25 – Jiná – Uměleckořemeslných a uměleckoprůmyslových výrobků	Mgr. Olga Méhešová	2	3	1 468	1 496	0
11	MVV/002-05-22/282002	15 – Výtvarného umění	Mgr. Olga Méhešová	261	282	2 747	2 769	0
12	MVV/002-05-22/282002	15 – Výtvarného umění	Mgr. Olga Méhešová	7	7	2 747	2 769	0
13	MVV/002-05-22/282002	24 – Další – Sklo	Mgr. Olga Méhešová	55	208	2 227	2 283	0
14	MVŠ/002-05-22/283002	4 – Paleontologická	Mgr. Samuel Španihel	1 309	1879	1 309	1 879	44
15	MVŠ/002-05-22/283002	9 – Archeologická	Mgr. Samuel Španihel, Ph.D	2 892	3688	2892	3688	29
16	MVŠ/002-05-22/283002	8 – Zoologická	RNDr. Zdeněk Tyller	1 834	1834	6 395	4 0249	21
17	MVŠ/002-05-22/283002	10 – Historická	Mgr. Ivana Spitzer Ostřanská	318	318	5 235	9 135	0
18	MVŠ/002-05-22/283002	10 – Historická	Mgr. Ivana Spitzer Ostřanská	229	229	5 235	9 135	5
19	MVŠ/002-05-22/283002	10 – Historická	Mgr. Ivana Spitzer Ostřanská	126	126	5 235	9 135	0
20	MVŠ/002-05-22/283002	10 – Historická	Mgr. Ivana Spitzer Ostřanská	237	237	5 235	9 135	7
21	MVŠ/002-05-22/283002	10 – Historická	Mgr. Ivana Spitzer Ostřanská	78	78	5 235	9 135	1
<b>Celkem</b>				<b>12 996</b>	<b>15 928</b>			<b>134</b>

#### 1.4. Zajištění účinné ochrany všech sbírkových předmětů v depozitářích a expozicích, pravidelné provádění kontrol a zápisů o nich, vedení knihy návštěv depozitářů a stavu klimatických podmínek, v závěru roku předložení knih řediteli

Depozitáře muzea jsou umístěny ve vlastních objektech organizace (v zámku Vsetín a v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí) a dočasně jsou sbírkové předměty uloženy také v pronajatých prostorách (objekt v bývalých kasárnách ve Valašském Meziříčí). Toto uložení v nevytápěném objektu je nevyhovující a citlivější předměty jsou postupně přesouvány na uvolněné místo v klimatizovaných depozitářích v zámku Kinských.

V zámku Kinských jsou v provozu od roku 2021 nové depozitáře s moderními klimatizačními jednotkami, kde je pro každou skupinu sbírkových předmětů dle depozitárního řádu nastaven optimální režim teploty a vlhkosti. Splňují tak veškeré

parametry pro dlouhodobé uložení a ochranu sbírek. Nastavení klimatických podmínek zde probíhá zcela automaticky. Data aktuálních hodnot jsou pomocí MaR ukládána v řídicím PC a jsou zálohována na serveru.

Ve všech depozitářích (zámek Vsetín i zámek Kinských) je nainstalován elektronický zabezpečovací systém s napojením na pult centrální ochrany. Vstup do depozitářů zajišťují v každém objektu dva správci depozitáře a domovník (ten řeší pouze nastalé havarijní stavy). Na zámku Vsetín mají správci vlastní přístupové kódy, na zámku Kinských je vstup kontrolován pomocí osobních čipových karet.

Každý z depozitářů v zámku Vsetín má zavedenu knihu depozitárního režimu. Zde jsou zaznamenávány všechny vstupy do depozitářů jak pracovníků MRV, tak i externích osob (badatelé, servisní organizace). Tito vstupují pouze v doprovodu správce depozitáře. V zámku Kinských je kniha vstupů vedena elektronicky. Vstupy do depozitářů jsou archivovány v systému EZS dle použití kódů/přístupových čipových karet jednotlivými oprávněnými osobami (správci depozitáře, kurátoři).

Správci na základě knih depozitárního režimu vypracovávají jednou za půl roku „Zprávu o stavu depozitářů“, která je pravidelně předkládána vedoucímu odborného oddělení a řediteli MRV a je archivována.

Sbírkové předměty vystavené dlouhodobě v expozicích muzea a předměty užití u krátkodobých výstav jsou kontrolovány kurátory 2 x měsíčně včetně zápisu do „Knihy kontrol vystavených sbírkových předmětů“. Zámek Vsetín má knihu uloženu u průvodců v recepci muzea. V zámku Kinských je kontrola rovněž prováděna 2x měsíčně a kniha je uložena v kanceláři vedoucího provozu.

Správci depozitářů v souladu s vnitřní směrnici č. 17 „REŽIM ZACHÁZENÍ SE SBÍRKOU – DEPOZITÁRNÍ ŘÁD“ zajišťují a kontrolují vhodné a bezpečné uložení předmětů, úklid, příznivé klimatické podmínky, pravidelné plynování proti hmyzím škůdcům, kontrolují požární bezpečnost a zaznamenávají všechny činnosti v prostorách depozitářů. Dohlíží také na předměty vystavené v expozicích a výstavách a upozorňují zodpovědné osoby na jejich poškození, nevhodné umístění a jiné odchylky ohrožující sbírkové předměty.

### **1.5. Pohyb sbírek, evidence zápůjček a výpůjček**

Pohyb sbírek je náležitě evidován jak v rámci vnitřního pohybu sbírek (formulář o pohybu sbírek – FOPS), tak i vnějšího pohybu (smlouvy o výpůjčce). Tyto dokumenty, včetně datací, zodpovědností a průběhu plnění jsou evidovány a aktualizovány k tomu určenými pracovníky on-line na webu Muzea. Odpovědný pracovník kontroluje termíny uvedené v tabulce každý měsíc a je povinen na blížící se ukončení smluv s externími vypůjčiteli i v rámci interních přesunů daného kurátora upozornit e-mailem. Smlouvy o výpůjčkách mimo muzeum jsou ukládány v elektronické podobě na sekretariátu a jsou dle pokynů vkládány do registru smluv

provozovaným Ministerstvem vnitra České republiky. **Přehled přináší shrnující tabulky umístěné na konci této kapitoly.**

V rámci vnitřního pohybu sbírek došlo na vsetínském pracovišti celkem k 14 interním zápůjčkám sbírkových předmětů vedených v databázi Formulářů o přemístění sbírek (FOPS). Celkem se jednalo o 238 e. č. (252 sbírkových předmětů). Největší interní pohyb sbírkových předmětů byl v etnografické podsbírce a v uměleckohistorické podsbírce skla v souvislosti s výstavní činností, přičemž nejvíce sbírkových předmětů bylo prezentováno na výstavách Kraslice a výšivka na Rožnovsku (52 ks), B. A. G. (59 ks) a Po kalíšku dáme (53 ks).

V rámci vnitřního pohybu sbírek došlo na valašskomeziříčské pobočce celkem k 33 interním zápůjčkám sbírkových předmětů vedených v databázi Formulářů o přemístění sbírek (FOPS). Celkem se jednalo o 682 sbírkových předmětů. Největší interní pohyb sbírkových předmětů byl v historické, etnografické a archeologické podsbírce v souvislosti s programy a výstavami v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí (např. výstavy Zkamenělá moře Valašska, Unikáty ze sbírky starých tisků či Jak se žilo na zámku), dále na zámek Vsetín putovalo 54 ev. čísel z etnografické podsbírky na výstavu Kraslice a výšivka z Rožnovska, 40 ev. čísel bylo vybráno na výzdobu interiéru zámku Kinských ve Valašském Meziříčí (muzejní kavárny, chodeb, sálu, zasedací místnosti či badatelny). Z podsbírky paleontologie, petrografie a mineralogie byl vybrán soubor nálezů k prezentaci na výstavě Zkamenělá moře Valašska v zámku Kinských (35 e. č. /83 ks, 3 e. č./5 ks, 3 e. č. /3ks). Dále byl zapůjčen jeden předmět na lektorský program z podsbírky archeologie.

Následující tabulka popisuje stav vnitřních pohybů sbírkových předmětů v Muzeu – za účelem výstavním, badatelských či potřebě konzervace.

Odborné oddělení	Vnitřní pohyb	
	Počet e. č.	Počet kusů
Provoz VS	238	252
Provoz VM	515	682
<b>Celkem</b>	<b>753</b>	<b>934</b>

V rámci vnějšího pohybu bylo ve vsetínském muzeu uskutečněno celkem 38 výpůjček. Z toho 15 zápůjček, tj. 200 e. č. / 252 ks, směřovalo do jiných organizací (např. na výstavu Josef Heja / Moravský Chagall v Severočeské galerii výtvarného umění v Litoměřicích, na výstavu Mistři ze Soláně v Karlovském muzeu ve Velkých Karlovicích, na jubilejní výstavu malíře Františka Podešvy v Galerii výtvarného umění Ostrava či na výstavu betlémů do Muzea Odersko). 23 výpůjček, tj. 1237 e. č. / 1476 ks, bylo převzato od jednotlivců, či organizací, a to do expozic a výstav pořádaných muzeem na zámku Vsetín a Lešná. Největší objem byl zapůjčen od soukromého vsetínského sběratele platidel L. Bureše (832 ks), dále také do muzejních výstav



Kraslice a výšivka na Rožnovsku (160 ks) a B. A. G. (210 ks), či do výstav zapůjčených od jiných organizací a subjektů: Malba – Sklo – Design (86 ks), Byl jednou jeden kůň (63 ks) a Od adventu po fašanky (51 ks). Celkem se jednalo o 753 e. č. čítajících 934 ks sbírkových předmětů (za VS: 238 e. č., 252 ks sbírkových předmětů, za VM 515 e. č., 682 ks sbírkových předmětů). Největší pohyb sbírkových předmětů byl ve sbírce valašskomeziříčského muzea v podsбірce etnografické (výstava Rožnovské kraslice a výšivka, 54 ev. čísel), podsбірce starých tisků (výstava Unikáty ze sbírky starých tisků, 66 ev. čísel) a na výstavu Světlo krásenských skláren z podsбірky Uměleckoprůmyslové práce (54 ev. čísel).

V rámci vnějšího pohybu bylo celkem z valašskomeziříčské pobočky půjčeno 317 ev. č., které čítaly 340 ks předmětů (evidovány v databázi Smluv o výpůjčce). Nejvíce bylo zapůjčeno z podsбірky: etnografická, výtvarného umění a uměleckoprůmyslové práce. Největší zápůjčkou byl již zmíněný soubor předmětů k výstavě Jožka Baruch: s láskou k Valašsku, který putoval do Muzejního a galerijního centra ve Valašském Meziříčí (195 evidenčních čísel, 203 ks předmětů). Z podsбірky 17 – Uměleckoprůmyslové práce se jednalo např. o zápůjčku 24 ev. č. čítající 34 ks předmětů do expozice Muzea skla v Karolině. Z umělecko-historických sbírek byla prodloužena zápůjčka 4 ev. čísel na výstavu do NPÚ Lysice do expozice o Marii Ebner-Eschenbach, Obec Stupava si prodloužila zápůjčku 41 ev. čísel pro výstavu Po stopách chřibských sklářů.

V souvislosti se znovuotevřením zámku Kinských v březnu 2022 byly zapůjčeny předměty od jiných subjektů za účelem jejich vystavení ve výstavách Nenechme se otrávit a Jak se žilo na zámku (výpůjčka od NPÚ Milotice a SNM Červený Kameň, celkem 40 ev. čísel / 40 kusů pro výstavu Jak se žilo na zámku a výpůjčky od SZM Opava, MZM Brno, celkem 54 ev. čísel / 54 kusů pro výstavu Nenechme se otrávit). Z výpůjček od jiných institucí byl nejrozsáhlejší soubor baněk vsetínské Irisy prezentovaný v interiérech zámku Lešná (3319 ks).

Následující tabulka popisuje stav zápůjček a výpůjček nesbírkových předmětů.

Odborné oddělení	Zápůjčky (ven)	Výpůjčky (dovnitř)
	Počet kusů	Počet kusů
Provoz VS	388	1 066
Provoz VM	0	10
Provoz LE	0	3 319
<b>Celkem</b>	<b>388</b>	<b>4 395</b>

Následující tabulka popisuje stav zápůjček a výpůjček sbírkových předmětů jiným organizacím.

Odborné oddělení	Zápůjčky (ven)		Výpůjčky (dovnitř)	
	Počet e. č.	Počet kusů	Počet e. č.	Počet e. č.
Provoz VS	188	239	36	36
Provoz VM	315	338	87	95
<b>Celkem</b>	<b>503</b>	<b>577</b>	<b>123</b>	<b>131</b>

### 1.6. Preparace, konzervace, restaurování a další činnosti konzervačního oddělení

Konzervace sbírkových předmětů byla prováděna konzervátorem (pouze 1 úvazek na celou organizaci).

Kontrolu klimatických podmínek v depozitářích na Vsetíně provádí pověřený pracovník. V případě zjištěných poškození sbírkových předmětů – plíseň, koroze, mechanické poškození apod. jsou tyto předměty po domluvě s kurátorem převezeny do nové konzervační dílny v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, kde jsou konzervovány či restaurovány.

**V roce 2022 bylo konzervováno celkem 1 224 předmětů.** Z toho byla převážná část stříbrné mince ze dvou nálezů. První nález byl z Ústí u Vsetína a obsahoval 374 stříbrných pražských grošů. Druhý nález byl z Loučky u Valašského Meziříčí a obsahoval 768 stříbrných mincí různých druhů. Jiných sbírkových předmětů bylo konzervováno 82 kusů. Tyto předměty byly z fondů archeologie, etnografie, historie a umělecké historie. Část konzervovaných předmětů byla použita pro účely výstav a výpůjček a část konzervace proběhla v rámci preventivní konzervace po domluvě s kurátory sbírek. Konzervované předměty byly zdokumentovány a zapsány do databáze Bach. Napadení moly u dlouhodobě uložených předmětů bylo zjištěno u 10 kusů vlněných figurín, které byly patřičně konzervovány. Je ale třeba preventivně konzervovat všechny předměty ze dřeva, které budou nově uloženy do depozitářů (nákup, dary), aby k zanesení dřevokazného hmyzu v budoucnosti nedošlo.

Plán na rok 2023 byl částečně vypracován pro konzervaci a restaurování sbírkových předmětů umístěných v depozitářích zámku Vsetín, Valašském Meziříčí a v expozicích zámku Lešná. Je v něm rovněž zohledněna potřeba konzervace při havarijních stavech (plíseň, výskyt dřevokazného hmyzu, živelné pohromy) a konzervace pro potřeby výstav a výpůjček.

Záznamy o průběhu konzervace jednotlivých sbírkových předmětů jsou vedeny v programu Bach konzervátorem a připravovány k převodu na ESSP.

### **1.7. Informace o zajištění přístupu a přechodu na elektronický systém Centrální evidence sbírek muzejní povahy MK**

Od roku 2016 Muzeum regionu Valašsko zasílá pravidelné hlášení o aktualizacích sbírek v muzeu na Ministerstvo kultury výhradně přes systém CES on-line. Webové rozhraní s on-line přístupem k evidenci změn sbírek na MK významně zrychlilo dřívější zdoluhavý proces s odesíláním aktualizací jednotlivých databází lokálních evidenčních systémů.

Záznamy ve sbírkách vedených na lokální úrovni v databázích Bach a DEMUS jsou analyzovány a porovnávány s evidencí v CES on-line. Průběžně se záznamy párují a upravují do shody mezi oběma systémy. Vzhledem k tomu, že Muzeum regionu Valašsko eviduje v CES on-line celkem 83 866 platných inventárních čísel a 7 115 platných přírůstkových čísel (tj. celkem 90 981 e. č.), bude párování a opravování obou databází probíhat i nadále.

Rovněž je i nyní požádáno o dalších cca 1 tisíc změn v rámci narovnávání evidence s lokálními databázemi. Cílem je sjednocení záznamů ve všech evidencích. Základním typem rozdílu je „nerozepsání“ v CESu evidovaných e. č., např. v CESu je evidováno číslo H102, zatímco v Bachu pak H102a, H102b, H102c. Při nalezení takového nesouladu pak dotyčný kurátor posuzuje, zdali je soubor v CESu zapsán správně a může dále figurovat pod jedním e. č. či přistoupí k opravě záznamu v CESu a nahrazením původního vzorového čísla H102 za zmíněná tři nová čísla.

V roce 2022 jsme se hlavně zaměřili na řešení vyřazení již dříve kompletně katalogizovaných přírůstkových čísel, převážně evidovaných v přírodovědných sbírkách. Rovněž byla v roce 2022 kontrolována povaha zápisů ve sbírkové evidenci jednotlivých sbírkových modulů v systému BACH a DEMUS. Při úpravě zápisů inventárních karet bylo přistoupeno k jejich sladění se záznamy v CESu, což povětšinou představovalo rozepsání souboru předmětů v lokálních databázích a opravu formátu jejich zápisu v CESu a opravu chyb a překlepů. **V roce 2023 budou takto rozepisovány předměty v nové podsбірce Numismatika a filatelie, která bude vydělena z historické podsбірky sbírky valašskomeziříčského muzea a bude zúřadována v systému CES.**

Systém kontroly povahy zápisu v MS Excelu byl vytvořen pracovníkem MRV přímo na míru potřeby kontroly zápisů. Analýzou jsou odhaleny nesoulady v povaze zápisu, které jsou vesměs povahy buď hromadného zápisu více předmětů pod jedním číslem či naopak existence více karet samostatně pro části jednoho evidenčního čísla zapsaného v CESu (či se jedná o překlepy, použití mezer navíc či omyly a chyby). Kurátoři poté dle metodiky ve Směrnici č. 18 rozepisují tato čísla buď v lokálních sbírkových databázích či navrhují opravy zápisu v CESu tak, aby bylo dosaženo shody 1:1 v povaze zápisu v obou databázích. Takto vyčištěná data budou předána na import do databáze ESSP.

Centrální evidenc				Lokální evidenc			
Typ záznamu	ČES	lokální (opraveno)	lokální (bez oprav)	lokální	ČES (opraveno)	ČES (bez oprav)	
N_1	0	0	0	Inventurní číslo	0	0	
N_2	0	0	0	Průběžové číslo	0	0	
VNI	0	0	0				
VNI*	0	0	0	Bez pří. čísla	0		
VPI	0	0	0				
VPI*	0	0	0				
VRI	0	0	0				
VRI*	0	0	0				
VSI	0	0	0				
VSI*	0	0	0				
CELKEM	0	0	0				
Počet záznamů ČES Online:				C3 - Nově záznamy ČES Online	L3 - Nově záznamy LOKÁLNÍ	K3 - Porovnej záznamy ČES proti LOKÁLNÍ	
Předpokládaný rozsah: 10 000				C7 - Úprava záznamy ČES Online	L7 - Úprava záznamy LOKÁLNÍ - Příč. číslo	K7 - Porovnej záznamy LOKÁLNÍ proti ČES	
Dokresněné kroky:				C5 - Nově záznamy ČES dle jednotlivých typů	L3 - Kontrola formátu LOKÁLNÍ - Příč. číslo	K3 - Přispě chybových záznamů	
- krok C1				C6 - Úprava původní záznamy ČES Online	L6 - Úprava původní záznamy LOKÁLNÍ		
- krok C2							
- krok C3				K11 - Vymazat všechny záznamy ČES Online	K11 - Vymazat všechny záznamy LOKÁLNÍ		
- krok L1							
- krok L2				K12 - Vymazat záznamy ČES Online	K12 - Vymazat záznamy LOKÁLNÍ		
- krok L3							
- krok K1							
- krok K2							
- krok K3							
Lokální evidenc sbírek:				K13 - Vymazat záznamy ČES Online	K13 - Vymazat záznamy LOKÁLNÍ		

Obr.: Náhled kontrolního okna pro potřeby hromadné analýzy povahy zápisů v systému ČES a lokálních databází BACH a DEMUS.

Požadavky na aktualizacích sbírek v muzeu jsou zasílány na Ministerstvo kultury v zákonných lhůtách a odrážejí tak stav záznamů v systémech pro evidenci sbírkových předmětů.

Tab.: Počty navržených změn v ČES v letech 2018 až 2022. Za celé muzeum bylo v tomto čase opraveno a navrženo celkem cca 38 000 změn v ČES.

Počet změn v ČES	Sbírka Vsetín	Sbírka Valašské Meziříčí
rok 2018	3 168	4 968
rok 2019	1 436	4 869
rok 2020	2 593	4 955
rok 2021	1 314	14 653
rok 2022	644	859
<b>Celkem počet projednaných oprav v ČES</b>	<b>9 155</b>	<b>30 304</b>

Nyní se v muzeu používá software firmy BACH, s.r.o. a DEMUS vyvinutý v CITEMu Brno. V současnosti je připravován přechod na systém ESSP (Evidenční systém sbírkových předmětů, vyvíjený zřizovatelem pro potřeby muzeí a galerie Zlínského kraje), kdy intenzivně jednáme s příslušnými zaměstnanci Krajského úřadu na úpravě dat tak, aby byl přechod na tento systém co nejsnazší a bez větších zádrhelů kvůli nekonzistentnosti vnitřní struktury dat. Systém ESSP bude nasazen jako webová aplikace a přinese uživatelům snadnější a efektivnější práci při evidenci sbírek včetně navržených manažerských funkcí umožňujících lepší koordinaci sbírkové činnosti a kontrolních mechanismů. Je již pamatováno na propojení

s CES a mnoho procesů bude zautomatizováno s vyloučením možných omylů vzniklých při předávání dat.

## 2) Vědecko-výzkumná a odborná činnost

### 2.1. Vlastní odborné aktivity

#### a) Odborná činnost

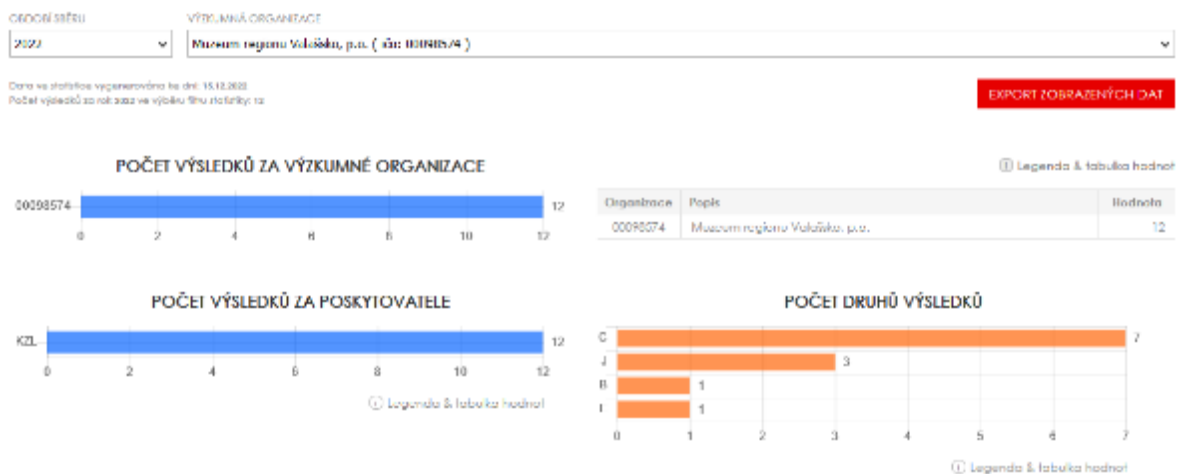
Muzeum regionu Valašsko je od roku 2015 zařazeno na seznamu výzkumných organizací. Pozitivním posouzením Muzea regionu Valašsko a jeho zařazením na seznam výzkumných organizací je umožněno ve spolupráci se stabilními partnery (univerzity, vysoké školy a ústavy AV ČR) adekvátně zhodnotit potenciál pracovníků Muzea a přispět tak k šíři vědecké aktivity a dosahovaných výsledků v ČR. K 31. 5. 2021 byly taktéž předány výsledky hodnocení na Úřad vlády ČR, kde se výsledky výzkumných organizací shromažďují a vyhodnocují – **celkem bylo předáno 12 výsledků uplatnitelných v systému RIV**. Dosud však v datu vypracování výroční zprávy nebyly bodové výsledky hodnocení Muzea regionu Valašsko zveřejněny. Celkem je v systému RIV mezi léty 2013–2022 vedeno 104 výsledků.

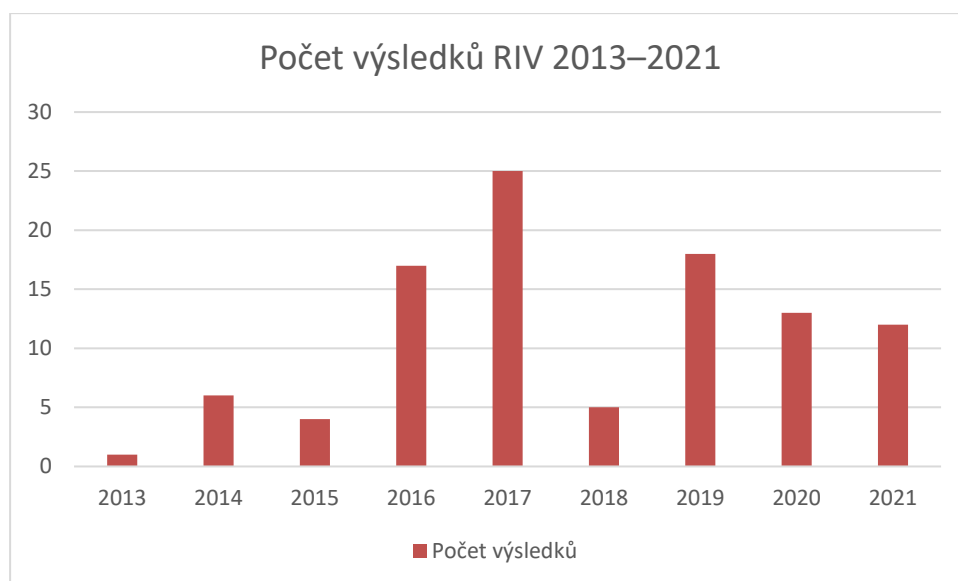
Následující tabulka přináší přihlášené výsledky v systému RIV v roce 2022 (uplatnění výsledků pro rok 2021).

Pořadí	Název v původním jazyce	Druh	Poddruh (alt)	Vědní obor	Seznam tvůrců	Zdroj
1	Hrazení bystřin na Valašsku	J	J/C	40500	Mašláň, Pavel, Husák, Jan	Prameny a studie
2	Inspirace modrotiskem v regionální výtvarné tvorbě	C		60401	Mehešová, Olga	Modrotlač - XXIV. ročník konference Etnológ a múzeum
3	Kořaleční mor na Valašsku a jeho odraz ve vybraných rodinných a výročních obyčejích	C		50404	Fohlerová, Milada	Tradiční kulturní kontexty pití alkoholu a kouření
4	Modrotisk ve sbírkách Muzea regionu Valašsko	C		50404	Fohlerová, Milada	Modrotlač - XXIV. ročník konference Etnológ a múzeum
5	Nález zlomku keramického rohu – problematika opomíjeného tvaru	C		60102	Španihel, Samuel	Hrad Křídlo
6	Někdo to rád sušené. Historie a současnost tradičních sušáren ovoce (nejen) na Horním Vsacku	E	E/B	60101	Ostřanská, Ivana	
7	Nové poznatky k problematice opevnění Žiliny – výskum na Ulici Romualda Zaymusa v roku 2019	C		60102	Španihel, Samuel	Vlastivedný zborník Považia
8	Památky a výtvarné umění obce Veselá, in: Veselá v proměnách	C		60402	Mehešová, Olga	Veselá v proměnách časů

Pořadí	Název v původním jazyce	Druh	Poddruh (alt)	Vědní obor	Seznam tvůrců	Zdroj
	časů					
9	První prokázané hnízdění puštíka bělavého ( <i>Strix uralensis</i> ) v Ptačí oblasti Hostýnské vrchy	J	J/C	10613	Zemanová, Květa	Acta Carpathica Occidentalis
10	Sušárny ovoce. Živé dědictví nejen Horního Vsacka	B		60101	Ostřanská, Ivana	
11	Sušení ovoce v tradičních valašských sušárnách – nové podoby staré tradice	C		50404	Ostřanská, Ivana	monografie Mezi etnografií, folkloristikou a muzejnictvím.
12	Úkryt netopýra velkého ( <i>Myotis myotis</i> ) v dutině stromu v České republice (Chiroptera: Vespertilionidae)	J	J/C	10613	Tyller, Zdeněk	Lynx

Obr. Vizualizace výsledků VO Muzeum regionu Valašsko, sběr dat v roce 2022. Převažují kapitoly v knihách, následované články v recenzovaných časopisech a sbornících z konferencí.





Obr. Celkem je v systému RIV za Muzeum regionu Valašsko mezi léty 2013–2022 vedeno 104 výsledků. Nejvíce výsledků bylo dosaženo v roce 2017, nyní se počet pohybuje mezi 12 až 15 ročně.

V roce 2022 zpracovávali pracovníci tyto výzkumné úkoly (počet hlavních okruhů byl 15):

- dělnické kolonie na Valašsku pro projekt Dělnické kolonie Masarykova ústavu a Etnologického ústavu (výstupy: článek a prezentace na webových stránkách <https://www.delnickekolonie.cz/>);
- keramika rajnochovického okruhu (výstup: on-line prezentace na mezinárodní konferenci; příspěvek ve sborníku);
- terénní dokumentace masopustu v Pozdřehově, Prlově a Pržně (výstupy: články s fotogalerií na muzejním webu: Z naší činnosti);
- fenomén B. A. G. (výstupy: výstava na zámku Vsetín, přednáška na sklářském sympoziu v Lednické Rovné, přednáška v rámci vzdělávání kreativců, popularizačně-naučný článek ve Valašsko – vlastivědná revue 49 (první komplexní zpracování tématu), článek v časopise Sklář a keramik (o výstavě), popularizační články a texty na e-badatelně a ve Valašském deníku);
- fenomén zvaný „tylčroviny“ (výstupy: přednáška na sklářské konferenci v Jablonci n. N., přednáška v rámci vzdělávání kreativců, článek do Valašského deníku a na e-badatelně);
- fotografická činnost M. Ošťádala (výstupy: výstava na zámku Vsetín, článek do Valašsko – vlastivědná revue 48 (první zpracování tvorby známého regionálního a muzejního fotografa), článek do Valašského deníku);
- současná tvorba akad. sochaře Miroslava Machaly (výstupy: jednodenní výstava na zámku Vsetín v rámci předání Ceny města Vsetína vsetínskému sochaři a restaurátorovi, článek do Valašského deníku a TZ z odborné činnosti);

- současný design Crystal Creative (výstupy: zahájení výstavy mimo muzeum, článek do Valašského deníku a TZ z odborné činnosti);
- tvorba Ivany Langrové ze Santova (výstup: článek do Valašsko – vlastivědná revue 49 (první komplexní zpracování tvorby insitní tvůrkyně));
- sušárny ovoce na Horním Vsacku – výstupem recenzovaný příspěvek do periodika Acta Musealia (2020), řada popularizačních článků, populárně naučný článek ve Valašsku Vlastivědná revue. V roce 2021 byla připravena putovní výstava Někdo to rád sušené s řadou doprovodných aktivit, reprízovaná v roce 2022 v zámku Kinských, stěžejním výstupem projektu je recenzovaná monografie Sušárny ovoce. Živé dědictví (nejen) Horního Vsacka. Téma bylo představeno na dvou konferencích, z jedné vznikla kapitola v kolektivní monografii (Mezi etnografií, folkloristikou a muzejnictvím). **Výstava získala v soutěži Gloria musaealis zvláštní ocenění v kategorii Muzejní výstava roku.**
- pomístní názvy na Valašsku, resp. Horním Vsacku ve vztahu k pasekářské kolonizaci versus protoindustrializaci – výstupem populárně-naučné příspěvky;
- nepublikované realizace architekta Bohuše Kupky na Horním Vsacku;
- rozšíření motýlů a jejich změny v rámci probíhající klimatické změny (výsledek článek v recenzovaném časopise – Klapalekiana);
- mapování rozšíření modráška černoskvřnného a jeho hostitelských mravenců na Valašsku (ve spolupráci s ČSOP Salamandr, AOPK Praha a BC AVČR v Českých Budějovicích);
- výzkum historického jádra města Valašské Meziříčí – 2 archeologické výzkumy (výstup: popularizační články v denním tisku, rozhlasové a televizní programy, článek ve Valašsko, vlastivědná revue).
- archeologie a veřejnost. Zachycení co největšího množství detektoráři a sběrači objevených archeologických artefaktů. Kontrola a vzdělávání dané komunity. Popularizace archeologie u laické veřejnosti (výstup: přednáška na Semináři Komise regionální historie Moravy a Slezska 2022).
- výzkum lesních skláren na Valašsku
- dílo grafika a řezbáře Jožky Barucha. Výstup: kapitoly do monografie, výstava, článek na e-badatelnu a do časopisu Valašsko – vlastivědná revue
- design Moravských skláren: Karolinka – Vrbno – Květná. Výstup: přednáška na konferenci Design československého skla a bižuterie 1948-1989.
- čtvrtým rokem probíhá sledování početnosti běžných druhů ptáků na území okresu Vsetín metodou liniového sčítání druhů (LSD) v 5 náhodně vybraných lokalitách. Jde o dlouhodobý projekt organizovaný Českou společností ornitologickou, výstupem bude po určitém časovém období publikace v odborném recenzovaném periodiku o stavu a trendech našich ptačích populací;



- sledování aktivity velkých šelem na Česko-Slovenském pomezí ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, Mendlovou Univerzitou v Brně, Hnutím Duha Olomouc a CHKO Kysuce, data z terénních pochůzek a fotopastí jsou pravidelně publikována vedoucím týmem v odborných zahraničních impaktových periodikách, aktuálně je připravován souhrnný článek o výskytu vlků a jejich potravě ve sledované oblasti.
- spolupráce s CHKO Beskydy při dohledávání hnízd a kroužkování mláďat ohrožených druhů ptáků jako je jestřáb lesní a čáp černý, sokol stěhovavý, orl mořský a jejich značení barevnými odečítacími kroužky, dále monitoring jeřábka lesního a dalších vybraných druhů živočichů v oblasti územní působnosti CHKO Beskydy, z vybraných nálezů je připravován článek do odborného periodika.
- spolupráce s CHKO Bílé Karpaty – monitoringy vybraných druhů ptáků na území CHKO a inventarizace drobných savců ve vybraných maloplošných chráněných územích. Výsledky zadávány do nálezové databáze AOPK ČR NDOP, z vybraných nálezů je připravován článek do odborného periodika.
- ekologie přirozených stromových dutin – využití dutin po šplhavicích a jejich obsazenost ptáky, savci a dalšími organismy nejen v hnízdní sezóně, mikroklima a změny v čase. Průběžné výsledky za 13 let prezentovány na celostátní ornitologické konferenci v Mikulově. Připravován článek do odborného impaktového periodika ve spolupráci se zoologem Muzea východních Čech v Hradci Králové. Dílčím výstupem je článek v recenzovaném periodiku Lynx, mammaliologickém časopisu Národního muzea v Praze o neobvyklém nálezu netopýra velkého ve stromové dutině.
- vizuální fotometrie komety C/2022 E3 (ZTF), výsledky pozorování byly odeslány do databází SMPH (česká) a COBS (mezinárodní).
- registrace bleskových výbojů a sledování extrémních projevů počasí: v areálu hvězdárny se nachází zařízení, které při bouřkách zaznamenává bleskové výboje typu oblak – země až do vzdálenosti přibližně 20 km. V loňském roce bylo nad Vsetínem zachyceno celkem 329 blesků;
- videopozorování meteorů širokoúhlovou kamerou: v roce 2022 bylo během 222 pozorovacích nocí zaznamenáno 736 meteorů. Zpracovaná data jsou zasílána do evropské databáze EDMONT (European viDeo Meteor Observation Network). Párováním realizovaných pozorování s dalšími údaji v uvedené databázi je možné stanovit jak dráhy meteorů v atmosféře či případné dopadové elipsy, tak i jejich původní trajektorie ve Sluneční soustavě.

Pracovníci MRV pracovali na plnění monitorovacích a inventarizačních zakázek vycházejících z jejich odborné kvalifikace. Archeolog MRV vykonal 41 záchranných archeologických výzkumů. Celkově byly pozitivní 3 akce. Nejvýznamnější výzkum byl součástí rekonstrukce Náměstí ve Valašském Meziříčí. V roce 2022 byla dokončena jeho terénní část. Během této

etapy výzkumu byly odhaleny další dřevohlinité suterény a systém distribuce vody na náměstí. Ve farním kostele Valašského Meziříčí byly odkryty reliкty starší stavební fáze, zřejmě z 15. století. Pomocí různých povrchových prospekci byly získány drobné předměty – například sekeromlat z Kelče, bronzová jehlice ze Zubří, bronzový nákrčník ze Vsetína a zrnotěrky z Branek. Nejvýraznějším objevem byl poklad z Loučky u Valašského Meziříčí, jenž se skládal z 768 novověkých mincí a destruované hliněné nádoby.

Zoolog provedl 3 biologické dozory včetně průzkumů výskytu zvláště chráněných druhů synantropních obratlovců při zateplování bytových staveb.

### **Příklady popularizace výstupů na webu MRV a v médiích:**

#### **TZ – Další vzácný poklad na Valašsku**

21. 2. 2022

**Další nesmírně cenný archeologický nález zkoumají odborníci Muzea regionu Valašsko. Žena se synem objevila v Loučce na Valaškomeziříčsku poklad obsahující 818 stříbrných mincí a kousky hliněné pokladničky. Po dokončení potřebných rozborů si ho bude moci prohlédnout i veřejnost.**

Rok 2021 byl z hlediska archeologických nálezů nejúspěšnějším v historii Valaška. Nejvzácnější objev pocházel z obce Ústí u Vsetína, kde skupinka kamarádů našla nádobku plnou pražských grošů z druhé poloviny 14. století.

A letošní rok začíná dalším vzácným objevem. V úterý 8. února vyrazila paní Petra (příjmení si nepřeje zveřejnit) se svým třináctiletým synem Michalem na procházku po okolí Polic. Na místě zvaném Ratíkov, které se nachází už na katastru sousední Loučky, si všimli, že kousek od cesty vyčuhují z půdy kolem rozhrabaného pařezu kousky hliněné nádoby a mince. **„No já bych to možná ani nepoznala, ale syna ve škole hodně baví dějepis a hned říkal, že to bude určitě něco vzácného,“** řekla nám paní Petra.

Svůj objev ohlásili do Muzea regionu Valašsko, pod jehož patronaci spadají všechny podobné případy v naší části Zlínského kraje. Poklad si na místě převzal archeolog muzea Samuel Španihel. **„Nález obsahoval fragmenty hliněné nádoby neznámé provenience a soubor mírně až silně korodovaných stříbrných mincí v počtu 818 kusů, z nichž byla většina spojena do několika různě velkých slepenců. Na místě jsem provedl ještě dohledávku, při které jsem objevil už jen několik málo kusů jednotlivých mincí,“** uvedl Španihel.

Poklad putoval do muzea, kde v následujících měsících projde podrobným průzkumem, čistěním a konzervací. **„Z prvotního zkoumání nebylo možné vzhledem k degradaci mincí určit typologický a chronologický rozsah souboru. Rámcové určení několika lépe dochovaných kusů směřuje ke grešlovým a krejcarovým ražbám Leopolda I. Habsburského a příbuzných panovníků. Velmi obecně je zatím možné depot datovat do**

**průběhu 17. a začátku 18. století. Zbarvení střeptů i složení materiálu nádoby pak naznačují, že nepochází z naší oblasti, ale nejspíš z nějakého důlního regionu,“** nastínil archeolog muzea.

Prvotního zkoumání pokladu se v restaurátorské dílně zámku Kinských ve Valašském Meziříčí zúčastnili i oba nálezci. **„Chtěla bych jim moc poděkovat za to, že poklad odevzdali. Svým přístupem pomohou odhalit další kus historie regionu a také umožní, aby si tyto krásné mince mohla prohlédnout i veřejnost,“** uvedla Zuzana Fišerová, radní pro školství a kulturu Zlínského kraje, který je zřizovatelem muzea.

Pochvalu si vysloužil i samotný archeologický tým. **„Dlouhodobě odvádí skvělou práci, což se kromě jiného projevuje i v tom, že má velkou důvěru u veřejnosti. A nemám tím na mysli jen poctivé nálezce, ale například i stavebníky, kteří ho potřebují k archeologickým průzkumům lokalit, na kterých pracují. Není tedy divu, že v posledních letech přibývá takových skvělých nálezů,“** prohlásil ředitel Muzea regionu Valašsko Tomáš Vitásek.

Podrobný průzkum pokladu z Polic bude probíhat několik měsíců. Odborníci s ním začnou až poté, co bude kompletně dokončena analýza ložského nálezů v Ústí u Vsetína. **„Je to běh na dlouhou trať, protože je třeba provést řadu úkonů a ne všechny se dělají u nás v muzeu. Ve finále ale díky nim budeme umět poskládat komplexní historický obraz obou objevů,“** sdělil Španihel s tím, že po dokončení všech procedur budou vystaveny v některé z poboček Muzea regionu Valašsko.



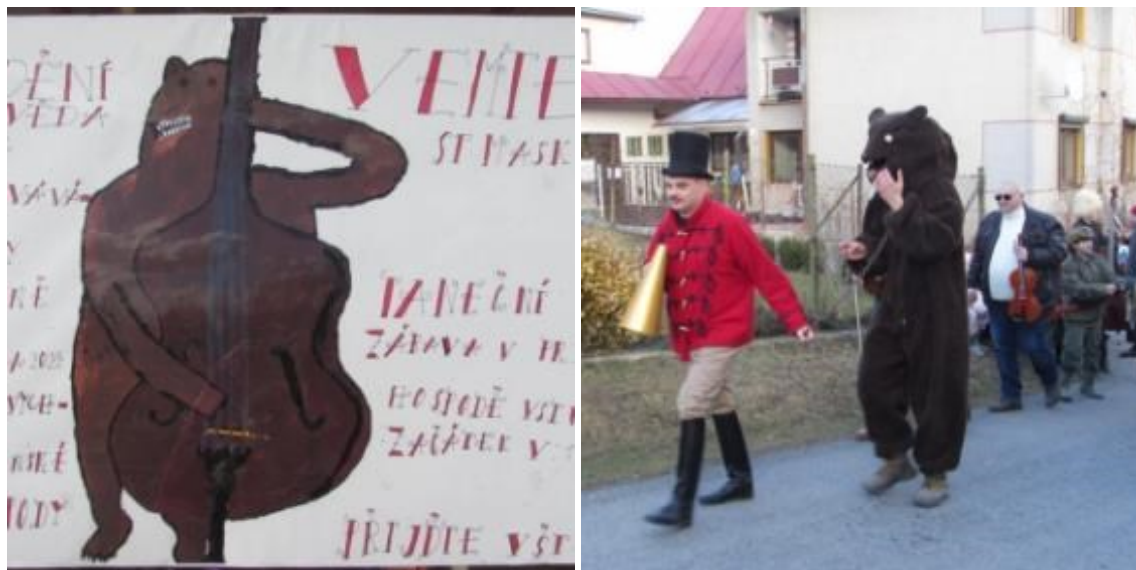
## TZ – Z dokumentace masopustů – vodění medvěda v Przně

15. 3. 2022

Vodění medvěda, tradiční ústřední masky masopustu v Przně, bylo vsetínským muzeem dokumentováno už před více než půlstoletím. Nejstarší fotografie z muzejního archivu pocházejí z roku 1965, písemné záznamy z roku 1969, kdy se obchůzka medvěda a muzikantů odehrávala o masopustním pondělí, stejně jako o desetiletí později. Na základě rozboru fotografií byly tehdejší masopustní průvody výhradně mužskou záležitostí, rozšířené byly hlavně obličejové masky, částečně maskovaní bývali i muzikanti. Poslední terénní výzkum byl v obci proveden v roce 1994, kdy už se termín masopustního průvodu přesunul na sobotu a kdy byl podle zápisků „medvěd voděn vodičkou s třásněmi na sukni,“ v průvodu nechyběl myslivec, kočárek s živým dítětem a muziku tvořily harmonika, ozembouch a trombon.



Po téměř 30 letech, kdy se v Przně vodění medvěda nekonalo (podle informátorů kvůli nadměrné konzumaci alkoholu, což vadilo zvláště místním ženám), se rozhodli masopustní obchůzku masek obnovit. Iniciátorem byl Martin Janírek, který pro tuto myšlenku nadchl i své kamarády a známé, kteří v sobotu 19. února 2022 v počtu okolo tří desítek dospělých i dětských maskovaných postav vyrazili za doprovodu hudebníků na obchůzku obcí. V průvodu nechyběly masky tradiční – medvěd s vodičem, ženich s nevěstou, cikánka, kůň, maškary parodující různá povolání – řezník, kominík, myslivec i méně obvyklé – Sherlock Holmes, smrtka, prasátko, Turek a mnohé další. K tanci zahráli a zazpívali hudebníci hrající na basu, housle, klarinet a buben. Reakce místních obyvatel byly vesměs pozitivní a vstřícné – navštívené rodiny měly pro maškary připraveno občerstvení v podobě slaných i sladkých pochutin (dokonce i tradičního masopustního pečiva – koblih a božích milostí) a samozřejmě též slivovice. Téměř před každým stavením se tancovalo jednak mezi maskami, jednak s majiteli domů, zvláště aktivní byl medvěd, který vytáčel nejednu hospodyni. Masopustní veselí pokračovalo večerní zábavou v hospodě, kde ho zakončilo tradiční pochovávaní basy.



## **TZ – Hasiči ve Valašském Meziříčí slaví 150. výročí svého založení**

**26. 4. 2022**

**Podnětem k založení nejstaršího hasičského spolku ve Valašském Meziříčí se stal ničivý požár města roku 1865, kdy lehlo popelem 35 domů, a o sedm let později byl ve Valašském Meziříčí založen první požární sbor.**

Stejného roku jako ve Valašském Meziříčí, jen o několik měsíců dříve, byly schváleny stanovy hasičského spolku také v sousedním městečku Krásně. A tak již od 15. května 1872 se mohlo Krásno pyšnit vlastním hasičským spolkem. Krásenští hasiči měli k dispozici kromě dvou stříkaček s 500 metry hadic také cisternu na vodu, nový vůz pro dopravu družstva, 9 žebříků, 16 košů, 2 háky, náčelnickou lucernu a řadu jiné výbavy.

Všechno vybavení bylo uloženo v hasičské kůlně u krásenské radnice. Požární řád z roku 1872 dbal na pořádné plnění povinností ponocného a čtvrtletní kontroly komínů. Rovněž stanovoval odměnu majiteli koní, který jako první v případě požáru své koně do stříkačky zapřáhl. Hrabě Rudolf Kinský, tehdejší starosta městečka Krásna, nechal v 80. letech 19. století u krásenské radnice postavit hasičskou zbrojnici, koupil dvoukolovou a čtyřkolovou stříkačku a pojízdný vysokozdvihný žebřík. Hrabě Kinský také nechal do bytu meziříčských a krásenských hasičů zavést elektrické zvonky ovládané z radnice. Jedno zazvonění znamenalo požár v Krásně, dvě požár v Meziříčí a tři v okolí. Následkem toho byla zrušena funkce ponocného, který dosud ohlašoval oheň velkou troubou.

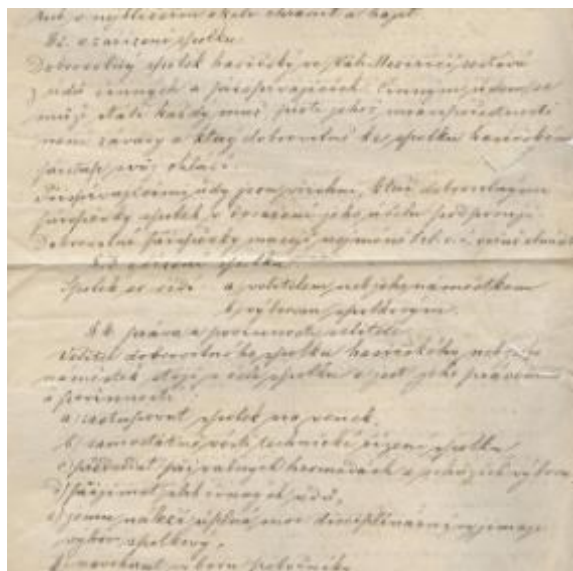
První meziříčská stříkačka je zmiňována již v požárním řádu z roku 1787, součástí technického vybavení sboru byla i řada žebříků, hadic, svítilen a košů na vodu. Vedle boje s ohněm byla nedílnou součástí činnosti hasičského sboru také příprava kulturních akcí, především tanečních zábav a plesů, později se meziříčští hasiči začali věnovat i ochotnickému divadlu.

Zdárný rozvoj spolku přerušila 1. světová válka, kdy členové všech hasičských spolků ve městě měli mimo jiné za úkol dopravovat raněné do lazaretů, navíc více než ¼ členů hasičských sborů bylo povoláno na frontu. Zdárný poválečný rozvoj spolku však narušovaly spory se sousedním, donedávna spřáteleným sborem v Krásně. K ukončení nevraživosti mezi oběma sbory došlo teprve roku 1935, kdy byl krásenský sbor nadobro připojen k meziříčskému.

Roku 1926 byl zřízen vzdělávací odbor spolku s cílem povznést upadající vzdělavatelskou a osvětovou činnost. Tento krok se jevil velmi prozíravým hlavně z hlediska nastupující hrozby fašismu, neboť v době nacistické okupace patřily hasičské spolky k nemnohým, které si nacisté netroufali zrušit. Členové meziříčského hasičského sboru nebyli povinni nastoupit na pracovní povinnosti v Říši, proto doba 2. světové války znamenala obrovský příliv členů do sboru, který tehdy navíc často suploval činnost Červeného kříže.

V 50. letech se hasičský sbor dále aktivně věnoval činnosti osvětové, koncem 60. let navázal úspěšnou spolupráci také s místními podnikovými požárními útvary n. p. Urxovy závody a n. p. Tesla. Tragický požár obytného věžového domu v Havířově roku 1969 se stal impulsem k dalekosáhlým změnám v organizaci hasičstva. Ve Valašském Meziříčí se začala v roce 1970 budovat nová hasičská zbrojnice a roku 1975 vznikl profesionální požární útvar, na který pravomoci a povinnosti původního hasičského sboru v plné míře přešly.

Připomínkou dávné historie hasičských spolků na Valašsku je i parní stříkačka hasičského sboru krásenských skláren, která byla vyrobena v roce 1900 a vy si jí můžete prohlédnout v nově otevřeném zámku Kinských ve Valašském Meziříčí.



## **TZ – Náměstí v Meziříčí vydalo archeologický skvost**

**26. 5. 2022**

**Nesmírně cenný archeologický nález vydal uplynulý týden výzkum prováděný v rámci rekonstrukce náměstí ve Valašském Meziříčí. Tým vedený archeologem Muzea regionu Valašsko Samuelem Španihel odhalil perfektně zachované části domu a kusy vybavení z konce 13. až poloviny 14. století.**

Archeologové odkryli dům z období vrcholného středověku v jihovýchodní části náměstí, na prostranství před Komerční bankou. **„Tušili jsme, že tam nějaký objekt bude, ale s tímhle jsme tedy absolutně nepočítali. Jedná se o velký rohový dům, jehož majitel musel být v té době opravdu hodně zámožný a vysoce postavený člověk. Co je však nejdůležitější, stavba zůstala neuvěřitelně zachovalá. Z archeologického hlediska je to neskutečně cenný objev nadregionálního významu. Já osobně jsem zatím nic takového neviděl,“** neskrýval nadšení zkušený archeolog.

Postupné odkrytí objektu trvalo zhruba týden a přinášelo s sebou další a další dílčí nálezy. Každý sám o sobě je unikát. **„Objevíli jsme část základového věnce, obvodové zdi z dřevěných půlkuláčů a s omítkou z mazanice či předsíně se zdí z dřevěných desek, v jejichž útroběch se nacházely dvě kovové radlice, krojidlo na pluh, keramika, dva nože a přibližně dvě stě železných hrotů od šipek do kuše spečených do jedné velké koule. U ní byl nalezen kovový předmět, jehož účel zatím neznáme, ale teoreticky může jít právě o část kuše,“** sdělil archeolog muzea.

Dům, který zřejmě zanikl při velkém požáru kolem roku 1360, doplnil linii objektů odkrytých při dřívějších výzkumech a jeho objev pomohl archeologům odhalit dosud netušenou podobu tehdejšího náměstí. **„Ukazuje se, že mělo čtvercový tvar, což odpovídá tehdejšímu slezským městům, z prostředí kterých Meziříčí přebralo svoje městská práva,“** vysvětlil Španihel.

Archeologové zatím předběžně datovali vznik domu do konce 13. století. Díky zachovalým nálezům teď budou moci určit jeho stáří ještě s mnohem větší přesností. **„Dřevo bude podrobena takzvanému dendrochronologickému rozboru a kovové předměty půjdou na metalografickou analýzu. Výzkum v laboratořích samozřejmě nějakou dobu potrvá. Já osobně jsem velmi zvědav, co všechno dalšího ještě odhalí,“** sdělil ředitel Muzea regionu Valašsko Tomáš Vitásek.

Spolupráci s muzeem kvituje také vedení města Valašské Meziříčí. **„Tým kolem Samuela Španihela odvádí skvělou práci, která odkrývá dosud neznámou historii našeho města. Archeologické práce probíhají v součinnosti s revitalizací náměstí, aby nedocházelo ke zbytečným zdržením stavby. Zároveň se nám tak daří nahlédnout 700 let zpátky v čase a přitom budovat nové náměstí, které si Valašské Meziříčí už dlouho zaslouží,“** nešetřila chválou místostarostka města Yvona Wojaczková.



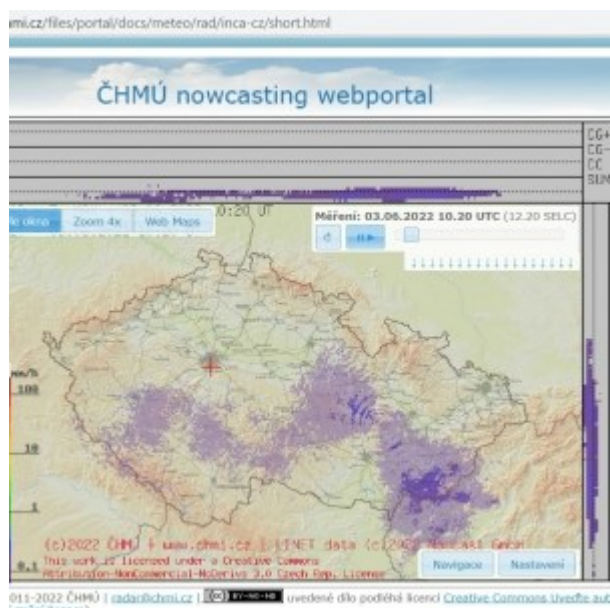
## **TZ – Co nám může říct meteoradar, když prší a přitom neprší?**

**27. 6. 2022**

Moderní technologie nás všechny masivně obklopují a pomáhají. Pronikají do všech sfér našich životů, včetně práce nebo rekreace. Jedním z technologických pomocníků par excellence je online meteoradar.

Pomocí aktuálních dat z radarů můžete přesně vidět, jak rychle se k vašemu domu blíží bouřka, jak dlouho asi bude pršet či na jak intenzivní déšť se máte připravit. Meteoradar je velmi přesně kalibrován tak, aby dokázal odfiltrovat většinu šumů. Něco mu ale přece jen někdy unikne – a o tom je tento článek. Stává se, hlavně v létě, že meteoradar indikuje jemné mženi, a přitom je jasná obloha. Co se v tuto chvíli ve vzduchu děje? Odpovědí je více, ale jedna je pozorovatelná i přímo v přírodě. Meteoradar takto dokáže zachytit například masivní rojení hmyzu. Velmi často se stává, že se například mravenci, pestřenky či vodní hmyz líhne a rojí synchronizovaně v obrovských početnostech. Miliardy jedinců jsou pak vzdušnými proudy vynášeny výše do atmosféry a radaru se pak jeví jako jemný déšť na velkých územích – typicky ohraničených stejným lokálním klimatem (např. pláně Vysočiny či Dolnomoravský úval). Krapet intenzivní déšť na pozdním jaře a v brzkém podzimu je pak způsoben obrovskými hejny migrujících motýlů – například baboček bodlákových ve dne či tažných můr lišajů v noci. Radar ale dokáže zachytit i táhnoucí ptáky! Zde hlavně záleží na velikosti hejna a jeho chování – na radaru pak vypadají spíše jako aprílové počasí s mnoha prostorově oddělenými drobnými přeprškami. Biologové tímto dostávají mimoděk cennou informaci o rojení či masivních tazích hmyzu, která se dá využít k lepšímu plánování průzkumů a výzkumů. Laická veřejnost či turisté ale mohou láteřit nad chybami radaru, který je přiměl změnit kvůli pozorovanému dešti plány a zrušit výlet. Pokud jste dočetli až sem, tak už ale víte, jak tento jev správně vyhodnotit a nenechat se jím zaskočit.





## TZ – Putování krajinou minulou aneb historie Lušové ve starých názvech

### 1. 7. 2022

Místní (názvy sídel, ulic, objektů apod.) a pomístní (názvy neobydlených přírodních či umělých objektů) jména slouží po staletí člověku k lepší orientaci v krajině, kterou obývá. Nejprve byla předávána ústně, s rozvojem kartografie získávala i písemnou podobu. Teprve od 18. století jich začíná postupně přibývat i v nejrůznějších úředních knihách, neboť hrála důležitou roli při evidenci majetku a povinností poddaných vůči vrchnosti. S nástupem moderních technologií a postupným upouštěním od tradičního maloplošného zemědělství význam pomístních jmen začal upadat a především ta historická z krajiny mizí stejně rychle jako lidé, kteří v ní hospodaří. A s nimi mizí i příběhy, které vyprávějí – příběhy viděné očima prvních osadníků, kteří do pomístních názvů otiskli kus její historie a jejichž prostřednictvím lze zrekonstruovat podobu konkrétního místa i o mnoho staletí později.

Nejvíce pomístních názvů se dochovalo v oblastech s dlouhou sídelní kontinuitou – příkladem takové nepřetržitě užívané kulturní krajiny je i halenkovské údolí Lušová, jehož osídlení je starší než obce Halenkov samotné. Halenkov byl oficiálně založen v éře sílící **pasekářské kolonizace**, jejímž principem bylo hospodářské využití zdejšího území vsetínského panství v čím dál vyšších polohách, v kopcích. Se stoupající nadmořskou výškou zároveň klesala úrodnost půdy daleko za hranici možností uživit se na ní obilnářstvím, kterému bylo obyvatelstvo navykklé z nížin. Východisko nabídla živočišná výroba založená na pastvě dobytka a zpracování jeho produktů.

Názvy vázané na pasekářskou, potažmo valašskou kolonizaci jsou tedy velmi staré a jelikož často pocházejí z jazykově pestré balkánské oblasti, může být jejich objasnění složité. Původně ani neznačily konkrétní místo, ale byly obecným pojmenováním nejdůležitějších orientačních bodů – např. vrcholu kopce (čup), odlesněného hřebene (gruň), dělícího hřebene (beskyd), louky (palúč), podhorského hospodářství (paseka), bezlesí (planisko),

lesní lučiny (polana) či soutoku potoků (ráztoka). Počátky osídlení Halenkova nelze datovat přesně, i jeho oficiální vznik v 50. letech 17. století byl spíše úřední oficialitou a stvrzením stávajícího stavu – v době založení zde už měla existovat kaple (existence církevního objektu je vázána na stabilní množství usedlíků v jeho spádové oblasti) a **panská potašárna** právě v údolí Lušová. Potašáři čili salajkáři zde pro vsetínské panství pálili přímo v lesích bukové dřevo na popel, aby ho primitivními chemickými postupy upravovali a poté expedovali do sklárny v Břežité či prodávali dalším řemeslníkům. Jejich činnost tak šla ruku v ruce s pastevci a pasekáři, kteří dobytek zprvu sice pásli v lesích (tehdejší lesy nebyly oproti zažitému přesvědčení neprostupným pralesním hvozdem, ale spíše řídkou parkovou krajinou), ale zároveň je průběžně proměňovali v pastviny, čímž zároveň vznikalo enormní množství dřevní hmoty, pro kterou vzhledem k tehdejší neexistenci průmyslu a dopravní sítě neexistovalo takřka jiné využití než pálením na popel nebo výrobou dřevěného uhlí.

Že se v počátcích potašáři s pastevci v Lušové setkali, dokládá právě množství starobyklých a vzájemně se mísících pomístních názvů, které jsou v archivních pramenech zachytitelné v ustálené podobě již krátce po založení Halenkova a tedy ilustrují prvotní hospodářské preference. V případě **Lušové** nejde jen o samotné údolí a potok jím protékající, ale i vrch **Lušovka**. Stejný pomístní název se objevuje také na rožnovské straně hraničního hřebene a koresponduje s faktem, že větší je hustota osídlení údolí Lušové v jeho horní části, kde navazuje na hřebenové partie. Jakkoliv by bylo atraktivní odvodit název samotného údolí, navíc do počátku 20. století psaný často ve tvaru Lužová, od činnosti panské potašárny, a tedy „lúžení popela“, pravděpodobně vznikl od „horských lužin“, čili dle synonyma pro les, na který tu první osadníci naráželi na každém kroku. Ne však v dnešním významu lužního lesa, který zde nikdy nerostl. Jako památka na jednu z mladších lokací panské potašárny se do dnešních dní dochoval pomístní název **Solajka** či Salajka, vázaný na chalupu č. p. 10 na hrozenkovské straně údolí.

Ať už se tu první osadníci věnovali chovu krav, ovcí a koz nebo vypalování lesa, obživa to nikdy snadná nebyla. Nesnáze s obděláváním chudé valašské půdy se otiskly do pomístních názvů jako **Močárna** (mokřina), **Žebračka** (chudá, jalová půda) nebo **Papradný** (plochy zarostlé kapradím). Podobného původu jsou i názvy **Spálený** nebo **Planý Grůň**, o kterých se k polovině 18. století zmiňuje kronika vsetínského panství: „Co se týče vrchnostenských pastvin, tedy jsou na kamenitých kopcích na půdě zarostlé mnohým křovím, kde v trochu suchém roce se tráva úplně spálí a dá jen nepatrný užitek. Je to zde vůbec nejhorší chléb“.

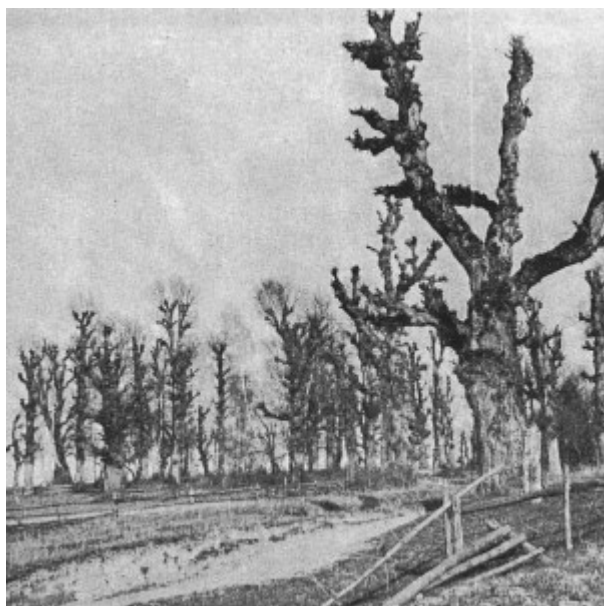
K termínům vysvětlujícím využití území, které se však z obecného povědomí pro ztrátu funkce vytratily, patří **javořiny**. Javořiny nebyly javorové lesy, jak by se mohlo zdát, ale řídké pasené lesy až bezlesí, které vrchnost dávala do dědičného nájmu – v Lušové se to týkalo javořiny **Půl Hubokého** (s jádrem v sousedním údolí Hluboké a opravdu původně psané ve tvaru Huboké, odkazujícím na tehdejší podobu mluvené řeči), a javořinu **Lužová stará**, která se později rozdělila na dosud existující části **Křížné** a **Stařanská**.



Foto 1: Mapa javořiny Stařanská, která vznikla rozčleněním původní javořiny Lužová.

Javořiny tedy taktéž úzce souvisí s pastevectvím, stejně jako např. názvy **Kačurovská** (z rumunštiny, *cacior* je označením ovce), **Grapatá** (ovce kopýtky rozrušovaly drn, na svazích vytvářely chodníky, ze kterých silné deště splavovaly půdu a vznikala obnažená štěrkovitá místa, grapy) nebo **Korýtká** (místa, kde se chodil napájet dobytek, čili dobře přístupný potok nebo také dno údolí). Obdobného původu pravděpodobně bude i nejexotičtější z lušovských pomístních jmen, a sice vrch **Figový**. Pojmenování si mohli osadníci-pastevci zvolit dle výraziva ze své karpatské domoviny, kdy *figa* znamená doslova nic. Tak i Figový by byl kopcem prázdným, holým, tedy již odlesněným salajkáři a využitelným k pastvě dobytka, zatímco okolí ještě bylo více či méně zalesněné. Figový je v současnosti učebnicovým příkladem úpadku užívání a znalosti původních pomístních jmen, které jsou bez zjevného kontextu a vztahu k místu komolena do novodobých tvarů, které původní význam zkreslí či změní. Z Figového se totiž v současných mapách stal Fíkový.

S pastevectvím souvisí dále název doliny **Zákřesová**, pocházející z polštiny – od slovesa *křesovać*, ve významu *okřesovać čtyne* znamená osekávat větve. Osekávané větve listnáčů, tzv. letina či letnina, byly důležitou zimní složkou krmiva pro ustájený dobytek.



*Foto 2: Strom ořezávaný na letninu býval na Valašsku typickým, dnes však výjimečným krajinným prvkem.*

Naopak salajkáři zřejmě stojí za pojmenováním údolí a stejnojmenného potoka **Indych**, ať už přihlédneme k pověsti o původu názvu, která jej odvozuje od těžby modrého barviva – indiga, nebo se budeme držet písemné podoby pomístního jména, která se objevuje v 19. století ve tvaru Judich (resp. Judich Bach) – a je tedy synonymem pro Židovský potok. Kde se v Lušové vzali židé? Opět coby salajkáři. Z Judichu se Indych stal buď chybným přepisem z kurentu, nebo se tam kdysi v minulosti opravdu indigo „těžilo“, jak pověst praví. Indigo je sice modré přírodní barvivo získávané z rostlin, čili těžit jako nerost nejde, ale oním ložiskem indiga mohla být zapomenutá hromada kalcinované potaše. Potaš byla v minulosti nezbytná při výrobě mýdla či zpracování kůží, neobešli se bez ní skláři ani železáři. Vyráběla se tak, že dřevní popel se proléval horkou potočnou vodou a odpařoval na mělkých železných pánvích, k finalizaci výrobku bylo potřeba louženinu ještě přepálit, čímž se zbavila zbytkové vody a organických nečistot. Výsledným produktem byl bílý či namodralý prášek, který bylo nutné skladovat v naprostém suchu. Pokud se totiž dostal do kontaktu s vodou, ztvrdl do podoby kamene více či méně namodralého odstínu.

Ke starobylým pomístním názvům lze zařadit i pojmenování kopců hraničního hřebene mezi bývalým rožnovským a vsetínským panstvím jako **Beskyd** (ve významu hraniční vrchol) nebo **Skálí** (původně **Skalnaty Berg**), významově odkazující na geomorfologii místa. Se Skálím jsou svázány i názvy **Horní** a **Dolní díry**, související s erozní činností svahu. Různé **dúry** bývají vděčným tématem lidových pověstí – a nevyhnuły se ani dírák zdejší, spojeným s pověstmi o zbojnicích, ukrytých pokladech či podzemních jeskyních. V prostoru hraničního hřebene se setkáváme ještě s jedním starobylým pomístním názvem, a sice lesem **Peciválka**, z něhož vytéká stejnojmenný potok, který dal jméno i jednomu z lušovských údolí. Les Peciválka je v poslední třetině 19. století dělen na Velkou a Malou Peciválku, ale s odpočinkem má tento název asi máloco společného, přestože tak hovoří jedna z pověstí o jeho původu. Dle ní měl v Peciválkách celý rok pást dobytek pasák, který byl líný sejít do

údolí a lidé o něm proto říkali, že je pecivál. Název však mohl vzniknout názvukem na německé pomístní jméno, které by mu dali opět salajkáři, jejichž rodným jazykem byla pochopitelně němčina. Peciválka se původně v pramenech objevuje ve tvaru Petzwalka a dá se tedy vyvodit původ názvu z významu „Medvědí les“. Ne přímo ve smyslu pojmenování po obávaném chlupáči (i když medvědi se zde vyskytovali až do 19. století), ale ukazující na těžko přístupné a neobydlené hraniční území. Tak jej zachytilo ještě 1. vojenské mapování v 2. polovině 18. století – jako celistvý pás lesa mezi horským hřebenem a ojedinelými pasekami níže v údolí, jehož okrajem si pasekáři našli cestu na hřeben až o půl století později, ne však z Lušové, ale sousední Dinotice.

K dalším dosud živým názvům starého původu patří i vrchy **Křížný**, **Kuželek** či **Okrúhlá** (dle specifického tvaru) či **Kladnatá** (ve smyslu kopce, jehož vrcholová část je „rozkladená“ na mnoho stran). Pojmenování se nedočkaly důležité orientační body jen dle svých vlastností či využití, ale často samozřejmě i dle přízvisek osadníků – příkladem jsou pomístní jména jako **Andrýšce** (Andrýskovi), **Horijáci** (Hortusovi), **Dunčová** (Dunčovi), Machavka (Machawovi) níže údolím např. **Strbaci** (Strbačkovi).

A jak tedy vypadalo údolí Lušová v dobách, kdy vznikaly výše uvedené názvy? Jak i jejich hustota ukazuje, jádro osídlení se v minulosti koncentrovalo do horní části údolí, kam přirozeně směřovala kolonizace oblasti, vázaná na lesní hospodaření panství. Dolní část údolí byla postupně zasídlována proti proudu Lušovského potoka.

Samotné dno údolí nebylo přívětivé kvůli nestálému a proměnlivému korytu dravého horského potoka, navíc zarůstalo vlhkomilnou a odolnou vegetací, mezi kterou se voda pravidelně rozlévala. Ještě koncem 18. století se k pozemní dopravě využívala běžně štěrková koryta potoků či Bečvy, jen na bahnitých místech byly komunikace vyvedeny na břeh. Sezonně bývaly údolní cesty zcela nesjízdné a tehdy měla výhodu právě místa vázaná na hřebenové komunikace. Dopravní situace v údolí se měnila každé jaro a ustálila se až v 1. polovině 19. století. Místa pro stavbu nových obydlí i proto bylo nutné hledat na vyvýšených terénních terasách. I tak trvalo až tři generace, než byli pasekáři schopní dovršit částečné odlesnění a kultivaci kyselé lesní půdy, aby dokázala skromně uživit rodinu. Nový sídelní areál přitáhl množství bezzemků z pomezí Moravy, Slezska, Slovenska a Haliče, což se odrazilo právě v často neobvyklých pomístních a koneckonců i osobních jménech. Vzhledem k intenzivnímu hospodářskému využití zdejších lesů od 17. do konce 19. století se nad údolím často nepřetržitě po dlouhé měsíce vznášel hustý dým z obrovských hořících hromad stromů a větví. Jak byla tato činnost obtěžující, může naznačit název nedalekého údolí Kychová (Kýchowá), kde fungovala druhá panská potašárna. Některé stromy salajkáři pálili i „nastojato“, kdy udržovali oheň pouze uvnitř stromu, čímž neohrožovali požárem okolní les, navíc z vyhořelých stromů takto vznikala polotovary pro výrobu dřevěných kadlubů často o více než metrových průměrech. Nejpozději v polovině 19. století bylo údolí takřka bezlesé, s pouhými enklávami původního smíšeného lesa v oblasti Peciválek a na severním svahu nad potokem Peciválka, souvislý les rostl i zhruba v polovině údolí ve vrcholových částech hřebene mezi Halenkovem a Hrozenkovem. Stromy v blízkosti obydlí se navíc intenzivně

osekávaly na zimní krmení. Bezlesí však začalo působit velké škody související s erozí horských svahů, a to nejen zde, ale po celém Valašsku. Od poslední třetiny 19. století proto začaly být pastviny opět zalesňovány. Zhruba v té době tu končí svou činnost i poslední salajkáři, jejichž archaické potašárny na březích vodních toků postupně nahradila průmyslová velkovýroba.

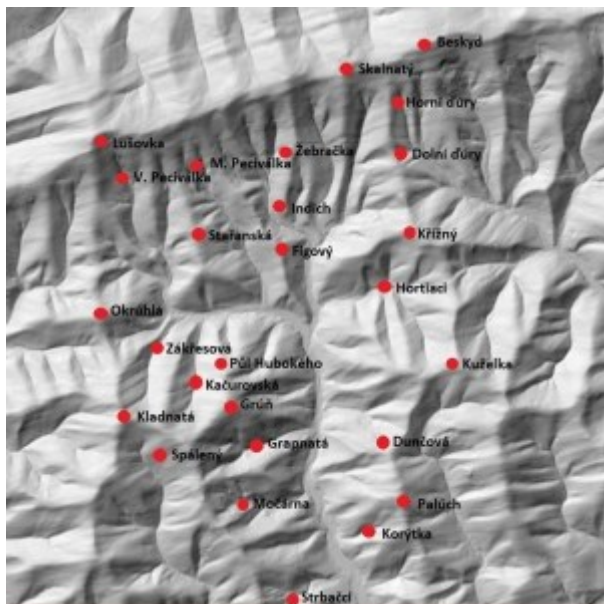


Foto 3: Mapa pomístních názvů do r. 1900 (mapový podklad Geoportal, úprava autorka).

Za upřesnění lokalizace historických pomístních názvů tímto děkuji všem osloveným sousedům. Pokud některé z pomístních názvů nebyly do tohoto výčtu zařazeny, stalo se tak z důvodu, že se jejich stáří zatím nepovedlo ověřit, případně jsou prokazatelně novodobé. Stejně tak lokace některých názvů v mapě se může lišit od zažitého zvyku – v souvislosti se ztrátou smyslu pomístních názvů v posledním století tyto mnohde volně „plují krajinou“ a pojmenovávají jiná místa než v minulosti.

## **TZ – Nahlédnutí do ateliéru akad. sochaře Miroslava Machaly**

**17. 6. 2022**

Vsetínský rodák, akademický sochař a restaurátor Miroslav Machala (nar. 1950) se coby absolvent pražské Vysoké školy uměleckoprůmyslové, ateliéru užitého sochařství (1971–1977), zabýval po celý svůj profesní život především restaurátorskou činností. Specializoval se na restaurování památek v kameni a obnovil řadu renesančních a barokních soch a kamenických děl nejen na rodném Valašsku, ale i po celé severní a severovýchodní Moravě. Restaurátorská praxe Miroslava Machalu natolik pracovně vytížila, že mu zbylo jen málo prostoru na volnou sochařskou tvorbu. Dnes je tomu jinak a jako činnorodý sedmdesátník může konečně svůj čas věnovat realizaci vlastních tvůrčích představ. Navíc ho vedle preferovaného materiálu – kamene – zaujalo i sklo. Se sklem sice krátce experimentoval v souvislosti s veřejnou zakázkou do architektury (nástěnný reliéf) již v osmdesátých letech,

kdy spolupracoval se vsetínskou sklárnou (a s technologem, inženýrem Jungwirthem). Tehdejší pokusy s roztavenou sklovinou v kombinaci s kamenem či terakotou ho ovšem příliš neuspokojily, neboť dosažené výsledky nenaplnily jeho očekávání.

V posledních letech objevil sklo opět jako umělecký materiál, ale opracovává ho v současnosti zcela neobvyklým způsobem a uplatňuje na něm sochařské postupy založené na odebírání hmoty. Zbytkové kusy utaveného skla získává z hutě valašskomeziříčské sklářské školy a zprvu "sochal" jen drobné kousky skla, než se dopracoval i k větším formátům. U každého kusu nejprve zkoumá výchozí materiál, sleduje praskliny skla a testuje technické možnosti jeho opracování. Díky svému sochařskému citu pro materiál a jeho specifika tak hledá a nachází ve skleněné amorfní hroudě (obdobně jako u kamene) "skrytou" uměleckou formu a sklo také kombinuje s rozmanitými druhy kamene. Vznikají tak velmi působivá, až uhrančivá, převážně figurální díla, jejichž emotivní účín je umocněn hrou světla a gradacemi průsvitnosti transparentního čirého či barevného skla.

Výtvarně kultivované, tvarově čisté, oproštěné až archetypální formy Machalových soch a objektů odkazují na autorovu podvědomou inspiraci přírodou, ale i pravěkými a starověkými kulturami. V současnosti dominují jeho tvorbě dvě velká témata – zrod a zánik. Ta se promítají jak do motivů inspirovaných antickými mýty (např. Siréna), zejména o bájně Atlantidě, tak i do půvabných sošek gravidních žen, jejichž cudné akty dojmou něhou, náznakem skrytého tajemství ještě nenarozeného života. K dalším námětům sochařských děl pak patří motivy spjaté s vodním živlem, jako jsou hlubina či zrcadlení (např. socha malíře F. Podešvy).

Svou nejnovější sochařskou tvorbu představí akad. sochař Miroslav Machala veřejnosti na komorní výstavě ve vsetínském muzeu, která bude k vidění pouze během akce k slavnostnímu předání Ceny města Vsetína (v neděli 19. června od 17 hodin).



## TZ – Muzeum je členem Národní genetické banky

5. 9. 2022

Odborníci z Muzea regionu Valašsko jsou zapojeni do řady prestižních projektů napříč obory lidského vědění. Jedním z nich je i Národní genetická banka živočichů, která uchovává genomický materiál z nalezených mrtvých zvířat. Ten pak slouží třeba i k určování výskytu vzácných druhů, jak tomu bylo v letošním případě vlka sraženého na čtyřproudovce u obce Ratiboř.

Národní genetická banka živočichů (NGBŽ) je tvořena sítí institucí, které odebírají a následně dlouhodobě **uchovávají** kvalitně konzervované genomické vzorky živočichů. Údaje o nich jsou shromažďovány v tuzemských i mezinárodních databázích, aby byly k dispozici pro potřeby aktuálního i pozdějšího výzkumu. **„Mohou být použity například i při hodnocení kvality populací, jejich příbuznosti a genetické rozmanitosti. S jejich pomocí se dají sledovat i odlišnosti v rámci areálu výskytu druhů a jejich poddruhů,“** nastínil jednu z možností zoolog Muzea regionu Valašsko (MRV) Zdeněk Tyller.

MRV podepsalo Memorandum o spolupráci k zapojení do sítě institucí NGBŽ na jaře roku 2019. **„V souvislosti s tím jsme získali i povolení ke sběru chráněných organismů od Zlínského a Moravskoslezského kraje, včetně území CHKO Beskydy a Bílé Karpaty,“** uvedl Tyller. K ukládání vzorků muzeum používá tzv. biorepozitorium, což je v tomto případě mrazicí box, který je umístěn v nově zrekonstruovaném zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. **„Vzorky z jednotlivých živočichů odebíráme do dvou zkumavek s roztokem 96 % etylalkoholu. Jedna zůstává u nás jako součást muzejní sbírky, druhá je odeslána do genetické banky Ústavu biologie obratlovců Akademie věd ČR pro uchovávání v hlubokomrazícím boxu s teplotou -80 stupňů Celsia,“** sdělil zoolog muzea.

Vzhledem k velikosti území, které má MRV v kompetenci, je sběr vzorků nepravidelný a není přímo vyhraněný na konkrétní druhy. **„Odebíráme vzorky především z mrtvých obratlovců, často sražených na vozovce. V jednom roce jde o jednotky jedinců na katastr obce či okresu dle velikosti respektive migračních schopností druhu, aby byly vzorky reprezentativní v čase i prostoru,“** doplnil Tyller. V databázi MRV jsou uloženy nejen vzorky svalových tkání, ale například i brky z růstové fáze pera, kdy má v sobě krev a tedy i DNA. **„Podobným vzorkem může být chlup vytržený s růstovým váčkem a také čerstvý trus, na kterém ještě nezaschl sliz s buňkami ze střešní stěny. Takové vzorky sbíráme od velkých šelem a lesních kurů. Veškeré informace o vzorcích jsou uvedeny na datovém portálu NGBŽ s odkazem na muzeum a případné inventární číslo předmětu získaného z daného jedince. „V současné chvíli evidujeme vzorky od 87 živočichů, z toho 48 je odebráno z patnácti zvláště chráněných druhů,“** sdělil Tyller. Výhodu sběru genetických vzorků ukázal i srovnávací test v případě vlka, který byl letos sražen na čtyřproudovce u obce Ratiboř. Tělo putovalo na pitvu na Fakultu veterinárního lékařství v Brně, odkud odebraný vzorek tkáně poslali do laboratoře Univerzity Karlovy a tam objevili silnou příbuzenskou vazbu s



genetickým materiálem ze vzorku trusu z Malé Fatry. Lze tedy předpokládat, že v tomto případě přísně chráněný jedinec přišel ze Slovenska.

Ve sběrném území MRV se nacházejí i druhy živočichů, na které moc často nenarazíte a odborníky proto hodně zajímají. Patří mezi ně například plch lesní, myšivka horská, bělozubky nebo rejsek horský. **„Nejde o žádnou cílenou výzvu k lovu, ale spíš o to, že s nadcházejícím podzimem se do chalup stahují hladovci a občas skončí v pastech, které na ně lidé líčí. Tohle je jedna z mála možností, jak se k jejich vzorkům můžeme dostat, neboť na rozdíl od třeba mnohem vzácnějších tvorů, jako jsou vydry či bobři, je nenajdete někde přejeté u silnice. Jinak budeme rádi i za všechny druhy ptáků, kteří poměrně často hynou po nárazu do oken budov. Nedávno jsme vyhlásili také pátrání po kočce divoké,“** upozornil Tyller. Pokud na nějakého z výše uvedených mrtvých obratlovců narazíte, stačí poslat fotku i se stručnými nálezovými údaji prostřednictvím mobilní aplikace WhatsApp (tel. 775 284 222) nebo na e-mail tyller@muzeumvalassko.cz. **„Pokud by se jednalo o živočicha, o kterého bychom měli zájem, domluvili bychom se na předání. Použitelná k odběru je pouze čerstvá tkáň, stačí ale i jen malý kousek o velikosti půl centimetru. Z hnilého masa se naopak kvalitní vzorek odebrat nedá. Za jakoukoliv informaci a spolupráci budeme velmi rádi,“** vzkázal Zdeněk Tyller.

**Národní genetická banka živočichů** vznikla z iniciativy Ústavu biologie obratlovců (ÚBO) Akademie věd ČR. Je zařazena do mezinárodního registru vědeckých sbírek Global Registry of Scientific Collections (GRSciColl) a mezinárodní sítě genetických sbírek biodiverzity Global Genome Biodiversity Network (GGBN). Členství v organizaci je dobrovolné a fungování nepodléhá žádným závazným vnitřním předpisům. Evidence je propojena jak s Dokladovou sbírkou obratlovců ÚBO, tak i dalšími relevantními sbírkami. Hlavním posláním je uchování informací o místech uložení veškerého materiálu z konkrétního jedince.



## TZ – Do Beskyd se vrací sokol stěhovavý

3. 11. 2022

**Skvělá zpráva. V Beskydech se podařilo po 50 letech doložit hnízdění několika párů sokola stěhovavého. Tito vzácní dravci, kteří u nás ve 2. polovině minulého století téměř vymizeli zejména kvůli zamoření krajiny DDT, se postupně vracejí a v České republice nyní hnízdí již přes sto párů.**

Opětovné hnízdění sokola **stěhovavého** v Beskydech potvrzuje sledování, které společně s ochranou jejich hnízd realizuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Muzeum regionu Valašsko a Lesy ČR. **„Od roku 2017 jsme po půlstoletí trvajícím přestávce evidovali každoročně zahnízdění jednoho páru sokolů. Letos ale v Beskydech zahnízdily dokonce tři páry, jež odchovaly celkem devět mláďat. Byl to opravdu úctyhodný výkon. V době, kdy sokoli seděli na vejcích, napadlo 20 cm sněhu a teploty opakovaně klesaly pod bod mrazu,“** uvedl Václav Tomášek z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Všechna mláďata byla nejen okroužkována klasickými hliníkovými kroužky na pravou nohu, ale byl jim odebrán i vzorek DNA do Genetické banky Muzea regionu Valašsko, která je zapojena do sítě Národní genetické banky živočichů při Ústavu biologie obratlovců Akademie věd ČR (více o ní [ZDE](#)). **„Ta má sledovat genetickou diverzitu populací všech druhů živočichů v ČR a uchovávat jejich unikátní DNA ve speciálních mrazících boxech. Z genetických vzorků se bude také zjišťovat, zda se do Beskyd sokoli dostali z Polska, Jeseníků nebo ze Slovenska,“** vysvětlil Zdeněk Tyller z Muzea regionu Valašsko.

Na levou nohu pak mláďata dostala odečítací kroužky s trojčíslennými kódy AKD – AKL. **„Díky nim budeme získávat zpětná hlášení a nadále sledovat osudy, našich letošních mláďat. Snad se dozvíme, kam se vydají na svoji životní cestu a jak vysokého věku se případně dožijí. Přejeme jim šťastný let,“** dodal Václav Tomášek.



## **TZ – Listopadové demonstrace na Vsetíně**

**16. 11. 2022**

Výročí listopadových revolucí na Vsetíně připomínáme každý rok prostřednictvím různých materiálů, které se nachází ve sbírkách našeho muzea. Letos tak učiníme prostřednictvím několika fotografií a opisů projevů tehdejšího evangelického faráře z Pržna Mgr. Tomáše Jirků, který byl aktivním účastníkem protestů.

Demonstrace proti komunistickému režimu, které odstartovali 17. listopadu 1989 studenti v Praze, se postupně rozšířily i do regionů po celé zemi. Na Vsetíně přišli dát lidé poprvé svůj veřejný nesouhlas se zásahem bezpečnostních složek i režimu jako takovému dne 20. listopadu, kdy se na náměstí Osvobození (dnešní náměstí Svobody) sešlo několik desítek protestujících. Ve stejný den bylo ve městě založeno i Občanské fórum. V následujících dnech demonstrace na náměstí pokračovaly a připojovalo s k nim stále více lidí. Protesty vyvrcholily generální stávkou 27. listopadu, do které se zapojily mimo jiné i zaměstnanci MEZu či Zbrojovky Vsetín. Celkově se tehdy na náměstí sešlo několik tisíc lidí.

Protestů na dnešním náměstí Svobody se aktivně zúčastnil i Mgr. Tomáš Jirků, který v letech 1984 až 1991 působil jako evangelický farář v Pržně u Jablůnky. Opisy svých projevů na demonstracích Občanského fóra na náměstí Osvobození (25. a 27. 11.) společně s několika unikátními barvenými diapozitivy později věnoval do sbírek Muzea regionu Valašsko. V rámci výročí Sametové revoluce nyní některé z nich zveřejňujeme.

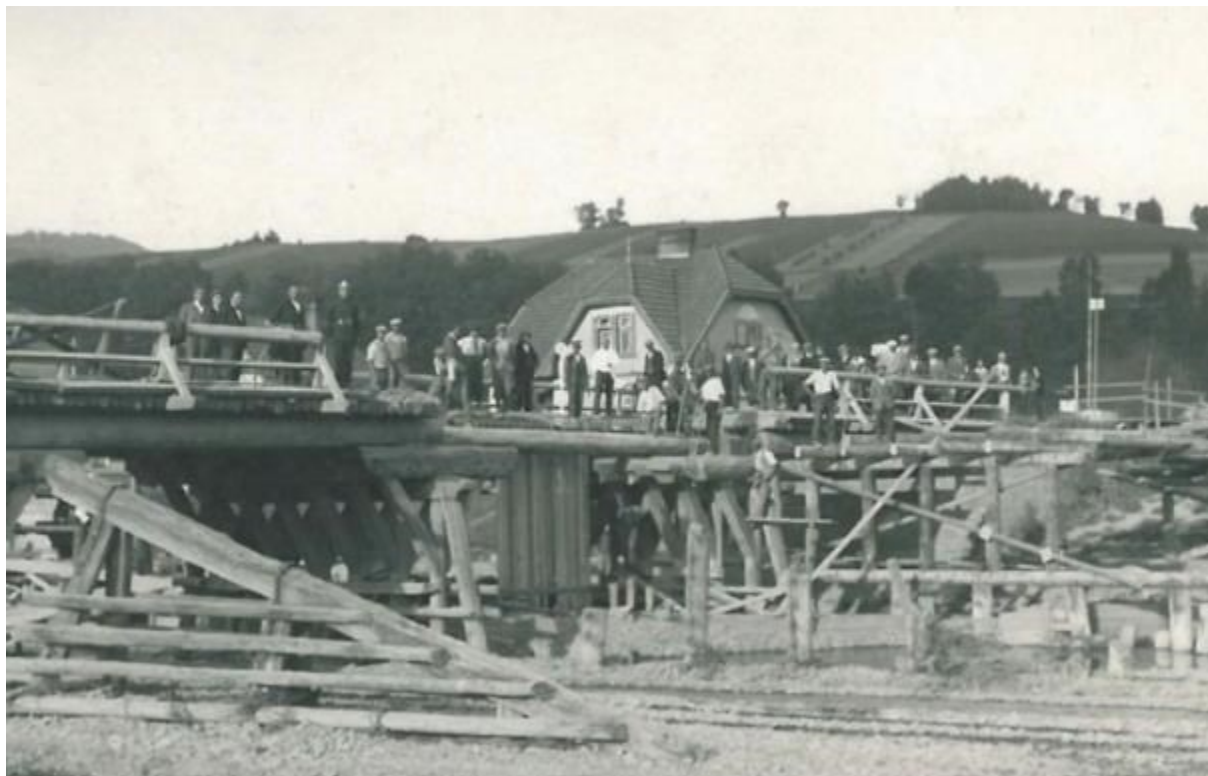


## **TZ – Zapomenutý Vsetín**

**16. 12. 2022**

Historik Muzea regionu Valašsko Pavel Mašláň spolupracoval na zajímavém projektu Masarykovy veřejné knihovny Vsetín s názvem Zapomenutý Vsetín.

Zapomenutý Vsetín vychází z *Kroniky města Vsetína z let 1850–1930*, kterou sestavil vsetínský pedagog a historik Richard Pavlík (\*30. 5. 1889 Vsetín † 22. 2. 1966 Vsetín). V kronice Pavlík vycházel z pramenů uložených v městském archivu a prací svých předchůdců zabývajících se dějinami města, mezi něž patřili například Matouš Václavek, Karel Kobliha či Vilém Fernand. Kroniku dokončil v prosinci roku 1960, je psaná na stroji a jedna z jejích kopií je uložena v Muzeu regionu Valašsko. Popis Vsetína představuje sugestivní pohled na podobu města na přelomu 19. a 20. století, kdy vrcholilo období přerodu Vsetína z malého sídla venkovského charakteru na moderní město s rozvinutým průmyslem. Zde si ho můžete prohlédnout: <https://youtu.be/hf6sdBxVcs>.



## **TZ – Počasí na Vsetíně v létě 2022**

### **23. 9. 2022**

Podobně jako na mnoha jiných místech České republiky bylo také na Vsetínsku uplynulé léto teplotně nadprůměrné a poměrně chudé na srážky. V poslední době tolikrát zmiňované sucho tady naštěstí nedosahovalo takové intenzity jako třeba na severozápadě Čech nebo v některých oblastech jižní Moravy.

Nad 25 °C, tedy hodnotu znamenající v meteorologii tzv. letní den, vystoupala teplota vzduchu na Vsetíně letos poprvé 11. května. První tropický den s teplotou nad 30 °C jsme zaznamenali 20. června. O týden později dorazila na Valašsko „horká vlna“ s několika tropickými dny za sebou. Odpoledne 30. června se teplota vyšplhala na 35,0 °C. Jednalo se o nový rekord. Nikdy v minulosti nebyla v měsíci červnu naměřena na Vsetíně vyšší teplota.

Nejtepleji nám bylo ale až 21. července, kdy teplota vzduchu v odpoledních hodinách dosáhla 35,4 °C – nejvyšší hodnoty za posledních pět let. Pro srovnání doplňme, že absolutní rekord 36,8 °C byl na meteorologické stanici ČHMÚ, která se nachází v areálu vsetínské hvězdárny, změřen 22. července 2015. Teplé a slunečné počasí z předchozích měsíců tu pokračovalo také v srpnu. Poslední vlna veder k nám dorazila 15. srpna a trvala do 19. srpna. Celkem jsme v létě zaznamenali 21 tropických dnů – pět v červnu, devět v červenci a sedm v srpnu. Všechny tři letní měsíce si byly nakonec teplotně vzácně vyrovnané, když průměrná měsíční teplota dosáhla v červnu 18,5 °C, v červenci 18,3 °C a v srpnu 18,8 °C.

Srážkově se letošní léto příliš nepovedlo, když delší období s minimem srážek vystřídal pouze občas několikadenní trvalejší déšť. Například celá druhá polovina června byla téměř beze srážek a celkový červnový srážkový úhrn dosáhl jen 66,2 mm, což odpovídalo 71 % obvyklého množství.

V červenci, který byl nejdeštivějším měsícem léta, tady napršelo slušných 128,8 mm (131 % dlouhodobého normálu). Nenechejme se však zmást! Víc jak půlka tohoto množství napršela během posledních dvou červencových dnů, nejvíc pak 30. července, a to 57,8 mm. Jinak byl červenec spíše sušší než deštivý. Podobná situace jako v červenci nastala i v srpnu. Za celý měsíc se ve staničním srážkoměru na zahradě hvězdárny zachytilo 69,7 mm (82 % dlouhodobého normálu), ale z toho 64,4 mm napršelo během čtyř dnů od 19. do 22. srpna. Po zbytek měsíce pršelo minimálně, vlastně skoro vůbec.

Jednou z příčin menších srážkových úhrnů byla slabá bouřková činnost (coby zdroj dešťových srážek) v průběhu téměř celého léta. V červenci jsme zaregistrovali bouřku nad Vsetínem či v jeho blízkém okolí pouze ve třech dnech! A červen se srpnem na tom byly se sedmi a šesti dny s bouřkou jen o něco lépe. Již nyní lze konstatovat, že letošní bouřková sezóna bude v počtu zaregistrovaných bleskových výbojů (prozatím 324 výbojů) s velkou pravděpodobností nejslabší v tomto století. Asi nejvíc se nedostatek srážek projevoval na výšce hladiny řeky Bečvy, která se po většinu léta držela na stavu sucha nebo jen několik centimetrů nad ním. To protékalo řekou ve Vsetíně pouze 0,6 metru krychlového vody za sekundu. Na začátku září se již ochladilo, ale maximální denní teploty stále dosahovaly příjemných více jak 20 °C a několikrát i letních 25 °C. Občas také mírně sprchlo. Na vyrovnání srážkového deficitu z předchozího období to však nestačilo.



**b) Muzejní knihovny**

V rámci Muzea působí celkem dvě muzejní knihovny evidované dle knihovního zákona 257/2001 Sb. pod číslem 2473/2002 v zámku Vsetín a pod číslem 2474/2002 v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. Knihovní fond obou knihoven čítal k 31. 12. 2022 celkem 28 353 knihovních jednotek (více viz tabulka). Roční přírůstek v knihovních jednotkách byl 121 položek. Pokračuje digitalizace knižního fondu v programu Tritius. Ve Vsetíně je počítačově zpracován celý fond, čili 13 991 záznamů, ve valaškomeziříčské knihovně pak 10 501 jednotek. V roce 2022 nebyly z knihovního fondu v souladu se zákonnými opatřeními vyřazovány žádné knihy. V roce 2022 pokračovala spolupráce na tvorbě společného online katalogu s paměťovými institucemi Zlínského kraje.

Knihovna	Celkový počet knihovních jednotek	Z toho digitalizováno celkem	Výpůjčky v roce 2022
Vsetín	13 991	13 991	95
Valašské Meziříčí	14 362	10 501	32
<b>Celkem</b>	<b>28 353</b>	<b>24 492</b>	<b>127</b>

**2.2. Spolupráce s externími badateli a jinými subjekty**

Zpracovávání většiny výzkumných úkolů bylo prováděno v kooperaci s partnery (školy, univerzity, ústavy Akademie věd ČR, státní organizace a nevládní organizace, např. ČSOP). Poskytování informací externím badatelům z řad laické i odborné veřejnosti patří k základní náplni a činností všech oddělení.

Pracovníci MRV poskytli ve svých oborech v roce 2022 odborné služby a poradenství 252 badatelům a externím spolupracovníkům (na základě vyplněných badatelských listů a evidence badatelů v on-line tabulce). V oboru historie: např. dějiny průmyslu, odboj na Valašsku, pozůstalosti osobností, dlouhodobě jsou na špici zájmu dotazy směřující k oživení tradice sušení ovoce, což souvisí s dlouholetou snahou muzejníků o navrácení sušírny ovoce do valašské krajiny. V oboru historie umění poskytovali nejvíce odpovědí na badatelské dotazy a zpřístupnění sbírek v souvislosti se sklářstvím a v oboru etnografie se nejvíce odborných konzultací týkalo tradičního valašského kroje, lidové výroby a zvyků.

V oboru regionální historie směřovalo nejvíce dotazů mimo sušení ovoce k historii Valašska, k místním živnostem (vsetínské hospody a pivovar) a k známým i méně známým osobnostem kraje. Soustavnější konzultace byly poskytnuty k bakalářské práci na téma sklárny v Sidonii. V oboru historie umění byly badatelům a zájemcům z řad laické veřejnosti poskytnuty informace týkající se zejména regionálních výtvarných umělců a také sbírkových předmětů muzea (např. tvorba konkrétních výtvarníků, artefakty pocházející ze zámku v Liptálu a předměty židovského původu). Pro vlastníky a sběratele byly znalecky určeny

zejména vzory užitkového skla aj. V oboru etnografie se nejvíce dotazů jako již tradičně vázalo k zvykosloví (masopust, dožínky a mikulášské obchůzky aj.) a tradičnímu lidovému kroji (včetně podkladů pro rekonstrukci jeho součástí).

Pracovníci MRV spolupracují při své výzkumné činnosti či při pořádání výstav a akcí s řadou institucí a subjektů z regionu i mimo něj. Např. ve spolupráci se Střední uměleckoprůmyslovou školou sklářskou Valašské Meziříčí byla realizovaná část instalace výstavy B. A. G., pro kterou bylo navrženo a zhotoveno v rámci dvou školních let designové sklo coby redesign výrobků legendární vsetínské sklářské ateliérové hutě. Bývalí zaměstnanci z vedení sklárny se zase ujali role konzultantů a garantů výstavy.

V oblasti přírodovědy se jednalo vesměs u určení zaslaných fotografií živočichů či konzultací ohledně rozšířených vybraných organismů v regionu – zmije obecné, modráska černoskvřnného a dalších druhů motýlů, popř. problematiky hnízdění ptactva v souvislosti s revitalizací panelových sídlišť a objektů.

Dále v oboru umělecké historie se dotazy týkaly historie a produkce gobelínových dílen ve Valašském Meziříčí a Rožnově p. R., osvětlovacího skla, regionálních výtvarníků a uměleckých děl ze zámku Lešná u Valašského Meziříčí. Archeolog se nejvíc věnoval odbornému určování artefaktů, které byly objeveny náhodnými nálezcí. V případě přírodovědy se jednalo vesměs o determinace předpoložených fotografií rostlin a živočichů a dotazů na jejich bionomii. V oblasti historie byla poskytnuta odborná pomoc při zpracování disertační práce o tvorbě J. N. Poláška, určování starých tisků.

V rámci spolupráce s Kulturním zařízením města ve Valašském Meziříčí probíhaly přes léto komentované procházky městem, a ve spolupráci s Muzejním a galerijním centrem ve Valašském Meziříčí byla připravena rozsáhlá výstava Jožka Baruch – S láskou k Valašsku.

Ve spolupráci se Střední uměleckoprůmyslovou školou sklářskou ve Valašském Meziříčí a společností Schott byla k příležitosti Mezinárodního roku skla připravena exteriérová výstava, prezentovaná od července do listopadu na II. nádvoří zámku Žerotínů ve Valašském Meziříčí.

V druhé polovině května se přírodovědní pracovníci podíleli na přípravě a realizaci regionální soutěže Zlatý list ve spolupráci s Českým svazem ochránců přírody a Valašským ekocentrem. Odborníci též pomohli s určením různých živočichů a rostlin (většinou zaslaných fotografií) desítkám zájemců z řad laické veřejnosti.

V oblasti archeologie ve spolupráci s Etnologickým ústavem Akademie Věd ČR se zpracovávají a analyzují skleněné nálezy z projektu Lesní sklárny na Valašsku pro potřeby připravované odborné studie. V roce 2022 pokračovala spolupráce se Společností pro MeziPlanetární Hmotu (SMPH) na projektu videopozorování meteorů – viz část Vlastní odborné aktivity – Odborná činnost.

### 2.3. Vědecké konference, semináře – vlastní

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy obnovilo Muzeu regionu Valašsko, p. o. akreditaci v roce 2018 k provádění vzdělávacích programů v rámci DVPP (dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků). Muzeum mělo do podzimu akreditované čtyři vzdělávací programy určené učitelům základních a středních škol, ale také pedagogům zájmových kroužků či školních družin a klubů. O prodloužení akreditace bylo v prosinci roku 2022 požádáno. Programy budou i nadále po schválení akreditovány v rámci kariérního systému vzdělávání pedagogických pracovníků jako studium k prohlubování odborné kvalifikace. Rovněž bylo požádáno o akreditaci nového programu zaměřeného na tradiční rok na Valašsku, a to především pro mateřské školy a předškolní a mimoškolní pedagogiku.

V říjnu roku 2022 se v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí konal dvoudenní Sjezd Komise regionální historie Moravy a Slezska při AMG za finanční podpory Ministerstva kultury ČR. První den programu byl vyhrazen volbě nového předsednictva, odborným seminářům a přednáškám, závěr dne patřil příkladům dobré praxe a návštěvě Muzejního a galerijního centra ve Valašském Meziříčí. Druhý den byla na programu exkurze na školní huti a v ateliérech Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské, návštěva Moravské gobelínové manufaktury a nakonec prohlídka nově zrekonstruovaného areálu kostela Nejsvětější Trojice ve správě Muzea. Semináře se oba dny zúčastnilo 45 muzejníků.

V rámci projektu Interreg V-A SK-CZ „Po drahách hvězd“ uspořádali pracovníci Hvězdárny Vsetín 2 víkendové semináře pro mladé amatérské astronomy z České republiky a Slovenska. Seminářů se zúčastnilo celkem více než 179 zájemců o astronomii – viz část *Rozvojové aktivity*.

**Na podzim 2022 realizovalo muzeum Kreativní výukové programy pro studenty Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské ve Valašském Meziříčí za finanční spoluúčasti EU prostřednictvím Národního plánu obnovy a Ministerstva kultury ČR. V rámci projektu bylo připraveno pět kurzů a jeden workshop – programy navštívilo 265 účastníků.**

### 2.4. Vědecké konference, semináře – účast na akcích pořádaných jinými subjekty

Cíle Muzea regionu Valašsko pro léta 2022–2032 stanovily povinnost odborných pracovníků pravidelně minimálně jednou ročně referovat o výsledcích své odborné práce na odborných konferencích, workshopech a seminářích. Z důvodu pandemické situace byla mnohá setkání zrušena. V roce 2022 se tak pracovníci Muzea regionu Valašsko zúčastnili šestnácti konferencí a samostatně vystoupili s odborným příspěvkem na každé z nich:

- 20.–28. 8. 2022: ICOM Prague 2022 – 26. generální konference ICOM;
- 17. 10. 2022: Design československého skla a bižuterie 1948-1989; příspěvek: Specifika designu Moravských skláren;
- 24.–25. 11. 2022 Glass symposium Valašské Meziříčí; moderace diskuze s laureáty;



- 13.–14. 10. 2022: sjezd Komise regionální historie Moravy a Slezska AMG v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí – celková organizace a příspěvek k příkladům dobré praxe při budování nových muzejních expozic.
- 24.–25. 11. 2022 konference Stopy lidského umu v Národním muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, příspěvek Tradiční sušení ovoce na Valašsku.
- 26.–28. 4. 2022: mezinárodní konference Europa postmedievalis 2022 (Coimbra, Portugalsko), přednáška: The production and export of so called Rajnochovice Pottery in 19th century (online).
- 21.–23. 9. 2022: mezinárodní konference Ostrakon V (Vratislav, Polsko), přednáška Archeometry of Rajnochovice pottery.
- 31. 8. – 3. 9. 2022: mezinárodní konference European Association of Archaeologists Annual Meeting (Budapest, Maďarsko), úvodní přednáška vlastní sekce Pottery from Post-medieval Period in Carpathian Basin. Evolution or Revolution?
- 13.–14. 10. 2022: Seminář Komise regionální historie Moravy a Slezska, přednáška Archeologie a detektoráři.
- Konference ČSO Ptáci a svět v pohybu 23.–25. 9. 2022 Mikulov. Přednáška prezentovala výsledky sledování stavu obsazenosti a využití datlích dutin ptáky a dalšími organismy.
- Seminář Zoologické sekce AMG v Ústeckém kraji (1 pracovník).
- 7. 9. 2022: International glass symposium RONA 2022, SR, Lednické Rovné, přednáška: Pod značkou B. A. G.
- 22. 9. 2022: konference Vliv chovu hospodářských zvířat na krajinu, Boskovice, přednáška Podíl salašnictví na utváření valašské krajiny
- 17. 10. 2022: konference Design československého skla a bižuterie 1948–1989, Muzeum skla a bižuterie Jablonec n. N., přednáška s PP: Inovativní technologie tvarování skla od Emanuela Tylčera.
- Duben 2022: on-line konference Europa post..., Portugalsko, přednáška: The production and export of so called Rajnochovice Pottery in 19th century.
- 23. 11. 2022, setkání vlastníků, nájemců a hospodářů v rámci projektu LIFE – Ze života hmyzu. Přednáška Ze života hmyzu v CHKO Beskydy.

### 3) Metodická a edukační činnost

#### 3.1. Spolupráce se školami

##### 3.1.1. Speciální programy pro školy, spolupráce se školami

Pracovníci Muzea regionu Valašsko připravují pro školy každoročně řadu aktivit souvisejících především s výstavní a terénní (exkurzní) činností. Jedná se hlavně o lektorské, edukační a jiné programy k výstavám, výtvarné a další soutěže či spolupořádání školních olympiád. Většina těchto akcí se odehrává na půdě muzea, daří se tak plnit dlouhodobý cíl – dostat mladou generaci do muzea. Dále jsou prováděny komentované prohlídky a organizovány doprovodné akce k probíhajícím výstavám a stálým expozicím. Pracovníci Hvězdárny Vsetín

pravidelně vyjížděli se svými aktivitami i do místních škol. Preferováno bylo použití mobilního planetária.

V roce 2022 byla připravena žádost o akreditaci k provádění vzdělávacích programů v rámci DVPP (dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků) s názvem Tradiční rok v muzeu, určené primárně pedagogům předškolního (MŠ) a mimoškolního (ŠD) vzdělávání. Žádost byla podána na čtyřhodinovou a osmihodinovou dotaci (druhá jmenovaná se liší pouze přidanou pracovní dílnou s ukázkami tradičních technik a prezentací hotových výrobků). Záměrem je zpřístupnit Muzeu a jeho depozitáře i odborný potenciál (výzkum) v oblasti tradic regionu učitelům mateřských škol a vychovatelům školních družin a jejich prostřednictvím také dětem. Tím zároveň oživit povědomí o regionálních tradicích, kultuře a sounáležitosti s regionem. Žádost byla podána na Ministerstvo školství v lednu roku 2023.

Pro návštěvníky všech věkových kategorií realizuje Muzeum regionu Valašsko lektorské programy, jejichž cílem je představit nový model vzdělávání ve specifickém muzejním prostředí. Jejich jedinečnost je nezastupitelná – spočívá v bezprostředním setkání s autentickými sbírkovými předměty, se kterými se návštěvník jinde neseťká. To všechno v jedinečném zámeckém prostředí. Žáci tak mají jedinečnou příležitost vyrazit za brány školy a vzdělávat se v novém, inovativním prostředí. Snažíme se především o to, aby byly expozice co nejvíce živé. Slova jako nesahat, nevstupovat, nesedat si již dávno neplatí. Výstavy jsou naopak doplněny o řadu hravých interaktivních herních prvků pro děti i dospělé.

Nabídka pro školy je výsledkem spolupráce s pedagogy místních škol založené na oboustranné profesionalitě a vstřícnosti a na vytváření nové strategie vzájemné spolupráce. Nejenže tak programy dovedou zohlednit specifické potřeby a nároky návštěvníků muzea, důležitá je rovněž využitelnost daného tématu k rozšíření výuky. Přinášejí pak překvapující, zajímavé informace a zkušenosti, baví, a přitom provokují k přemýšlení a pochopení historických i přírodních dějů, jejich příčin, souvislostí i důsledků.

V roce 2022 jsme pokračovali v adaptaci na poptávku škol a inovovali jsme nabídku lektorských programů co se týká zaměření i realizace tak, aby bylo na jejich navštívení možné čerpat dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy z výzvy Šablony II. a III. Realizace lektorských programů v rámci šablon je celkově náročnější a časově delší a je do nich často zahrnuto i více lektorů. Proto je snaha nabídnout školám ucelené tematické „projektové dny“ ušité na míru, které jsou jako tematické balíčky nabízeny na webových stránkách muzea.

V roce 2022 jsme se museli v lektorském týmu potýkat s ukončením pracovního poměru, resp. odchodem na rodičovskou dovolenou, dvou dlouholetých špičkových lektorů ze zámku Vsetín a zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, na jejichž pozicích se začali zaučovat noví kolegové. Kompletně se vyměnilo personální obsazení také na zámku Lešná u Valašského Meziříčí a k částečné změně týmu došlo na Hvězdárně. V důsledku personálních změn došlo proto k úpravě konceptu vzdělávacích aktivit, vzhledem k preferencím pedagogů také po letech došlo k upuštění od konceptu vydávání tištěné Nabídky lektorských programů

Muzea regionu Valašsko na daný školní rok. Tato nabídka byla plně nahrazena online prezentací jednotlivých programů na webu muzea a intenzivní komunikací s pedagogy, jejichž potřebám se snažíme maximálně přizpůsobit a programy variovat dle jejich konkrétních požadavků.

Od března 2022 se znovu rozeběhly edukační programy v nově zrekonstruovaném zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, kam se po tříleté pauze začaly školní kolektivy vracet na jednotlivé programy i projektové dny.

Přesto se podařilo oproti roku 2021 navýšit návštěvnost téměř na dvojnásobek a rozšířit nabídku programů pro školy i na venkovní aktivity, které během lockdownů mohly probíhat.

V průběhu pandemie, kdy bylo nutno muzeum pro veřejnost uzavřít, se činnost lektorů a edukátorů přesunula do on-line prostředí. Na webu muzea vznikla nová sekce „Muzeum on-line“, kde oproti roku 2020 přibyly plnohodnotné interaktivní virtuální výstavy, muzejní encyklopedie, videa, fotoarchiv či vzdělávací hry na portálu Muzeumnasbavi.cz. Takto vytvořené materiály jsme propagovali prostřednictvím sociálních sítí a médií. Zvýšený zájem o tyto výstupy lze dokladovat na vyšší návštěvnosti zmíněných webů.

Následující tabulka uvádí celkový počet lektorských a edukačních programů (LP) za jednotlivé pobočky.

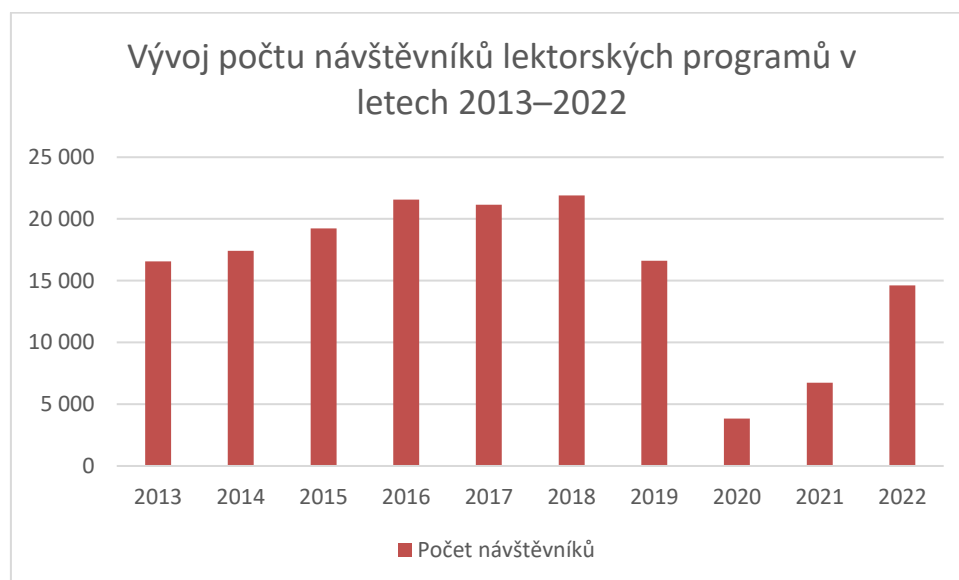
Pobočka	Počet provedených LP	Počet typů LP	Počet návštěvníků
zámek Vsetín	211	28	3 981
zámek Kinských a kostel sv. Trojice	197	22	3 809
zámek Lešná	132	11	2 570
Hvězdárna Vsetín	212	30	4 270
<b>Celkem</b>	<b>752</b>	<b>91</b>	<b>14 630</b>

Celkem v roce 2022 v Muzeu proběhlo již 752 edukačních, lektorských a dalších programů pro školy (celkem bylo realizováno s různou četností opakování 91 různých programů z nabízených 104 programů). Zúčastnilo se jich 14 630 žáků MŠ, ZŠ a SŠ, což je téměř dvojnásobek oproti předchozímu roku. Přehled viz následující tabulka. Celková návštěvnost postupně roste na předcovidová čísla. Bohužel byla negativně ovlivněna vysokou fluktuací lektorských pracovníků, kdy při provádění LP musel zaskočit ne jeden kurátor sbírek – v roce 2022 byly obměněno 5 pracovních pozic (z celkových šesti), z toho jedna zaměstnankyně odešla na rodičovskou dovolenou a se čtyřmi byl ukončen pracovní poměr. Všechny pozice byly obsazeny novými lektory, kteří byli vybráni na základě výběrových řízení, kam se přihlásilo několik desítek zájemců. Jejich zapracování bylo náročné, ale vysoké počty

spokojených pedagogů a především žáků nám ukazují, že jsme tuto nelehkou situaci zvládli a budeme schopni nadále naši edukační činnost rozvíjet.

**Celkový počet dětí tak v porovnání s rokem 2020 vzrostl takřka na dvojnásobek, dosahuje však jen třetiny dříve běžných počtů. Přehled přináší následující tabulka.**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Celkem
<b>Počet provedených LP</b>	827	947	1 036	1 160	1 104	1 117	759	194	353	<b>752</b>	<b>8 249</b>
<b>Počet typů LP</b>	102	116	122	119	134	133	88	52	57	<b>91</b>	-
<b>Počet návštěvníků</b>	16 568	17 414	19 238	21 566	21 151	21 892	16 607	3 841	6 747	<b>14 630</b>	<b>159 654</b>



Přehled vykonaných lektorských programů v roce 2022 – počet návštěvníků:

Provoz / název	Součet návštěvníků
<b>Hvězdárna Vsetín</b>	<b>4 270</b>
Planetárium	1 231
Pozorování Slunce	534
Země – divoká planeta	390
Země – živá planeta	281
Země – barevná planeta	243
Planety Sluneční soustavy	237
Historie námořní navigace	229
Jak se měří počasí	228
Exkurze	154

Letíme do vesmíru	125
Poznáváme vesmír	99
Změny klimatu na Zemi	58
Klima České republiky	51
Tělesa Sluneční soustavy	50
Sluneční soustava 3D	44
Hrátky se vzduchoprázdňem	42
Hlubinami vesmíru	42
Zatmění Slunce a Měsíce	31
Vesmírný kaleidoskop	30
Večerní pozorování	30
Hry a soutěže na hvězdárně	21
Meteorologie	19
Slunce a Měsíc	19
Roboti	18
Meteorologie a počasí	16
Gravitace 1	12
Kosmonautika - pilotované lety	11
Hvězdy a souhvězdí	10
Pozorování zatmění Slunce	8
Pohyby Země	7
<b>Zámek a park v Lešné</b>	<b>2 570</b>
Vánoce na zámku	785
Vánoční dílny	761
Velikonoční dílny	256
Tradiční velikonoce	234
Smím prosit, hraběnko?	134
Kouzelné bylinky	108
Život v parku	95
Tajemství zámeckého parku	59
Bájesloví Valašska	58
Ze staré školy	40
Není houba jako houba	40
<b>Zámek Kinských</b>	<b>3 809</b>
Vánoční čas, už je tu zas	668
Velikonoce v muzeu	596
Není houba jako houba	467
Podzimní zvyky a tradice	324
Příběhy z ovocného sadu	286
Rozpustilý masopust	223
Ptáci na krmítku	215
Mezinárodní den archeologie	197
Po stopách knihtisku	177
Já jsem malý mysliveček	171

Příběh z ovocného sadu	103
Svatojánské čarování	92
Archeologie Valašska	53
Ptáci a krajina	49
Oděv v běhu dějin	35
Pravěk trochu jinak	26
Komentovaná prohlídka expozice	24
Architektonická procházka Valašským Meziříčím	22
Jak příroda v zimě spí	22
Muzejní škola archeologie	20
Nenechme se otrávit	19
Procházka Valašským Meziříčím	18
<b>Zámek Vsetín</b>	<b>3 981</b>
Vánoční čas, už je tu zas	852
Velikonoce na Valašsku	669
Není houba jako houba	316
Mezinárodní den archeologie	219
Voda, základ života	215
Zapomenutá řemesla	184
Bádáme u Bečvy	164
Masopust na Valašsku	155
Barevné zázraky přírody	146
Příroda ve věži	117
Jak se do lesa volá	110
Kapitolky z dějin výtvarného umění regionu	98
V templářském sklepení	97
Výtvarná dílna	96
Ze života hmyzu	84
Proměny Valašska	82
Kůň	60
Zámecký park	48
Na vsetínském zámku	45
Pod jménem Valachů	40
Kapitolky z lidové kultury Valašska	34
Cesta do minulosti Valašska	30
Valašsko v pověstech a pohádkách	29
Kapitolky z dějin regionálního výtvarného umění	27
Po stopách knihtisku	26
Co se dříve jedlo a pilo	19
Po stopách velkých šelem	19
<b>Celkový součet</b>	<b>14 630</b>

V rámci společných aktivit s odborem školství a kultury rozvíjíme spolupráci na projektu MAP rozvoje vzdělávání Vsetínsko III. Jako partneři projektu jsou zapojeny místní akční skupiny jako MAS Valašsko – Horní Vsacko, MAS Hornolidečsko a MAS Střední Vsetínsko. Ve vzájemné spolupráci zajišťujeme vzdělávací programy v mobilním planetáriu a podílíme se na partnerských akcích v souladu s kartou aktivit.

V roce 2022 došlo k rozvolnění protiepidemických opatření, proto mohly být znovu realizovány oblíbené soutěže a hromadné akce pro školy a školní kolektivy:

- Do prostor zámku Kinských se vrátil vzdělávací workshop Pravěk trochu jinak, který je určen pro studenty 1. ročníku Gymnázia Františka Palackého ve Valašském Meziříčí. Tento rok se ho zúčastnilo 172 osob.
- Mezi exteriérovými aktivitami je možné zmínit také oblíbený program Archeologie v krajině.
- Programy k Mezinárodnímu dni archeologie navštívilo 416 účastníků.
- V jarním i podzimním termínu se opět konala přírodovědná soutěž Jaloveček, a to jak pro žáky I., tak i II. stupně ZŠ. Vzhledem k velmi pozitivnímu ohlasu od roku 2023 plánujeme rozšířit soutěž o vlastivědnou část.
- Po tříleté pauze způsobené rekonstrukcí se na zámek Kinských vrátila Výstava zimních hub, která se konala tradičně také na vsetínském zámku, edukační programy k oběma výstavám navštívilo celkem 823 dětí.



- Uprostřed letních prázdnin proběhla dvoudenní akce pro školáky s názvem Prázdninové čarování, která přilákala 261 návštěvníků.
- Mimořádným počinem, podpořeným dotací EU prostřednictvím Národního plánu obnovy, byla realizace kreativních vzdělávacích programů pro studenty Střední

uměleckoprůmyslové školy sklářské. V rámci projektu proběhlo 21 lekcí připravených třemi interními a jedním externím lektorem, kterých se zúčastnilo 265 studentů.

- Tradičně oblíbené externí přednášky a terénní exkurze pro školy a zájemce z regionu v roce 2022 obsáhly atraktivní přírodovědné akce jako Vítání ptačího zpěvu, Netopýří noc či Vítání ptačího zpěvu.



### **Příklady uskutečněných lektorských programů**

#### **Vánoční čas, už je tu zas (zámek Vsetín)**

Po dvou letech protipandemických opatření mohly v roce 2022 opět proběhnout vánoční edukační programy ve všech třech zámeckých objektech Muzea bez omezení. Na vsetínském zámku probíhal zážitkově koncipovaný vánoční program celý prosinec, dočkal se 49 opakování, kterých se zúčastnilo celkem 852 dětí. Především v předvánočním týdnu bylo celkem 16 programů zrušeno z důvodu velké nemocnosti objednaných školních kolektivů.

#### **Velikonoce na Valašsku (zámek Vsetín)**

Tradičně neúspěšnějšími lektorskými programy jsou akce spojené s lidovými zvyky na Valašsku. O program měly velký zájem především mateřské školy a první stupeň základních škol z blízkého okolí a uskutečnil se celkem 38x (852 osob). LP Velikonoce na zámku seznámil děti s významem výročního svátku a s lidovými tradicemi spojenými s velikonočním časem. Mezi probíranými tématy nechybělo tradiční velikonoční jídlo, šmigrust či proměny slavení svátku v minulosti a dnes. Další částí programu byla výtvarná dílna a děti si měli možnost vyzkoušet techniku proškrabování do voskového krytu buďto inspirovaného lidovými vzory,



či vlastní fantazií. Vznikaly tak zdařilé dekorační předměty, které si mohly s sebou odnést. Na závěr programu si žáci prohlédli aktuální výstavu o technice dekorování kraslic.



### **Mezinárodní den archeologie (zámek Vsetín)**

Program byl vzhledem k synchronizaci se školní výukou pravěku v průběhu října velmi žádaný. Zúčastnili se ho zejména žáci 4. až 6. třídy základních škol. Celkový počet návštěvníků byl 416, přičemž ve vsetínském zámku program navštívilo 219 osob během 12 lekcí. V roce 2022 si návštěvníci mohli vybrat ze dvou programů: „Oděv v běhu dějin“ a „Od pračlověka k archeologovi“. Oba programy provádí návštěvníka procesem výroby artefaktu (oděv/šitípaná industrie) a seznamují ho s jeho dobovým významem a využitím. Návštěvník do dění aktivně vstupuje a v závěru programu si prakticky vyzkouší nabyté vědomosti. V širším pojetí je tedy zapojena experimentální archeologie a vztah člověka k společnosti a také přírodnímu prostředí.



### **Zapomenutá řemesla (zámek Vsetín)**

Lektorský program *Zapomenutá řemesla* je programem dlouhodobě zastoupeným v programové nabídce pro školy. Seznamuje žáky jak s tradičními řemesly provozovanými kováři, skláři, tesaři aj., tak i s podomáckou výrobou na Valašsku (se zpracováváním vlny, kamene či dřeva). Děti jsi tak mohou samy vyzkoušet výrobu šindele či předení vlny na kolovrátku. O program mají spíše zájem pedagogové 2. stupně ZŠ a konal se celkem 9x (s návštěvností 184 osob).

### **Masopust na Valašsku (zámek Vsetín)**

O lektorský program měly zájem především mateřské školy a proběhl celkem 9x, přičemž ho navštívilo 155 osob. Děti se seznámily s lidovými tradicemi spjatými s masopustním obdobím, zejména s tradičními masopustními občůzkami u nás, ale i současnými karnevaly pořádanými po celém světě. Na závěr programu byla pro děti připravena výtvarná dílnička s výrobou karnevalové masky.



### **Bádáme u Bečvy (zámek Vsetín)**

Nový lektorský program, který vznikl v důsledku poptávky škol po venkovních programech, se zaměřuje na biotop tekoucích a stojatých vod, byl do naší nabídky zařazen v roce 2021. Využívá dobré dostupnosti od zámku Vsetín k řece Bečvě a rybníčku v Panské zahradě (cca 5 min chůze). Návštěvníci se seznámili s metodami hydrobiologického průzkumu a odchyту bentosu, s významem vodních bezobratlých jako potravy pro ryby. Odlov bentosu probíhal na obou lokalitách (řeka, rybník) a proto bylo nasnadě srovnat obě lokality z hlediska fyzikálních a chemických vlastností vody a druhové pestrosti na obou lokalitách. V případě zájmu se pak účastníci ještě přesunuli k Akváriu řeky Bečvy ve věži vsetínského zámku, kde se seznámili s typickými rybími druhy. Program proběhl v roce 2022 celkem 9x a navštívilo jej 164 účastníků. Podobné oblíben byl také program **Voda, základ života**, který byl postaven na simulační hře „Pozor, povodeň“ a realizoval se v interiéru vsetínského zámku. V roce 2022 byl zrealizován 11x a přilákal 215 návštěvníků.



### **Kapitoly z dějin výtvarného umění regionu (zámek Vsetín)**

Každoroční lekce vzdělávacího programu určeného žákům a studentům 2. stupně ZŠ a SŠ vychází buďto z edukačních potřeb konkrétních pedagogů a jsou realizovány tzv. na míru, nebo vycházejí z aktuální výstavní nabídky zámku Vsetín. Podle tématu a cílové skupiny mají rozmanitý charakter, přičemž se jedná o přednášky s prezentací nebo komentované prohlídky v expozici a výstavě, v rámci nichž jsou studenti aktivizováni prostřednictvím pracovních listů, kvízů či výtvarné činnosti, která je založená na invenci (a nikoli výsledném produktu). Během roku 2022 byly kapitoly připraveny pro projektové dny (témata jako zbojnický mýtus a příběh ikonické židle č. 14) pro studentky ZUŠ Kostka (tématem výstava SVUMu a návrh nového loga spolku) či pro žáky ZUŠ Vsetín (tématem proměny zámku Vsetín, s kvízem a kresbou fiktivního portrétu Lukrecie Nekešové z Landeka). Uskutečnilo se celkem 7 lekcí pro 125 osob.

### Pracovní list „Po stopách slavných zbojníků“ ZBOJNICKÝ MÝTUS

Štítník a pracovní listy Muzea Valašsko, listopad únor, MVEV 2022

#### 1. Kde to byli zbojníci? Paňouš, nebo hrádkové?

1.1. Jak se jmenoval nejznámější zbrojený zbojník, jehož předobraz vytvořil malíř Mikoláš Aleš pro výstavbu v budově na Raabově (1899)?



#### Víte, že?

Zbojníci používali slova: nety, nať byl popraven (1711-1713). Jeho zbrojeným „úřtem“ v útorčíkové stříelné bylo přepadení zahradních židovských kupačů ve Vsetíně. Ade zlatáci seřad v hodnově 800 zlatých (as 200 z bylo močné v se době pochlít velky grunty).

1.2. Vyberte směrnosti, která nejsou zbrojená a přehlévk o tom kdo to byli zbojníci?

Kdov hrádkové - zdojky - vrboučenci (povrační, rebetové) - bojevníci za svobodu - vrstí a hospodníci - ochránci chudých a utlačovaných - zdojčci

2. Lidová tradice zbrojená nejen odvahy a síla zbojníků, ale také skvělosti jejich oděvu a výstroje. Fyzický původ mladého zbojníka. Např. v písní o nejslavnějším basyrdním zbojníkuvi Ostráňovi:

KDE CEDROVÁ PUNTA,  
KDE PŘEZKAJLA PRVTA,  
KDE ČEKAR HSTERNÍ,  
STANOVIA KOL PUNTA,  
NAZ CHODIAJU KVALI...  
KDE JE TÝBET MIAVA,  
PŘINE KADRÁVA,  
KDE JE TÝBET HRONÁVA,  
KDE SÚ ÚSTK JONÁ,  
PUNTA ZUBO RÁKÁ,  
KDE JE TÝB UMĚLOP,  
KDE JILA A ŽIVĚLOP,  
SKOAKTIO? TADĚHO  
VSTUVAJA SVAČEDHO,  
ŽIJEN VESTILOP...



### Pracovní list „Příběh thonetky“ FENOMÉN OHÝBANÉHO NÁBYTKU

Štítník a pracovní listy Muzea Valašsko, listopad únor, MVEV 2022

1. Thonetka – záklé pojmenování pro židli vyrobenou z ohýbaného dřeva. Jaká historická výroba je název zbrojená?

A. Gettrüder Thonet

B. TOU, a. s.

#### Víte, že?

Heslo zbrojené firmy ne alybyby nábytek židli Thonetové (Gettrüder Thonet) – „Ohnout nebo zlomit“ – vytvořené vyobrazuje filosofie firmy na názoru na odraz Michala Thoneta (1796-1872). Talentovaný a vynalézavý německý truhlář se později stal nejvýznamnějším podnikatelem židličkové výroby. Jeho proslulá značka THONET a její v zrodu průmyslové výroby nábytku z ohýbaného dřeva.

2. Nejproslavější thonetkou je židli zvaná „truhlářka“, která se vyrábí přes 160 let, a pro svůj nadčasový design patří k ikonám průmyslového designu. Které židli na pohovkovičném výstavě (MVEV 2022) je v našem čláku 14 (například poznámka v židli zbrojené)?



#### Víte, že?

Pro svou jednoduchou konstrukci a materiál židli židli 24 vzhled pro velkou výrobu a byla sestavena pouze z ohýbaných dřev, které bylo možné použít i v jiných rozdílných židli.

3. Patřila k nejoblíbenějším výrobkům a od roku 1859 (početlet výroby) se jí ve světě prodalo více než 60 milionů kusů! Získala oceňovací pověst, dobrou cenu i náskokovost. Jaká židli je to židli?

A. 2.5 kg

B. 4.5 kg

C. 5.5 kg

#### Víte, že?

Rakovská firma Gettrüder Thonet, která měla sídlo např. v Hohenlohe, Vsetíně či Bystřici nad Hostynem, testovala odlišné židli před získáním velmi úspěšným způsobem. Šlo o ověření se účinně ze směsly rovniny. Pro svou odlišnost se židli uplatněly např. v hradních.

### Jak se do lesa volá (zámek Vsetín)

Jeden z nejnovějších lektorských programů zpracovaný ke stejnojmenné výstavě na zámku Vsetín seznamuje žáky s lesním ekosystémem a způsobem, jakým člověk v minulosti ovlivňoval a ovlivňuje naše lesy. Program probíhá přímo ve výstavě a využívá předměty a interaktivní prvky výstavy k názorným ukázkám. Během roku 2022 se uskutečnil 5x a absolvovalo ho 110 osob.



### V templářském sklepení (zámek Vsetín)

Program se vztahuje k templářské minulosti Vsetína. Žáky seznamuje s historií templářského řádu a životem lidí ve středověku. Odehrává se v prostorách zámeckého sklepa, kde je k templářům nachystána tematická expozice. Zde si žáci mohou například vyzkoušet dobovou rytířskou zbroj. LP se během roku konal 5x s účastí 97 osob.



### Výtvarná dílna na zámku Vsetín

Jedná se o doplňkový program k dalším LP a je využíván například při tzv. projektových dnech, kdy je kvůli velkému počtu žáků vhodné dělit žáky na více skupin, přičemž část má například přírodovědný program a další se věnuje výtvarné činnosti inspirované aktuální muzejní výstavou, či tématem hlavního lektorského programu. Výtvarná dílna byla zrealizovaná celkem 3x a bohatý program si užilo 96 dětí včetně doprovodu.



### **Pod jménem Valachů (zámek Vsetín)**

Program je připraven ke stálým zámeckým expozicím věnujícím se valašské kolonizaci regionu. Žáci se v rámci programu seznámí hravou formou s kolonizací Valašska, valašskými rebeliemi, zbojnictvím a životem obyčejných lidí v kraji. Téma LP přilákalo školní skupiny do muzea 2x a zúčastnilo se ho 40 osob.



### **Příběhy z ovocného sadu (zámek Kinských)**

Lektorský program doplňující výstavu Někdo to rád sušené byl zaměřen na biotop ovocného sadu z ekologického hlediska, vysvětlení významu ovocných stromů pro krajinu, člověka a živočichy, vývoj krajinného rázu, opylování a botanické zvláštnosti ovocných stromů, ale zejména na ovoce jako zdroj potravy pro živočichy a pro člověka s důrazem na zpracování a přípravu lidové stravy na Valašsku. Program probíhal po dobu trvání výstavy v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí (září 2022 – leden 2023) a v 15 opakováních se ho zúčastnilo 286 návštěvníků.



### **Vývoj designu osvětlovacího skla – projekt Kreativní vzdělávání v rámci NPO**

Odborný program určený pro studenty sklářské školy čerpal z rozsáhlé sbírky osvětlovacího skla a právě probíhající výstavy Světlo z krásenských skláren. Účastníci kurzu se seznámili s vývojem designu svítidel, s jeho proměnami v důsledku vývoje nových zdrojů světla i estetických nároků. U vybraných typů skla mohli posoudit difusní vlastnosti, včetně jejich omezení (či rozšíření) změnou dekoru či povrchové úpravy. Program probíhal od 18. října do 21. listopadu v rámci projektu Kreativní výukové programy pro studenty sklářské školy a zúčastnilo se ho 68 studentů.



### **Podzimní zvyky a tradice (zámek Kinských)**

Nový edukační program na zámku Kinských Podzimní zvyky a tradice navštívilo 324 dětí v rámci 15 opakování. Děti se v něm dozvěděly nejen proč se zvířata ukládají k zimnímu spánku, ale také si zopakovaly, jaká úroda se tradičně na Valašsku sklízí z pole a jaká

z ovocného sadu. K podzimu patří i spousta svátků, křesťanských i pohanských. V závěru programu si proto děti vyrobily dušičkový věnec z přírodních materiálů.



### **Mezinárodní den archeologie (zámek Kinských)**

Program byl konán vzhledem k synchronizaci se školní výukou pravěku v průběhu října. Zúčastnili se jí zejména žáci 4. až 6. třídy základních škol. Celkový počet návštěvníků byl 416. V roce 2022 si návštěvníci mohli vybrat z dvou programů: „Oděv v běhu dějin“ a „Od pračlověka k archeologovi“. Oba programy provádí návštěvníka procesem výroby artefaktu (oděv/šitípaná industrie) a seznamují ho s jeho dobovým významem a využitím. Návštěvník do dění aktivně vstupuje a v závěru programu si prakticky vyzkouší nabyté vědomosti. V širším pojetí je tedy zapojena experimentální archeologie a vztah člověka k společnosti a také přírodnímu prostředí.





### **Archeologie Valaška (zámek Kinských)**

Lektorský program doplňuje novou expozici v zámku Kinských. V místnosti věnované pravěku se návštěvník seznámí s nejdůležitějšími momenty, místy a nálezy v prehistorických dějinách Valaška a Kelečska. V roce 2022 proběhl tento program 5krát a zúčastnilo se ho 78 návštěvníků ze základních a středních škol.

### **Archeologie krajiny (zámek Kinských)**

Program v přírodě, v rámci kterého archeolog s návštěvníky prozkoumá vybranou archeologickou lokalitu a prezentuje její dějiny a krajinný význam „in situ“. Součástí programu je také jednoduchá povrchová prospekce a prezentace místních nálezů. V roce 2022 proběhl tento program jednou na Klenově (pravěké sídliště a středověký hrádek), kde se ho zúčastnilo 40 žáků.

### **Není houba jako houba (zámek Kinských, zámek Vsetín)**

Přírodovědný program doplňující Výstavu živých hub na zámku Vsetín a zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. Během programu se žáci dozvěděli vlastnosti a význam vybraných druhů hub, vyzkoušeli si jejich sběr i poznávání a naučili se rozeznávat houby jedlé, nejedlé i jedovaté. Lektorský program navštívilo v roce 2022 835 žáků v rámci 42 opakování, přičemž dvakrát se realizoval bez přímé návaznosti na výstavu živých hub také na zámku Lešná.



### Po stopách knihtisku (zámek Kinských)

Do nabídky edukačních programů byl v roce 2022 nově zařazen program Po stopách knihtisku, který pomocí interaktivních pomůcek pořízených z dotace Ministerstva kultury seznámil děti od MŠ po SŠ s dějinami písma. Během 11 opakování jej navštívilo 203 dětí.



### **Vánoční čas, už je tu zas (zámek Kinských a zámek Vsetín)**

Návštěvnický nejatraktivnější programem v roce 2022 se stal program věnovaný adventnímu času a tradicím spojeným s oslavami vánočních svátků. Na zámku Kinských ve Valašském Meziříčí a zámku Vsetín jej navštívilo v rámci 86 opakování 1 520 návštěvníků.



### **Naše planeta Země (Hvězdárna Vsetín)**

Cyklus tří lektorských programů je určen dětem z mateřských škol a také žákům z 1. stupně základních škol. V prvním programu Země – barevná planeta se děti seznamují s barevností naší planety při pohledu z vesmíru. Druhá část Země – živá planeta je o tom, jací lidé a hlavně jaká zvířata (známá i exotická) žijí na jednotlivých kontinentech a také v mořích a oceánech. Třetí program Země – divoká planeta je věnovaný nebezpečným jevům, které ohrožují životy lidí na Zemi. V roce 2022 se z cyklu uskutečnilo celkem 50 programů, kterých se zúčastnilo 914 návštěvníků.

### **Planety Sluneční soustavy (Hvězdárna Vsetín)**

Hojně navštěvovaný astronomický program představuje Sluneční soustavu prostřednictvím nového venkovního modelu planet, vysvětluje pohyby planet a Slunce a seznamuje také účastníky s principem slunečních hodin. Při 12 opakováních navštívilo program 237 žáků.



### **Pozorování Slunce (Hvězdárna Vsetín)**

Při pozorování slunečních skvrn a dalších projevů sluneční aktivity pomocí dalekohledů v pozorovatelně hvězdárny se žáci dozví i základní informace o naší nejbližší hvězdě. Děti se také seznamují i s vybavením pozorovatelny. V roce 2022 se uskutečnilo 27 pozorování, kterých se zúčastnilo celkem 534 žáků.



### **Historie námořní navigace (Hvězdárna Vsetín)**

Žáci druhého stupně ZŠ a studenti SŠ se v rámci programu dozvědí, že vydat se na dalekou cestu, zejména pak na moři, bylo v minulosti velké dobrodružství. Postupně poznají metody a pomůcky, které dříve pomáhaly cestovatelům se na výpravách neztratit a bezpečně se vrátit domů. V roce 2022 byl program součástí akce Magická fyzika na Masarykově gymnáziu Vsetín, kde jej navštívilo celkem 229 studentů.



Speciální součástí edukační nabídky pro školy jsou **tzv. projektové dny**, což je sled dvou i více lektorských programů, při nichž jsou obsah a forma běžně nabízených LP uzpůsobeny na míru konkrétním požadavkům pedagogů a obohaceny např. o rukodělné či výtvarné činnosti, pracovní listy, kvízy a jinou badatelskou činnost, přičemž vstupné je hrazeno prostřednictvím dotačního programu.

Jako každoročně byly v nabídce muzea pro pedagogy škol akreditované vzdělávací programy DVPP pro učitele ZŠ a SŠ a přírodovědné terénní exkurze.

V průběhu roku proběhly také **akce a programy určené rodinám s dětmi předškolního a raně školního věku**, které jsou realizovány zejména v období školních prázdnin a které na vsetínském pracovišti navštívilo celkem 1 731 dětí včetně doprovodu (celkem se jednalo o 4 druhy akcí, dohromady 59 programů). Jarní a podzimní prázdniny (4 a 2 dny) na Zámku Vsetín absolvovalo 374 osob a programy spočívaly zejména v rukodělných či výtvarných aktivitách spojených s pátrací hrou.

### **Jarní prázdniny v muzeu (zámek Vsetín)**

Jarní prázdniny v muzeu patří k tradiční programové nabídce muzea. Akce se koná zároveň na vsetínském zámku a v nedaleké hvězdárně, přičemž lze na jedno vstupné navštívit v jeden den program v obou zařízeních. Na zámku provedla návštěvníky pátrací hra aktuálními výstavami i stálou expozicí a pro malé i velké byla připravena výtvarná dílna věnovaná lidové masopustní tradici, v níž si návštěvníci mohli vytvořit masopustní masku.



### Podzimní prázdniny v muzeu (zámek Vsetín)

Tradiční program pro rodiny s dětmi konaný v době školních prázdnin byl tentokrát věnován lesu, a to v souvislosti s probíhající muzejní výstavou Jak se do lesa volá. Účastníci měli k dispozici brožuru nazvanou Lesní stezka muzeem, prostřednictvím které mohli nahlédnout do tajů lesa, a to jak z hlediska přírody, tak i vzhledem ke vztahu člověka a lesa. S brožurou plnili rodiče s dětmi rozmanité úkoly jako například počítání obsahu kulatiny pomocí lesnických tabulek a průměrek, nebo poznávání lesních zvířat, rozlišování lesnických profesí, rozlišování stop zvířat atd. V dílně se pak dozvěděli něco více o lesních zvířatech a učili se rozlišování živočichů pomocí stop. Zájemci si mohli též odlít stopu oblíbeného zvířete. Pro nejmenší návštěvníky pak byla navíc připravena výtvarná dílnička s podzimní tematikou: s výrobou létajících draků z papíru.



K tradičním programům letních prázdnin ve vsetínském muzeu patří **Prázdninové čarování**, které bylo v roce 2022 zaměřeno na zkoumání letní přírody spojené s bádáním nad našimi motýly pomocí mikroskopů a také s vlastnoruční výrobou motýla. Akci navštívilo v průběhu 2 dní 156 zájemců.

### **Vánoce na zámku a Vánoční dílny (zámek Lešná)**

Nejnavštěvovanějšími programy na zámku Lešná u Valašského Meziříčí byly vánoční lektorské programy. Cílem programů bylo dětem přiblížit tradiční oslavu Vánoc na Valašsku a představit jim zvyky, které se s těmito svátky pojí. Vyzkoušely si pouštění lodiček ze skořápek ořechů, věštit z odlévaného teplého vosku, rozpoznávaly čichem různé druhy koření. První program probíhal ve školní třídě i v zámeckých pokojích, a tak žáci putovali nazdobenými zámeckými interiéry, které letos krásnilo celkem 15 vánočních stromů ozdobených baňkami ze vsetínské IRISY, a hádaly, jak asi žila a trávila vánoce šlechta. Během programu získali také poznatky týkající se výroby a zdobení skleněných vánočních ozdob. Součástí druhého navazujícího programu byl v tvořivé dílně prostřen štědrovečerní stůl, aby mohly děti porovnat, jak trávili vánoce lidé v chudých chalupách. Zde si děti vyrobily vánoční ozdoby ze včelího vosku a svícen nebo anděla z přírodnin. Obtížnost tvoření byla přizpůsobena věku dětí. Oba programy měly velký ohlas u dětí i učitelek a návštěvnost byla vysoká. Vánoce na zámku navštívilo 785 žáků při 41 opakováních a Vánoční dílny 761 žáků při 39 opakováních.

### **Tradiční velikonoce a dílny (zámek Lešná)**

Také velikonoční programy na zámku Lešná se těší velké oblibě, první z nich děti seznamuje s velikonočními zvyky a tradicemi, děti si vyzkoušely tisk pohlednic na knihařském lisu. Druhý program byl praktický, tradiční velikonoční tvoření se skládalo ze tří aktivit. Děti si mohly nazdobit perníčky, namalovat vajíčka voskem či uplést pomlázku ze tří proutků a ozdobit březovou větvíčku - majíček. Program Tradiční velikonoce byl opakován 13x a navštívilo ho 234 žáků, Velikonoční dílny 15x a navštívilo ho 256 žáků.



### **Kouzelné bylinky (zámek Lešná)**

Žáci se v tomto programu setkávali s léčivými bylinkami, zvyky a svatojánskými kouzly. Prostřednictvím svých smyslů poznávají konkrétní byliny, ochutnávají produkty z nich vyrobené a sami si také některé vyrábějí. Zábavnou a zážitkovou formou se dovídají o zvycích a tradicích spojených se svatým Jánem. Program byl opakován 5x a navštívilo ho 108 žáků.

### **Bájesloví Valašska (zámek Lešná)**

Děti MŠ a ZŠ se dozívají o pohádkách a pověstech vztahujících se k Valašsku. Hravou formou se setkávají s tajemnými bytostmi, dozívají se o jejich vlastnostech, činech a jak se proti nim účinně chránit. Program byl opakován 3x a navštívilo ho 58 žáků.

### **Tajemství zámeckého parku (zámek Lešná)**

Prostřednictvím vyprávění zámeckých zahradníků a tematických pomůcek, her a aktivit se žáci seznamují s prostředím, významem, faunou i flórou zámeckého parku. Program je variabilní podle ročního období. Program byl opakován 3x a navštívilo ho 59 žáků.

### **Ze staré školy (zámek Lešná)**

Žáci mateřských i základních škol si mohou v historické školní třídě zažít, jak vypadalo vyučování na přelomu 19. a 20. století. Zážitekovou formou jsou jim představeny dobové vyučovací metody, mohou si prakticky vyzkoušet staré školní pomůcky, ale také zakusit dobové tresty pro nepozorné a neposlušné žáky. Program navštívilo 27 žáků.

### **Smím prosit, paní hraběnko? (zámek Lešná)**

Oblíbeným programem jsou kostýmované prohlídky zámeckých pokojů, během nichž se děti dozvěděly zajímavosti ze života šlechty a také ze základů tehdejší etikety. Tento program je oblíben především u MŠ a mladších žáků ZŠ. Program byl opakován 4x a navštívilo ho 90 dětí.

### **3.1.2. Pravidelné programy pro školy**

Spolupráce je dlouhodobě navázána s mateřskými, základními a středními školami, včetně škol integrovaných a speciálních. Dlouhodobě jsou spolupořádány biologické, ekologické a dějepisné olympiády a pravidelné akce. Mezi tradiční akce patří také přírodovědná soutěž Jaloveček či programy spojené s plánovanými výstavami.

### **Mobilní planetárium (Hvězdárna Vsetín)**

Mobilní nafukovací planetárium za celý rok uskutečnilo celkem 58 projekcí, v tělocvičnách 8 základních a středních škol. Na jednotlivých akcích se průměrně odehrálo 5 až 6 samostatných produkcí. Samotné planetárium přilákalo 1 231 návštěvníků, z toho pouze 92 neplatících návštěvníků, což jsou členové pedagogického doprovodu. Tržba za planetárium v roce 2022 byla 55 540 Kč. Provoz planetária má významný podíl na celkové návštěvnosti a tvoří jednu pětinu tržeb hvězdárny.



### **3.1.3. Pomoc odborných pracovníků studentům SŠ a VŠ (vedení doktorandů)**

Odborní pracovníci muzea každoročně věnují ve svých oborech studentům SŠ (jeden student) a VŠ (pracovníci meziříčské pobočky muzea poskytli v roce 2022 metodickou pomoc jednu studentovi UTB ve Zlíně a pomoc s přípravou bakalářské práce studentovi Mendelovy univerzity v Brně). Většinou se jedná o pomoc se seminárními, konzultace diplomových prací (např. téma 2. světová válka, téma historie skláren na Valašsku) nebo vedení odborné praxe – v dubnu 2022 praktikovaly na zámku Kinských tři studentky SUPŠS ve Valašském Meziříčí, o letních prázdninách vykonávala v zámku Kinských praxi studentka historie Ostravské univerzity. Pracovníci hvězdárny poskytují konzultace studentům SŠ a VŠ při zpracování jejich odborných prací (SOČ, seminárních, bakalářských atd.). Archeolog oponoval bakalářskou práci s tématem novověké keramiky na Ústavě archeologie a muzeologie Masarykovy Univerzity v Brně. Historička umění oponovala bakalářskou práci k designu petrolejového svítidla studentce Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Historička oponovala bakalářskou práci studentovi Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity v Brně. Archeolog oponoval disertační práci s tématem středověké a novověké keramiky na Ústavu archeologie Slezské Univerzity v Opavě. Také vedl odbornou praxi studenta archeologie z Katedry historie Univerzity Palackého v Olomouci.

## **3.2. Metodika vůči jiným subjektům**

### **3.2.1. Metodika a spolupráce se subjekty s obdobnou náplní činnosti v regionu**

Odborní pracovníci jsou členy např. poradního sboru pro nákup sbírek ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm a v Muzeu JV Moravy ve Zlíně, Muzea Komenského v Přerově, redakční rady časopisu ZVUK a společného periodika ve spolupráci s Muzeem jihovýchodní Moravy ve Zlíně – *Acta Musealia* a *Acta Carpathica Occidentalis*.

Historička umění Mgr. Olga Méhešová nadále působila jako členka poradního sboru pro sbírky při Muzeu Komenského v Přerově a jako předsedkyně sbírkotvorné komise Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Historička umění Mgr. Kamila Valoušková je členkou Komise pro městskou památkovou zónu při Radě Města Valašské Meziříčí.

Archeolog muzea je od roku 2018 předsedou zlínské Regionální archeologické komise a předsedou Odborné skupiny pro karpatsko-beskydskou oblast při České archeologické společnosti.

### **3.2.2. Metodika a spolupráce s ostatními kulturními subjekty**

Pracovníci Muzea a hvězdárny spolupracovali na výstavách a aktivitách především s organizacemi: Město Vsetín, Dům kultury Vsetín, Masarykova veřejná knihovna Vsetín, Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně (výstava K. Němečkové), Muzeum sklářství Karolinka, IC Zvonice Soláň, Památník A. Strnadela v Novém Hrozenkově (výstava Modrá) či Muzeum

Oderska, Muzejní a galerijní centrum (Valašské Meziříčí), SVČ Domeček Valašské Meziříčí, Informační centrum Valašské Meziříčí, Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko, Národní muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, Město Valašské Meziříčí, obec Zašová, Národní památkový ústav v Kroměříži, Klub seniorů Valašské Meziříčí či Slovenské národné muzeum.

Hvězdárna Vsetín rovněž úspěšně spolupracovala s následujícími neziskovými organizacemi a dalšími kulturními subjekty: Klub seniorů Rybníky, Fotoklub Vsetín, Gymnázium Púchov.

Muzeum regionu Valašsko se zapojilo do projektu Dělnické kolonie Masarykova ústavu a Etnologického ústavu v Brně. V rámci projektu je mapována podoba a vývoj dělnických kolonií v rámci celé české republiky. Výstupy z projektu jsou zveřejňovány ve společné databázi na stránkách <https://www.delnickekolonie.cz/>. V rámci muzea byla popsána minulost sedmi kolonií na Valašsku. Dále spolupracovalo na projektu **Masarykovy veřejné knihovny Vsetín s názvem Zapomenutý Vsetín, přičemž téma vychází z Kroniky města Vsetína z let 1850–1930**, kterou sestavil vsetínský pedagog a historik Richard Pavlík (\*30. 5. 1889 Vsetín † 22. 2. 1966 Vsetín). V kronice Pavlík čerpal z pramenů uložených v městském archivu a prací svých předchůdců zabývajících se dějinami města, mezi něž patřili například Matouš Václavek, Karel Kobliha či Vilém Fernand. Popis Vsetína představuje sugestivní pohled na podobu města na přelomu 19. a 20. století, kdy vrcholilo období přerodu Vsetína z malého sídla venkovského charakteru na moderní město s rozvinutým průmyslem. Výstup z projektu je veřejně dostupný na <https://youtu.be/hf6sdBXRvCs>.

### 3.2.3. Pomoc odborných pracovníků jiným subjektům

Pracovníci dále pravidelně odevzdávají data získaná terénními průzkumy příslušným orgánům Státní ochrany přírody, např. AOPK Zlín, Praha: Výzkum rozšíření a habitatových preferencí chráněných druhů živočichů a rostlin. Ve spolupráci se Správou CHKO Beskydy a Bílé Karpaty je naplňována nálezová databáze ohrožených druhů rostlin a živočichů (v roce 2022 dodal např. entomolog přes 6 000 nálezových údajů k rozšíření hmyzu).

Muzeum regionu Valašsko je od roku 2019 zapojeno do **Národní genetické banky živočichů**. Národní genetická banka živočichů (NGBŽ) je národní sítí institucí, jejichž společným zájmem je dlouhodobé uchovávání odborně konzervovaných vzorků genomického materiálu reprezentujícího biodiverzitu živočichů na Zemi, zejména v České republice (ČR) pro potřeby využití ve výzkumu. NGBŽ funguje prostřednictvím neformálních konzultací a společných aktivit mezi zúčastněnými organizacemi, které jsou do této sítě zapojeny. NGBŽ není statutární organizací, členství v síti je dobrovolné a její fungování nepodléhá žádným závazným vnitřním předpisům.

**V souvislosti s legislativními požadavky na sběr genomického materiálu jsme držiteli platného povolení k držení ZCHD ve svých sbírkách od Zlínského, Olomouckého a Moravskoslezského kraje včetně CHKO Beskydy a Bílé Karpaty.**

Na základě kladných rozhodnutí a udělení povolení ke sběru bylo vytvořeno tzv. biorepozitorium, místo, kde jsou uloženy sbírky genomického materiálu. Pro potřeby biorepozitoria byl využit mrazicí box umístěný v technické budově nově zrekonstruovaného zámku Lešná. Vzorky genomického materiálu z jednotlivých živočichů jsou sbírány do 2ml zkumavek s roztokem 96% etylalkoholu a v plastových organizačních krabičkách, pro lepší přehlednost a evidenci jsou uloženy do biorepozitoria. Od každého živočicha jsou odebrány vzorky do dvou zkumavek, jeden vždy zůstává součástí sbírek MRV a druhý lze v případě zájmu institucí poskytnout k výzkumu a dalším genomickým analýzám. V současné chvíli evidujeme vzorky od 145 živočichů z toho 51 vzorků k 11 ZCHD (ropucha obecná, kuňka žlutobřichá, slepýš křehký, čáp černý, ještěbák lesní, orel mořský, sokol stěhovavý, puštitík bělavý, veverka obecná, vydra říční, bobr evropský). Všechny vzorky jsou jedinečně označené a evidované v souhrnné tabulce s podrobnými náleзовými údaji o jedincích, ze kterých byl vzorek odebrán.

Archeolog poskytuje informace o archeologických výzkumech kulturních památek a národních kulturních památek Národnímu památkovému ústavu, zejména pracovišti v Kroměříži, případně generálnímu ředitelství v Praze. Výsledky všech výzkumů jsou vkládány do Archeologické mapy České republiky.

Pracovníci Hvězdárny Vsetín po svolení ČHMÚ poskytují data z klimatologické stanice pro odborné a další využití.

#### **3.2.4. Spolupráce s AMG (činnost v komisích AMG), Radou galerií apod.**

Pracovníci MRV jsou dle svých odborností registrováni a jsou činní v následujících sekcích:

- Etnografická komise AMG
- Komise regionální historie Moravy a Slezska AMG
- Zoologická komise AMG
- Komise pro muzejní pedagogiku AMG
- Zlínská regionální archeologická komise
- Komise regionální historie AMG
- Komise dějin umění AMG
- Botanická komise AMG
- Odborná skupina pro karpatsko-beskydskou oblast při České archeologické společnosti
- Krajská organizace AMG

Poslední prázdninový týden navštívila zámek Kinských ve Valašském Meziříčí exkurze generální konference ICOM.



V říjnu roku 2022 proběhlo na zámku Kinských otevřené zasedání Zlínské krajské sekce Asociace muzeí a galerií, jehož čestnými hosty byly předsedkyně českého výboru ICOM Gina Renotiére a výkonná ředitelka kanceláře přípravného výboru generální konference ICOM Prague Martina Lehmannová.



Historička Muzea v roce 2022 připravila dvoudenní sjezd Komise regionální historie Moravy a Slezska při AMG, který hostil zámek Kinských ve Valašském Meziříčí.



Pravidelně jsou konzultovány otázky vedení sbírkové evidence a dalších praktických postupů s Odborem muzeí a galerií Ministerstva kultury ČR, panem Michalem Janišem.

### **3.3. Školení a kurzy**

#### **3.3.1. Školení a kurzy vlastní**

V roce 2022 byly organizovány vlastními silami školení:

- pravidelných školení referentů služebních vozidel, BOZP (1x ročně)
- školení všech pracovníků ke směrnícím, aktuálním právním předpisům (1x ročně)
- porada k hodnocení činnosti odborných pracovníků MRV
- školení odborných pracovníků k tématům sbírek, inventarizace (1x ročně)

#### **3.3.2. Účast na školeních a kurzech pořádaných jinými subjekty (aktivní, pasivní)**

V průběhu roku 2022 proběhlo několik tematických schůzek dle jednotlivých specializací kurátorů k chystanému systému správy sbírek ESSP.

## **4) Kulturně-vzdělávací činnost (souhrnně)**

### **4.1. Expozice**

V březnu roku 2022 byl po tříleté generální rekonstrukci znovu otevřen zámek Kinských ve Valašském Meziříčí, jehož nová stálá expozice Člověk v krajině, krajina v lidech byla přihlášena spolu s rekonstrukcí zámeckého objektu do soutěže Gloria musaealis v kategorii Muzejní počin roku 2022. V nové stálé expozici bylo v průběhu roku 2022 konáno několik akcí, edukační prostory v přízemí zámku, především místnost s funkční replikou kachlových kamen, se staly návštěvnický vyhledávanými kulisami celé řady muzejních programů.



Zimní zahrada byla doplněna o „staronovou“ AV expozici Historický biograf, která na několika krátkých filmech či smyčcích historických fotografií doprovázených mluveným slovem prezentuje staré Valašsko.



V chodbě v II. NP zámku Kinských byly v průběhu roku 2022 instalovány do zalděných nik vitríny, v nichž jsou prostřednictvím krátkodobých výstav prezentována témata rozvíjející hlavní myšlenku stálé expozice Člověk v krajině, krajina v lidech. První výstavou byly Unikáty ze sbírky starých tisků, následované Světlem meziříčských skláren, které na sklonku roku 2022 nahradila Zkamenělá moře Valaška.



Postupné inovativní vstupy do expozice vsetínského muzea Živá paměť regionu obnášely v roce 2022 rozšíření části věnované valašským povstáním o zápůjčku unikátní dobové zbroje a zbraní ze sbírky od soukromého sběratele. Pro expozici Fenomén ohýbaného nábytku byla zpracována virtuální výstava o podnikatelské rodině Thonetů a kvůli bezpečnosti prezentovaných exponátů – židlí z ohýbaného dřeva – bylo do expozice pořízeno zasklení niky financované ze 70 % z dotace ISO II D 22 MK ČR.



### **Naučná stezka Velký život malých živočichů**

V září letošního roku dokončilo Muzeum regionu Valašsko, p. o. ve spolupráci s Domem kultury v Čadci projekt Interaktivní naučná stezka aneb Velký život malých živočichů. Jeho cílem bylo zatraktivnit areál kostela Nejsvětější Trojice a jeho okolí prostřednictvím instalace interaktivní naučné stezky. Součástí projektu bylo i několik dalších aktivit, z nichž poslední, workshop pro děti z partnerského města, se uskutečnila 27. září 2022. K revitalizovanému areálu, resp. naučné stezce, je připraven obsáhlý edukační program, který zastavení v areálu kostela propojuje s dalšími výsledky projektu na hřišti na Vodní ulici (nektarodárné výsadby, květnatá louka, naučné panely).



V roce 2022 byla v rámci podpory Města Valašské Meziříčí upravena expozice kamenosochařských památek v kostele Nejsv. Trojice. Do interiéru byl opatřen nový provozní mobiliář a rekonstruována část původních kostelních lavic. Prohlídka byla doplněna projekcí informující o historii stavby a původním interiéru kostela. V rámci příprav na II. etapu rekonstrukce byly konzervovány a restaurovány litinové kříže pocházející jak z někdejšího svatotrojičního hřbitova, tak ze starého meziříčského hřbitova na Králově ulici.

V roce 2022 vsetínské muzeum pokračovalo ve zkvalitňování stávajících expozic, přičemž došlo k renovaci instalačních prostředků (výměna bezpečnostních skel aj.), inovaci dioramat, oživení instalací o nové předměty. Do PC kiosků byla vytvořena nová aplikace pro webové výstavy, nabízející návštěvníkům vizuálně atraktivní formou doplňující informace k tématu, a to včetně obrazové galerie, časové osy, mapy, doplňkových videí, kvízu aj.

#### **4.2. Výstavy: A. vlastní; B. převzaté, C. vlastní v jiných institucích**

**V roce 2022 připravili odborní zaměstnanci celkem 19 výstav různého zaměření.** Celkem 17 výstav bylo vlastních, resp. realizovaných v úzké spolupráci s dalšími institucemi a subjekty, 2 výstava byly převzaty a doplněna o valašské reálie vážící se k tématu (Byl jednou jeden kůň) a jedna byla ze soukromých bábek. Celkem 1 vlastní výstava byla pronajata Muzeu Beskyd ve Frýdku-Místku (Karpatské roubenky). Na většině (tj. 17 z nich) vlastních výstav i převzatých byly uplatněny sbírkové předměty Muzea regionu Valašsko.



Podrobněji o jednotlivých výstavách viz: <http://www.muzeumvalassko.cz>. Počet návštěvníků jednotlivých výstav koresponduje s Ročním výkazem o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) za rok 2022 (Kult (MK) 14-01).

### Nejvýznamnějšími výstavami byly:

#### **Někdo to rád sušené** (zámek Vsetín, zámek Kinských ve Valašském Meziříčí)

Vsetínský zámek do ledna roku 2022 hostil výstavu věnovanou tradici zpracování ovocných produktů na Valašsku, především však na Horním Vsacku, kde v letech 2015–2021 probíhal terénní výzkum dochovaných i zaniklých sušáren ovoce. Na realizaci výstavy byla získána dotace Ministerstva kultury a byla doplněna řadou doprovodných akcí (lektorské programy, komentované prohlídky, výstava krajových odrůd, křest tematické monografie, přednáška o starých a krajových odrůdách ovoce na Valašsku).



Od září roku 2022 byla k vidění na zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, kde ji také doplnily edukační programy, přednášky či výstava krajových odrůd ve spolupráci s Českým zahrádkářským svazem. Jednalo se vlastně o dvojvýstavu, neboť celý jeden výstavní prostor obsadila výstava Po kališku dáme, která představila nápojové sklo valašských skláren.

**Výstava uspěla v soutěži Gloria musaealis, kde získala zvláštní ocenění v kategorii Muzejní výstava roku 2021.**



**B. A. G. – Bohemia Art Glass (zámek Vsetín)**

Jubilejní výstava k 30 letům od vzniku a 20 letům od zániku legendární vsetínské sklárny B. A. G. (1992–2002), která ve své době patřila k nejmodernějším sklářským hutím v ČR s výlučně ruční sklářskou výrobou a vlastním originálním designem z tvorby předních českých designérů a sklářských umělců. Proměny designu během pouhých 10 let existence sklárny byly dokumentovány výběrem z muzejní sbírky vsetínského muzea – největší kolekce B. A. G. ve veřejných sbírkách v ČR. Navíc byla výstava obohacena o přidanou hodnotu – soudobou inspiraci a současnou reflexi designu B. A. G. v podání Z. Müller (fotografie v komparaci se sklem J. Šuhájka) a SUPŠ sklářské Val. Meziříčí (redesign). Výstava se stala příležitostí k navázání spolupráce s bývalými zaměstnanci a spolupracovníky hutě a významně přispěla k dokumentaci zaniklé výroby (včetně získání jediného dochovaného videa z výroby na huti). Muzeum získalo z výstavy darem do podsbírký výtvarného umění kolekci návrhů pedagoga SUPŠ sklářské J. Divína na téma: Pocta divoké barevnosti B. A. G.



### **Kraslice a výšivka z Rožnovska (zámek Vsetín)**

Muzejní výstava o historii i současnosti dvou fenoménů charakteristických pro oblast Rožnovska. Prvním je jemná bílá výšivka, která proslavila sever Valašska daleko za hranicemi a postupně ovlivnila i vzory na tradičních velikonočních vejcích z Rožnovska. Na výstavě byla k vidění unikátní kolekce textilií zdobených jemnou bílou výšivkou ze sbírky valašskomeziříčské pobočky Muzea regionu Valašsko dokumentující vývoj bílého vyšívání od jeho počátků v 1. polovině 19. století až po změny, které jí přinesl přelom 19. a 20. století. Současnou tvorbu bílé valašské výšivky na výstavě prezentovala obdivuhodná díla vyšivaček oceněných prestižním titulem Nositel tradice lidových řemesel – Jany Juřicové a Marie Pырchalové. Druhým fenoménem je tradiční rožnovská kraslice, ovlivněná vzory z jemné bílé výšivky, které se vyškrabují do skořápky černě nabarveného vajíčka. Charakteristické jsou zvláště tzv. mřížkové kraslice s technicky náročnou vyškrobouvanou mřížkou doplněnou rostlinnými motivy. V instalaci byly představeny vzácné předměty z muzejních sbírek, dokumentující tvorbu tradičních rožnovských kraslic od 20. let do konce 20. století. Proslulost současných rožnovských kraslic pak dokládaly výtvořky několika tvůrkyň, jejichž kraslice zdobí soukromé sbírky po celém světě – k vidění byla zdobená slepičí, husí i pštrosí vajíčka od Michaely Bařinové, Boženy Pařenicové, Svatavy Pavlicové, Bohdanky Peřivové a Nadi Šebestýenové.



### **Byl jednou jeden kůň (zámek Vsetín)**

Výstava pronajata od Centra pro rodinu a sociální péči z. s., Ostrava byla kvalitně zpracovaná a interaktivně pojata, a to jak po stránce obsahové či vizuální, tak i náplní edukativních a

zážitkových stanovišť. Byla určena zejména rodinám s dětmi do 10 let, které měly navíc k dispozici barevného průvodce výstavou ve formě "úkolovníku". Pracovníci muzea výstavu obohatili o přidanou hodnotu, a to o téma soužití lidí a koní na Valašsku (jednak formou webové – virtuální výstavy v PC kiosku, tak i sbírkovými předměty) a dále i o legendu o Valašském Pegasovi ve valašském nářečí (ilustrovaná a ozvučená projekce v TV, s kresbami studentky-praktikantky valašskomeziříčské sklářské školy). Výstava se cílové skupině líbila a někteří ji navštívili i opakovaně.



#### **Milan Ošťádal: FOTO (zámek Vsetín)**

První výstava vsetínského profesionálního fotografa, muzejního kolegy M. Ošťáda byla chronologicky a tematicky rozčleněna do tří sekcí: 1. Okouzlení černobílým fotodokumentem (1976–1987), 2. Mezi dokumentační a výtvarnou fotografií (2004–2014), 3. Od experimentu k umění (2010). Výběr snímků byl zaměřen na autorovu volnočasovou tvorbu, a to se zdůrazněním technických specifik fotografie (od černobílé analogové fotografie přes barevnou digitální až po barevný velkoplošný tisk). Na textových panelech byl prezentován medailonek fotografa a výtah z rozhovoru. Výstavou pomyslně provázel sám autor (v každé místnosti foto v životní velikosti), přičemž v první místnosti byl situačně vsazen do náznaku fotografického ateliéru. Zajímavou experimentální polohu tvorby pak zprostředkovalo video experimentu a webová-virtuální výstava v PC kiosku (výtvarná fotografie bez fotoaparátu). Profesionální a originální pojetí výstavy bylo návštěvníky velmi kladně hodnoceno a vyvolalo vlnu žádostí o vlastní fotovýstavy v muzeu.



### Fotosoutěž Valašsko můj domov (zámek Vsetín)

Muzejní fotosoutěž Valašsko můj domov je koncipována jako bienále a je určena pro fotografy amatéry. V rámci výstavy jsou pak prezentovány nejlepší snímky ze soutěže. V roce 2022 proběhl již 5. ročník, do kterého se přihlásilo 52 fotografů v kategorii dospělí (s 233 snímky) a 4 fotografové v kategorii děti (s 19 snímky). Porota následně pro výstavu vybrala 72 nejzdařilejších fotografií.



### Jak se do lesa volá (zámek Vsetín)

Výstava vizuálně nápaditou a poutavou prezentací seznamuje návštěvníka s problematikou fungování lesa, jeho hospodářského využívání a proměn v minulosti. Výstava je koncipovaná jako multidisciplinární a prezentuje les z pohledu oborů historie, etnografie, biologie, přičemž se snaží o vytvoření komplexního pohledu na les jako ekosystém ovlivňovaný člověkem a jeho působeními. Prolínají se v ní témata biologicky-ekologická, jako jsou přirozená skladba lesů, kontra lesy hospodářské, druhové složení lesů, ohrožení lesů škůdci či význam lesa pro klima. Na realizaci výstavy byla získána dotace MK ČR a výstava byla doplněna řadou doprovodných akcí (lektorské programy, komentované prohlídky, přednášky).



### Unikáty ze sbírky starých tisků (zámek Kinských)

Rozsahem malá, avšak hodnotou prezentovaných exponátů o to významnější výstava prezentující nejcennější sbírkové předměty ze sbírky starých tisků a rukopisů, včetně tří vzácných prvotisků.



### Jak se žilo na zámku (zámek Kinských)

První krátkodobá výstava ve znovuotevřeném zámku Kinských představila dosud neznámé střípky z historie šlechtických rodů spjatých s osudy krásenského zámku, nynějšího zámku Kinských. Kromě nových zjištění vzešlých z rekonstrukce zámeckého objektu (např. objev původního zámeckého vodovodu) prezentoval každodenní život na šlechtickém sídle prostřednictvím sbírkových předmětů zapůjčených od Slovenského národního múzea a Státního zámku Milotice u Kyjova.



### **Nenechme se otrávit (zámek Kinských)**

Druhou ze zahajovacích výstav nově zrekonstruovaného zámku Kinských ve Valašském Meziříčí byla přírodovědná výstava Nenechme se otrávit, která populárně-naučnou formou seznamovala s jedovatými rostlinami a živočichy v naší přírodě. Botanická část výstavy představila řadu jedovatých druhů rostlin, mezi něž se řadí například pryskyřník prudký, náprstník červený, rulík zlomocný či ocún jesenní. Seznámila nás se základními určovacími znaky jedovatých bylin, jejich účinky, vlivu na lidský organismus a spojitostí s lidovým léčitelstvím na Valašsku. Neopomenula též významnou skupinu jedovatých hub. S druhy, které nám mohou způsobit menší či větší zdravotní potíže, se však můžeme setkat i v živočišné říši. Patří zde celá škála zástupců hmyzu, některých obojživelníků či ryb. Právě tomuto tématu se věnovala zoologická část expozice. K výstavě byl připraven stejnojmenný lektorský program pro žáky základních a středních škol.



### **Vánoce na zámku (Zámek Lešná u Valašského Meziříčí)**

Vánoční atmosféru v zámku tradičně navodila instalace ručně zhotovených baněk z výrobního družstva v Iriše ve Vsetíně. V zámeckých komnatách bylo k vidění více než 3000 skleněných ozdob v pastelových barvách, stromek zdobený stříbřitými ptáčky či instalace z baněk s perleťově krajkovým dekorem, kterou návštěvníci procházeli a nechali se směřovat k růžovému stromku v závěru instalace. Vánoce na zámku navštívilo 3162 návštěvníků, z toho bylo 785 dětí z vánočních lektorských programů.



### **Výstava živých hub (Zámek Vsetín)**

Oblíbená každoroční výstava s ukázkami živých vzácných i běžnějších druhů hub z bližšího okolí. V rámci výstavy jsou představeny druhy jedlé, nejedlé ale i jedovaté. Součástí výstavy je i mykologická poradna vedená zkušeným mykologem, kam se návštěvníci mohou přijít poradit či pochlubit.



### **Až přiletí čáp (Zámek Lešná u Valašského Meziříčí)**

Hlavní sezónní výstava, ve které se návštěvníci vydali na projížďku historií klasického dětského kočárku i jeho zmenšené varianty pro panenky, čili kočárku loutkového. Vystaveny byly historické kočárky z let 1880–1980. Dětský kočárek nebýval v uplynulých staletích v žádném případě samozřejmou součástí dětské vybavičky. Děti se totiž přepravovaly všelijak – na ruce, v různých úvazech, dřevěných vozíčkách či trakářcích. Nebo se prostě nechávaly doma a snad jen venkovské děti si dosyta užívaly pobytu na čerstvém vzduchu.

### **Bankovky z celého světa (Zámek Lešná u Valašského Meziříčí)**

V prostorách atriové chodby v přízemí zámku mají návštěvníci možnost vidět unikátní kolekci bezmála 400 papírových platidel, kterými se platilo či stále platí v různých koutech naší planety. Všechny pochází z bohaté sbírky, kterou Muzeu regionu Valašsko zapůjčil známý vsetínský cestovatel Libor Bureš. Výstava s kladnými reakcemi návštěvníků byla prodloužena do nové sezóny.



### **Výstava mečíků (Zámek Lešná u Valašského Meziříčí)**

V srpnu zkrášlila interiéry zámku výstava mečíků od několika pěstitelů. Vystavené květy byly ke zhlédnutí v dlouhém sále, interiéry zdobily překrásné květinové vazby vytvořené místními květinářkami a aranžérkami. Ukázalo se, že spojení květin a historických pokojů zámku velmi sluší, neboť během tří dnů výstavu navštívilo 832 spokojených návštěvníků. V roce 2023 je tato výstava plánována na zámek Kinských a v září proběhne na zámku Lešná výstava jiřinek, při níž si připomeneme narození spisovatelky Marie von Ebner Eschenbach, která na Lešné ráda pobývala.



**Ke každoročně realizovaným několikadenním výstavám**, které nejsou vedeny v systému hodnocení kvůli svému krátkodobému charakteru a minimálním nákladům, patří na zámku Vsetín a v jeho areálu tzv. výstava na stromech (viz dále) či výstava krajových odrůd ovoce na Valašsku.

Do exteriéru vsetínského zámku – zámeckého parku byla tradičně instalován **7. ročník Výstavy na stromech**. Tentokrát na podporu důstojné práce. Připraveno ve spolupráci s Kostka školou a organizacemi Fairtrade ČS a Na Zemi.



Progresivním počinem Muzea ve výstavní činnosti jsou **tzv. virtuální výstavy**, pro které byl v předchozích letech naprogramován nový moderní modul na webových stránkách muzea. Odtud jsou zpřístupňovány i do PC kiosků v rámci aktuálních výstav či stálé expozice. V roce 2022 byly touto digitální formou zprostředkovány témata jako Valašské masopusty, Bílá výšivka z Rožnovska ve sbírkách MRV, Kůň v životě Valachů, Design B. A. G., Výtvarná fotografie bez fotoaparátu, Jak se do lesa volá aj. Celkem tak bylo již zpracováno 21 webových výstav (<http://www.muzeumvalassko.cz/virtualni-vystavy/>).

V roce 2022 bylo pokračováno v systému hodnocení úspěšnosti výstav z hlediska návštěvního (tj. v zásadě počet návštěvníků, kteří navštíví výstavu za 1 den jejího trvání) i finančního (tj. finanční efekt konání výstavy). Zpětně byla vyhodnocena úspěšnost všech větších a déletrvajících výstav až do roku 2009. Návštěvnická úspěšnost výstavy je bodově hodnocena z hlediska hlavních funkcí muzea (kategorie 1–4 v následující tabulce): (i) **paměťové** (běžný návštěvník motivovaný k návštěvě výstavy – bodově nejhodnotnější); (ii) **didaktické** (návštěvníci lektorských a edukačních programů, které jsou k výstavám realizovány); (iii) **zážitkové** (návštěvníci akcí, pro které jsou u výstavy připraveny doprovodné akce zaměřené na popularizaci výstavy) a (iv) **ostatní návštěvníci muzea**. **Tabulka vyhodnocených výstav a akcí v příloze v tabulce E.** V následující tabulce jsou výsledky hodnocení výstav v roce 2022. Pokud výstava splní kritérium 100 bodů, je navštěvována v minimálních hodnotách stanovených plánem výstavy.

Následující tabulka přináší výsledky hodnocení velkých a pro muzejní běh podstatných výstav, které byly nainstalovány ve standardních prostorech a trvaly delší čas (ideálně 3 měsíce):

#### A. vlastní – výběr výstav (u probíhajících výstav je návštěvnost uvedena do 31. 12. 2022)

Název výstavy	Počet návštěvníků	Kategorie 1	Kategorie 2	Kategorie 3	Kategorie 4	Úspěšnost
Vánoce na zámku	3 162	1 300	1 546	300	16	522,7
Až přiletí čáp	8 718	6 389	0	1 084	1 245	179,9
B.A.G.	9 508	3 955	22	2 872	2 659	307,5
Nenechme se otrávit	9 223	3 645	955	3 617	1 006	276,2
Jak se žilo na zámku	9 223	3 645	955	3 617	1 006	276,2
Kraslice a výšivka z Rožnovska	6 814	1 538	669	1 463	3 144	184,8
SVUM Hodonín	3 488	2 433	8	666	381	197,7
Valašsko můj domov 2022	5 005	2 762	0	337	1 906	146,5
Milan Ošřádal: Foto	4 113	1 246	0	799	2 068	144,2
Malba, sklo, design	2 880	1 170	0	1 667	43	141,4
Někdo to rád sušené	5 313	1 835	256	447	2 775	100,7
Na pytlácké stezce	4 666	1 821	0	346	2 499	92,7
Vlněný kaleidoskop Ivany Langerové	2 050	1 362	211	458	19	85,6
Výstava ČSZ Lešná	169	169	0	0	0	112,7
Technofauna	2 897	1 635	0	1 262	0	77,5
Staré tisky	850	850	0	0	0	21,4
Světlo krásenských skláren	1 901	1 079	48	774	0	26,0

Zbývající výstavy do finálního součtu nebyly hodnoceny a nejsou zde uvedeny, protože byly instalovány bez nároku na rozpočet či byly umístěny v lokacích, kde není v našich objektech měřena návštěvnost.

#### B. převzaté (název, termín, objekt, kde se uskutečnila) – výběr výstav

Název výstavy	Počet návštěvníků	Kategorie 1	Kategorie 2	Kategorie 3	Kategorie 4	Úspěšnost
Od adventu po fašanky	1688	332	852	504	0	probíhá
Byl jednou jeden kůň	4 590	4 590	60	1678	6 605	253,64

#### C. vlastní v jiných institucích

Název výstavy	Termín	Místo instalace
Karpatské roubenky	16. 6. – 4. 9. 2022	Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

**4.3. Přednášky pro veřejnost: A. ve vlastní instituci; B. mimo vlastní instituci**

Přehled přednášek za bod A a B uvádí následující tabulka

Provoz	Přednášky pro veřejnost ve vlastní instituci		Přednášky pro veřejnost mimo vlastní instituci	
	Počet akcí	Návštěvníci	Počet akcí	Návštěvníci
zámek Vsetín	10	501	8	200
zámek Kinských ve Val. Meziříčí	8	264	0	0
Zámek Lešná	0	0	0	0
Hvězdárna Vsetín	8	179	1	70
<b>Celkem</b>	<b>26</b>	<b>944</b>	<b>9</b>	<b>270</b>

**A. ve vlastní instituci**

Od podzimu 2022 do jara 2023 proběhl v zámku Kinských a zámku Vsetín cyklus muzejních přednášek vycházejících z odborné výzkumné činnosti kurátorů. Ti se v rámci něj zaměřili v roce 2022 na představení výsledků výzkumu hmyzu na Valašsku (Ze života hmyzu), osvětlovací sklo z krásenských skláren (Krása světla z Krásna), zpracování ovoce tradičními metodami (Sušení ovoce na Valašsku). Mimo přednáškový cyklus byly zaměstnanci muzea realizovány další dvě přednášky (o houbách na Valašsku a cestovatelské přednášky, např. o Bulharsku). Hvězdárna Vsetín ve svých prostorách zorganizovala 8 přednášek pro 179 návštěvníků na téma Astronomie.

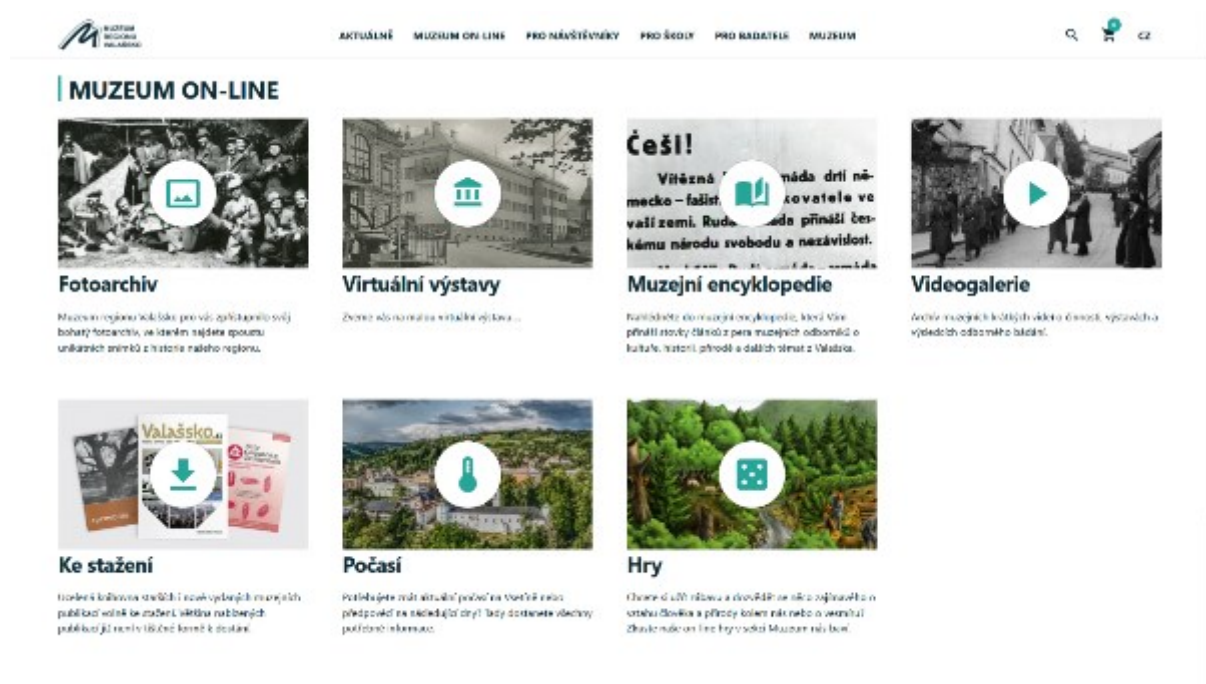
**B. mimo vlastní instituci**

V roce 2022 celkem 9 přednášek mimo muzeu, a to v oboru regionální historie a umělecké historie (Proměny města Vsetína a Změny Valašské krajiny pro Masarykovu veřejnou knihovnu; lekce Designu nápojového skla pro sérii edukačních přednášek připravených pro SUPŠ sklářskou Valašské Meziříčí). Historička muzea v roce 2022 realizovala přednášku o sušení ovoce na Valašsku pro Muzeum v Zubří. Etnograf MRV přednášel v rámci externích akcí dvakrát pro Diakonii Vsetín a jednou pro Univerzitu 3. věku v Rožnově pod Radhoštěm – Zvykoslovný rok na Valašsku, entomolog MRV odpřednášel dva příspěvky v rámci pozvání na konferenci *Ze života hmyzu* v Huslenkách a jednu pro studenty Ostravské univerzity v Ostravě – v rámci předmětu Ekologie. Pracovníci Hvězdárny Vsetín vyjeli uspořádat jednu přednášku v rámci akce Klobucké kulturní léto.

#### 4.4. On-line aktivity Muzea regionu Valašsko

Zejména v době, kdy bylo muzeum uzavřeno, bavilo veřejnost prostřednictvím virtuálních aktivit na stránkách <http://www.muzeumvalassko.cz/muzeum-on-line>. Sekce Muzeum on-line nabízí zábavu pro děti i dospělé a v loňském roce přilákala tisíce návštěvníků napříč generacemi. Najdete ji na hlavní stránce Muzea regionu Valašsko, které v roce 2022 z tohoto důvodu reorganizovány a modernizovány. Stránka je průběžně doplňována. Byly nachystány nové on-line hry, nové virtuální výstavy i databáze časopisů ke stažení zdarma. Rovněž byl veřejnosti nabídnut fotoarchiv Muzea se svými 53 647 historickými fotografiemi s popiskami.

Od roku 2021 je sekce Muzea on-line přehledně členěna na tyto sekce, viz screenshot:



#### Fotoarchiv

V roce 2020 jsme široké veřejnosti předložili k prohlížení a praktickému využití jeden z našich největších muzejních projektů poslední doby – **Muzejní fotoarchiv on-line**. Fotoarchiv zpřístupněný veřejnosti v rámci webové on-line aplikace tak nyní čítá 53 647 fotografií z fotoarchivu Vsetína i Valašského Meziříčí. Fotografie, které zde naleznete, pokrývají celý vsetínský okres, resp. oblast Valašsko. Není výjimkou ani přesah mimo hranice okresu – stačí zadat svůj „badatelský“ dotaz přímo do této sekce: <http://fotoarchiv.muzeumvalassko.cz/>.

Fotografie zde vystavené jsou určeny pouze pro prohlížení a studiu, proto jsou opatřeny vodoznakem. V případě zájmu k dalšímu použití je možno za účelem přípravy licenční smlouvy přímo kontaktovat správce fotoarchivu. Fotografie lze vyhledávat buď pomocí klíčových slov (vyhledává se ve všech popisných kolonkách) nebo pomocí data pořízení fotografie (buď rokem, např. 1990 nebo časovým rozmezím např. 1990–2000). Popisky a určení fotografií budeme za přispění veřejnosti dále zpřesňovat.

## FOTOARCHIV MUZEA REGIONU VALAŠSKO

### Vítejte na stránkách fotoarchivu Muzea regionu Valašsko

El mallovi je jazyk první řady, který má 1704 51 617 historických fotografií. Dále budete pokračovat v digitálnímu fotoarchivu a nové fotografie, které přidáte budou ve složce.

Fotografie jsou určeny pouze pro prohlížení a studium, proto jsou opatřeny vodotiskem. Pokud Valašské fotografie zasíláte a budete je chtít použít pro publikaci (jiný účel), kontaktujte správu fotoarchivu: [spitatorova@muzeumvalasko.cz](mailto:spitatorova@muzeumvalasko.cz).

Approx. 15 047 images, which are stored in our digital collection of historical photographs in the museum archive, are now available for your viewing or study.

The photos are intended for viewing and study purposes and include a watermark. If you are interested in using them for other purposes, such as publishing, you can request them in print quality for a fee from the archive administrator: [spitatorova@muzeumvalasko.cz](mailto:spitatorova@muzeumvalasko.cz).

### VYHLEDÁVÁNÍ



### PROHLÍŽET CELÝ FOTOARCHIV

\*Návštěvníci mohou posuzovat a hlasovat na dané této fotografii.

### NÁHODNÉ FOTOGRAFIE



[ CELÝ NÁHODNÝ FOTOARCHIV ]

© Muzeum regionu Valašsko 2022

Obr.: Fotoarchiv muzea byl rozšířen počátkem dubna 2022.

Velký zájem o vyhledávání historických fotografií dokládá počet 165 098 zobrazení stránek sekce Fotoarchiv on-line od 10 581 návštěvníků během roku 2022. Fotografie byly poskytovány na základě uzavřených smluv pro komerční i nekomerční užití. Celkem bylo v roce 2022 uzavřeno 19 smluv, na jejichž základě bylo poskytnuto 133 fotografií pro různé účely. **Celkem od spuštění fotoarchivu bylo zobrazeno již 333 354 stránek fotoarchivu a zavítalo sem 18 570 unikátních návštěvníků.**

### Virtuální výstavy

V roce 2022 jsme pokračovali v prezentaci moderně pojatých virtuálních výstav v novém prostředí.

Na webu muzea byly touto formou v sekci muzejní on-line výstavy zpřístupněny 2 výstavy s touto tematikou:

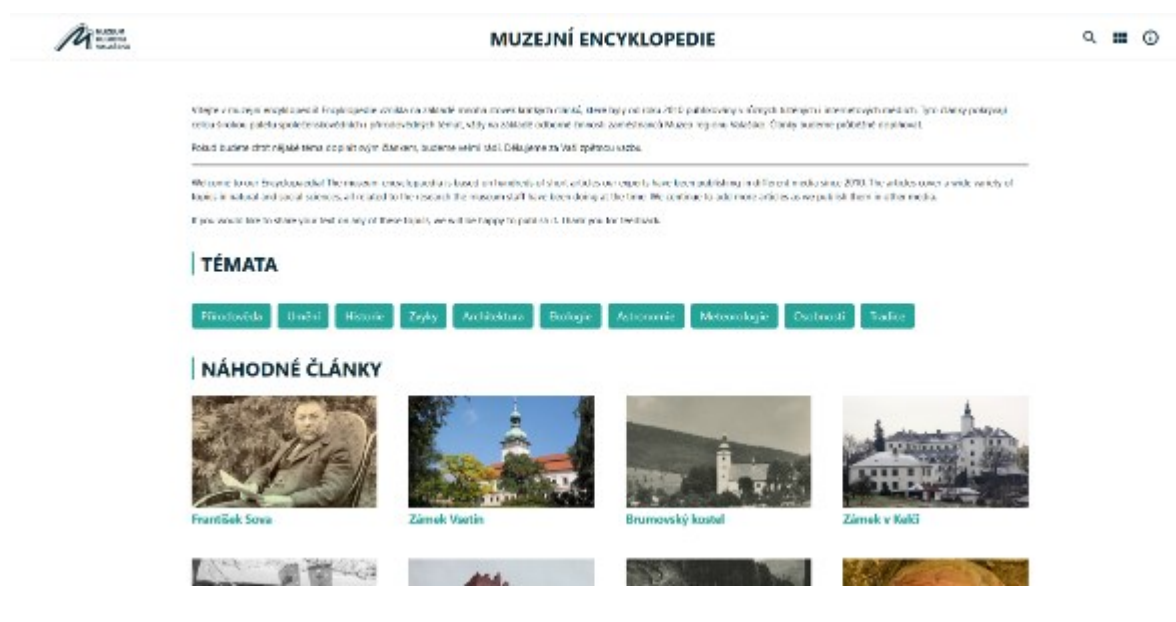
- Valašské masopusty
- Biegen oder brechen: ohnout nebo zlomit



Zájem o virtuální výstavy dokládá dle sledování Google Analytics celkem 565 návštěvníků během roku 2022.

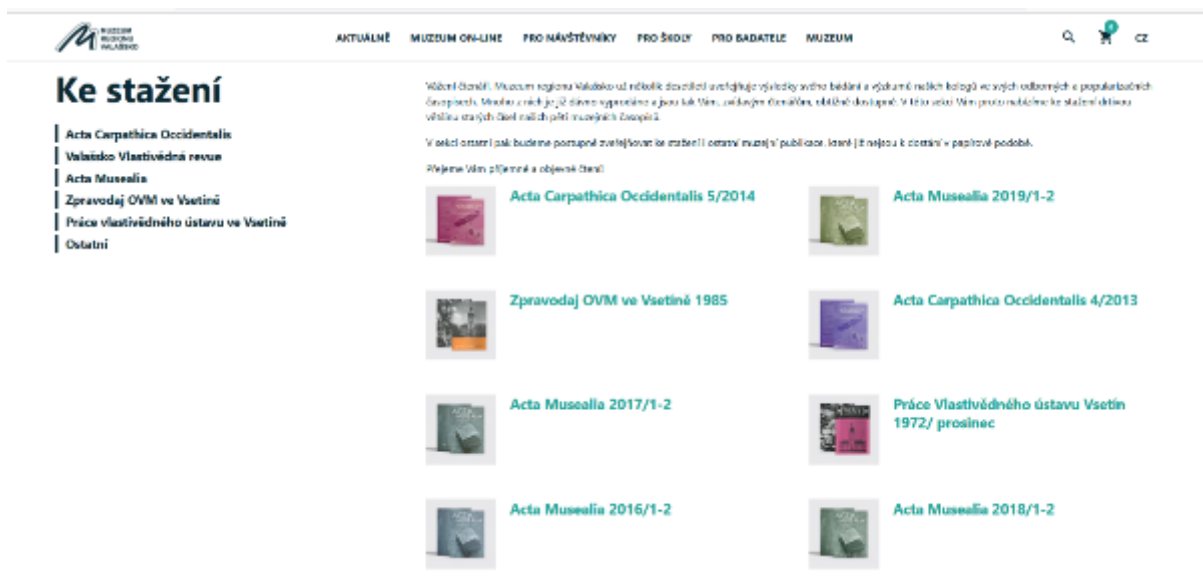
## Muzejní encyklopedie

Dalším počinem bylo zprovoznění sekce „muzejní encyklopedie“. Zde jsou přehlednou formou zveřejňovány články z pera pracovníků MRV. Všechny zveřejněné články jsou oštitkovány a opatřeny klíčovými slovy pro snazší vyhledávání. Do sekce umísťujeme kratší články, které byly v minulosti od roku 2009 zveřejňovány v různých médiích či přímo na našem webu. Postupně je v plánu zde zveřejnit cca 1 500 článků, které máme uloženy v archivu MRV. Momentálně je zpřístupněno prvních 543 článků.



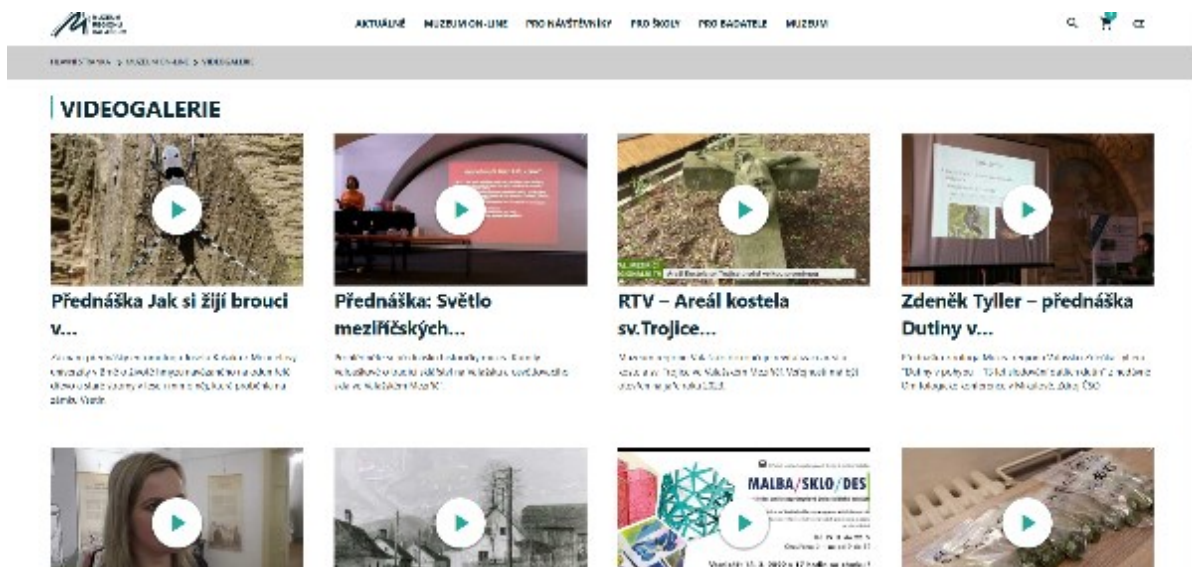
## Ke stažení

V sekci ke stažení jsme zpřístupnili ve formátu pdf drtivou většinu starších publikací muzea, především muzejních časopisů, které jsou již často i v tištěné formě vyprodány. Postupně jsou zde umísťovány i další muzejní publikace, metodické listy a jiné elektronické publikace.



## Videogalerie

Tato sekce přináší na jednom místě veškerou muzejní produkci z kanálů Youtube, vlastní tvorby videí k výstavám či akcím či cizí produkci, ve které hraje Muzeum regionu Valašsko hlavní roli. Aktuálně jsou již nahrávány a zveřejňovány na tomto kanále i všechny autorské přednášky konané v Muzeu regionu Valašsko.





## Počasí

Velmi oblíbenou sekcí je komplexní web o počasí ve Vsetíně. Zobrazuje se zde on-line jak aktuální měření teploty, vlhkosti, srážek a dalších klimatických parametrů, nahlédnout však můžete i do archivu počasí a zjistit aktuální počasí každý den několik let dozadu. Za rok 2022 navštívilo tyto stránky 19 071 a zobrazili je celkem 68 450 krát.



## Hry

Poslední a možná nejdůležitější sekcí je portál věnovaný muzejním hrám z vlastní produkce. Tato sekce nahradila bývalou „Muzeum nás baví“ a nabízí pro žáky a studenty trojici her, v rámci nichž se dozví, jak zásadní měl a má člověk vliv na okolní krajinu. Vydat se můžete i do Vesmíru. Všechny hry jsou kompletně přeložené do angličtiny.

První hra se jmenuje **Pozor povodeň!** Hra demonstruje zásahy člověka do svého okolí na příkladu protipovodňových opatření.



Obr.: Ilustrační obrázek ke hře Pozor, povodeň!

Druhou hru autoři nazvali **Cesta do minulosti**. Tentokrát nasednete do stroje času, jenž vás pošle až do doby ledové a vy cestou zpět do současnosti sbíráte body za splněné úkoly.



Obr.: Ilustrační obrázek ke hře Cesta do minulosti.

Třetí hra je naprosto nová a pochází z dílny Hvězdárny Vsetín. Je pojmenována **Putování vesmírem** a pomocí zajímavých kvízových otázek provází dětského hráče cestou vesmírem ke vzdáleným hvězdám. Hráč si prověří své znalosti a získá nové poznatky z široké oblasti kosmonautiky, Sluneční soustavy i vzdáleného vesmíru.



#### 4.5. Odborné výklady ve výstavách a expozicích

Ke všem výstavám a expozicím poskytují pracovníci MRV pravidelně odborné výklady. V rámci lektorských programů a komentovaných prohlídek jsou pak výklady realizovány. Již pravidelně spolupracují odborní pracovníci MRV se skupinou nevidomých a slabozrakých SONS, pro něž každoročně v rámci festivalu Tyfloart připravují v expozicích a probíhajících výstavách vsetínského zámku speciální komponované programy s jedinečnou možností zapojení haptického vjemu. V roce 2022 nabídly historička, etnografka a historička umění pro 32 zrakově handicapovaných návštěvníků programy ve výstavách Kraslice a výšivka z Rožnovska, Někdo to rád sušené a školních prací studentů Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské Valašské Meziříčí (Malba / sklo / design). V zámku Kinských prezentovala historička muzea dějiny zámku Kinských dvakrát pro Klub seniorů, odborný výklad k nové stálé expozici poskytla také v rámci zasedání Zlínské krajské sekce AMG, dvoudenního Semináře Komise regionální historie Moravy a Slezska AMG a návštěvy účastníků exkurze generální konference ICOM v Praze.

#### 4.6. Doplnkové kulturní a jiné akce a programy

Muzeum regionu Valašsko přichystalo na rok 2022 bohatý plán akcí pro veřejnost. K výstavě Někdo to rád sušené byly připraveny komentované prohlídky výstavy (pro Sjednocenou organizaci nevidomých a slabozrakých, v rámci akce Vsetínská noc a při příležitosti křtu knihy Sušárny ovoce. Živé dědictví (nejen) Horního Vsacka). Součástí výstavy byla také odborná přednáška dr. R. Vlka z Mendelovy univerzity v Brně o krajových odrůdách ovoce na Valašsku.

V post covidovém období spjatém s neobvykle intenzivním zájmem společnosti o účast na veřejných kulturních programech byla na zámku Vsetín dosažena rekordní návštěvnost u již dříve hojně navštěvovaných akcí, jako jsou Velikonoce na zámku (731 osob), Vsetínská noc (691 osob) a Templářské slavnosti (2 024 osob). Enormní účast se

postupně normalizovala, což bylo zjevné na prosincové akci Zámecké adventní kouzlení (504 osob).

Mezi doplňkové kulturní programy vsetínského muzea patří **vernisáže výstav**, přičemž zahájení výstavy Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské Valašské Meziříčí na zámku Vsetín uspořádané ve spolupráci se sklářskou školou a Domem kultury Vsetín se mohlo pochlubit rekordní návštěvností (204 osob) a mezi návštěvníky početně převažovala mladá generace.

S klesajícím zájmem veřejnosti se bohužel potýká akce vzešlá ze spolupráce s Masarykovou veřejnou knihovnou Vsetín **Knížní bazárek**, která se během roku konala 5x a navštívilo ji dohromady jen 31 osob. Příjemná komorní akce s volným vstupem nabízí zájemcům nejen možnost vzájemně si své knihy vyměnit, prodat či věnovat, ale i příležitost sdílet své čtenářské zážitky s ostatními u dobré fair-tradové kávy.

Specifickým typem programů jsou přírodovědné akce jako Festival ptactva v Panské zahradě (1x, 16 osob), Netopýří noc Vsetín (1x, 38 osob) a mezinárodní akce Vítání ptačího zpěvu (1x, 15 osob). Tyto přírodovědné programy se těší přízni jak poučených laiků, tak i nejmenších návštěvníků.

**Vítání ptačího zpěvu:** celorepubliková akce organizovaná Českou společností ornitologickou. Komentovaná vycházka pro veřejnost s pozorováním ptáků a ukázkou odchyty do nárazových sítí. V rámci výkladu se návštěvníci dozvěděli zajímavosti o biologii a ekologii ptáků, životních strategiích a významu pro člověka.



Netopýří noc – na zámku proběhla přednáška o našich druzích letounů, jejich biologii a ekologii, nástrahách a možnosti pomoci. Po přednášce následovala vycházka s batdetektory do Panské zahrady, kde se předváděly možnosti sledování letové aktivity a poznávání pomocí tlumočených hlasových signálů přes přístroje.

**Festival ptactva v Panské zahradě:** vycházka do vsetínského parku s výkladem vážícím se konkrétním pozorovaným ptákům (např. info o životních strategiích, proč se ptáci kroužkují aj.) s ukázkami nárazových sítí pro odchyt. Festival ptactva je kampaní BirdLife International, která má za cíl upozornit na fenomén ptačí migrace a na nebezpečí, která

ptáky na jejich cestách mohou potkat. Festival připadá na první říjnový víkend, kdy partneři BirdLife International organizují v jednotlivých evropských zemích vycházky do přírody spojené s pozorováním ptáků a dalším doprovodným programem. Festival ptactva je součástí úspěšné mezinárodní kampaně EuroBirdwatch, přičemž se zaznamenávají všechny ptačí druhy a počty pozorovaných jedinců. Data o pozorovaných ptácích jsou odeslána na konci víkendu mezinárodnímu koordinátorovi, který následující den předá zpracované výsledky z celé Evropy sdělovacím prostředkům. Výsledky festivalu jsou vždy k dispozici na webu České společnosti ornitologické.



V roce 2022 se po rekonstrukci a zrušení pandemických opatření vrátili do zámku Kinských opět návštěvníci. První akcí byly Velikonoce v muzeu, následované Sklářským kouzlením, Muzejní nocí, přes léto bylo připraveno oblíbené Letní dobrodružství v muzeu, na podzim se konaly podzimní prázdniny a akce pro veřejnost završily Vánoce v muzeu.

Do kostela Nejsvětější Trojice se po pauze způsobené taktéž rekonstrukcí a pandemií vrátila oblíbená Rybova Mše vánoční v podání Pěveckého sboru Hedvika.



V případě zámku Lešná u Valašského Meziříčí se konala v areálu zámeckého parku řada akcí. Jednalo se o Lovecké slavnosti či Svatováclavskou vyjížďku. Velmi úspěšným programem, který si za dobu svého konání získal mnoho příznivců, je Letní dobrodružství v muzeu. Některé akce byly připraveny ve spolupráci s organizacemi působícími mimo muzeum, např. Noc kostelů, na které se spolupodílela zdejší farnost. Dále pracovníci zámku uspořádali i menší akce jako Jarní či Podzimní prázdniny na zámku, které byly pojety jako tvůrčí dílny pro

děti. Muzeum se snažilo ve srovnání s předchozími roky o přípravu tematických bloků s rezervacemi na daný čas. Při těchto akcích pak byla vysoká návštěvnost za přijatelné časové náročnosti pro organizující zaměstnance. Podobně chceme přistupovat k pořádání akcí pro veřejnost a školy i v roce 2023.

V rámci externích aktivit se dva pracovníci zámku Kinských podíleli na přípravě Kelečských slavností, kde provozovali dobrodružnou stezku pro děti.

V roce 2022 se Hvězdárna Vsetín v rámci partnerství se Střediskem volného času ALCEDO Vsetín zapojila na akci Den Země. Rovněž se zapojila do dalších programů a kampaní organizovaných na území Zlínského kraje: Den Země ve Starém Městě, Jonáškovo zábavné odpoledne ve Valašském Meziříčí, Dětský den s Annou, Den otevřených dveří na Veselém Gruntě, Klobúcké kulturní léto.

Tabulka sumarizace úspěšnosti vybraných hlavních muzejních akcí a programů. Celkem bylo realizováno 108 akcí, jichž se zúčastnilo 19 981 návštěvníků.

Oddělení	Počet akcí	Počet návštěvníků
Zámek Lešná	8	2 828
Zámek Vsetín	51	6 250
Zámek Kinských Val. Meziříčí a Trojice	29	6 535
Hvězdárna Vsetín	20	4 368
<b>Celkem</b>	<b>77</b>	<b>19 981</b>

Pořadí neúspěšnějších akcí dle poboček (výběr):

objekt	počet návštěvníků	název akce	tržby	termín
<b>Zámek Vsetín</b>				
	1765	Templářské slavnosti	102170	13.08.2022
	800	Den Země	0	04.05.2022
	731	Velikonoce na zámku 2022	36890	03.04.2022
	691	Vsetínská noc 2022	0	20.05.2022
	504	Zámecké adventní kouzlení	22170	11.12.2022
<b>Zámek Kinských</b>				
	1170	Den dětí	0	05.06.2022
	952	Den Země 2022	0	21.04.2022
	578	Jonáškovo zábavné odpoledne	333	22.05.2022
	554	Velikonoce v muzeu	20200	09.04.2022

objekt	počet návštěvníků	název akce	tržby	termín
	511	Meziříčská muzejní noc	0	27.05.2022
<b>Zámek a park v Lešné</b>				
	1472	Svatováclavská vyjížďka	56410	02.10.2022
	733	Lovecké slavnosti	32330	11.06.2022
	429	Uspávání broučků	14870	07.10.2022
	181	Vůně zámeckého adventu	7410	10.12.2022
	180	Podzimní prázdniny na zámku	6490	27.10.2022
<b>Kostel sv. Trojice</b>				
	497	Uspávání broučků	8530	21.10.2022
	198	Česká mše vánoční	24000	22.12.2022
	198	Česká mše vánoční	24000	22.12.2022
	30	Velký život malých živočichů	0	27.09.2022
<b>Hvězdárna Vsetín</b>				
	954	Templářské slavnosti	12390	13.08.2022
	761	Den Země	3000	23.04.2022
	419	Den Země	1000	22.04.2022
	347	Dětský den s ANNOU	1000	29.05.2022
	317	Vsetínská noc 2022	0	20.05.2022

## Představení vybraných akcí

### Templářské slavnosti 2022 (zámek Vsetín)

Dvanáctý ročník slavností se konal jak v Zámeckém parku a vnitřních prostorách zámku, tak i na Hvězdárně. Akce umožnila návštěvníkům doslova nahlédnout do středověku, a to prostřednictvím šermířských vystoupení, dobových řemesel či poslechem historické hudby. Program slavností proběhl bez komplikací, oproti minulým rokům vystoupili na slavnostech někteří noví účinkující, jako ukázky boje LARP či taneční vystoupení. Rozšířila se i nabídka aktivit v atriu zámku, což návštěvníci kvitovali s povděkem a odcházeli z akce spokojeni. Akce se zúčastnilo rekordních 2024 návštěvníků.



### **Velikonoce na zámku (zámek Vsetín)**

Obyčeje spojené s příchodem jara a Velikonocemi na Valašsku přiblížila návštěvníkům tradiční akce, která se koná pravidelně na Smrtnou neděli. Součástí programu bylo zdobení kraslic různými technikami (valašská batikovaná a vyškrabovaná vajíčka, reliéfně zdobené či madeirové kraslice aj.), pletení tatarů, ukázka tradičních řemesel, velikonoční výtvarná dílna a pečení tradičního velikonočního pečiva – jidášků. Nabídku zpestřoval jarmark, živá zvířátka v ohradě před muzeem, vystoupení Dětského souboru písní a tanců Malá Jasénka s vynášením Mařeny do Bečvy a také Divadélko Leonka s programem U modré tůňky. Malí i velcí si mohli zasoutěžit o kraslice s velikonoční pátračkou. Enormní návštěvnost (731 osob) koncentrovaná v zámeckých interiérech zcela vyčerpala kapacitu objektu.

### **Vsetínská noc 2022 (zámek Vsetín)**

Na již tradiční akci muzea se podílí vůbec největší počet spolupracujících organizací v rámci města, což s sebou přináší i poměrně náročnou koordinaci, kterou za všechny zúčastněné zajišťuje muzeum. Zámecký program byl v souvislosti s probíhající výstavou Byl jednou jeden kůň koncipován ve stylu westernu: pro děti byly připraveny aktivity jako fotoateliér na téma Limonádový Joe, překážková dráha a tematická tvůrčí dílna. Návštěvníci měli též možnost poslechu živé country hudby, zúčastnit se komentovaných prohlídek či se svézt na koňském povelu. Po předchozím ročníku, který kvůli protikovidovým opatřením proběhl netradičně na podzim, se akce vrátila opět do jarního termínu a navštívilo ji rekordních 691 lidí.





### **Zámecké adventní kouzlení (zámek Vsetín)**

Po dvouleté pauze způsobené pandemií se na zámku Vsetín opět konala tradiční předvánoční akce, kterou navštívilo 504 osob. Akcí provázal komorní sbor KOS Nový Jičín, na jarmarku byly k vidění ukázky tradičních rukodělných řemesel a nechyběly ani tvořivé dílničky pro děti. Program byl doplněn o projekci dokumentárního filmu z mikulášské obchůzky a prezentaci s představením stěžejních milníků adventního času.



### **Velikonoce v muzeu (zámek Kinských ve Valašském Meziříčí)**

Stovky malých i velkých návštěvníků z širokého okolí dorazily na tradiční Velikonoce v muzeu, které se uskutečnily v sobotu 9. dubna ve znovuotevřeném zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. Památka ve správě Muzea regionu Valašsko, která prošla v uplynulých třech letech rozsáhlou rekonstrukcí, ožila lidovými tradicemi, valašskými písničkami a zábavou pro všechny generace. Příchozí si mohli vyrobit vlastní tatar, velikonoční vajíčko nebo typickou dobrotu zvanou jidášky. Děti si užily ve zdejších hernách nebo při velikonoční pátračce po zámku, která je provedla zdejšími výstavami i multimediální stálou expozicí Člověk v krajině, krajina v lidech. Atmosféru akce skvěle doplnila i dvě pásma v podání místního dětského souboru Ovečky, doprovázeného cimbálovkou Bača.



### **Muzejní noc v zámku Kinských (zámek Kinských ve Valašském Meziříčí)**

Stovky malých i velkých návštěvníků přivítal zámek Kinských v rámci Meziříčské muzejní noci, která proběhla v pátek 27. května ve Valašském Meziříčí. V nově zrekonstruované památce pod správou Muzea regionu Valašsko si mohli projít zdejší výstavy Nenechme se otrávit a Jak se žilo na zámku. Otevřena byla také herna, zimní zahrada, hasičská expozice a zámecká kavárna. Zájemci si mohli prohlédnout i obrazy z muzejních sbírek, které byly předlohou Oživé obrazárny před budovou staré krásenské radnice.



### **Uspávání broučků (zámek Kinských ve Valašském Meziříčí)**

Muzeum regionu Valašsko uspořádalo 21. 10. 2022 v kostele Nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí již pátý ročník akce Uspávání broučků. Na program bylo kromě představení nové naučné stezky o životě hmyzu také tematické tvoření, pohádka v podání dramatického kroužku při ZŠ Salvátor, tradiční pochod s lampičkami okolo Bečvy a uspávání broučků do hromady listí v areálu kostela za zpěvu dětí z DS Rybičky. Akce se konala po pětileté pauze a ani malá dešťová přeháňka neodradila 497 návštěvníků.



### **Vánoce v muzeu (zámek Kinských ve Valašském Meziříčí)**

Muzeum regionu Valašsko uspořádalo v sobotu 17. prosince na zámku Kinských ve Valašském Meziříčí oblíbené Vánoce v muzeu. Dříve tradiční akce, která se poslední čtyři roky neuskutečnila z důvodu rozsáhlé rekonstrukce, nabídla ukázky lidových tradic a řemesel, výtvarné dílny, folklorní vystoupení a spoustu další zábavy pro celou rodinu.



### **Výstava krajových odrůd (zámek Kinských ve Valašském Meziříčí)**

Ve spolupráci v Českým zahrádkářským svazem se konal již druhý ročník oblíbené výstavy krajových odrůd, v roce 2022 poprvé nejen na zámku Vsetín, ale i na zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. Na dvě stovky vystavovaných tradičních i krajových odrůd podzimního ovoce zajistili jak členové ČZS, tak Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně. Obě výstavy již tradičně zakončila přednáška dr. Radoslava Vlka, odborníka na krajové odrůdy.



### **Sklářské kouzlení (zámek Kinských ve Valašském Meziříčí)**

První akcí otevírající nově zrekonstruovaný zámek Kinských ve Valašském Meziříčí veřejnosti byl den věnovaný oslavě sklářského řemesla. Muzeum ve spolupráci se Střední uměleckoprůmyslovou školou sklářskou představilo jak školní práce a výrobky, tak i řemeslo samotné: prostřednictvím mobilní sklářské pece, ukázky broušení na historickém stroji, prezentace tvorby vitráží a samozřejmě sklářských výrobků od regionálních tvůrců. Nejmenší návštěvníci měli možnost pátrat po skleněném pokladu odhalujícím jméno nejvýraznějšího designéra osvětlovacího skla.



### **Vítání ptačího zpěvu 2022 (Zámek Lešná u Valašského Meziříčí)**

V květnu proběhl u Choryňských rybníků další ročník mezinárodní akce Vítání ptačího zpěvu, celorepubliková akce organizovaná Českou společností ornitologickou. Komentovaná vycházka pro veřejnost s pozorováním ptáků a ukázkou odchyty do nárazových sítí. V rámci výkladu se 20 návštěvníků dozvědělo zajímavosti o biologii a ekologii ptáků, životních strategiích a významu pro člověka.

### **Lovecké slavnosti (Zámek Lešná u Valašského Meziříčí)**

Tradiční oblíbená akce pro širokou veřejnost byla zahájena komentovanou projíždkou herců představujících hraběnkou a hraběte Kinských a jejich doprovodnou družinu na koních.

Nechyběly oblíbené ukázky sokolnictví, kynologie a přehlídka loveckých trofejí. Pro děti byl připraven zábavný kvíz, stopování zvěře v zámeckém parku a také oblíbené lanové aktivity. Příjemnou atmosféru v průběhu akce zajistila cimbálová muzika a návštěvníci si pochutnali na zvěřinových specialitách. Na organizaci akce muzeum spolupracovalo tradičně s obcí Lešná a Mysliveckým spolkem Háj Lešná a celkem se jí letos zúčastnilo 739 návštěvníků.



### **Zámecká míle a Koloběžkou na zámek (Zámek Lešná u Valašského Meziříčí)**

Letošní prázdninová novinka, běh zámeckým parkem na 1600 m pro zájemce všech úrovní a věkových kategorií a neformální setkání přátel koloběhu. Součástí setkání byly i spanilé vyhlídkové jízdy po okolí a další doprovodné aktivity. Obě akce sportovního charakteru přilákaly celkem 98 návštěvníků.



### **Zámek za zvuku křišťálu** (Zámek Lešná u Valašského Meziříčí)

Akce komornějšího muziko-terapeutického charakteru (meditace za doprovodu hry na křišťálové mísy) v zámeckém parku vedená hudebnicí a terapeutkou paní Jiřinou Solvanou Vašinovou. Hraní na křišťálové mísy má meditativní a léčebné účinky. Akce přilákala návštěvníky všech věkových kategorií z různých konců regionu.

### **Netopýří noc 2022** (Zámek Lešná u Valašského Meziříčí)

Na zámku proběhla přednáška o našich druhích letounů jejich biologii a ekologii, nástrahách a možnosti pomoci. Po přednášce následovala vycházka s batdetektory do zámeckého parku, kde jsme si ukázali možnosti sledování letové aktivity a poznávání pomocí tlumočených hlasových signálů přes přístroje.

### **Svatováclavská vyjížďka** (Zámek Lešná u Valašského Meziříčí)

Zámecký park v Lešné opět po roce ožil zvukem motorů historických vozidel. Tentokrát sem zavítal klub Honest Veteran Car Club Rožnov pod Radhoštěm. Diváci měli možnost zhlédnout tuzemské i zahraniční skvosty vyráběné napříč 20. stoletím. K poslechu zahrál orchestr JazzZušák ze ZUŠ Alfréda Radoka, vystoupil taneční klub Swing Dance a diváci se mohli zapojit do swingové školy tance. Pro děti byl připraven závod šlapacích autíček. Akce zaznamenala rekordní účast 1 472 návštěvníků.



### **Festival ptactva** (Zámek Lešná u Valašského Meziříčí)

Vycházka za ptáky Choryňských rybníků. Festival ptactva je kampaní BirdLife International, která má za cíl upozornit na fenomén ptačí migrace a na nebezpečí, která ptáky na jejich cestách mohou potkat. Festival připadá na první říjnový víkend, kdy partneři BirdLife International organizují v jednotlivých evropských zemích vycházky do přírody spojené s pozorováním ptáků a dalším doprovodným programem. Za pozorováním ptáků se proto o tomto víkendu vydávají lidé nejen v České republice, ale i v dalších zemích po celé Evropě. Festival ptactva je totiž součástí úspěšné mezinárodní kampaně EuroBirdwatch. Zaznamenávají tedy všechny ptačí druhy a počty pozorovaných jedinců. Data o pozorovaných ptácích jsou odeslána na konci víkendu mezinárodnímu koordinátorovi, který následující den

předá zpracované výsledky z celé Evropy sdělovacím prostředkům. Výsledky Festivalu jsou vždy k dispozici na webu České společnosti ornitologické.

### **Uspávání broučků** (Zámek Lešná u Valašského Meziříčí)

Tradiční podzimní akce určená především rodinám s dětmi. Sešel se úctyhodný počet návštěvníků (429) všech generací, kteří se zúčastnili tematicky zaměřených tvořivých dílen a kteří shlédli pohádku Příběhy včelích medvídků v podání divadelního souboru CHAOS z Valašské Bystřice. Zábavné odpoledne bylo doplněno o poznávací motýlí stezku a večerní pozorování nočních motýlů. Celou akci završil impozantně dlouhý lampiónový průvod v potemnělém zámeckém parku, poté děti symbolicky uložily k spánku včelky a berušky.



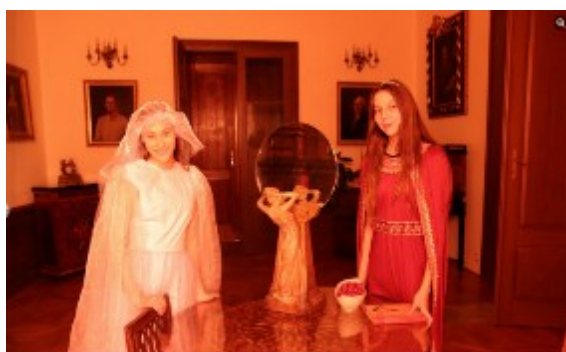
### **Vůně zámeckého adventu** (Zámek Lešná u Valašského Meziříčí)

Tradiční adventní tvůrčí dílny pro veřejnost naplněné tematickým předvánočním tvořením. První adventní dílna byla věnována výrobě adventních věnců ve spolupráci s květinářkou z Lešné paní Alenou Hegarovou a měla dobrý ohlas ze strany návštěvníků i hojnou návštěvnost. Druhá adventní dílna se konala ve spolupráci s rožnovskou firmou UNIPAR, která zapůjčila pojízdnou varnu s barevnými vosky a poskytla plovoucí svíčky za režijské ceny. Návštěvníci si mohli vyzkoušet potahování svíček barevnými vosky, což pro ně bylo velmi atraktivní. Dílnička byla doplněna možností vyrobit si také vlastní "zavinutou" svíčku z včelího vosku. Třetí adventní dílna byla tradičně věnovaná zdobení baněk z IRISY a těší se ze stran veřejnosti velkému zájmu. Na poslední adventní víkend bylo připraveno tvoření dekorací na štědrovečerní tabuli – svícen z přírodnin ve tvaru hvězdy, dále pak tvorba vizovického dekorativního pečiva. Nechyběly ani informace o historii a tradici tohoto pečiva. Návštěvníci si měli možnost svépomocí vyrobit různé ozdobné tvary a figurky. V návaznosti na lidové tradice si návštěvníci mohli vyrobit lodičku ze skořápek ořechů se svíčkou z včelího vosku. Návštěvníků bylo celkem 300.



### **Podzimní prázdniny (Zámek Lešná u Valašského Meziříčí)**

Již tradiční akce na zámku Lešná je věnována tématice Dušiček a svátku Všech svatých, nechyběla však ani tradiční valašská strašidla. V zámeckých pokojích byly připraveny netradiční hrané scény přibližující návštěvníkům valašská strašidla, nechyběla zábavná hra pro děti, tvoření v podobě skleněných vitráží, ani malá výstava fotografií rodiny Kinských. Přišlo 390 spokojených návštěvníků.



### **Slavnosti slunovratu 2022 (Hvězdárna Vsetín)**

Již tradiční červnová akce pro širokou veřejnost, které se zúčastnilo 131 návštěvníků. Ti se dozvěděli něco o starodávných zvycích i nebeské mechanice. U svatojánské vatry se společně zazpívalo a po setmění začalo promítání v letním kině a dalekohledy se pozorovala noční obloha.

### **Noc padajících hvězd 2022 (Hvězdárna Vsetín)**

Sledování meteorů z neznámějšího meteorického roje Perseid se v areálu Hvězdárny Vsetín uskutečnilo v noci z 12. na 13. srpna 2022. Zúčastnilo se ho celkem 178 návštěvníků, kteří kromě meteorů pozorovali dalekohledy také planety Jupiter a Saturn.



### **Letní dobrodružství v muzeu (všechny provozy)**

Prázdninovou hru o poklad muzeum v letošním roce realizovalo na všech svých objektech: na vsetínském zámku, na hvězdárně i na zámku Lešná u Valašského Meziříčí. V Lešné děti motivované pracovním listem objevovaly, dokreslovaly a určovaly historické předměty a zajímavosti, k jejichž odhalení je prohlídka zámku a parku přivedla. Odměnou jim byl poklad ukrytý v truhlici v dutém stromě v parku.

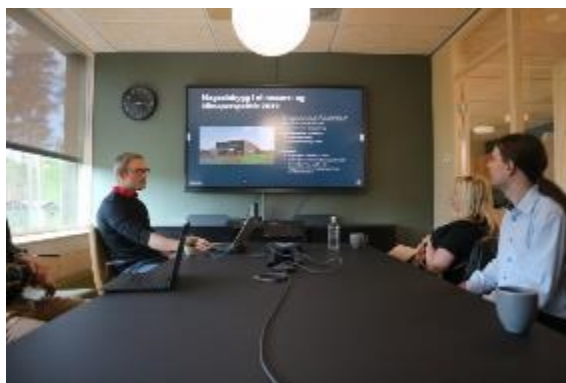


### **4.7. Zájmové aktivity (kluby, spolky, apod.)**

Pracovníci MRV jsou členy těchto spolků a sdružení: Česká společnost ornitologická, Česká botanická společnost, Česká zoologická společnost, Česká společnost pro ekologii, Společnost spolupracovníků Kroužkovací stanice Národního muzea v Praze, Evropská asociace archeologů, Archeologický klub studentů Slezské univerzity, Česká archeologická společnost, Česká sklářská společnost a Česká astronomická společnost.

### **4.8. Spolupráce se zahraničím**

V červnu roku 2022 vycestoval archeolog muzea a historička muzea za poznáním do Norska. Skupina kurátorů a dalších odborníků z Muzea jihovýchodní Moravy Zlín a Muzea regionu Valašsko strávila v první polovině června společně se Zuzanou Fišerovou, radní Zlínského kraje pro kulturu a školství, několik dní v norském regionu Innlandet. Spolupráce s tímto krajem (dříve Hedmark) začala již před 16 lety a postupně se profilovala zejména do oblasti kultury a spolupráce mezi muzei. Po dlouhé pauze způsobené covidovou pandemií měli odborníci z muzeí opět možnost vycestovat do partnerského regionu, aby se inspirovali jinými přístupy v oblasti muzejnictví, péče o sbírkové předměty, přístupu k muzejnímu výstavnictví, vedení vzdělávacích programů či archeologie.



Ve spolupráci se Slovenským národným múzeem prostredníctvom zápůjčky sbírkových předmětů vztahujících se k životu Alžběty Wilczkové, manželky hraběte Rudolfa Kinského, byla realizována výstava Jak se žilo na zámku v zámku Kinských.



Ve spolupráci se slovenskou institucí ArcheoSever byla připravena odborná studie do Vlastivedného zborníku Považia, který vydává Považské Múzeum v Žiline.

V září roku 2022 dokončilo Muzeum regionu Valašsko, p. o. ve spolupráci s Domem kultury v Čadci projekt Interaktivní naučná stezka aneb Velký život malých živočichů. Jeho cílem bylo zatraktivnit pro návštěvníky areál kostela Nejsvětější Trojice a jeho okolí prostřednictvím instalace interaktivní naučné stezky. Součástí stezky s umělecky koncipovanými zastaveními věnovanými životu hmyzu jsou také odpočinkové prvky, broukoviště či naučné prvky věnované stávajícím exponátům v areálu kostela, repliky historických včelích úlů a v neposlední řadě výsadba nektarodárných rostlin.



Stezka propojuje revitalizovaný areál kostela s jeho nejbližším okolím a kromě poučení (jednotlivá zastavení NS), nabízí také zábavu (herní prvky na hřišti na Vodní ulici a broukoviště), společenský (odpočinkové zóny s posezením), duchovní (areál bývalého poutního kostela) a kulturně-estetický (umělecké ztvárnění jednotlivých zastavení NS, květinová výsadba) zážitků. Muzeum coby správce areálu zapojí využití NS do svých vzdělávacích aktivit a areál také bude možné nově využívat celoročně. V rámci realizace projektu byla vydána také informativní brožura věnovaná Historii včelaření na Valašsku a v Kysucích.

Gymnázium v Púchově bylo přeshraniční partner ve společném projektu „Po drahách hvězd“ – viz část *Rozvojové aktivity*.

#### **4.9. Spolupráce s jinými kraji**

Pracovníci muzea spolupracovali v uplynulém roce s řadou institucí, nejčastěji pak jinými muzei a galeriemi. Mezi nejčastější partnery patřila tato zařízení: Vlastivědné muzeum v Olomouci, Národní muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, Muzeum Komenského v Přerově, Muzeum Novojičínska, Národní památkový ústav, Galerie výtvarného umění Ostrava, Správa CHKO Beskydy, Správa CHKO Poodří, Muzeum umění v Olomouci, Slezské zemské muzeum v Opavě, Moravské zemské muzeum v Brně, Muzeum Těšínska, Pedagogická fakulta MU Brno, Masarykova Univerzita v Brně, Archeologický Ústav Akademie věd v Brně, Etnologický ústav Akademie věd v Brně, Moravské Zemské Muzeum v Brně, Etnologický ústav Akademie věd v Praze, Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně.

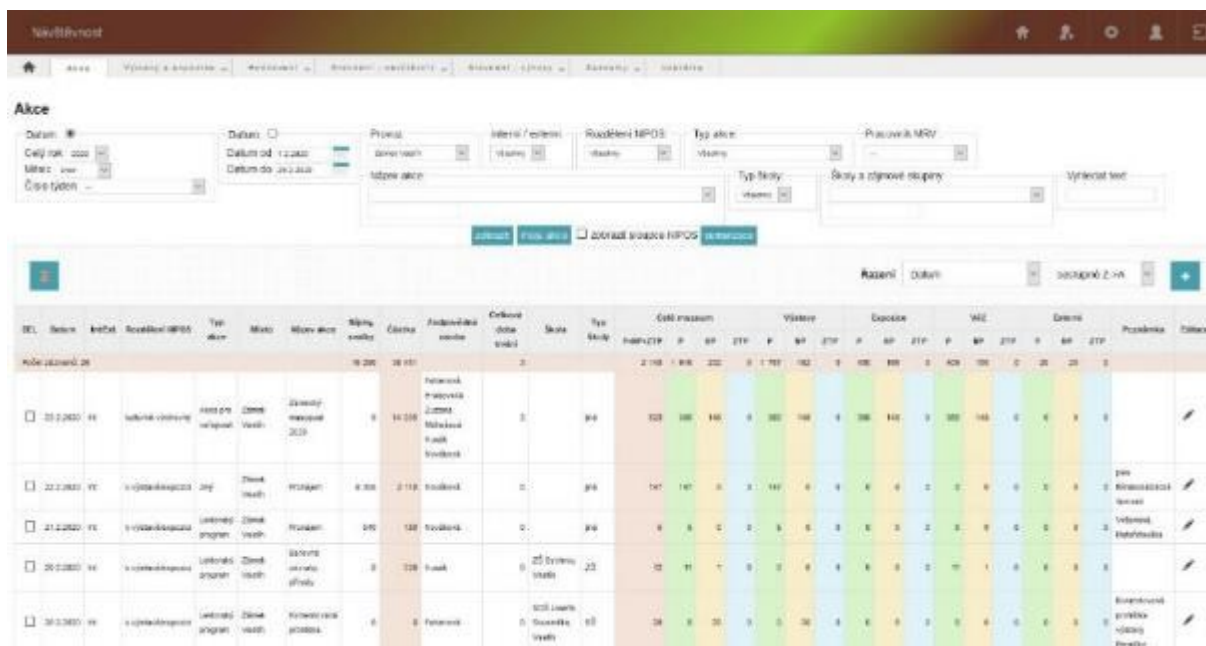
#### **4.10. Spolupráce mezi sebou navzájem (s PO Zlínského kraje)**

Úzká spolupráce s MJVM ve Zlíně byla rozvíjena při vydávání společného odborného přírodovědného časopisu – dvanáctý ročník sborníku *Acta Carpathica Occidentalis*. Ve spolupráci s touž institucí je vydáváno recenzované periodikum *Acta musealia*, přičemž v roce 2022 bylo vydáno sedmé číslo. Ve spolupráci s Muzeem jihovýchodní Moravy ve Zlíně pod patronací Zlínského kraje byla vydána recenzovaná publikace *Chránění a ohrožení bezobratlí Zlínského kraje*. Archeolog Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně se podílel na archeologickém výzkumu *Náměstí ve Valašském Meziříčí*.

#### **4.11. Návštěvnost muzea**

Celkem dosáhla návštěvnost muzea počítáno autentickým návštěvníkem počtu **77 548 autentických návštěvníků**. Tito se zúčastnili celkem 108 kulturně-výchovných akcí (vernisaže, exkurze, přednášky a další), kterých se společně s běžnou návštěvností expozic a výstav (odpovídá evidenci NIPOS) zúčastnilo **119 691 návštěvníků**.

Návštěvnost muzea je on-line sledována a vyplňována pomocí webového nástroje vyvinutého pracovníky muzea. V rámci tohoto nástroje je vyhodnocována jak úspěšnost jednotlivých akcí, výstav, prohlídkových okruhů z hlediska celkové návštěvnosti, tak i plnění cílů – procento platících návštěvníků, složení návštěvníků podle základních typů (viz kapitola hodnocení výstav), výběr tržeb, vývoj a kumulativní plnění plánu za jednotlivé pobočky a další. Webový nástroj též umožňuje porovnávat jednotlivé návštěvnické aktivity mezi sebou a poskytuje i srozumitelné výsledky, které jsou pak zasílány v rámci pravidelného hlášení na Zlínský kraj.



Přes ekonomické a jiné společenské problémy a zpožděné otevření zámku Kinských ve Valašském Meziříčí dosáhlo MRV vysoké návštěvnosti a výrazného překročení plánu.

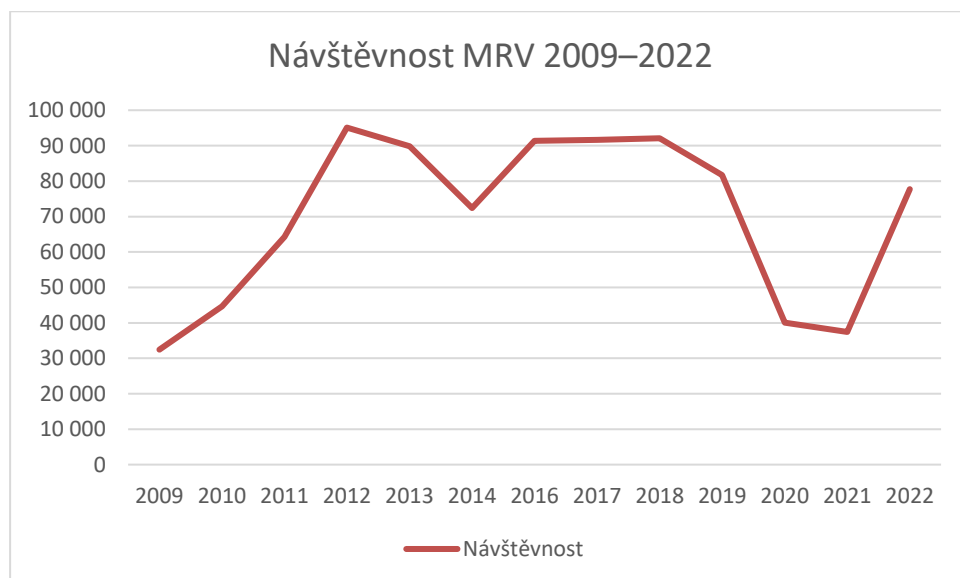
Srovnání mezi léty 2009–2015 přináší následující tabulka.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zámek Vsetín	17 307	21 574	28 056	33 649	33 623	11 493	12 160
Hvězdárna Vsetín	5 179	5 928	8 199	10 014	10 381	10 874	11 254
Zámek Kinských ve VM	9 058	16 072	22 093	24 579	20 241	24 230	24 603
Kostel Sv. Trojice	900	1 096	2 465	1 924	2 958	2 183	3 248
Lešná	0	0	3 483	24 934	22 639	23 601	25 696
<b>Celkem</b>	<b>32 444</b>	<b>44 670</b>	<b>64 296</b>	<b>95 100</b>	<b>89 842</b>	<b>72 381</b>	<b>76 961</b>

Srovnání mezi léty 2016–2022 přináší následující tabulka.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zámek Vsetín	33 810	38 495	34 737	45 215	23 720	17 174	<b>30 989</b>
Hvězdárna Vsetín	9 406	7 654	11 162	15 903	6 964	6 855	<b>10 710</b>
Zámek Kinských ve VM	24 511	23 520	26 761	1 464	0	32	<b>19 235</b>
Kostel Sv. Trojice	2 610	1 139	0	414	670	1 080	<b>992</b>
Lešná	21 394	20 813	19 405	18 665	8 667	12 283	<b>15 622</b>
<b>Celkem</b>	<b>91 371</b>	<b>91 621</b>	<b>92 065</b>	<b>81 661</b>	<b>40 021</b>	<b>37 424</b>	<b>77 548</b>

Následující graf vykresluje návštěvnost celého muzea mezi léty 2009 a 2022, patrný je drastický pokles návštěvnosti kvůli pandemii Covid-19. Poklesy v roce 2013–2014 a 2019–2021 byly dány uzavřením zámku Vsetín a poté zámku Kinských kvůli rekonstrukci.



Srovnání průběhu návštěvnosti celého muzea „normálního“ roku 2019 a pandemií omezených následujících let. V roce 2022 dosáhlo Muzeum v zásadě shodných výsledků jako v předpandemických letech.

### Celé Muzeum

2019 – 81 661 návštěvníků, tržby 1 662 788 Kč

2020 – 40 021 návštěvníků, tržby 892 332 Kč

2021 – 37 424 návštěvníků, tržby 1 087 312 Kč

**2022 – 77 458 návštěvníků, tržby 2 927 675 Kč**

Celková návštěvnost Muzea regionu Valašsko šla za uplynulou dekádu výrazně vzhůru, a to i přes logické zakolísání v době pandemické. V roce 2022 se na návštěvnosti negativně projevil o několik měsíců opožděné otevření zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. Přesto si cestu do našich provozů našlo velmi vysokých 77 548 návštěvníků, kteří za naše služby utratili rekordních takřka 3 miliony Kč na tržbách. Přes pokles návštěvnosti lektorských programů se nám zvýšenou aktivitou na poli pořádání akcí podařilo návštěvnost opět stabilizovat a do budoucna předpokládáme její růst k předcovidovým hodnotám (pokud se nestanou otřesy ve společnosti, které by omezily její potřebu vyhledávat kulturní akce a výstavy a expozice).

### **Zámek Vsetín**

2019 – 45 215 návštěvníků, tržby 887 477 Kč – historický rekord

2020 – 23 720 návštěvníků, tržby 565 041 Kč

2021 – 17 174 návštěvníků, tržby 515 736 Kč

**2022 – 30 989 návštěvníků, tržby 1 038 791 Kč**

Hlavním tahounem návštěvnosti Muzea regionu Valašsko je tradičně zámek Vsetín. Po historickém rekordu 45 tisíc návštěvníků v roce 2019 poklesla návštěvnost na méně než polovinu. V roce 2022 došlo k nárůstu na takřka 31 000 návštěvníků, byl zde však patrný pokles návštěvnosti na podzim, kdy na společnost tvrdě dopadly následky energetické krize a války na Ukrajině.

### **Zámek Lešná u Valašského Meziříčí**

2019 – 18 665 návštěvníků, tržby 540 110 Kč

2020 – 8 667 návštěvníků, tržby 252 388 Kč

2021 – 12 283 návštěvníků, tržby 454 202 Kč

**2022 – 15 664 návštěvníků, tržby 759 114 Kč**

Na zámku Lešná u Valašského Meziříčí začíná hlavní sezona tradičně o Velikonocích. Návštěvnické rekordy zaznamenala řada akcí. O prázdninách, stejně jako v případě předchozích let, přišly návštěvnické žně a počty lidí i tržby v obou měsících výrazně převýšily plán. Velmi úspěšná byla nejen pátrací hra Letní dobrodružství v muzeu, ale i akce pro veřejnost. Taktéž vysokou návštěvnost přinesl vánoční čas a doprovodné akce k vánočně vyzdobenému zámku. Přes kompletní obměnu personálu a jejich velmi náročnému rychlému

zapracování a pomoci pracovníků zbývajících objektů MRV došlo na zámku Lešná ke zvýšení celkové návštěvnosti.

### Hvězdárna Vsetín

2019 – 15 903 návštěvníků, tržby 197 137 Kč

2020 – 6 964 návštěvníků, tržby 74 903 Kč

2021 – 6 855 návštěvníků, tržby 109 570 Kč

**2022 – 10 710 návštěvníků, tržby 233 611 Kč – historický rekord**

Od ledna 2022 byla Hvězdárna Vsetín velmi úspěšná na poli edukačních aktivit, a to zejména u lektorských a programů a mobilního planetária. Počet a složení návštěvníků jsou ale téměř shodné s počtem a složením návštěvníků v roce 2020. Úbytek poptávky zaznamenala hvězdárna při odhlašování předjednaných projekcí mobilního planetária a při návštěvnosti běžné nabídky – večerního pozorování.

### Zámek Kinských ve Valašském Meziříčí

**2022 – 19 325 návštěvníků, tržby 833 769 Kč – historický rekord**

Muzejní objekt v meziříčské části Krásno byl po celý rok 2021 uzavřen z důvodu rozsáhlé rekonstrukce. Akce za zhruba 117 milionů korun přinesla zlepšení technického stavu budovy, moderní depozit pro úschovu sbírkových předmětů a hlavně novou, moderně pojatou expozici Člověk v krajině, krajina v člověku. Po otevření dne 10. 3. 2022 došlo k rychlému nárůstu návštěvnosti jak běžných návštěvníků, tak i návštěvníků edukačních aktivit. Na podzim negativně dolehly efekty energetické krize a války na Ukrajině.

### Kostel sv. Trojice ve Valašském Meziříčí

Kostel sv. Trojice je po většinu roku otevřen pouze pro kulturní akce a svatby na objednání. Jednou z mála loni plánovaných akcí pro širokou veřejnost bylo Uspávání broučků (497 návštěvníků) a konání oblíbené předvánoční akce Rybova Česká mše vánoční (396 návštěvníků – dva vyprodané koncerty). Kromě toho zde proběhla jedna svatba a jeden workshop při otevření stezky s názvem Velký život malých živočichů.

Celkový přehled návštěvnosti přináší následující tabulka.

<i><b>Autentický návštěvník</b></i>	<b>Zámek Vsetín</b>	<b>Hvězdárna Vsetín</b>	<b>Zámek VM</b>	<b>Sv. Trojice</b>	<b>Lešná</b>	<b>Celkem</b>
<b>Počet platících návštěvníků</b>	25 014	8 977	13 200	457	13 152	60 800
<b>Počet neplatících</b>	5 917	1 720	5948	535	2359	16 479

návštěvníků						
<b>Počet návštěvníků s průkazkou ZTP</b>	58	13	87	0	111	269
<b>Celkem</b>	<b>30 989</b>	<b>10 710</b>	<b>19 235</b>	<b>992</b>	<b>15 622</b>	<b>77 548</b>

<b>Počet navštívených výstav a expozic (evidenci NIPOS)</b>	<b>Zámek Vsetín</b>	<b>Hvězdárna Vsetín</b>	<b>Zámek VM</b>	<b>Sv. Trojice</b>	<b>Lešná</b>	<b>Celkem</b>
<b>Počet platících návštěvníků</b>	40 331	8 977	22 893	457	20 230	92 888
<b>Počet neplatících návštěvníků</b>	11 752	1 720	8 899	535	3 446	26 352
<b>Počet návštěvníků s průkazkou ZTP</b>	118	13	146	0	174	451
<b>Celkem</b>	<b>52 201</b>	<b>10 710</b>	<b>31 938</b>	<b>992</b>	<b>23 850</b>	<b>119 691</b>

## 5) Ediční a publikační činnost

### 5.1. Vlastní ediční činnost – vydané publikace, periodika

Muzeum k vybraným výstavám či kulturním akcím vydává buď průvodce výstavou či katalogy menšího rozsahu nebo informační letáky (skládačky), které slouží jako doplněk k muzejním aktivitám. Muzeum přiděluje mezinárodní číslo ISBN publikacím, které splňují normy dle tiskového zákona a poté je i realizuje a nabízí veřejnosti.

V roce 2022 vydalo Muzeum celkem 1 neperiodickou publikaci (s přiděleným ISBN) a vydávalo tři časopisy, tj. *Valašsko – vlastivědná revue* 2x ročně) a ve spolupráci s Muzeem jihovýchodní Moravy ve Zlíně odborné časopisy *Acta Carpathica Occidentalis* a *Acta musealia*, každý 1x ročně. V roce 2022 tak vyšlo dvanácté číslo sborníku *Acta Carpathica Occidentalis* a sedmé číslo odborného společenskovedního časopisu *Acta Musealia*.





Časopis **Valašsko – vlastivědná revue** vydává Muzeum nepřetržitě již od roku 1998, a to 2x ročně. V roce 2022 tak byla realizována čísla 48 a 49, každé v nákladu 650 ks výtisků. Obsah periodika tvoří jak články externích přispěvatelů, tak i příspěvky pracovníků MRV (ti zde v roce 2022 publikovali celkem 38 vlastních článků). Kvůli navýšení ceny papíru bylo muzeum opět nuceno zvýšit prodejní cenu periodika, a sice ze 79 Kč na 100 Kč. Zatím tento krok neměl zásadní vliv na prodejnost časopisu.

Pro milovníky Valašska a zejména pro badatele bylo periodikum zpřístupněno od č. 1 po č. 40 na muzejním webu, a to ve formátu pdf.



Muzeum spolupracovalo na vydání první a v mnohém i objevené monografie valašského rodáka, malíře a grafika Jožky Barucha, do které zpracovaly dvě kapitoly muzejní historičky umění. Reprezentativní vázaná publikace s bohatou obrazovou přílohou má 127 stran, anglické resumé, a vyšla v nákladu 500 výtisků. V závěru roku pak byla slavnostně pokřtěna během zahájení výstavy J. Barucha v MaGC ve Valašském Meziříčí.



V rámci projektu **Velký život malých živočichů** byla vydána brožura Z historie včelaření na Valašsku a Horních Kysucích, která se primárně užívá při edukačních aktivitách na nové naučné stezce v areálu kostela Nejsvětější Trojice.

## 5.2. Odborné texty do publikací a periodik vydaných jinými subjekty

Pracovníci muzea v roce 2022 uveřejnili 5 příspěvků v češtině v odborných periodících a monografiích a s právem zápisu do RIV:

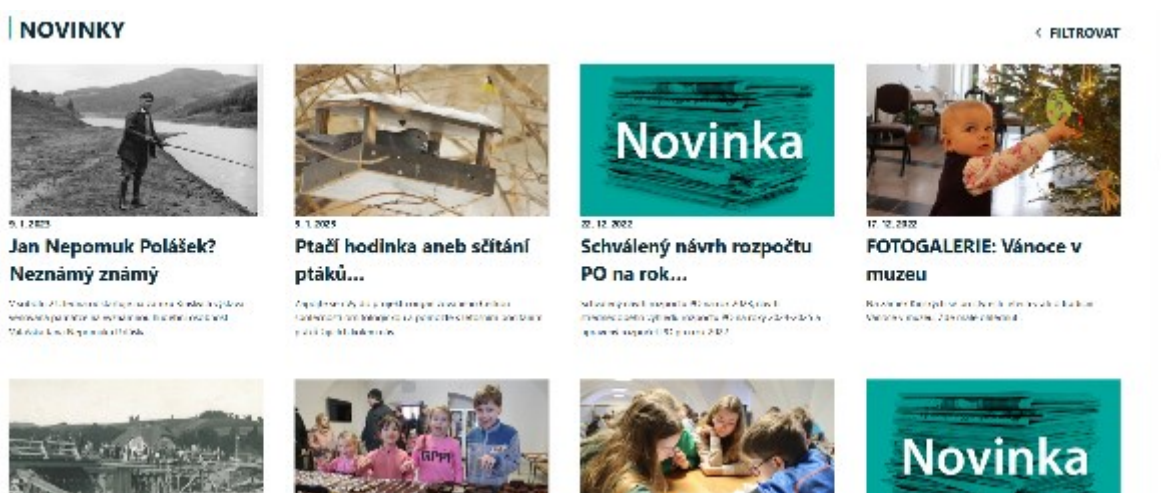
- ŠPANIHEL, Samuel – FOHLEROVÁ, Milada. Production and Export of 'Rajnochovice Ceramics' in the 19th Century. In: *Europa postmedievalis* 3/2022, xx-xx, v tisku.
- MÉHEŠOVÁ, Olga. Návrhy gobelínů a koberců Jožky Barucha. In: DVOŘÁKOVÁ, Drahomíra et al. *Jožka Baruch (1892–1966)*. Praha: Johana Růžičková, 2022, s. 34–45.
- Konvickova H., Spitzer L., Faltynek Fric Z., Kepka P., Lestina D., Novotny D., Zapletal M., Zimmermann K., Papp Maresova J., Benes J. & Konvicka M. (2022): Perishing rich, expanding poor: Demography and population genetic patterns in two congeneric butterflies. *Molecular Ecology*. DOI: 10.1111/mec.16784
- Spitzer L & Beneš J. (2022): Šíření perleťovce ostružinového (*Brenthis daphne*) (Lepidoptera: Nymphalidae) na Moravě a ve Slezsku. *Acta Carpathica Occidentalis*, 13: 68–76.
- Kašák J. & Spitzer L. (2022): První nález svižníka německého (*Cylindera germanica*) na hřebenu Hrubého Jeseníku. *Acta Musei Beskidensis*, 12: 32–36.

Ve sbornících (včetně zahraničních) z navštívených konferencí byl publikován 1 příspěvek:

- SPITZER OSTŘANSKÁ, Ivana. Sušení ovoce v tradičních valašských sušárnách – nové podoby staré tradice. In: Mezi etnografií, folkloristikou a muzejnictvím. Zlín: Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Klub H+Z, 2022, s. 120–138.

Archeolog muzea publikoval 3 zprávy o archeologických výzkumech a nálezích v Přehledech výzkumů. Také publikoval recenzi odborné knihy Martin Furman: Nové Objavy v Žilinském kraji I. v Zborníku Slovenského národného múzea – Archeológia. Entomolog zpracoval recenzi diplomové práce: Bc. Jaroslava Vavřínková – Faunistický průzkum nočních motýlů (Lepidoptera) přírodní rezervace Přimda v západních Čechách (Západočeská univerzita v Plzni). Popularizační články odborných pracovníků byly publikovány v prestižním českém časopise Sklář a keramik. Na webu Muzea bylo on-line včetně fotodokumentace zveřejněno 10 zpráv vycházejících z odborné činnosti pracovníků Muzea a nově byly zprávy ze sbírkotvorné, výstavní i výzkumné činnosti takřka každý týden publikovány zejména na E-badatelně ZK. Dosavadní letitá spolupráce s Valašským deníkem sice poněkud vázla, nicméně bylo během roku 2022 zveřejněno na webu deníku (ojediněle i v tisku) 44 článků, a to v rubrice Čtenář reportér.

Na webu Muzea bylo on-line včetně fotodokumentace publikovány 4 zprávy vycházejících z odborné činnosti pracovníků Muzea. Vydáno bylo 12 tiskových zpráv vycházejících z odborné činnosti muzea. V rámci spolupráce s Valašským deníkem vyšlo během roku 2021 celkem 82 článků, a to převážně v rubrice Čtenář reportér (Muzejní kukátko (52), Příroda Valašska (5), Historie Valašska (13) a Hvězdárna Vsetín (15). Z vědecko-výzkumné činnosti valašskomeziříčského pracoviště se jednalo většinou o zprávy, které seznamovaly s novými objevy učiněnými v rámci záchranných archeologických výzkumů, výzkumu sušáren ovoce a také přípravou nové naučné stezky v areálu kostela Nejsvětější Trojice.



Obr.: Ukázka prezentace muzejních aktivit v sekci Novinky na webu Muzea regionu Valašsko.

V roce 2022 ve Vsetínských novinách byly publikovány tři články pracovníků Hvězdárny Vsetín, které rekapituluji informace o místním počasí za předchozí období. V roce 2022 pracovníci hvězdárny také publikovali krátké články z astronomie, meteorologie a kosmonautiky ve Valašském deníku.

### **5.3. Medializace instituce – propagace výstav a doplňkových akcí v denním tisku, rozhlase, TV, na plakátovacích plochách apod.**

Rok 2022 se nesl v duchu postupného návratu k běžnému provozu muzea bez rušení programů a nastavení různých epidemiologických opatření. Od března byl navíc po tříleté rekonstrukci znovuotevřen zámek Kinských ve Valašském Meziříčí. Větší počet objektů i jejich programové náplně samozřejmě znamenal i daleko větší nároky na propagaci. Ta se jako každý rok řídila stanovenou koncepcí a schváleným plánem, bohužel i tentokrát její rozsah musela provázet úsporná opatření. Ke krácení docházelo ve všech placených segmentech, od výlepu plakátů, přes reportáže v TV až po spoty v rádiích. Tento výpadek jsme se snažili nahradit zvýšenou bezplatnou propagací na sociálních sítích (zejména Facebook) a také větším počtem tiskových zpráv o dění v muzeu. I letos se určitě můžeme pochlubit tím, že se to znatelně projevilo na zájmu nejen regionálních, ale i celostátních médií. Muzeum Valašsko se objevilo i v celostátním vysílání ČT, daleko více o nás bylo slyšet v regionálním i celoplošném vysílání rádií (reportáže, rozhovory, programové pozvánky) a často nás oslovovala i tištěná média (výstavy, tradice, projekty, zajímavosti...). Veřejnost se tedy o nás měla kde dozvědět a určitě i to přispělo k tomu, že jsme i přes náročný rok obrovského nárůstu cen a s tím spojeným zatížením peněženek občanů, překonali plán návštěvnosti.

#### **Výlepy plakátů**

Muzeum vytváří ke každé vlastní akci a výstavě plakáty. Dle důležitosti se liší jejich formát (A3, A2, A1), počet vytištěných kusů i rozsah jejich následné prezentace. Prioritní akce, velké výstavy a měsíční programové nabídky jsou propagovány na plakátovacích plochách ve městech Vsetín (zámek a Hvězdárna Vsetín) a ve Valašské Meziříčí (zámek Kinských ve Valašském Meziříčí, zámek Lešná u Valašského Meziříčí). V obou městech využíváme i radnicemi poskytnuté velkoformátové vitríny a plakáty (ve formátu A3) rozvážíme i po okolních obcích, kde máme dohodnuty různé plochy místních obecních úřadů či plochy v prodejnách, apod. Spolupracujeme i s informačními centry v regionu, kam kromě plakátů rozvážíme i letáky. Na třech turisticky frekventovaných místech na cyklostezce Bečva (Mikulůvka, Hovězí, Nový Hrozenkov) jsme instalovali stojany s klip rámy, do nichž umísťujeme propagační plakáty objektů a jejich měsíční program. Na druhou stranu je ale třeba poznamenat, že počty plakátů, zejména tedy jejich placených výlepů, postupně

omezujeme a snažíme se více orientovat na aktuálnější formy propagace zejména tedy v oblasti internetu.

### **Tisk**

Velmi důležitá z hlediska propagace je i úzká a cílená spolupráce s tištěnými médii. Pokud se týká placené formy, tu momentálně využíváme jen v okresním týdeníku Jalovec, kde máme díky dlouhodobé spolupráci nastavena pro nás naprosto nadstandardní pravidla, co se týče prostoru i ceny. Velmi kvalitní spolupráci jsme nastavili i s dalším známým okresním periodikem – Valašským deníkem. V něm máme dokonce vlastní pravidelnou rubriku a jsou nám zveřejňovány veškeré příspěvky, které si dodáme. Za to umísťujeme logo Valašského deníku na plakátech všech akcí a výstav. Podobně nastaveno to máme i s čtrnáctideníkem Vsetínské noviny, vydávaným městem Vsetín. Ve Valašském Meziříčí dodáváme články do zdejšího městského zpravodaje. Další média oslovujeme prostřednictvím hromadné rozesílky. V loňském roce jsme rozeslali celkem 98 tiskových zpráv (loni 95, předloni 75), které se následně objevily nejen v regionálním, ale i celostátním tisku – zhruba 360 článků v monitorovaných médiích (loni), ve skutečnosti ale minimálně dvojnásobek.

### **Rádia**

Do rozesílky jsou zahrnuty i redakce rádií. Nejužší spolupráce momentálně funguje s Českým rozhlasem Zlín a Rádiem Proglas (loni 6 obsáhlých rozhovorů + cca 20 krátké pozvánky a zprávy z dění v muzeu). Obě tyto stanice propagujeme na programových plakátech. Na rozesílané tiskové zprávy ale občas reagují i další rádia, jako Radiožurnál, Blaník či ČR Brno (celkem evidujeme 15 obsáhlejších reportáží či rozhovorů z muzea + desítky krátkých pozvánek a zpráv). V minulosti jsme využívali placené inzerce v rádiu Blaník pro velikonoční a adventní programy či největší akce muzea. Od roku 2020 se žádná kampaň z důvodů šetření neuskutečnila.

### **Televize**

V této oblasti spolupracujeme nejčastěji s redakcemi Regionální TV, a to jak formou placených, tak i neplacených reportáží. V loňském roce Regionální TV o činnosti muzea natočila a odvysílala 30 příspěvků (loni 25) – 8 zámek Vsetín, 9 zámek Valašské Meziříčí, 3 zámek Lešná. Z toho 7 příspěvků bylo placených a 23 neplacených. V loňském roce jsme se také objevili čtyřikrát v České televizi (loni 5x, předloni 1x), jedenkrát na TV Prima.

### **Webové stránky**

Muzeum regionu Valašsko propaguje své akce, výstavy, expozice i objekty na stránkách [www.muzeumvalassko.cz](http://www.muzeumvalassko.cz). Jinak ale máme i celou řadu spolupracujících webů. V oblasti turistického ruchu jsou to například stránky krajské centrály turistického ruchu vychodni-morava.cz, [visit-valassko.cz](http://visit-valassko.cz) (Destinační společnost Valašsko), [ic-vsetin.cz](http://ic-vsetin.cz) či [kudyznudy.cz](http://kudyznudy.cz).

V loňském roce jsme byli prezentováni i na stránkách Návštěvnického centra Nový Jičín, IC Valašské Meziříčí, IC Nový Jičín, IC Hranice n. M., IC Nový Hrozenkov, IC Karolinka, IC Horní Lideč, IC Zvonice či lázní v Teplicích nad Bečvou. Na svých webech nás propagují i samosprávy měst a obcí, velmi dobrá je v tomto směru spolupráce zejména s městy Vsetín a Valašské Meziříčí. V loňském roce jsme rovněž rozjeli spolupráci s agenturou Paseo, která nás propaguje na svých turistických webech Vyletnik.cz, Rodinnevylety.cz a Kdykde.cz (včetně sociálních sítí). Jelikož jde o bartrovou spolupráci, nic za ni neplatíme, pouze zpětně propagujeme Paseo v našich objektech a na webových stránkách. Ušetřili jsme tak přes 50 tisíc korun za rok! O určitou formu propagace jde i v případě naší prezentace na portálu e-Badatelna Zlínského kraje, kde zveřejňujeme pravidelně každý týden články našich odborných pracovníků týkající se výstupu jejich badatelských činností a práce se sbírkami.

### **Spolupráce se samosprávami**

Města a obce nás nepropagují jen na svých internetových stránkách, ale i prostřednictvím dalších informačních kanálů, jako TV info kanály, obecní vývěsky či hlášení v obecním rozhlasu. Spolupráce je v drtivé většině neplacená. Pouze za celostránku ve zpravodaji obce Janová platíme čtvrtletně 550 Kč a obci Starý Jičín (zahrnuje i devět oddělených místních částí) 100 Kč za jednu sadu hlášení v obecním rozhlasu. Vsetín, Val. Meziříčí, N. Jičín, Lešná, Hodslavice a Hostašovice nám dávají prostor ve svých zpravodajích či časopisech zadarmo.

### **Spolupráce s hotely**

Poslední tři roky se prezentujeme i v hotelech, které se nachází v turisticky velmi silné oblasti Horního Vsacka. Konkrétně jde o objekty resortu Valachy (Lanterna, Horal) a podnikatele Ivo Valenty (hotel + apartmány Tatra), kam dodáváme propagační letáky s akcemi, výstavami a objekty muzea. Z přílivu turistů dokážeme čerpat zejména v letních měsících, kdy se jejich poměr vyrovná s poměrem návštěvníků z blízkého okolí. V době před nástupem COVID-19 jsme spolupracovali s resortem Valachy na Karlovském gastrofestivalu, který pravidelně navštěvují tisíce lidí (poslední dva roky se neuskutečnil), a vzhledem k oboustranné spokojenosti by měla spolupráce po jeho znovuoživení pokračovat (dokonce jsme byli osloveni i pro jiné akce resortu). Cílem je spolupráci s hotely dle možností udržet či ještě více zintenzivnit.

### **Sociální síť**

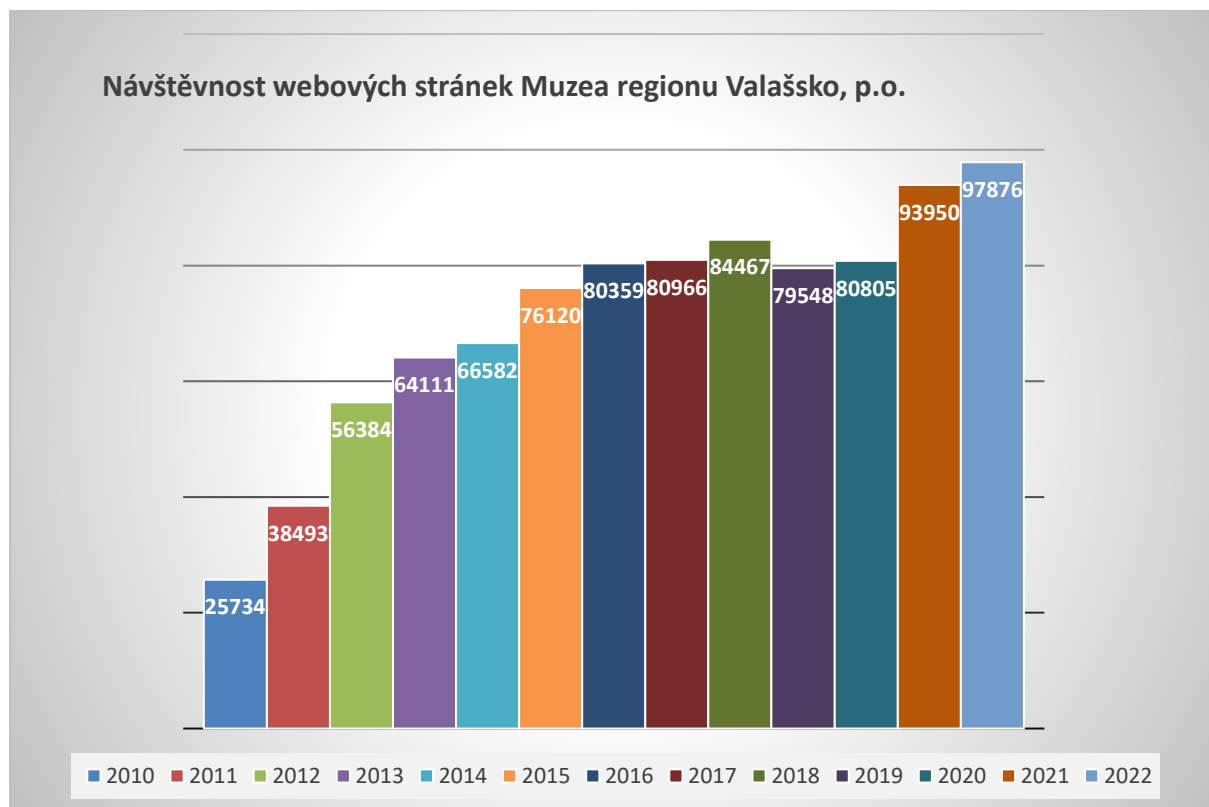
Propagace prostřednictvím sociálních sítí patří jednoznačně k současným marketingovým trendům. Muzeum regionu Valašsko vsází hlavně na Facebook, který svým složením uživatelů nejvíce odpovídá našemu cílovému zákazníkovi, tedy dospělí 35+ s dětmi a senioři. Od roku 2019 probíhají veškeré výstupy prostřednictvím hlavního účtu Muzeum regionu Valašsko. Počet jeho uživatelů loni od té doby vzrostl ze zhruba 1 000 sledujících na aktuálních 5014 (k 10. 2. 2023 – loni jich 4027), označení stránky „to se mi líbí“ na 4479 (loni 3 704). Dalších

zhruba 3000 uživatelů máme na starších účtech jednotlivých objektů, které jsme chtěli původně zrušit, ale nakonec jsme je zachovali jako doplňkové účty pro lepší zacílení informací z muzea. K propagaci na Facebooku volíme nejčastěji neplacené formy, u větších akcí s možným regionálním záběrem používáme placené kampaně, za které jsme utratili celkem 13 500 Kč. Jejich výhodou je možnost poměrně přesného zacílení a snadné oslovení vysokého počtu uživatelů. Na rok 2023 máme rozpočet na Facebook naplánován ve výši 15 000 Kč. Kromě samotné propagace akcí, výstav a dalších programů využíváme Fcb kanál k prezentaci naší činnosti napříč jednotlivými obory. Velký ohlas mají zejména „pohledy do minulosti“ s historickými fotografiemi, kdy zároveň prezentujeme náš on-line fotoarchiv a další nabídku ze sekce Muzeum on-line. Kromě Facebooku má muzeum účet i na síti Instagram, která je vhodnější k oslovení zejména mladší generace. Momentálně má 1025 sledujících (loni 825). Číslo by mohla být vyšší, ale tento zdroj pro nás není vzhledem k našemu cílovému zákazníkovi primární.

### **Další projekty**

V loňském roce jsme pokračovali ve spolupráci s Klubem českých turistů, kde jsme za 25 procentní slevu na vstup do našich objektů a paušální částku 400 Kč (bez DPH) na rok a objekt navedení do seznamu turistických cílů EUROBEDS (kolem 30 tisíc uživatelů). V loňském roce pokračovali i smlouva na pronájem reklamní plochy 8 x 3m na frekventovaném náměstí Svobody v centru Vsetína (hotel Vsacan), na které můžeme za výhodných podmínek od majitele plochy formou banneru prezentovat obě vsetínské pobočky našeho muzea, jejich program i značku muzea jako takovou. Pro úsporu finančních prostředků provádíme instalaci a deinstalaci svépomocí. Letos budeme tímto způsobem jako první prezentovat výstavu Svět kostiček: CHEVA, následně hlavní letní sezonu a na podzim některou z výstav. V záloze je banner na obecnou propagaci zámku a hvězdárny Vsetín.

**Webové stránky Muzea regionu Valašsko** mají od poloviny roku 2019 modernizovanou podobu, a to včetně nových rubrik a on-line aktivit. Sekce webu Muzeum on-line, dokončená urychleně během období pandemie při omezení fyzických návštěv muzea si získala své příznivce a zůstává nadále hojně navštěvovanou. Nabízí virtuální výstavy, aktualizovaný fotoarchiv, nové digitalizované publikace a edukační hry s tématy historie, přírody, ekologie a astronomie. Webové stránky si nadále drží přední pozici v propagaci muzejní činnosti. Díky přejímání obsahu dalšími weby v oblasti turistického ruchu je propagace naší nabídky širěji dostupná. Návštěvnost webových stránek měla v roce 2022 vzestupnou tendenci. Zaznamenala **97 876 návštěv, z toho 60 603 nových přístupů a zobrazení celkem 301 353 webových stránek**. Vyhledávání informací o jednotlivých objektech muzea, stálých expozicích, výstavách, akcích a lektorských programech, novinkách a tiskových zprávách – to jsou nejčastější cíle zájmu návštěvníků.



Hvězdárna Vsetín informuje o své činnosti také na internetových stránkách <http://www.hvezdarna-vsetin.cz/>. Stránky obsahují i archiv odborných článků z astronomie, kosmonautiky a meteorologie. V roce 2022 na nich bylo zaznamenáno 10 235 přístupů a 21 111 zobrazení stránek.

#### 5.4. Spolupráce s odbornými a jinými periodiky (účast na jednáních redakčních rad)

Zástupce MRV působí v redakční radě časopisu ZVUK (Vydavatel Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně) a rovněž v redakční radě časopisu Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně a Muzea regionu Valašsko (*Acta Carpathica Occidentalis* – entomolog a *Acta Musealia* – historik, archeolog). Entomolog L. Spitzer je členem redakční rady časopisu *Acta Musei Beskidensis*, vydávaného Muzeem Beskyd ve Frýdku-Místku a členem redakční rady portálu E-badatelny Zlínského kraje.

## 6) Digitální transformace

### 6.1. Objem digitalizovaných sbírek

V plánu přípravy fotografické dokumentace sbírek je do roku 2024 pořízení souboru cca 60 000 nafocených sbírkových předmětů (část sbírky bude zpracována jen výběrově – např. Podsbírka č. 25 – Jiná – Zoologická-Evertebrata či Podsbírka č. 5 – Botanická a další přírodovědné podsbírky). V roce 2022 tak bylo dosaženo výše 32 020 e. č., tj. cca 50 % plánu pořízení fotodokumentace.



Fotodokumentace je pořizována v základní verzi tak, aby byl předmět dobře identifikovatelný, včetně jeho případných vad. V případě ztráty či pochybností tak pořizená fotodokumentace slouží k jeho nalezení či vyloučení možnosti manipulovat s předměty. Tato úroveň fotodokumentace vylučuje její použití pro publikační účely.

SBÍRKA	LOKACE	POČET ZÁZNAMŮ	FOTOGRAFIE	V PROCENTECH
Podsbírka č. 9 – Archeologická	VSETÍN	796	654	82,16%
Podsbírka č. 10 – Historická	VSETÍN	3 489	3 247	93,06%
Podsbírka č. 11 – Etnografická	VSETÍN	5 780	3 875	67,04%
Podsbírka č. 15 – Výtvarného umění	VSETÍN	2 772	2 744	98,99%
Podsbírka č. 19 – Písemnosti a tisky	VSETÍN	3 066	1	0,03%
Podsbírka č. 24 – Další – Etnografický písemný materiál	VSETÍN	9 44	924	97,88%
Podsbírka č. 24 – Další – Pozůstalosti osobností	VSETÍN	6 949	0	0,00%
Podsbírka č. 24 – Další – Sklo	VSETÍN	2 254	2 244	99,56%
Podsbírka č. 25 – Jiná – uměleckořemeslných a uměleckoprůmyslových výrobků	VSETÍN	1 479	1 468	99,26%
Podsbírka č. 9 – Archeologická	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	1 647	734	44,57%
Podsbírka č. 10 – Historická - fond Filatelie	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	777	775	99,74%
Podsbírka č. 10 – Historická - fond Numismatiky	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	2 121	1 734	81,75%
Podsbírka č. 10 – Historická	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	3 091	842	27,24%
Podsbírka č. 11 – Etnografická	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	4 207	948	22,53%
Podsbírka č. 15 – Výtvarného umění	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	2 186	1 831	83,76%
Podsbírka č. 17 – Uměleckoprůmyslové práce	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	5 176	4 155	80,27%
Podsbírka č. 19 – Písemnosti a tisky	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	4 757	210	4,41%
Podsbírka č. 25 – Jiná – Staré tisky a rukopisy	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	5 171	1 975	38,19%
Podsbírka č. 25 – Jiná – Sbírký Muzea v Kelči	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	2 330	197	8,45%
Podsbírka č. 25 – Jiná – Sběrka v zámku Lešná u Valašského Meziříčí	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	519	485	93,45%
Podsbírka č. 1 – Geologická	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	0	0	0,00%
Podsbírka č. 2 – Petrografická	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	286	217	75,87%

Podsbírka č. 3 – Mineralogická	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	368	123	33,42%
Podsbírka č. 4 – Paleontologická	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	1 618	959	59,27%
Podsbírka č. 5 – Botanická	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	27 065	1 069	3,95%
Podsbírka č. 6 – Mykologická	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	624	0	0,00%
Podsbírka č. 7 – Entomologická	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	28 504	0	0,00%
Podsbírka č. 8 – Zoologická	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	8 411	609	7,24%
Podsbírka č. 25 – Jiná – Zoologická- Evertebrata	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	3	0	0,00%

Tabulka: Velikost sbírky Muzea regionu Valašsko dle vlastní evidence v systémech BACH a DEMUS s uvedením počtu vyfotografovaných sbírkových předmětů (s pevnou vazbou na evidenční číslo předmětu). Fotografie sbírkových předmětů jsou soustředěny v databázi a připraveny na export do systému ESSP. Počet záznamů neumí přesně vycházet z počtu záznamů v CES – zvláště v případě předmětů v tranzici (tj. rozepisování čísel v CESu a lokálních databázích).

Tabulka též uvádí počty záznamů v lokálních databázích BACH a DEMUS v procentech k celkové velikosti sbírky evidované v CES. Z počtů je patrné, že drtivá většina evidenčních čísel je již přepsána do počítačových databází. V některých případech databáze obsahují více záznamů, než je evidováno v CES. Drobné navýšení jde na vrub stále existujících záznamů k evidenčním číslům, které byly z Ces vyřazeny. Rovněž naopak, pokud v databázích chybí do cca 10 % záznamů, jde vesměs o předměty dosud nekatalogizované a v CESu vedené jen pod platným přírůstkovým číslem. V případě katalogizace těchto starých přírůstkových čísel z původní muzejní evidence dojde k narovnání počtu záznamů v lokálních databázích a v CESu. Specifická je situace u podsbírek botanická a mykologická (a částečně též další přírodovědné sbírky), kde se dosud uplatňuje hromadná evidence (která je evidována v CES), zatímco jednotlivé karty jsou vedeny pod pomocným paginačním číslem, které je pro každou botanickou položku unikátní. Naším cílem je zrušit starou hromadnou evidenci a přeevidovat i v CESu všechny herbářové položky pod čísly, které jsou vyraženy na jednotlivých schedách. Vysoké procento u podsbírky Písemnosti a tisky indikuje, že je nyní podsbírka v procesu opravy číslování a též rušení hromadné evidence. V dalším hlášení v CESu bude tento problém již vyřešen a stavy budou aktualizací narovnány.

## 6.2. eBadatelna Zlínského kraje

Projekt eBadatelny Zlínského kraje je od jeho počátku určen jako nástavba předchozího projektu Digitalizace a slouží k prezentaci digitalizovaných sbírkových předmětů široké veřejnosti od všech zapojených paměťových institucí zřizovaných Zlínským krajem. Za MRV koordinoval pověřený pracovník práci na projektu mezi kurátory sbírek muzea a zřizovatelem

spolu s realizátorem projektu (2014–2015). Další rozvoj eBadatelny stojí na aktivitě hlavně krajských paměťových zařízeních, které portál oživují vkládáním článků a virtuálních výstav. Virtuální výstavy jsou postaveny na využívání dříve nahrané fotodokumentace ve vysokém rozlišení. Možnost nahrávat další méně kvalitní dokumentaci sbírkových předmětů je ve fázi stabilizace a po jejím vyřešení bude možno plně využít potenciálu portálu k prezentaci kulturního dědictví spravovaného jednotlivými institucemi.

V rámci MRV byl stanoven přesný plán publikace jednotlivých článků a výstav. Pro rok 2022 byla naplánována publikace 46 článků s periodicitou 1x týdně. Nakonec Muzeum regionu Valašsko vzhledem k dlouhodobé absenci některých kurátorů (autorů) a technických problémech portálu publikovalo 40 článků. Plán publikace virtuálních výstav byl stanoven na 1 měsíčně. Publikace však nakonec neprobíhala, protože čekáme, až bude vyřešeno přenastavení editačního rozhraní eBadatelny, které je složité a časově velmi náročné.

### **6.2.1. Uploadované sbírkové předměty**

Od počátku spuštění eBadatelny pro veřejnost MRV uploadovalo od roku 2016 až do současnosti celkem digitální dokumentaci k 955 sbírkovým předmětům. Z toho náleží nejvíce dokumentace sbírce starých tisků – 730 evidenčních čísel, dále pak 61 ks užitého umění (sklo a gobelíny), 58 plakátů, 57 map, 48 obrazů, grafik a kreseb a 1 film. V roce 2017 došlo k nahrání dokumentace k virtuální výstavě a na začátku roku 2021 pak dokumentace k výstavě **Mistr metamorfóz – malíř a grafik Jaroslav Jan Králík** a v roce 2021 zatím k poslední aktivitě – dokumentace k výstavě **„Funny“ design – zábavný, hravý, důvtipný**. V letošním roce uploadování z důvodů uvedených v předešlém odstavci neprobíhalo.

### **6.2.2. Publikované články**

Zatímco v letech 2016 a 2017 MRV nahrálo do eBadatelny pouhé dva články, v roce 2022, po našem zapojení do oživení portálu, to bylo celkem 40 článků. Naši kurátoři v nich čerpali z výsledků svých výzkumů a obsahu našeho bohatého sbírkového fondu. Témata tak kopírují obory odborných činností MRV, mezi něž patří například historie, archeologie, etnografie, zoologie, ekologie, astronomie či různé společenskovední obory. V plánu publikace bylo celkem 46 článků s periodicitou 1 x týdně, některé však nakonec musely být přesunuty do roku 2023 vzhledem k několikátýdenním problémům s editací portálu v závěru roku, případně dlouhodobou absencí kurátorů. Na rok 2023 je v plánu 45 článků.

### **6.2.3. Virtuální výstavy**

Celkem byly dosud publikovány 4 výstavy (z celkových 14 výstav publikovaných na portále e-Badatelny). Publikované virtuální výstavy využívají jak výstupů z projektu Digitalizace uložených v KDR, tak i vlastní dokumentační práce MRV. Výstavy jdou napříč sbírkami a zobrazují např. užitě umění – sklo (20 předmětů), gobelíny (15 předmětů), obrazy (16 předmětů) a knihy – kramářské písně (27 předmětů). Jak bylo zmíněno výše, publikace virtuálních výstav aktuálně neprobíhá do vyřešení složité a časově náročné editace.

Tabulka: aktivity MRV vázané na portál e-Badatelny.

Údaj	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Digitalizované sbírkové předměty	0	0	20	0
Objem digitalizovaných sbírkových předmětů celkem v %	0	0	2 % (z 955 celkem nahrané dokumentace)	0
Uploadované sbírkové předměty na portál eBadatelna ZK	0	0	20	40
Publikované články na portálu eBadatelna ZK	0	0	0	0
Virtuální výstavy na portálu eBadatelna ZK	0	0	1	

## 7) Rozvojové aktivity

### 7.1. Zapojení do evropských (nejen strukturálních) fondů

Muzeum je aktuálně ve fázi ukončené realizace investiční akce s názvem Muzeum regionu Valašsko, p.o. – zámek Kinských ve Valašském Meziříčí – vybudování depozitářů a expozic. Investiční akce má rozpočet ve výši 118 mil. Kč, podíl IROP na této investiční akci činí přes 72 mil. Kč. V roce 2022 byla podána žádost o platbu č. 4 ve výši 49 311 453,20 Kč, čímž byla přijata dotace v rámci celého projektu v celkové výši 72 772 489,29 Kč. Realizační fáze projektu byla ukončena a projekt přešel do fáze udržitelnosti.

Dále se muzeum zapojilo do dotačního programu Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika prostřednictvím Fondu malých projektů, v rámci kterého byla realizována interaktivní naučná stezka s názvem „Velký život malých živočichů“ s rozpočtem 857 tis. Kč a výší dotace 582 tis. Kč, součástí realizace byly informativní naučné panely s modely hmyzu a mobiliář (lavičky, stůl, přístřešek pro včelařské vybavení a úly).

V rámci realizace investičního záměru rozvoje areálu kostela Nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí – etapa II bylo na revitalizaci zeleně požádáno v rámci dodatečné dotační výzvy Ministerstva životního prostředí programu 11531 - Operační program životní prostředí 2014-2020. Projektová žádost byla schválena s částkou 649 834,79 Kč. Dotace částečně kryje náklady spojené s revitalizací zeleně v parku (kácení, ošetření a výsadbu). V závěru roku bylo požádáno o platbu. Příjem dotace se předpokládá v prvním čtvrtletí 2023.

## **7.2. Dotace jiných subjektů (např. ministerstva)**

### **1) Podpora expozičních a výstavních projektů – tematický okruh 1: Instalace expozic nebo výstav podpořeném Ministerstvem kultury z programu.**

#### **a) Putovní výstava Jak se do lesa volá**

**Náklady: 204 542 Kč, výše podpory MKČR: 120 000 Kč.**

Projekt měl za cíl vytvořit výstavu, Jak se do lesa volá, která vizuálně nápaditou a poutavou prezentací seznamuje návštěvníka s problematikou fungování lesa, jeho hospodářského využívání a jeho proměn v minulosti. Výstava je koncipovaná jako multidisciplinární a prezentuje les z pohledu oborů – historie, etnografie, biologie. Kdy se snaží se o vytvoření komplexního pohledu na les jako ekosystém a jeho využívání, potažmo ovlivňování člověkem v minulosti. Prolínají se v ní témata biologicky-ekologická jako přirozená skladba lesů kontra lesy hospodářské, jejich druhové složení, ohrožení škůdci, význam pro klima či hydrologické poměry. Historický pohled přibližuje vývoj lesního hospodaření v regionu, celkovou proměnu vnímání lesa člověkem v průběhu staletí a lesní řemesla dnes už zaniklá jako dehtářství, uhlířství či potašárny. Etnografická část výstavy ukazuje les jako klíčový zdroj materiálu pro obyvatele regionu a vlastní využití tohoto materiálu, zabývá se rovněž reflexí lesa v lidové kultuře.

Množstvím didaktických a herních prvků výstava zohledňuje nejpočetnější cílovou skupinu objektů MRV, a sice rodiny s dětmi a školní skupiny. Obsahově je zacílena na širokou skupinu dospělých návštěvníků, kteří přicházejí za novými poznatky, prohloubením svých znalostí i za zábavou. Početná skupina návštěvníků se předpokládá z řad zájemců o regionální historii, zvykosloví a tradice regionu, s čímž téma koresponduje jak v oblasti udržitelného rozvoje, ekologie a tradičního zemědělství, tak lidové kultury (lidové výroby, stavitelství, stravy) či péče a zprostředkování kulturního dědictví regionu. Na dílčí cílové skupiny (turisté, řemeslníci, zájemci o přírodu) budou zacíleny doprovodné akce, jejichž součástí vždy bude komentovaná prohlídka výstavy.

Projekt ukazuje les v celé jeho komplexnosti a podává obraz o jeho proměnách vlivem lidské činnosti v posledních staletích, v neposlední řadě ukazuje důležitost lesa pro obživu obyvatel regionu v minulosti. Les je prezentován jednak z environmentálního hlediska, kdy se ukazuje rozdíl mezi lesem přirozeným i hospodářským jak pro biodiverzitu, tak pro klima či hydrologické poměry. V minulosti se měnilo hospodářské využití lesa a celkově jeho obhospodařování, kdy se z přirozených lesů považovaných jako nekonečná zásobárna dřeva staly pod vlivem exploatační činnosti člověka lesy hospodářské, o které se člověk stará a snaží se je pěstovat dle svých potřeb. Ruku v ruce s tím se měnil i náhled na les, kdy v minulosti bylo jeho ovlivňování člověkem bráno jako žádoucí, zatímco dnes se stále více prosazuje názor, že lesy by měly být ponechány přírodě. V lese se tak setkávají zájmy ekonomické, ekologické, minulost i současnost. Pokud si budeme vědomi jeho složitosti a komplexnosti, budeme schopni vést lépe debatu o jeho budoucnosti. Toto téma není regionální, ale má silný nadregionální, potažmo mezinárodní přesah.

V souladu s dlouhodobě aplikovaným směřováním MRV coby muzea přátelského návštěvníkům je výstava koncipována jako zážitková, nápaditá, interaktivní a umožňuje poznání tématu všemi smysly, nejen vizuálně. Pamatuje na dětského návštěvníka, instalace podporuje interakci mezi návštěvníkem a muzeálieři zapojením nových technologií, takže aktivizuje své návštěvníky, facilituje jejich zážitky a umožňuje jejich přirozenou reakci na zhlédnuté exponáty.

V souvislosti s projektem proběhla série doprovodných akcí, jejichž cílem bylo co nejširší uchopení tématu a jeho prezentace všem cílovým skupinám návštěvníků. Výstava byla doplněná sérií přednášek pro veřejnost, kdy 29. 11. proběhla přednáška Mgr. Jana Husáka o významu lesa pro zdržování vody, na leden a únor roku 2023 byly naplánovány přednášky o hmyzu v lese a historickém vývoji lesů na Valašsku. Po dobu trvání výstavy ji je možné navštívit formou komentované prohlídky. Na dětského návštěvníka, resp. rodiny s dětmi a školní kolektivy, cílí nabízené edukační programy. <http://www.muzeumvalassko.cz/lektorske-programy/jak-se-do-lesa-vola>. Výstava byla využita i jako informační zdroj pro účastníky přírodovědné soutěže Jaloveček, která proběhla 24. 11. 2022.



#### **b) Projekt zasklení niky v expozici Muzeum regionu Valašsko**

**Náklady: 114 708 Kč, výše podpory MK ČR: 74 000 Kč**

Dotace byla poskytnuta na zasklení jedné niky ze dvou stávajících v expozici Fenomén ohýbaného nábytku na zámku Vsetín. Zasklení niky č. 1 bylo kompletně realizováno a preventivně tak zabezpečuje vystavené exponáty – vzácné sbírkové předměty před nepříznivými vlivy prostředí. Jednak zabraňuje usedání návštěvníků na vystavené židle a další svévolné manipulaci s nimi a chrání je před případným mechanickým poškozením. Zároveň zamezuje prašnosti a náletům hmyzu.



## **2) Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví, tématický okruh 1: Edukační aktivity v rámci muzejních expozic ze sbírek evidovaných v CES, podpořeno Ministerstvem kultury ČR**

V roce 2022 byly podány 2 žádosti v okruhu 1.) Edukační aktivity v rámci muzejních expozic ze sbírek evidovaných v CES na Ministerstvo kultury, a sice na pořízení interaktivních výukových pomůcek k výstavě živých hub a k pořízení interaktivních výukových pomůcek a replik sbírkových předmětů pro prezentaci tradičního zvykosloví na Valašsku. V době přípravy VZ nebylo známo rozhodnutí o přidělení/nepřidělení dotace.

## **3) Seminář Komise regionální historie Moravy a Slezska AMG, podpořeno MKČR**

Na projekt Seminář pro muzejní historiky zaměřený na Nová média a prezentaci muzeí, památkový zákon a spolupráci s detektoráři a muzea a menšiny, zapsané spolky či obecně prospěšné společnosti žádala Komise regionální historie Moravy a Slezska AMG prostřednictvím Muzea regionu Valašsko, p. o. o dotaci Ministerstvo kultury. Získané finanční prostředky byly použity k realizaci dvoudenního semináře v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí.

Náklady projektu: 27 436,- Kč Výše podpory: 17 000,- Kč



**4) Inovace v muzejní environmentální výchově. Na podporu environmentálních aktivit v zámku a parku Lešná u Valašského Meziříčí obdrželo Muzeum dotaci od firmy CS CABOT Corp.**

**Náklady: 40 328 Kč, výše podpory Cabot: 20 000 Kč.**

Projekt je zaměřen na přiblížení přírody zámeckého parku v Lešné u Valašského Meziříčí laické veřejnosti. Atraktivní možnost, jak toho dosáhnout, spatřujeme v instalaci ptačích budek a krmítek, z nichž by pomocí kamer probíhal online přenos ze života ptáků. Návštěvníci webových stránek muzea a facebooku muzea by tak měli jedinečnou šanci spatřit z pohodlí svých domovů druhy jako sýkora koňadra, sýkora modřínka, brhlík lesní, špaček obecný, rehek zahradní, lejsek bělokrký, krutihlav obecný aj. v jejich přirozeném prostředí. Zajisté by se na krmítku občas vyskytly i veverky obecné, kterých je ve zdejším parku nemálo. Dvě budky a jedno krmítko s kamerkami budou umístěny na stromech v bezprostřední blízkosti budovy zámku v Lešné tak, aby jejich instalace a provoz byly bezpečné a nevyžadovaly zbytečně vyšší náklady.

**5) Zvýšení atraktivity a lepšího využití areálu zámku Kinských ve Valašském Meziříčí.**

**Výše podpory 50 000 Kč**

Muzeum obdrželo v roce 2022 neinvestiční dotaci z Města Valašské Meziříčí ve výši 50 000 Kč, která byla použita k pořízení interaktivní výukové pomůcky znázorňující reliéfní model valašské krajiny, který bude počínaje školním rokem 2023/2024 zařazen do nabídky edukačních programů ke stálé expozici Člověk v krajině, krajina v lidech.



## **6) Kreativní výukové programy pro studenty sklářské školy – Národní plán obnovy**

**Výše dotace: 57 816,-**

Projekt byl realizován od října do listopadu 2022 v celkem 21 lekcích, určených pro skupiny studentů sklářské školy. Celkem kurzy a workshopy navštívilo 265 účastníků.

K prezentacím byly využity i sbírkové předměty z depozitářů muzea, zatupující jednotlivé výtvarné techniky, způsoby jejich využití a různorodost. U osvětlovacího skla měli studenti možnost sledovat difuzní vlastnosti různých typů skla a optické vlastnosti jednotlivých druhů dekorů. U nápojového skla se studenti seznámili s kompletním průběhem realizace od náčrtu po výsledný výrobek – což poskytuje praktickou ukázkou práce, na niž škola studenty připravuje. Posluchačům tak byly zprostředkovány praktické zkušenosti – ať už z velkého podniku se stovkami zaměstnanců, z malé designové sklárny či z vlastního živnostenského podnikání (v případě kurzu vedeného designérem s více než 40letou praxí v oboru). V rámci jednoho workshopu se studenti seznámili jak s historií práce na kuličském bruslu, tak si tuto náročnou práci vyzkoušeli, naučili se starý stroj ovládat, upravovat a kreativně využívat jeho technické možnosti. Projekt byl kompletně realizován podle původního plánu.

## **7) Interreg V-A SK-CZ – Interaktivní stezka – Velký život malých živočichů**

**Náklady: 856 475,50 Kč, výše podpory IROP: 581 190,05 Kč, Město Valašské Meziříčí: 98 344, 32 Kč**

V roce 2019 byla ukončena I. etapa rekonstrukce kostela Nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí. Na tuto etapu navazuje projekt Velký život malých živočichů, který byl v roce 2021 podpořen v rámci výzvy Interreg, realizovaný v rámci Fondu malých projektů ve spolupráci s městy Valašské Meziříčí a Čadca, a to v rámci II. etapy revitalizace areálu kostela Nejsvětější Trojice. Cílem projektu bylo vybudování interaktivní naučné stezky v areálu kostela a jeho okolí, která v atraktivním prostředí nabídne environmentální témata zpracována moderní formou. Areál bývalého hřbitovního kostela Nejsvětější Trojice slouží po ztrátě své původní funkce jako kulturní areál s omezeným sezonním využitím, zároveň jako lapidárium s expozicí kamenosochařské plastiky s pozůstatky cenných historických, uměleckých a architektonických prvků deponovaných v interiéru i exteriéru kostela. Došlo také k posouzení stavu jednotlivých dřevin posléze navržených k ošetření. V rámci obnovy přírodovědného a kulturně společenského významu areálu došlo k vybudování interaktivní naučné stezky, která spočívá ve vytvoření odpočinkových zón, osazení informačních sloupků v areálu kostela a jeho nejbližším okolí – nábřeží Rožnovské Bečvy, dětské hřiště na Vodní ulici (Valašské Meziříčí). Infosloupky byly doplněny atraktivními plastikami hmyzu v nadživotní velikosti s velkým edukačním potenciálem. Ze dřeva smýcených stromů vzniklo v areálu kostela broukoviště, které poslouží jednak jako herní prvek, dále jako cenný biotop pro řadu v místě žijících bezobratlých. Jako náhradní výsadba smýcených dřevin je zvolena opětovná výsadba stromů, ale také nektarodárných bylin, keřů a trvalek, podporující myšlenku obsahu projektu (hmyz = opylovači). Exteriérová expozice kamenosochařských památek je osazena drobnými

informačními sloupky. V souladu s obnovou zeleně byl areál kostela doplněn historickými včelími úly, z nichž některé z nich je nutné z hlediska ochrany před nepříznivými povětrnostními vlivy osadit do přístřešku. Muzeum coby správce areálu zapojilo novou stezku do svého systému vzdělávacích programů. Areál bude možné nově využívat celoročně a dojde tak k výraznému zatraktivnění místa.

Realizace projektu byla zahájena na podzim roku 2021 projekční a odbornou přípravou, projekt byl dokončen v podzimních měsících roku 2022. Projektem byl dotčen nejen samotný areál kostela Nejsvětější Trojice, ale ten je propojen funkčně pomocí jednotlivých zastavení s panely naučné stezky i s okolím Rožnovské Bečvy a především na druhém břehu se nacházejícím moderním hřištěm na Vodní ulici. Tři panely na hřišti na Vodní ulici se zaměřují na prezentaci hmyzosubných rostlin, zajímavosti ze života opylovačů či včelstva. Panely v samotném areálu kostela představují největší kulturně-historické i přírodní zajímavosti této významné architektonické památky a jejího okolí. Součástí projektu bylo také vybudování květinových záhonů osázených nektarodárnými bylinami, smýcené staré a nepůvodní dřeviny jsou nahrazeny keřovými partiemi, to vše v souladu s principy památkové péče a s důrazem na původní podobu areálu kostela. V rámci projektu proběhl projektový den pro žáky z partnerského slovenského města a byla vydána populárně-naučná brožura o historii včelařství a významu hmyzu pro člověka i přírodu.



## 8) Interreg V-A SK-CZ – Po drahách hvězd

**Celkové náklady: 18 024 EUR, výše příspěvku EFRR: 14 538,82 EUR**

V roce 2022 byl zahájen společný přeshraniční projekt „Po drahách hvězd“ Hvězdárny Vsetín, která je jedním z oddělení Muzea regionu Valašsko, p.o. (ČR), a Gymnázia Púchov (SR). Projekt je podpořen v rámci výzvy Interreg z Fondu malých projektů. Hlavním tématem je oblast astronomie, její rozvoj a popularizace, a to prostřednictvím spolupráce dvou institucí v

česko-slovenském příhraničí. V rámci projektu byl vytvořen společný projektový tým, který zajišťuje jeho realizaci. Tento tým připravuje metodiku pro pedagogy, dva lektorské programy (1 komplexně inovovaný a 1 nový). Součástí realizace projektu je i pořízení nových názorných pomůcek a vybavení, které budou využívány oběma partnery. Jedná se zejména o interaktivní tabuli s krátkoohniskovým dataprojektorem, spektrometr se sadou výbojových trubic, nebo pro potřeby projektu speciálně vyvinutý prezentační model konstrukce různých typů dalekohledů.

V roce 2022 byly uspořádány i dva ze tří plánovaných astroseminářů pro obyvatele přeshraničního regionu, zejména s důrazem na mladé zájemce o astronomii. V rámci těchto seminářů mimo příspěvků členů realizačního týmu byly pro účastníky zajištěny i příspěvky známých osobností ze světa astronomie. Svou přednášku o projektu Pierra Auger Observatory přednesl Dr. Jiří Grygar, pan Zdeněk Bardon seznámil účastníky o své práci na rekonstrukcích dalekohledů Evropské jižní observatoře v Chile. Mimo jiné se povedlo realizovat i telemost mezi vsetínskou hvězdárnou a pracovištěm ESO v chilské La Sille a uspořádat tak virtuální prohlídku jednoho z pracovišť ESO, kde právě probíhaly dokončovací práce týmu spolupracovníků pana Bardona na rekonstrukci dalekohledu. Zajímavým hostem byl i pan Pavel Cagaš, který představil účastníkům semináře moderní CMOS kamery, bez kterých si dnešní astronomii již nelze ani představit. Nelze opomenout ani vystoupení kolegy z Hvězdárny ve Valašském Meziříčí, Ladislava Šmelcera o erupčních hvězdách.



### **7.3. Přijaté dary (nefinanční)**

V roce 2022 byly do muzea darovány sbírkové předměty uvedené v tabulce v bodu 1.1. v odborné části této zprávy. Dary byly přijaty po posouzení Poradním sborem a na základě rozhodnutí ředitele Muzea regionu Valašsko náležitě dokumentovány. Získané sbírkové předměty budou částečně zaevidovány až v roce 2023 a do konce téhož roku pak převedeny do II. stupně evidence.

### **7.4. Finanční pomoc sponzorů**

V roce 2022 neobdrželo muzeum žádnou finanční pomoc od sponzorů.

### **7.5. Příprava projektů a koncepcí**

#### **Muzeum regionu Valašsko – Zámek Vsetín - Obnova zámeckého parku**

Obnova zámeckého parku zámku Vsetín – obnova zámeckého parku spočívá v opravě a úpravě cestní sítě, umístění mobiliáře a odpočinkových zón, výměnou osvětlení parku a scénického osvětlení zámku. Dále projekt počítá s kompletní revitalizací zeleně. Muzeum má kompletně zpracovanou projektovou dokumentaci do stupně pro realizaci stavby, dále je v rámci inženýrské činnosti získáno územní rozhodnutí a stavební povolení. Projekční činnost je tedy ukončena a projekt je nyní ve fázi zajištění vlastních finančních zdrojů nebo vhodné dotační výzvy, aby bylo možno projekt realizovat.

**Projekt počítá s rozpočtem akce 15 mil. Kč.**

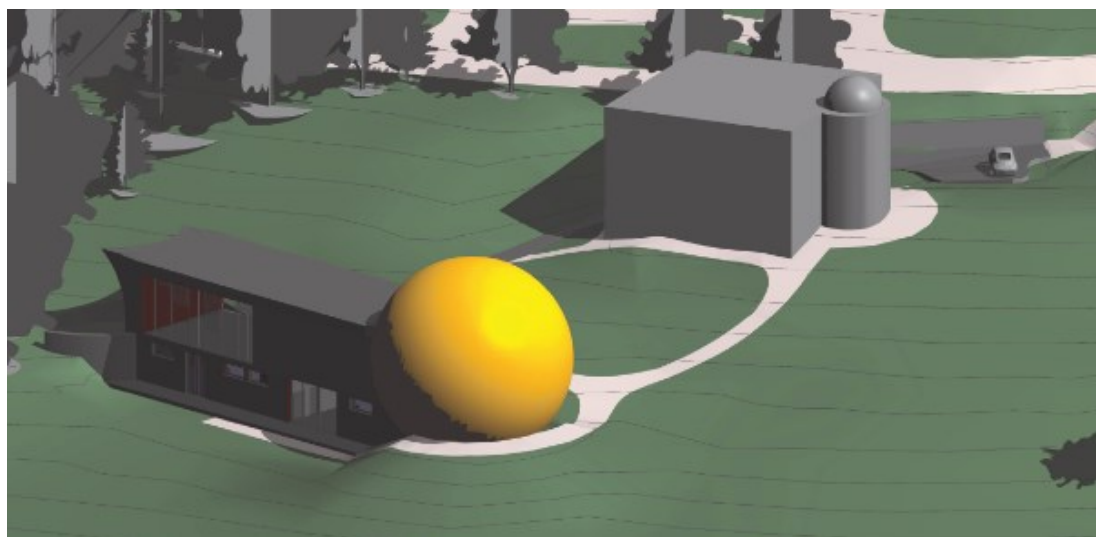


## **Muzeum regionu Valašsko – rozvoj areálu hvězdárny Vsetín**

Původně IZ 1494/090/01/19 – 03/02/20/S investiční záměr později z důvodu rozpočtového opatření z roku 2020 pouze pověřením k projektování a zajištění inženýrské činnosti spočívá ve vybudování návštěvnického (vzdělávacího centra), jako nadstavba na stávající mechanickou dílnu. V nových prostorách má vzniknout multifunkční (lektorský a výstavní) prostor a planetárium. Dále má dojít k využití travnatých ploch (odpočinková místa, interaktivní modely jako součást naučné stezky), budou provedeny nezbytně nutné terénní úpravy a bude nově upravena a zbudována chodníková a cestní síť s parkovacími místy. Planetárium má mít rozměr 8 m v průměru s kapacitou 30 míst.

V rámci projektování byl detailně prozkoumán technický stav mechanické dílny a závěrem statika byl absolutně nevyhovující stav mechanické dílny pro budoucí přístavbu. Proto byla dodatkem smlouvy o dílo do rozsahu projekčních prací přidána klauzule o odstranění stavby (mechanické dílny) a následná stavba 2. podlažní novostavby. Tento krok přinesl značný nárůst investičních nákladů z původních 20 mil. Kč na 35 mil. Kč. Rada Zlínského kraje se proto rozhodla v květnu 2020 investiční akci ukončit závěrečnou zprávou a muzeum bylo pověřeno k realizaci projektové dokumentace pouze v rozsahu pro odstranění stavby, územní rozhodnutí a stavební povolení. Samozřejmostí je realizace inženýrské činnosti, které tyto stupně projektové dokumentace vyžadují. V průběhu roku 2020 byla předána projektová dokumentace odstranění stavby, dále byl podepsán dodatek č. 4 smlouvy o dílo, který vzhledem k této situaci posunul lhůty pro předání jednotlivých stupňů projektové dokumentace a následné inženýrské činnosti. V září a říjnu 2021 byly postupně předány projektové dokumentace pro územní rozhodnutí a stavební povolení, po prezentaci děl na Zlínském kraji byla zahájena inženýrská činnost. V rámci roku 2022 bylo získáno územní rozhodnutí a bylo požádáno o vydání stavebního povolení, to bylo několikrát během roku pozastaveno z důvodu doplnění dokumentace o požadované informace. V závěru roku bylo zahájeno stavební řízení se záměrem vydání stavebního povolení. Vydání stavebního povolení s nabytím právní moci se očekává na začátku roku 2023.

**Rozpočet stavby dle PD pro stavební povolení je odhadován na 41 mil. Kč.**





**V roce 2021 byla zahájena realizace revitalizace zeleně dle zpracované projektové dokumentace a proběhla veřejná zakázka na kácení a ošetření zeleně v ceně 700 tis. Kč, realizace probíhala do března 2022. I v roce 2022 se podařilo najít finanční prostředky ve výši 541 tis. Kč a v této činnosti bylo pokračováno, ukončení II. etapy ošetření bude do konce dubna 2023. Vzhledem k absenci vhodných dotačních výzev se zatím revitalizace zeleně realizuje z vlastních finančních zdrojů muzea a zřizovatele.**

**V dubnu bylo muzeum pověřeno Radou Zlínského kraje k započetí projektové přípravy na realizaci výtahu v zámku Lešná.** Na úhradu projektové přípravy byla rozhodnutím o poskytnutí investičního příspěvku vyhrazena částka 200 tis. Kč (ceny s DPH). Muzeum provedlo veřejnou zakázku, z které vzešel vítězný uchazeč BP projekt, s.r.o. s cenovou nabídku na 317 tis. Kč, jelikož byla značně překročena povolená částka, byl zažádán zřizovatel o součinnost. Výsledkem následného jednání bylo hledání jiného dodavatele s nižší cenou za projektovou přípravu. To se podařilo až v závěru kalendářního roku, kdy o zakázku projevil zájem Ing. arch. Šimůnek z Valašského Meziříčí s cenou kolem 240 tis. Kč, který aktuálně neměl volnou kapacitu. Nicméně přislíbil volnou kapacitu v prvním čtvrtletí 2023. **Na začátku roku 2023 bude rozhodnutí o poskytnutí investičního příspěvku na 240 tis. Kč s DPH vydáno znovu a projekční činnost bude zahájena.**

**Dále probíhá realizace těchto investičních akcí:**

**Muzeum regionu Valašsko – zámek Kinských ve Valašském Meziříčí – vybudování depozitářů a expozic**

IZ 1329/090/04/17 – 15/01/22/S, investiční záměr spočívá v kompletní rekonstrukci zámku Kinských (změna dispozičního řešení: výstavba nových depozitářů, odvodňovací zásahy (drenážní systém, elektroosmóza), obnova expozic a výstavních prostor, obnova provozních a návštěvnických prostor, oprava elektroinstalace, výměna EZS a kamerového systému, nová instalace vzduchotechniky, instalace EPS a další stavební zásahy), kde jsou celkové výdaje investičního záměru plánovány na 118,7 mil. Kč. Muzeu byla schválena žádost o dotaci v rámci dotačního programu IROP výzvy č. 76 – Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví, podíl dotace by měl činit celkem 72 mil. Kč, z čehož je 68 mil. Kč z IROP a podíl státního rozpočtu 4 mil. Kč. Během roku 2021 se podařilo převzít obě části stavby jak zámek (v červnu), tak přístavbu (v prosinci), dále se provedlo stěhování sb. předmětů a muzejního fundusu z náhradních prostor v Zašové a bylo předáno hotové dílo expozic a výstavních prostor. **Celá akce byla ukončena na jaře 2022, během ledna byla podána 4. žádost o platbu IROP ve výši 49,3 mil. Kč. Dále bylo v dubnu ukončeno restaurování erbu na fasádě objektu. V květnu byla přijata dotace ze 4. žádosti o platbu a projekt přešel z fáze realizace do fáze udržitelnosti. V srpnu proběhla kontrola ze strany poskytovatele dotace na 4. žádost o platbu, nebyly zjištěny žádná pochybení a nebyla tedy uložena ani žádná nápravná opatření. Zámek byl v březnu otevřen veřejnosti.**

## **Rozpočet celé akce je 118,7 mil. Kč.**

### **Muzeum regionu Valašsko – rozvoj areálu kostela Nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí – etapa II.**

IZ 1729/090/01/21 – 03/09/22/S, IZ řeší ve dvou etapách komplexní rozvoj areálu kostela Nejsvětější Trojice ve Valašském Meziříčí.

V roce 2017 – 2019 prošla budova kostela rozsáhlou rekonstrukcí – etapa I. S celkovými náklady 12 000 tis. Kč (střešní krytina, základy roubené části, omítky, elektroinstalace, drenážní systém).

Zahrada (parcela č. 177 k. ú. Valašské Meziříčí) byla Zlínským krajem získána v roce 2019 od města Valašské Meziříčí. Zahrada byla dlouhodobě nevyužívána, stromy a keře byly ve špatném zdravotním stavu, bylo nutné rozsáhlé kácení a zdravotní řezy, vazby. Oplocení a zpevněné plochy byly také ve špatném technickém stavu, jedná se primárně o rozpadající se plot se stříškou z dřevěného šindele z čelní strany, chodníky byly realizovány z části z vybourané původní podlahy při předchozích obnovách kostela nebo byly ze zrušených náhrobků. Objekt neměl žádné hygienické zázemí (pouze dřevěnou suchou latrínu) a ani přístup k vodě.

#### V rámci probíhající etapy II. byly řešeny tyto práce:

- zbudování objektu s hygienickým zázemím,
- zbudování vjezdu do zahrady z ulice Sokolská,
- zpevněné plochy (chodníky),
- zahrada byla kompletně revitalizována (kácení, výsadba, stromy, keře, květiny), navíc se podařilo zajistit dotaci ve výši 650 tis. Kč z programu MŽP OPŽP,
- oplocení bylo technicky zhodnoceno (oprava, úprava),
- venkovní osvětlení (kandelábry v zahradě), scénické osvětlení ze sloupů VO,
- přípojka vody a splaškové kanalizace.

**Stavba probíhala až do října 2022. V prosinci roku 2022 proběhla kolaudace díla, závěrečná zpráva o ukončení investiční akce bude zřizovateli předložena začátkem roku 2023.**

**Rozpočet celé akce byl 12,2 mil. Kč.**

### **Zámek Lešná – septik pro zámek a hospodářský objekt Lešná – 2. etapa**

Původní IZ 1673/090/10/22 investiční záměr se dělil na 2 etapy:

#### 1. etapa

- oprava jednotné kanalizace a výstavba nového 3-komorového septiku o objemu 3 m<sup>3</sup> pro zámek (realizace v roce 2020), předpokládané náklady 915 tis. Kč s DPH.



**V rámci 1. etapy se podařilo stavbu realizovat bez vážnějších problémů. Stavba byla započata v říjnu a ukončena v prosinci 2020. V rámci roku 2021 bylo dílo kolaudováno.**

Investiční záměr byl schválen s rozpočtem 1 066 tis. Kč, reálně bylo proinvestováno pouze 1 015 914,02 Kč.

## **2. etapa – IZ 1873/090/09/22**

- nové zbudování dešťové kanalizace okolo zámku a svedení srážkových vod do jímky o objemu 14m<sup>3</sup> s přepadem do přílehlého potoku, dále s výstavbou nového 3-komorového septiku o objemu 3 m<sup>3</sup> a svedení srážkových vod do jímky o objemu 3 m<sup>3</sup> s přepadem do trativodů pro hospodářský objekt č. 94.

**Investiční záměr 2. etapa byl schválen v říjnu s rozpočtem 2 668 tis. Kč.**

**V říjnu 2022 byl schválen investiční záměr a v listopadu byla vyhlášena veřejná zakázka.**

## **8) Statistické ukazatele rozvoje organizací Zlínského kraje v oblasti kultury pro období let 2015–2024**

a) Výkaz o muzeu a galerii (v souladu s NIPOS Kult (MK) 14-01 a hodnocenými indikátory Koncepce rozvoje organizací Zlínského kraje v oblasti kultury pro období let 2015 až 2024)

<b>Údaj</b>	<b>Rok 2016</b>	<b>Rok 2017</b>	<b>Rok 2018</b>	<b>Rok 2019</b>	<b>Rok 2020</b>	<b>Rok 2021</b>	<b>Rok 2022</b>
Objekty – pobočky, detašovaná pracoviště (NIPOS ř. č. 0103)	3	3	3	3	3	3	<b>4</b>
Sbírkové předměty (NIPOS ř. č. 0901)	83 875	87 758	91 204	91 704	94 748	95 749	<b>97 800</b>
Počet <u>zapsaných</u> přírůstků za sledovaný rok (NIPOS ř. č. 0905):	702	766	1 097	82	120	606	<b>596</b>
- z toho přírůstky získané koupí	112	99	18	1	6	31	<b>31</b>
- z toho přírůstky získané darem	508	583	998	63	43	507	<b>347</b>
- z toho přírůstky získané sběrem	82	54	81	18	71	68	<b>218</b>
Počet knihovních jednotek (NIPOS ř.	27 475	27 621	27 621	27 927	28 042	28 232	<b>28 353</b>

Údaj	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
č. 0603)							
Počet stálých expozic (NIPOS ř. č. 0107)	18	18	18	5	5	5	7
Počet výstav (NIPOS ř. č. 0201):	44	41	41	22	17	18	19
- z toho v zahraničí (NIPOS ř. č. 0205):	0	0	0	0	0	0	0
Počet kulturně výchovných akcí pro veřejnost (NIPOS ř. č. 0231):	125	90	192	112	43	77	108
Celková návštěvnost expozic a výstav, kulturně výchovných akcí (NIPOS ř. 0218 + ř. 0232)	129 648	127 518	129 829	116 586	64 350	61 080	119 691

c) Výkaz o hvězdárně (v souladu s NIPOS Kult (MK) 16-01 a hodnocenými indikátory Koncepce rozvoje organizací Zlínského kraje v oblasti kultury pro období let 2015 až 2024)

Údaj	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Objekty - pobočky, detašovaná pracoviště (NIPOS ř. č. 0101)	1	1	1	1	1	1	1
Počet knihovních jednotek	0	0	0	0	0	0	0
Počet stálých expozic	0	0	0	0	0	0	0
Počet výstav (NIPOS ř. č. 0108):	0	0	0	0	0	0	0
- z toho v zahraničí	0	0	0	0	0	0	0
Počet vzdělávacích akcí pro veřejnost (NIPOS ř. č. 0103):	345	327	344	364	299	353	459
Celková návštěvnost (NIPOS ř. 0102)	9 046	7 654	11 162	15 903	9 826	6 855	10 710

Muzeum v souladu se svými cíli pracuje na plném zpřístupnění svých služeb, čili i knihoven veřejnosti. V minulém roce došlo k dočasnému uzavření obou knihoven (knihovny ve Vsetíně byla částečně uzavřena kvůli katalogizaci fondu a kvůli uzavření muzea) a knihovny ve Valašském Meziříčí (z důvodu stěhování). Bylo navedeno 100 % sbírky do databázových systémů, kdy se nyní data čistí a chystají na plánovaný převod do ESSP. Inventarizace sbírek proběhla dle plánu, kdy byla inventarizace zaměřena hlavně na valašskomeziříčskou část sbírky po přestěhování zpět do zámku Kinských. Celkem bylo v roce 2022 inventarizováno 12 996 e. č., tj. 13 % celé sbírky Muzea regionu Valašsko – minimální rozsah inventarizace daný zákonnými požadavky byl tak splněn. Byl pořízen a přiřazen fotografický materiál k celkem cca 700 evidenčním číslům sbírkových předmětů, celkem je tak již dokumentováno 32 020 evidenčních čísel.

Nárůst velikosti sbírky byl pozvolnější než dříve. Podíl odborných pracovníků na všech zaměstnancích muzea nyní zapojených do řešení záměrů VaV je nyní 25 % (10,2 přepočtených úvazků). Počet odborných výstupů uznatelných do RIV dosáhl čísla 12, bohužel výsledek organizace na poli vědy a výzkumu dosud nebyl na webu [www.rvvi.vz](http://www.rvvi.vz) zveřejněn. Celkový počet popularizačních článků o muzeu v monitorovaných médiích byl cca 360, díky přejímání obsahu dalšími médii bude ale jistě vyšší než 700. Rovněž bylo vydáno 98 tiskových zpráv o činnosti muzea (v roce 2021 95, 2020 pak 75 a v roce 2019 dokonce jen 45). Muzeum vydává svůj popularizační časopis Valašsko a dále vydávalo ve spolupráci s MJVM ve Zlíně dva odborné časopisy, přírodovědný (Acta Carpathica Occidentalis) a společenskovední (Acta Musealia). Muzeum spoluvydalo knihu o J. Baruchovi s vlastním ISBN.

Celková návštěvnost muzea vzrostla na 77 548 autentických návštěvníků (respektive 61 080 dle evidence NIPOS). Dáno je to především restriktivními opatřeními kvůli pandemii COVID-19. Muzeum bylo veřejnosti otevřeno pouze 200 dní v roce. Návštěvnost má tendenci se přiblížit předcovidovým rokem. Návštěvnost speciálních doprovodných akcí k výstavám a expozicím činila 19 730 osob, což je též víceméně stabilní meziroční počet. Muzeum si zapůjčilo 2 výstavy (tj. 10 % výstav) a celkem otevřelo 19 výstavních počinů větších či menších parametrů (nejmenší výstavy na chodbě či např. velmi dočasné výstavy hub nejsou vykazovány v tomto čísle). Snížení procenta kompletně zapůjčených výstav je dáno hlavně tím, že muzeum mnohé zapůjčené výstavy adaptovalo na jeho podmínky tak, aby byly návštěvnicky atraktivnější. Samozřejmostí je tvorba výstavního plánu podle směrnice č. 20: Postup při plánování, přípravy a realizace expozic, výstav, akcí a programů a hodnocení činnosti odborných pracovníků Muzea regionu Valašsko. Počet kulturně-výchovných akcí se i přes přísnější posuzování zařazení akce a akcentace na kvalitu a ne kvantitu akcí stabilizoval na 108. Celkový počet návštěvníků u lektorských programů se oproti roku 2020 opět takřka dvojnásobil, kdy 752 realizovaných programů navštívilo 14 630 dětí a pedagogů.

Muzeum na omezení provozu reagovalo hlavně reorganizací on-line aktivit na svém webu a na webech sociálních sítí a v médiích. Aktualizovaná a modernizovaná sekce on-line aktivit byla rychle hned na jaře 2022 naplněna rozšířeným obsahem, např. byly nabídnuty 2 moderní virtuální vzdělávací výstavy, byl upraven rozsáhlý fotoarchív čítající již cca 55 000

historických fotografií z našeho fotoarchívu (který za 2 roky fungování přilákal již cca 19 000 unikátních návštěvníků, kteří zobrazili přes 333 tisíc fotografií z archívu). S velkým zájmem se setkalo uveřejňování aktuálních informací o počasí a zpřístupnění archívu starších meteorologických dat (Počasí na Vsetíně). Veřejnosti také byly k volnému stažení nabídnuty pdf verze všech starých muzejních časopisů a výběrově též jiných publikací monografie). Nově byla spuštěna Muzejní encyklopedie, ve které je nyní již skoro 550 článků. Toto všechno se pozitivně odrazilo na zvýšeném provozu webových stránek muzea a v utužení vazby muzea s nejmladší potenciálně velmi zajímavou skupinou návštěvníků. V muzeu nyní pracuje přes zvýšené fluktuace stabilní tým, který je obměňován dle potřeby efektivní práce a naplnění poslání muzea jako instituce.

**9) Kopie ročního výkazu o muzeu za rok 2022 (tento výkaz je součástí programu statistického zjišťování MK ČR).**

Roční výkaz je uveden v příloze D.

### III. ÚČETNÍ UZÁVĚRKA K 31. 12. 2022

#### 1) Komentář k účetní závěrce k 31. 12. 2022 (celkové shrnutí)

Účetní závěrka byla zpracována v souladu s aktuálně platnou legislativou a metodickými pokyny zřizovatele. Týká se to zejména dodržení závazných účetních analytik, stanovených rozpočtových pravidel a účetních postupů. Účetní výkazy jsou pravidelně čtvrtletně zasílány v elektronické podobě do CSÚIS dle požadavků stanovených legislativou.

Do účetnictví jsou v průběhu roku zapracovány poznatky a nálezy z provedených externích kontrol a dohlídek zřizovatele tak, aby bylo zamezeno možnosti vzniku opakovaných nálezů. Do účetní závěrky byly zapracovány a proúčtovány poznatky z inventarizace a to jak fyzické, tak dokladové. Nebyly zjištěny žádné nedostatky ve formě mank a škod či přebytky majetku.

V účetní závěrce jsou zachyceny všechny účetní případy a skutečnosti, které byly organizací známy k 31. 12. 2022. Domníváme se, že účetní závěrka tak poskytuje věrný a poctivý obraz o stavu majetku a finanční situaci organizace.

ÚJ používá účetní metody, které jsou uvedeny v příloze ÚZ za rok 2022.

ÚJ ke dni 31. 12. 2022 neeviduje pohledávky po splatnosti nebo nedobytné pohledávky.

Organizace předpokládá za rok 2022 daňovou povinnost ve výši 75 000 Kč zaúčtovanou prostřednictvím dohadných účtů před podáním přiznání k dani z příjmu právnických osob.

**2) Vyjádření ředitele k vybraným oblastem řízení****Nastavení vnitřního kontrolního systému PO****Vyjádření ředitele:**

V organizaci je zpracován soubor vnitřních směrnic, ve kterém je zpracován i systém vnitřní kontroly systému organizace.

**Přehled platných vnitřních směrnic**

Směrnice číslo	Název směrnice	Platnost od	Poslední úprava
001	Směrnice o vedení účetnictví	1.12.2010	1.11.2018
002	Směrnice pro evidenci, účtování a odepisování majetku, operativní evidence	1.12.2010	2.1.2014
003	Směrnice upravující oběh účetních dokladů	1.12.2010	
004	Směrnice pro inventarizaci majetku a závazků	1.12.2010	1.11.2013
005	Směrnice o řídicí kontrole	1.12.2010	
006	Směrnice o používání FKSP	1.12.2010	1.4.2022
007	Pracovní řád	1.12.2010	1.11.2018
008	Vnitřní platový předpis	1.6.2012	1.11.2018
009	Organizační řád	1.3.2013	1.1.2017
010	Směrnice pro poskytování a účtování cestovních náhrad	1.2.2010	1.4.2015
011	Směrnice o nakládání s odpady	1.12.2010	
012	Směrnice k provozu motorových vozidel a evidenci spotřeby PHM	1.4.2011	1.3.2013
013	Směrnice k vedení spisové služby, k archivaci, spisový a skartační řád	1.8.2011	
014	Směrnice k zabezpečení požární ochrany	1.4.2011	1.5.2016
015	Směrnice k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci (BOZP)	1.4.2011	1.5.2016
016	Směrnice pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků	1.12.2010	
017	Depozitární řád	1.11.2012	1.7.2016
018	Správa, tvorba, evidence a ochrana sbírek muzejní povahy	1.4.2013	1.4.2014
019	Směrnice k sestavení rozpočtu muzea	1.7.2015	
020	Postup při plánování, přípravy a realizace expozic, výstav, akcí a programů a hodnocení činnosti odborných pracovníků Muzea regionu Valašsko	1.9.2015	
021	Směrnice k hlášení a vyšetřování pracovních úrazů	1.5.2016	
022	Směrnice k zabezpečení nakládání s chemickými látkami a směsmi	1.5.2016	
023	Personální směrnice	1.7.2016	
024	Směrnice o ochraně osobních údajů (GDPR)	25.5.2018	

Tvorbou vnitřních směrnic je pověřeno příslušné oddělení Muzea dle charakteru a zaměření obsahu vnitřní normy. V roce 2022 byla aktualizovaná pouze směrnice č. 6 Směrnice o používání FKSP. Byly vydány příkazy ředitele ke stanovení cestovních náhrad, úprava ceníků pro vstupné do objektů muzea a provedení inventur. Oddělení vnitřního auditu není zřízeno.

## Inventarizace majetku PO

### **Vyjádření ředitele:**

Majetková evidence je vedena pomocí programu Gordic-WinEMA. Za její vedení odpovídá ekonom. Inventarizace majetku a závazků organizace je prováděna dle Směrnice č. 04 muzea a příkazu ředitele k provedení inventarizace (Plán inventur). Je v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a vyhláškou č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků.

Inventarizací majetku a závazků k 31. 12. 2022 nebyly zjištěny inventarizační rozdíly. Zjištění ÚIK jsou uvedeny v Inventarizační zprávě za rok 2022, v příslušných inv. soupisech a v příloze k ÚZ za rok 2022.

Doložení průběhu inventarizace a jejího vyhodnocení (inventarizační zpráva) je uvedeno v přílohové části.

#### IV. Stanovisko ředitele ke schvalování účetní závěrky k 31. 12. 2022

##### Stanovisko ředitele příspěvkové organizace ke schvalování účetní závěrky PO k 31. 12. 2022

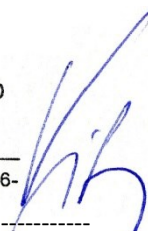
V návaznosti na vyhodnocení vybraných oblastí řízení  
a předaných podkladů ke schvalování účetní závěrky za rok 2022  
ředitel příspěvkové organizace

**doporučuje / ~~nedoporučuje~~ \***

schválit účetní závěrku příspěvkové organizace k 31. 12. 2022  
na zasedání Rady Zlínského kraje dne 9. 5. 2023

Ve Vsetíně dne 27. února 2023

MUZEUM REGIONU VALAŠSKO  
příspěvková organizace  
Horní náměstí 2, 755 01 Vsetín  
IČO 00098574 -6-



Ing. Tomáš Vitásek  
ředitel  
Muzeum regionu Valašsko,  
příspěvková organizace



## B. ČÁST TABULKOVÁ

- Tab. č. 1 Závazně stanovené ukazatele pro rok 2022
- Tab. č. 2 Přehled čerpání a plnění rozpočtu nákladů a výnosů (Finanční rozvaha) v tis. Kč k 31. 12. 2022
- Tab. č. 3 Vyhodnocení doplňkové činnosti podle jednotlivých činností za rok 2022
- Tab. č. 4 Vyhodnocení výsledku hospodaření a návrh přidělu do fondů za rok 2022
- Tab. č. 5 Objem mzdových nákladů a jednotlivých složek platu k 31. 12. 2022
- Tab. č. 6 Stav zaměstnanců a průměrná mzda dle kategorií k 31. 12. 2022
- Tab. č. 7 Přehled oprav a údržby k 31. 12. 2022
- Tab. č. 8 Přehled o tvorbě a užití investičního fondu k 31. 12. 2022
- Tab. č. 9 Příloha k tvorbě a užití investičního fondu k 31. 12. 2022
- Tab. č. 10 Přehled o tvorbě a užití rezervního fondu ze zlepš. VH (413) k 31. 12. 2022
- Tab. č. 11 Přehled o tvorbě a užití rezervního fondu z ost. titulů (414) k 31. 12. 2022
- Tab. č. 12 Přehled o tvorbě a užití FKSP k 31. 12. 2022
- Tab. č. 13 Přehled o tvorbě a užití fondu odměn k 31. 12. 2022
- Tab. č. 14 Finanční fondy a stav bankovních účtů k 31. 12. 2022
- Tab. č. 15 Přehled pohledávek organizace ke dni 31. 12. 2022
- Tab. č. 16 Přehled závazků organizace ke dni 31. 12. 2022
- Tab. č. 17 Přehled investičních akcí PO v roce 2022 (v objemu nad 500 tis. Kč bez DPH)
- Tab. č. 18 Přehled o příjmech z pronájmů a přehled o výdajích na nájmy PO za rok 2022
- Tab. č. 19 Přehled o provedených kontrolách v PO v roce 2022
- Tab. č. 20 Přehled návštěvnosti v organizaci dle kategorií návštěvníků v roce 2022
- Tab. č. 21 Hlášení o prodeji svěřeného movitého majetku kraje za rok 2022

## C. Výkazy k řádné účetní závěrce – Výkaz zisku a ztráty, Rozvaha, Příloha účetní závěrky v Kč

## D. Kopie ročního výkazu o muzeu za rok 2022